

**Manual pentru uzul autorităților competente:
Convenția de la Haga din 2007 privind obținerea
pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și
Regulamentul din 2009 privind competența, legea
aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și
cooperarea în materie de obligații de întreținere**

Octombrie 2013

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă și se pedepsește conform legii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LORTIE, PHILIPPE

Manual practic pentru autoritățile competente : Convenția de la Haga din 2007 privind obținerea pensiei de întreținere, Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere și Regulamentul Uniunii Europene din 2009 privind obligațiile de întreținere / Philippe Lortie, Maja Groff. - Onești : Magic Print, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-622-092-7

I. Groff, Maja

34(492 Haga)

Autori

Philippe Lortie, Prim Secretar, Biroul Permanent al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga

Maja Groff, Colaborator juridic senior, Biroul Permanent al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga

Experți consultați

Ian Curry-Sumner, Consultant, Voorts Juridische Diensten, Olanda

Michael Grabow, Judecător, Tribunalul de Familie Berlin, Germania

Hannah Roots, Director General, Autoritatea de executare a obligațiilor de întreținere, British Columbia, Canada

Note subsol și legislație română:

Viviana ONACA, Director, Ministerul Justiției, România

Ioana BURDUF, Consilier, Ministerul Justiției, România

Disclaimer: Manualul a fost elaborat în cadrul proiectului coordonat de Ministerul Justiției din România „Consolidarea cooperării judiciare internaționale în materia obligațiilor de întreținere” – convenția de finanțare numărul JUST/2010/JCIV/AG/0026 și a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene prin Programul “Justiție civilă”. Răspunderea conținutului publicației aparține exclusiv Ministerului Justiției din România și nu reflectă opinia Comisiei Europene.

Cuprins

INTRODUCERE: CONVENȚIA DE LA HAGA DIN 2007 PRIVIND OBTINEREA PENSIEI DE ÎNTREȚINERE ÎN STRĂINĂTATE PENTRU COPII ȘI REGULAMENTUL DIN 2009 PRIVIND COMPETENȚA, LEGEA APLICABILĂ, RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA HOTĂRĂRIILOR ȘI COOPERAREA ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE **XXI**

A.	Aspecte acoperite (și neacoperite) de prezentul Manual	XXII
B.	Structura Manualului.....	XXIII
C.	Utilizarea Manualului.....	XXIV
D.	Alte surse de informare.....	XXV
E.	Câteva considerații finale.....	XXVI

CAPITOLUL 1 - INTRODUCERE ÎN CATEGORIILE DE CERERI ȘI SOLICITĂRI FORMULATE ÎN TEMEIUL CONVENȚIEI DIN 2007 ȘI AL REGULAMENTULUI DIN 2009: CERERI PRIN INTERMEDIUL AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI CERERI TRANSMISE DIRECT **27**

I. Sistemul de cooperare între autoritățile centrale **27**

A.	Introducere în sistemul de cooperare între autoritățile centrale	27
B.	Atribuții specifice ale autorității centrale.....	27

II. Capitolul 1 Privire de ansamblu **30**

III. Descrierea cererilor și solicitărilor transmise în temeiul Convenției de la Haga din 2007 și al Regulamentului din 2009 **32**

A.	Privire de ansamblu asupra categoriilor de cereri formulate în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	33
1.	Cererea de recunoaștere sau recunoaștere și executare/ încuviințare a executării (exequator).....	35
2.	Cererea de executare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate sau recunoscute în statul solicitat	36

3.	Cererea de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere	38
4.	Cererea de modificare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere deja existente	39
B.	Cererea de măsuri specifice.....	40
C.	Privire de ansamblu asupra cererilor transmise direct autorităților competente în temeiul Convenției și al Regulamentului din 2009 ..	41
CAPITOLUL 2 - EXPLICAȚIA TERMENILOR: CONVENȚIA DIN 2007		43
A.	Domeniul prezentului capitol.....	43
B.	Termeni utilizați în prezentul Manual.....	44
CAPITOLUL 3 - ASPECTE DE APLICARE GENERALĂ: CONVENȚIA DIN 2007 ȘI REGULAMENTUL DIN 2009		59
I.	Domeniul prezentului capitol	59
PARTEA I — DOMENIUL DE APLICARE AL CONVENȚIEI DIN 2007 ȘI AL REGULAMENTULUI DIN 2009		60
I.	Aspecte privind domeniul de aplicare comune Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009	60
A.	Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009: lipsa de efect asupra relațiilor de familie	60
B.	Alte instrumente sau acorduri internaționale cu privire la obligațiile de întreținere	61
II.	Domeniul de aplicare al Convenției din 2007	62
A.	Sinteză: domeniul de aplicare materială al Convenției din 2007.....	62
B.	Domeniul de aplicare material principal – obligații de întreținere ...	62
1.	Pensia de întreținere pentru copii.....	62
2.	Pensia pentru întreținerea soțului (soției)	63
3.	Rezerve și declarații	63
4.	Efectul rezervelor formulate pentru limitarea aplicării Convenției	65

5.	Efectul declarațiilor formulate pentru extinderea aplicării Convenției	65
6.	Spețe.....	66
C.	Declarațiile și rezervele Uniunii Europene cu privire la domeniul de aplicare material al Convenției din 2007.....	69
1.	Pensia de întreținere pentru copii – vârsta copilului	69
2.	Pensia pentru întreținerea soțului (soției)	69
3.	Alte forme de obligații de întreținere	69
4.	Convențiile de întreținere.....	70
D.	Domeniul de aplicare geografică și temporală al Convenției din 2007	70
1.	Dispoziții generale și privind intrarea în vigoare	70
2.	Dispoziții tranzitorii și coordonarea cu alte instrumente	70
III.	Domeniul de aplicare al Regulamentului din 2009	71
A.	Domeniul de aplicare materială al Regulamentului	71
B.	Domeniul de aplicare geografică al Regulamentului	72
C.	Domeniul de aplicare temporală al Regulamentului	73
1.	Intrarea în vigoare și dispoziții tranzitorii	73
2.	Coordonarea cu alte instrumente	74
IV.	Alți factori care guvernează aplicarea Convenției și a Regulamentului	75
1.	Părțile își au reședința în state contractante sau state membre?	75
2.	Solicitantul este debitor sau creditor al unei obligații de întreținere?.....	76
3.	Solicitantul are o hotărâre privind obligațiile de întreținere?..	78
4.	Unde a fost pronunțată hotărârea?.....	78
5.	Unde se află reședința obișnuită a creditorului?.....	79

PARTEA II — ASPECTE COMUNE CERERILOR ȘI SOLICITĂRILOR FORMULATE ÎN TEMEIUL CONVENȚIEI DIN 2007 ȘI AL REGULAMENTULUI DIN 2009 **79**

I. Dispozițiile privind limba prevăzute de Convenția din 2007 **80**

A.	Limba cererilor și documentelor	80
B.	Excepții de la obligația traducerii	80
II.	Dispozițiile privind limba prevăzute de Regulamentul din 2009	81
A.	Dispozițiile generale ale Regulamentului privind limba cererilor și a documentelor conexe (Articolele 59 și 66).....	81
B.	Dispoziții ale Regulamentului privind traducerea anumitor solicitări și cereri	82
III.	Legalizarea în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	82
IV.	Împuternicirea în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	83
V.	Semnături și copii certificate ale documentelor în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	83
A.	Convenția din 2007	83
B.	Regulamentul din 2009	83
VI.	Protecția informațiilor cu caracter personal și confidențial în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	84
A.	Convenția din 2007 (Articolele 38-40).....	84
B.	Regulamentul din 2009 (Articolele 61-63 și Articolul 57(3)).....	85
VII.	Acces efectiv la proceduri și asistență juridică în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	87
A.	Privire de ansamblu.....	87
1.	Acces efectiv la proceduri / acces la justiție în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	87
2.	Asistența juridică/ajutorul public judiciar.....	88
B.	Obligația de acordare a asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite	92
1.	Cererile prezentate de creditor	93
2.	Cererile formulate de debitor.....	97
3.	Stabilirea filiației sau testul ADN	98

C.	Accesul efectiv la proceduri și asistența juridică în România.....	99
----	--	----

VIII. Măsurile provizorii și asigurătorii în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009 104

A.	Asistență din partea autorității centrale în ce privește măsurile provizorii în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009	104
B.	Măsurile provizorii și asigurătorii existente doar în Regulamentul din 2009.....	105
1.	Măsurile provizorii instituite în statul de origine	105
2.	Măsurile provizorii sau asigurătorii în alte state decât statul de origine al hotărârii	105
3.	Măsurile provizorii care vizează recunoașterea, recunoașterea și încuviințarea executării - exequatur / executarea unei hotărâri în alt stat în temeiul dispozițiilor de la Secțiunea 1 și 2 a Capitolului IV	106

IX. Alte convenții și regulamente privind comunicarea actelor și obținerea de probe în străinătate 107

A.	Privire de ansamblu.....	107
B.	Convenția din 1965 privind comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială.....	108
C.	Convenția din 1970 privind obținerea de probe în străinătate.....	109
D.	Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă și comercială.....	109
E.	Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea).....	110

X. Evaluarea parității puterii de cumpărare: ajustarea transfrontalieră a cuantumului pensiei de întreținere 110

CAPITOLUL 4 - REGULAMENTUL DIN 2009: NORME DE COMPETENȚĂ DIRECTĂ 112

A.	Introducere	112
B.	Articolul 3 al Regulamentului: dispoziții generale	113

C.	Articolul 4 al Regulamentului: alegerea unei instanțe	114
D.	Articolul 5 al Regulamentului: competență întemeiată pe înfățișarea pârâtului	115
E.	Articolul 6 al Regulamentului: competență subsidiară	115
F.	Articolul 7 al Regulamentului: forum necessitatis	115
G.	Articolul 8 al Regulamentului: limitări procedurale	116
H.	Articolul 9 al Regulamentului: sesizarea unui instanțe judecătorești	117
I.	Articolul 10 al Regulamentului: verificarea competenței	117
J.	Articolul 11 al Regulamentului: verificarea admisibilității	117
K.	Articolul 12 al Regulamentului: litispendență și Articolul 13: conexitate	118
L.	Articolul 14 al Regulamentului: măsuri provizorii și asigurătorii ...	118

CAPITOLUL 5 - LEGEA APLICABILĂ ÎN TEMEIUL CONVENȚIEI DIN 2007 ȘI AL REGULAMENTULUI DIN 2009

120

A.	Convenția din 2007 și Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă	120
B.	Regulamentul și Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă	121
C.	Aplicarea Protocolului și trecerea în revistă a dispozițiilor sale	121
1.	Aplicare universală.....	122
2.	Domeniul de aplicare al Protocolului	122
3.	Domeniul de aplicare al legii aplicabile.....	123
4.	Regula generală privind legea aplicabilă.....	123
5.	Reguli speciale care favorizează anumiți creditor.....	123
6.	Regula specială cu privire la soți și foști soți	124
7.	Desemnarea legii aplicabile de către părți	124
8.	Organisme publice.....	125
9.	Stabilirea cuantumului întreținerii	125

CAPITOLUL 6 - AFLAREA CONȚINUTULUI LEGII STRĂINE

126

A.	Introducere.....	126
B.	Aflarea conținutului legii străine în general și în cadrul Uniunii Europene	126
1.	Profilul de țară în temeiul Convenției din 2007	126
2.	Informații privind legile și procedurile interne în temeiul Regulamentului.....	126
3.	Alte surse online din lume și Europa pentru aflarea conținutului legii străine	127
4.	Aflarea conținutului legii străine prin intermediul tratatelor și mecanismelor de cooperare judiciară	129

CAPITOLUL 7 - CONVENȚIA DIN 2007: PROCESAREA CERERILOR DIN STRĂINĂTATE TRANSMISE PRIN INTERMEDIUL AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI A CERERILOR DIRECTE DE RECUNOAȘTERE SAU RECUNOAȘTERE ȘI EXECUTARE **131**

PARTEA I — CERERI DE RECUNOAȘTERE SAU RECUNOAȘTERE ȘI EXECUTARE TRANSMISE PRIN INTERMEDIUL AUTORITĂȚILOR CONTRACTANTE **132**

I. Privire de ansamblu și principii generale **132**

A.	Principii generale.....	132
B.	Considerații procedurale.....	133
C.	Utilizarea acestui tip de cerere.....	135
D.	Speță.....	136
E.	Cine poate formula astfel de cereri.....	136

II. Procedura de recunoaștere și executare pe scurt **137**

III. Proceduri **139**

A.	Verificarea preliminară a documentelor transmise și alte aspecte preliminare	139
1.	Prima revizuire a documentelor	139
2.	Este cererea de recunoaștere sau recunoaștere și executare cererea potrivită?.....	139
3.	Este "evident" că cerințele Convenției sunt îndeplinite?.....	140
4.	Verificați dacă documentele sunt complete	140

5.	Este nevoie de o căutare a adresei pârâtului ?.....	143
6.	Dacă documentația este incompletă.....	144
7.	Măsuri provizorii sau asigurătorii corespunzătoare	145
B.	Încuviințarea executării (exequator) de către autoritatea competentă	145
1.	Încuviințarea executării (exequator) hotărârii	146
2.	Refuzul de a încuviința executarea hotărârii sau de a recunoaște hotărârea în vederea executării	147
3.	Executarea hotărârii.....	147
4.	Notificarea solicitantului și a pârâtului	148
5.	Obiecțiile pârâtului sau solicitantului cu privire la recunoaștere și executare	148
C.	Recunoaștere și executare– Rezultatele cererilor.....	151
1.	Recunoaștere și executare.....	151
2.	Alte rezultate.....	152
D.	Comunicarea cu statul solicitant.....	153
IV.	Alte aspecte: cereri de recunoaștere și recunoaștere și executare	153
A.	Cereri de recunoaștere introduse de debitor	153
1.	Generalități.....	153
2.	Când va utiliza debitorul acest tip de cerere	154
3.	Proceduri.....	155
4.	Restricții privind recunoașterea hotărârilor modificate	155
B.	Convențiile de întreținere.....	156
1.	Diferențe esențiale.....	156
2.	Proceduri.....	156
3.	Finalizarea procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)	157
V.	Recunoaștere și executare – alte aspecte	157
A.	Asistență juridică.....	157
B.	Aspecte referitoare la executare.....	158

1.	Conversia dintr-o monedă națională în alta.....	158
C.	Excepții relevante și rezerve	158
VI.	Materiale suplimentare	160
A.	Sfaturi practice.....	160
B.	Formulare necesare.....	160
C.	Articolele din Convenție	161
D.	Capitole conexe din prezentul Manual.....	161
VII.	Listă de verificare – Cererile de recunoaștere și executare	161
VIII.	Întrebări frecvent adresate	162
PARTEA II — CERERILE DIRECTE DE RECUNOAȘTERE SAU RECUNOAȘTERE ȘI EXECUTARE		164
I.	Scurte considerații	164
A.	Tipuri de cereri directe de recunoaștere și executare din străinătate	167
II.	Materiale suplimentare	170
A.	Sfaturi practice.....	170
B.	Formulare conexe.....	170
C.	Articole relevante.....	171
III.	Întrebări frecvent adresate	171
CAPITOLUL 8 - REGULAMENTUL DIN 2009: PROCESAREA CERERILOR DIN STRĂINĂTATE TRANSMISE PRIN INTERMEDIUL AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI A CERERILOR DIRECTE CU PRIVIRE LA RECUNOAȘTEREA SAU RECUNOAȘTEREA ȘI ÎNCUVIINȚAREA EXECUTĂRII (EXEQUATOR)		173
PARTEA I — CERERI CU PRIVIRE LA RECUNOAȘTEREA SAU RECUNOAȘTEREA ȘI ÎNCUVIINȚAREA EXECUTĂRII (EXEQUATOR)		173
I.	Privire de ansamblu și principii generale	173

A.	Principii generale	173
B.	Privire de ansamblu asupra procedurilor.....	175
C.	Când se utilizează această cerere	177
D.	Speță.....	178
E.	Cine poate formula o astfel de cerere	179
II.	Procedura: Aspecte preliminare comune cererilor formulate în temeiul Secțiunii 1 și Secțiunii 2 din Capitolul IV din Regulament	179
A.	Verificarea preliminară a documentelor din străinătate.....	179
1.	Verificarea preliminară a documentelor.....	180
2.	Este cererea cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) cererea potrivită?.....	180
3.	Este "evidentă" neîndeplinirea cerințelor Regulamentului?.....	180
4.	Verificați dacă documentele sunt complete.....	181
5.	Documente și informații obligatorii și justificative.....	181
6.	Solicitare de documente suplimentare.....	184
7.	Localizarea pârâtului.....	185
III.	Procedura: Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii de către o autoritate competentă	185
A.	Dispoziții comune Secțiunilor 1 și 2 din Capitolul IV din Regulament (hotărâri din statele membre care au și care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007).....	185
1.	Forță executorie provizorie (Art. 39)	185
2.	Invocarea unei hotărâri recunoscute (Art. 40).....	186
3.	Procedura și condițiile de executare (Art. 41).....	186
4.	Absența revizuirilor pe fondul unei hotărâri judecătorești (Art. 42).....	186
5.	Recuperarea neprioritară a costurilor (Art. 43).....	186
B.	Procedura în temeiul Secțiunii 1 din Capitolul IV din Regulament: Statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007.....	186
1.	Recunoașterea hotărârii.....	186

2.	Adoptarea oricăror măsuri asigurătorii necesare.....	187
3.	Executarea hotărârii.....	187
4.	Notificarea pârâtului și a solicitantului	188
5.	Dreptul pârâtului de a formula o cale de atac în statul membru de origine (Art. 19).....	188
6.	Cererile cu privire la refuzul sau suspendarea executării	189
7.	Lipsa de efect asupra existenței relațiilor de familie.....	190
C.	Procedura în temeiul Secțiunii 2 din Capitolul IV din Regulament: Statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007	190
1.	Privire de ansamblu asupra procedurii din Secțiunea 2.....	190
2.	Recunoașterea (Art. 23).....	191
3.	Încuviințarea executării - exequator (Articolele 26-30).....	191
4.	Comunicarea hotărârii cu privire la cererea de încuviințare - exequator (Art. 31)	192
5.	Cale de atac împotriva hotărârii cu privire la cererea de încuviințare a executării – exequator (Articolele 32-34).....	194
6.	Motive în baza cărora recunoașterea poate fi refuzată (Art. 24)	195
7.	Amânarea pronunțării cu privire la recunoaștere (Art. 25) ..	195
8.	Amânarea pronunțării (Art. 35).....	195
9.	Măsuri provizorii și asigurătorii (Art. 36)	196
10.	Forță executorie parțială (Art. 37).....	196
11.	Scutirea de impozite, drepturi sau taxe (Art. 38)	196
12.	Executarea.....	196
D.	Comunicarea cu statul solicitant	196
IV.	Alte aspecte: Cererile cu privire la recunoaștere și recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)	197
A.	Cereri de recunoaștere formulate de debitor.....	197
1.	Aspecte generale.....	197
2.	Când poate debitorul utiliza această cerere	197
3.	Procedura.....	198

4.	Restricții care se aplică în cazul recunoașterii hotărârilor de modificare.....	199
B.	Tranzacții judiciare și acte autentice	199
V.	Recunoașterea și recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) – Alte aspecte	200
A.	Asistența juridică.....	200
B.	Aspecte cu privire la executare	200
1.	Conversia dintr-o monedă națională în alta	200
VI.	Materiale suplimentare	201
A.	Sfaturi practice.....	201
B.	Formulare necesare	201
C.	Articolele din Regulament	201
D.	Capitolele conexe din prezentul Manual.....	202
VII.	Listă de verificare – Cereri de recunoaștere și executare	202
VIII.	Întrebări frecvent adresate	202
IX.	Cereri directe: Privire de ansamblu	203
CAPITOLUL 9 - PROCESAREA CERERILOR DIN STRĂINĂTATE CU PRIVIRE LA EXECUTAREA HOTĂRĂRIILOR PRONUNȚATE SAU RECUNOSCUTE ÎN STATUL SOLICITAT ÎN TEMEIUL CONVENȚIEI DIN 2007 SAU AL REGULAMENTULUI DIN 2009		205
I.	Privire de ansamblu – Cererile cu privire la executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în România în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009	205
A.	Când se utilizează această cerere	205
B.	Speță.....	206
C.	Diferențiere importantă – cereri de executare a propriilor hotărâri ale unui stat	206
II.	Procesarea cererilor cu privire la executare	208
1.	Verificați dacă documentele sunt complete.....	208

2.	Este "evidentă" nerespectarea cerințelor în temeiul Convenției sau al Regulamentului?.....	213
3.	Localizarea pârâtului	214
4.	Măsurii provizorii sau asigurătorii corespunzătoare.....	214
5.	Începerea procedurii de executare.....	214
III.	Materiale suplimentare	215
A.	Sfaturi practice.....	215
B.	Formulare conexe.....	215
C.	Articolele relevante.....	216
D.	Capitolele conexe din prezentul Manual.....	216
IV.	Listă de verificare – cererile de executare primite din străinătate	216
V.	Întrebări frecvente	217
VI.	Cererile directe cu privire la executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în România	217
 CAPITOLUL 10 - PROCESAREA CERERILOR DIN STRĂINĂTATE ÎN VEDEREA PRONUNȚĂRII UNEI HOTĂRĂRI ÎN TEMEIUL CONVENȚIEI DIN 2007 SAU AL REGULAMENTULUI DIN 2009		
I.	Privire de ansamblu	226
A.	Când se utilizează această cerere.....	226
B.	Speță.....	226
C.	Cine poate formula cererea de pronunțare a unei hotărâri în materie de obligații de întreținere?.....	227
D.	Pronunțarea unei hotărâri în materie de obligații de întreținere atunci când o hotărâre deja existentă nu poate fi recunoscută.....	228
1.	În temeiul Convenției din 2007:.....	228
2.	În temeiul Regulamentului din 2009:	229
II.	Procesarea cererilor din străinătate cu privire la pronunțarea unei hotărâri în materie de întreținere, în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009	230

A.	Aspecte generale	230
B.	Diagramă.....	231
C.	Pașii din cadrul procedurii de pronunțare a unei hotărâri.....	232
1.	Evaluarea preliminară efectuată de către autoritatea centrală din România	232
2.	Pronunțarea hotărârii în materie de obligații de întreținere – Autoritatea competentă.....	235
III.	Materiale suplimentare	240
A.	Sfat practic.....	240
B.	Formulare conexe	241
C.	Textul articolelor relevante	241
D.	Capitolele conexe din prezentul Manual.....	241
IV.	Listă de verificare – Cereri din străinătate cu privire la pronunțarea hotărârii	242
V.	Întrebări frecvent adresate	242
VI.	Cererile directe cu privire la pronunțarea hotărârilor	245
CAPITOLUL 11 – CERERI DE MODIFICARE A UNEI HOTĂRÂRI: ARTICOLUL 10 (1) E) ȘI F) ȘI ARTICOLUL 10 (2) B) ȘI C) DIN CONVENȚIE; ARTICOLUL 56(1) E) ȘI F) ȘI ARTICOLUL 56(2) B) ȘI C) DIN REGULAMENT		250
PARTEA I — INTRODUCERE		250
I.	Privire de ansamblu – Modificarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției și Regulamentului	251
A.	Generalități	251
B.	Când se poate face o solicitare directă sau cerere de modificare și este posibilă cererea în temeiul Convenției sau Regulamentului?..	253
PARTEA II — PROCESAREA CERERILOR DE MODIFICARE		255
I.	Proceduri — Autoritatea competentă	255

1.	Este „evident” că cerințele Convenției sau Regulamentului nu sunt îndeplinite?.....	255
2.	Documentele și informațiile sunt complete?.....	256
3.	Documente incomplete?.....	257
4.	Există observații introductive?.....	257
5.	Măsurile provizorii sau asigurătorii corespunzătoare.....	258
6.	Procesarea cererii de modificare	258
7.	După pronunțarea hotărârii.....	261
II.	Listă de verificare – cererile de modificare	261
III.	Materiale suplimentare	262
A.	Sfaturi practice pentru toate cererile sau solicitările de modificare	262
B.	Formulare conexe.....	263
C.	Articole Relevante.....	263
D.	Capitole conexe din prezentul Manual.....	263
IV.	Întrebări frecvent adresate	264
V.	Solicitări directe pentru modificarea hotărârilor	266
 CAPITOLUL 12 - EXECUTAREA HOTĂRĂRILOR ÎN MATERIE DE ÎNTREȚINERE ÎN TEMEIUL CONVENȚIEI DIN 2007 ȘI REGULAMENTULUI DIN 2009		
		270
I.	Privire de ansamblu	270
A.	Introducere în executarea unei hotărâri în temeiul Convenției sau Regulamentului.....	270
II.	Executarea în temeiul Convenției din 2007	272
A.	Procedurile generale de executare	272
B.	Executarea imediată.....	273
C.	Măsurile de executare.....	273
III.	Executarea în temeiul Regulamentului din 2009 (art. 41)	281

IV. Informații suplimentare privind procedurile de executare din România	281
V. Plățile în temeiul Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009	287
VI. Alte probleme cu privire la executare	288
1. Contestarea executării.....	288
2. Convenția (și Regulamentul): limitarea recuperării restanțelor	289
3. Convenția din 2007: durata obligației de întreținere.....	290
4. Dispute legate de restanțe în temeiul Convenției și Regulamentului.....	292
5. Reconcilierea contabilă în temeiul Convenției și Regulamentului – probleme de schimb valutar	294
VII. Materiale suplimentare	295
A. Sfaturi practice.....	295
B. Textul articolelor relevante din Convenție și Regulament.....	296
C. Capitole conexe din prezentul Manual.....	296
VIII. Întrebări frecvent adresate	297

Introducere: Convenția de la Haga din 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și Regulamentul din 2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere

1. *Convenția de la Haga privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei, încheiată la 23 noiembrie 2007* (în cele ce urmează, pe scurt, "Convenția") reprezintă un important pas înainte în crearea unui sistem eficient din punctul de vedere al costurilor, accesibil și simplificat, în ceea ce privește obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei.

2. *Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere* (în cele ce urmează, pe scurt, "Regulamentul") a fost încheiat ulterior Convenției de la Haga din 2007, multe dintre prevederile sale reflectând prevederi ale acestui ultim instrument menționat, aducând însă și schimbări majore.¹ Regulamentul este aplicabil între statele membre ale Uniunii Europene, începând de la data de 18 iunie 2011.²

3. *Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere* (în cele ce urmează, pe scurt, "Protocolul") a fost încheiat la aceeași dată ca și Convenția, fiind aplicabil în statele membre ale Uniunii Europene (cu excepția Danemarcei și a Regatului Unit), începând de la data de 18 iunie 2011 (pentru mai multe informații cu privire la Protocol vezi Capitolul 5).

4. Persoanele cu putere de decizie, fie acestea judecători la instanțe sau autorități administrative, dar și alte autorități competente³ care soluționează dosare, primesc cereri și care sunt implicate în cadrul statului pe care îl

¹ Diferențele majore se referă la includerea în Regulament a normelor de competență jurisdicțională directă (vezi Capitolul 4), aplicarea Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (Protocolul) în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil (vezi Capitolul 5) și la cele două modalități procedurale de recunoaștere și executare a hotărârilor pronunțate în temeiul Regulamentului în ce privește acele state membre cărora le sunt sau nu le sunt aplicabile dispozițiile Protocolului din 2007 de la Haga (vezi Capitolul 8). Aceste diferențe, dar și altele de mai mică importanță, între dispozițiile celor două instrumente se regăsesc în cuprinsul acestui Manual.

² Cu toate acestea Regulamentul nu este aplicabil în întregime în Danemarca. Regulamentul se aplică Danemarcei numai în măsura în care modifică Regulamentul Brussels I, *infra*, nota nr. 8. Articolul 76 din Regulament stipulează faptul că Articolele 2(2), 47(3), 71, 72 și 73 din Regulament se aplică din 18 septembrie 2010. Vezi o discuție mai amplă cu privire la dispozițiile tranzitorii și domeniul de aplicare al Regulamentului la Capitolul 3, Partea I, Secțiunea III din prezentul Manual.

³ Autoritățile competente implicate în funcționarea Regulamentului și a Convenției includ autoritățile de executare dintr-un stat anume atunci când se solicită executarea unei hotărâri pronunțate în temeiul Convenției sau al Regulamentului. Articolul 20 din Regulament se referă în mod expres la autoritățile de executare competente.

reprezintă în executarea eficientă a hotărârilor privind plata obligațiilor de întreținere, constituie nucleul sistemului internațional de pronunțare și executare a hotărârilor privind obligațiile de întreținere. Devotamentul și implicarea activă a acestora în demersul de sprijinire a copiilor și familiei este de natură a asigura buna funcționare a Convenției și a Regulamentului.

5. Prezentul Manual se dorește a fi un ghid practic destinat activității autorităților judiciare, administrative și a altor autorități competente, fiind menit, de asemenea, să le asiste în gestionarea cauzelor care se circumscriu domeniului de aplicare al celor două instrumente mai sus menționate. Manualul a fost conceput pentru a veni în sprijinul autorităților judiciare, administrative și a altor autorități competente care își desfășoară activitatea în diverse sisteme de drept, indiferent dacă este vorba de state mai mari, care dispun de sisteme informatice complexe și care gestionează sute de cauze, sau în state cu doar câteva cauze. Manualul tratează aspectele și procedurile care vor fi întâlnite în cauzele cu element de extraneitate.

A. Aspecte acoperite (și neacoperite) de prezentul Manual

6. Prezentul Manual este conceput pentru a asista autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente la gestionarea practică a cauzelor care se circumscriu domeniului de aplicare al Convenției și al Regulamentului. Este important de menționat faptul că **Manualul nu reprezintă un ghid juridic cu privire la aplicarea Convenției sau a Regulamentului și nu conține consultanță juridică**. Fiind un ghid în special în ce privește elementele de extraneitate ale Convenției și ale Regulamentului, Manualul nu acoperă fiecare aspect pe care îl comportă gestionarea cauzelor internaționale. Cauzele internaționale se supun încă procedurilor de drept intern, cum ar fi procedurile privind executarea hotărârilor. Prezentul Manual conține câteva informații cu privire la normele interne de drept relevante (de regulă sub formă de note de subsol), care însă nu vor fi considerate ca fiind tratate în mod exhaustiv.

7. Convenția a fost rezultatul negocierilor întinse pe durata a patru ani și la care au participat mai mult de 70 de state, în timp ce Regulamentul a fost rezultatul unor negocieri suplimentare în cadrul Uniunii Europene. Numeroase aspecte au fost dezbătute în timpul negocierilor, furnizând astfel material pentru și creionând textele Convenției și ale Regulamentului în forma agreată la final. Explicații foarte detaliate cu privire la dispozițiile Convenției și istoria negocierilor sunt cuprinse în extrem de complexul Raport explicativ asupra Convenției.⁴ Raportul explicativ furnizează baza legală și interpretarea corectă a fiecărei dispoziții a Convenției. Un Raport explicativ la fel de detaliat și autoritar este disponibil și cu privire la Protocol.⁵ La momentul elaborării prezentului Manual, nu exista un raport explicativ similar cu privire la Regulament.

⁴ Raport explicativ – *Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei* – disponibil pe pagina de internet a Conferinței de la Haga de drept internațional privat, < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.

⁵ Raport explicativ – *Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere* – disponibil pe pagina de internet a Conferinței de la Haga de drept internațional privat, < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.

8. Prezentul Manual, spre deosebire de un Raport explicativ, furnizează explicații practice și operaționale cu privire la procedurile reglementate de Convenție și Regulament și pune în discuție felul în care cauzele soluționate în lumina Convenției sau a Regulamentului vor funcționa în practică. În scopul elaborării unei interpretări juridice a Convenției, Regulamentului și Protocolului, se va consulta Raportul explicativ sau alte documente similare, precum și jurisprudența rezultată în timp în ce privește interpretarea celor trei instrumente.

9. Astfel, Manualul nu pune la dispoziție răspunsuri sau îndrumare referitoare la toate aspectele care decurg din cauzele cu element de extraneitate. Practica curentă în cadrul fiecărui sistem de drept și dreptul intern al fiecărui stat sunt cele care vor stabili, de exemplu, care sunt documentele care vor fi utilizate pentru comunicarea sau notificarea părților cu privire la anumite norme ale Convenției și Regulamentului sau forma pe care trebuie să o ia o hotărâre pronunțată în materia obligațiilor de întreținere. Din aceste considerente, chiar dacă Manualul ar putea deveni o sursă de informare pentru autoritățile judiciare, administrative sau alte autorități competente în ce privește funcționarea în practică a Convenției și a Regulamentului, acesta va trebui întotdeauna completat prin luarea în considerare a practicii naționale și a dreptului intern din fiecare stat.

B. Structura Manualului

10. Prezentul Manual nu a fost conceput pentru a fi lecturat din scoarță în scoarță sau de la început până la sfârșit.

11. Manualul este divizat în mai multe secțiuni care acoperă în principal fiecare tip de cerere sau solicitare care ar putea fi înaintată, fie în temeiul Convenției, fie în temeiul Regulamentului (Capitolele 7 – 12). Fiecare cerere sau solicitare implică două state – statul care transmite, denumit stat solicitant, și statul care primește, denumit stat solicitat.

12. Fiecare capitol conține atât o discuție referitoare la aplicarea propriu zisă, când se poate utiliza, spețe și o serie de scheme, precum și proceduri pas-cu-pas pentru gestionarea cererii sau a solicitării. La finalul fiecărui capitol există secțiunea întrebări frecvente.

13. Există o serie de materii care sunt comune tuturor cererilor și solicitărilor și care, în loc de a fi repetate în fiecare capitol, sunt precizate în prima parte a prezentului Manual, de la Capitolul 1 și 3. Aceste capitole cuprind o scurtă explicare a fiecărui tip posibil de cereri sau solicitări, trimitând pe urmă cititorul la capitolul potrivit din Manual pentru a beneficia de explicații detaliate.

14. Capitolul 3 include, de asemenea, și o trecere în revistă a domeniului material de aplicare al Convenției și al Regulamentului – tipurile de obligații de întreținere care sunt reglementate de Convenție sau de Regulament și cele care nu sunt reglementate de acestea – dar și explicații cu privire la posibile extinderi sau limitări ale domeniului de aplicare al Convenției (Regulamentul nu permite formularea de rezerve). Capitolul 3 include, de asemenea, o descriere a domeniului de aplicare geografic și temporal al Regulamentului și Convenției. În final, sunt luate în discuție și chestiuni

generale, cum ar fi cerințele lingvistice, importanța protecției datelor cu caracter personal și asigurarea accesului efectiv la proceduri, asistență juridică și asistență judiciară în legătură cu cererile formulate în temeiul Convenției și al Regulamentului.

15. Capitolul 2 conține explicații cu privire la termenii cel mai uziți în prezentul Manual în legătură cu Convenția⁶. Acestea nu constituie definiții legale. Convenția și Regulamentul însele definesc o serie dintre termenii uziți. Convenția prevede că "În interpretarea prezentei convenții, se ia în considerare caracterul său internațional și necesitatea de a promova uniformitatea aplicării sale".⁷

16. Explicațiile de la Capitolul 2 sunt menite să faciliteze înțelegerea limbajului și a intenției Convenției, în special în acele domenii în care conceptele sau sintagmele uzitate diferă ca sens de felul în care aceleași concepte sau sintagme ar putea fi utilizate în dreptul și practica juridică internă. Capitolele trimit aceste explicații la textul capitolului pentru a facilita buna înțelegere a dispozițiilor Convenției și Regulamentului.

17. Capitolul 4 conține informații cu privire la normele unificate de competență în materia obligațiilor de întreținere care vor fi aplicabile în statele membre ale Uniunii Europene.

18. Capitolul 5 prezintă un rezumat al Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere care va determina normele privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil, dar și în state din afara Europei care sunt state contractante la Protocol. Capitolul 6 oferă informații și resurse cu privire la obținerea și aflarea conținutului legii străine, când este necesar acest lucru în timpul procesării cazurilor de recuperare a pensiei de întreținere cu element de extraneitate.

C. Utilizarea Manualului

19. În cazul în care nu sunteți familiarizat cu cauzele care se supun aplicării dispozițiilor Convenției sau Regulamentului, vă recomandăm să parcurgeți mai întâi Capitolul 1 – Introducere în categoriile de cereri și solicitări formulate în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009. Aceasta vă va face să înțelegeți care sunt diferitele categorii de cereri și solicitări disponibile în temeiul Convenției sau al Regulamentului și veți afla care parte a prezentului Manual trebuie să o consultați.

20. Mergeți apoi la Capitolul 3, Partea I și asigurați-vă că temeiul cererii se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului. Dacă nu se circumscrie acestuia, prezentul Manual și procedurile reglementate de Convenție și Regulament nu vor fi aplicabile. Dacă temeiul cererii se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului, mergeți la capitolul dedicat aplicării particulare și urmați procedurile.

⁶ La momentul elaborării prezentului Manual nu exista un glosar de termeni pentru Regulament. Cu toate acestea, cele două instrumente pot utiliza o terminologie similară sau identică.

⁷ Articolul 53 din Convenție.

D. Alte surse de informare

21. În afara textelor celor două instrumente, sursa de informare suplimentară cea mai complexă și avizată cu privire la textul Convenției și al Protocolului o reprezintă Rapoartele explicative aferente, menționate mai sus. Multe dintre aspectele de ordin tehnic care nu fac obiectul prezentului Manual își găsesc răspunsul în Rapoartele explicative. În plus față de Rapoartele explicative, există un număr semnificativ de documente și rapoarte preliminare care conțin informații de fond și informații tehnice la care, în timpul negocierilor, s-a făcut trimitere și care au constituit baza acestor negocieri, culminând cu elaborarea în formă finală a Convenției și a Protocolului. Aceste rapoarte pot fi accesate pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga la adresa < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.

22. Regulamentul privind obligațiile de întreținere a continuat un proces deja demarat de unificare la nivel european a normelor de drept internațional privat. Multe dintre prevederile Regulamentului privind obligațiile de întreținere se bazează, de fapt, pe alte instrumente europene deja în vigoare. Pe tot cuprinsul acestui Manual se va face trimitere la dispoziții echivalente relevante din alte instrumente (de exemplu "Regulamentul Bruxelles I"⁸, "Regulamentul Bruxelles IIbis"⁹ și "Regulamentul privind crearea unui titlu executoriu european"¹⁰). Aceste dispoziții și jurisprudența referitoare la aceste dispoziții pot fi utile în ce privește interpretarea dispozițiilor noului Regulament privind obligațiile de întreținere.

23. În termeni generali, dispozițiile Regulamentului cu privire la competență se bazează pe dispozițiile echivalente privind competența din Regulamentul Bruxelles I. Dispozițiile privind recunoașterea și executarea de la Secțiunea 1 Capitolul IV se bazează în principiu pe Regulamentul privind crearea unui titlu executoriu european, în vreme ce dispozițiile de la Secțiunea 2 Capitolul IV se bazează pe regimul privind recunoașterea reglementat în Regulamentul Bruxelles I.

24. Întrebările referitoare la norma și practica internă a unui stat în materia obligațiilor de întreținere în ce privește Convenția își găsesc adesea răspunsul prin consultarea Profilului de țară pe care statele contractante l-au transmis Biroului permanent din cadrul Conferinței de la Haga. Profilul de țară cuprinde informații cu privire la procedurile de executare, temeiul în care sunt pronunțate hotărârile privind obligațiile de întreținere, limitări privind modificarea și dacă cererile sunt soluționate în general în baza unor proceduri administrative sau judiciare. Profilul de țară conține și date de contact și alte cerințe speciale formulate de statul respectiv în ce privește cererile înaintate în temeiul Convenției. Profilul de țară conține și linkuri către pagini de internet ale statului sau surse similare de informare. Profilul

⁸ Regulamentul (CE) nr. 44/2001 din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

⁹ Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.

¹⁰ Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate.

de țară poate fi accesat și pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga.¹¹

25. Informații similare cu privire la Regulament, actualizate permanent, sunt furnizate de statele membre ale Uniunii Europene Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.¹² Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială dispune pe pagina sa de internet de o secțiune dedicată obligațiilor de întreținere cu linkuri către diverse informații specifice de țară.¹³ Autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente de la nivel european au, de asemenea, la dispoziție magistrați de legătură proprii și puncte de contact în alte state europene în cadrul Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială al căror rol este de a asista statele la "aplicarea efectivă și practică a instrumentelor comunitare sau a convențiilor în vigoare între două sau mai multe state membre".¹⁴

26. Nu în ultimul rând, autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente trebuie să consulte, atunci când este necesar, practicile și procedurile interne, precum și manualele juridice. Ținând cont că numeroase state deja dispun de o experiență semnificativă în ce privește gestionarea cauzelor cu element de extraneitate, în multe dintre acestea există o expertiză considerabilă ce poate fi valorificată în vederea asistării autorităților în soluționarea cauzelor cu element de extraneitate.

E. Câteva considerații finale

27. În timpul procesării cererilor și solicitărilor directe formulate în temeiul Convenției sau al Regulamentului, veți constata accentuarea clară a ideii de a păstra procedurile cât mai simple, de accelerare a soluționării cererilor și solicitărilor, de aplicare a unor proceduri de executare eficiente și de cultivare a unei comunicări periodice cu autoritățile centrale, ori de câte ori este necesar. Toate acestea constituie obiectivele cele mai importante ale Convenției și Regulamentului, după cum reiese din Articolul 1 din Convenție și Regulament și din considerentele nr. 9 și 10 din Regulament. Realizarea acestor obiective în procesul de implementare a acestor instrumente se va traduce și printr-un beneficiu real și de durată pentru copii și familii din întreaga lume. Meritul de a fi îndeplinit acest deziderat se va datora activității susținute și eforturilor depuse de toți cei implicați în gestionarea cauzelor, inclusiv judecători și alte autorități competente, autorii prezentului Manual sperând că acesta se va constitui într-un instrument util în acest sens.

¹¹ Unele state pot alege să nu utilizeze formularul de Profil de țară recomandat, cu toate acestea la Articolul 57 fiecare stat contractant este chemat să furnizeze Biroului permanent al Conferinței de drept internațional privat de la Haga același tip de informații. Aceste informații sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de la Haga, la < www.hcch.net >, secțiunea obligații de întreținere.

¹² Decizia Consiliului 2001/470/CE de înființare a Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială. Aceste obligații de furnizare de informații sunt reglementate la Articolul 70 și 71 din Regulament. A se vedea See: < http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_en.htm >.

¹³ Vezi: http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_gen_en.htm. De remarcat că se preconizează ca aceste informații să fie transferate pe Portalul european E-Justice, disponibil la următoarea adresă de internet: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

¹⁴ Articolul 3(2)(b), Decizia Consiliului 2001/470/CE, Idem, supra nota nr. 12.

Capitolul 1 - Introducere în categoriile de cereri și solicitări formulate în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009: cereri prin intermediul autorităților centrale și cereri transmise direct

I. Sistemul de cooperare între autoritățile centrale

A. Introducere în sistemul de cooperare între autoritățile centrale

28. Un element de o importanță crucială adus atât de Convenție, cât și de Regulament îl constituie sistemele de cooperare administrativă pe care aceste instrumente le-au instituit cu scopul de a îmbunătăți recuperarea transfrontalieră a creanțelor de întreținere. Aceste sisteme de cooperare administrativă, bazate pe "autorități centrale" desemnate de către state, nu existau în temeiul vechii Convenții de la Haga privind obligațiile de întreținere și nici al altor instrumente europene în această materie. Autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente lucrează în strânsă cooperare cu autoritățile lor centrale. Atribuțiile judiciare ale autorităților competente sunt consolidate și sporite prin rolul cheie jucat de și prin competențele atribuite rețelei internaționale de autorități centrale instituite în temeiul celor două instrumente.

B. Atribuții specifice ale autorității centrale

29. Capitolul II din Convenție stabilește atribuțiile generale și specifice ale autorităților centrale, în timp ce Capitolul III stabilește normele care reglementează cererile transmise prin intermediul autorităților centrale. Regulamentul stabilește la Capitolul VII dispoziții paralele, cu doar câteva diferențe minore.

30. Convenția (Art. 6(1)) și Regulamentul (Art. 5(1)) impun ca autoritățile centrale să furnizeze asistență în legătură cu cererile transmise prin intermediul autorităților centrale în temeiul Capitolului III (art. 10) din Convenție sau al Capitolului VII (Art. 56) din Regulament. În mod special, acestea:

- transmit și primesc cereri
- inițiază sau facilitează începerea unei proceduri în ceea ce privește astfel de cereri.

Autoritatea centrală este autoritatea publică desemnată de un stat contractant să exercite sau să îndeplinească atribuțiile de cooperare administrativă și asistență în temeiul Convenției sau al Regulamentului. În România autoritatea centrală pentru ambele instrumente este Ministerul Justiției.

Autoritatea competentă este organismul public sau persoana dintr-un anumit stat membru investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției sau al Regulamentului. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția sau Regulamentul. În România autoritățile competente sunt instanțele judecătorești, barourile, camerele executorilor judecătorești, notarii publici etc.

31. La Articolul 6(2) din Convenție și Articolul 51 (2) din Regulament se precizează că, în ceea ce privește aceste cereri, autoritățile centrale iau și toate măsurile necesare pentru:

- a furniza sau a facilita furnizarea de asistență juridică (Convenția) sau asistență judiciară (Regulament), atunci când circumstanțele impun acest lucru (a);
- a contribui la localizarea debitorului sau a creditorului (b);¹⁵
- a contribui la obținerea informațiilor relevante privind venitul și, dacă este necesar, privind alte elemente referitoare la situația financiară a debitorului sau a creditorului, inclusiv privind localizarea bunurilor (c);¹⁶
- a încuraja adoptarea de soluții amiabile în vederea obținerii plății benevole a pensiei de întreținere, făcând apel, dacă este cazul, la mediere, conciliere sau alte modalități similare (d);
- a facilita executarea în curs a hotărârilor judecătorești în materie de obligații de întreținere, inclusiv privind eventuale restanțe (e);
- a facilita colectarea și transferul rapid al pensiei de întreținere (f);
- a facilita obținerea de probe scrise sau de altă natură (g);¹⁷
- a acorda asistență în stabilirea filiației, atunci când aceasta este necesară în vederea obținerii pensiei de întreținere (h);
- a iniția sau facilita începerea unei proceduri pentru obținerea oricăror măsuri necesare și provizorii care au un caracter teritorial și al căror scop este să garanteze soluționarea unei cereri de întreținere în curs (i);

¹⁵ Regulamentul precizează că astfel de acțiuni vor fi derulate "în special în conformitate cu Articolele 61, 62 și 63" din Regulament care reglementează accesul la informații al autorităților centrale, transmiterea și utilizarea informațiilor, înștiințarea persoanei vizate de colectarea datelor.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Regulamentul adaugă faptul că facilitarea obținerii probelor scrise sau de altă natură se va face "fără a aduce atingere Regulamentului (CE) nr. 1206/2001" (*Regulamentul (CE) Nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă și comercială*). Pentru mai multe informații cu privire la acest regulament vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea IX.

- a facilita notificarea și comunicarea actelor (j).¹⁸

32. Fiecare stat contractant la Convenție și fiecare stat membru al Uniunii Europene în care dispozițiile Regulamentului cu privire la sistemul de cooperare între autoritățile centrale sunt aplicabile¹⁹ desemnează o autoritate centrală (statele cu mai multe sisteme de drept sunt libere să desemneze mai multe) și fiecare stat specifică, de asemenea, care dintre tipurile de atribuții de mai sus vor fi asumate de autoritatea centrală sau de către o autoritate competentă sau organism public sau altă instituție care funcționează în acel stat, sub supravegherea autorității centrale.²⁰

¹⁸ Regulamentul adaugă faptul că facilitarea notificării sau comunicării actelor se va face "fără a aduce atingere Regulamentului (CE) nr. 1393/2007" (*Regulamentul (CE) Nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea)*). Pentru mai multe informații cu privire la acest regulament vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea IX.

¹⁹ Mai exact în toate statele membre ale Uniunii Europene cu excepția Danemarcei. Pentru mai multe informații cu privire la domeniul de aplicare geografică al Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea I de mai jos.

²⁰ În România, în baza Legii nr. 36/2012 *privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente și decizii ale Consiliului Uniunii Europene, precum și instrumente de drept internațional privat în domeniul obligațiilor de întreținere*, **Ministerul Justiției este autoritatea centrală română** desemnată, în temeiul art. 49 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, în relația cu statele membre ale Uniunii Europene. Ministerul Justiției este autoritatea centrală română desemnată, în temeiul art. 4 din Convenția de la Haga din 2007, în relația cu statele terțe contractante la Convenția de la Haga din 2007. În calitate de autoritate centrală română, Ministerul Justiției cooperează cu autoritățile centrale din statele membre ale Uniunii Europene sau cu cele internaționale și colaborează cu instanțele judecătorești, executorii judecătorești, avocații, notarii, mediatorii, precum și cu orice alte instituții și autorități române cu atribuții în domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009 și a Convenției de la Haga din 2007, după cum urmează.

OBȚINEREA PENSIEI DE ÎNTREȚINERE ÎN STRĂINĂTATE

Ministerul Justiției este autoritatea centrală solicitantă transmițătoare care efectuează controlul de regularitate internațională, conform art. 58 alin. (1) și (2), și transmite în statele membre ale Uniunii Europene cererile prevăzute la art. 53 și 56 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, însoțite de documentele justificative necesare, prevăzute în conținutul formularelor prevăzute în anexele nr. V - VII la Regulamentul (CE) nr. 4/2009. La primirea documentelor justificative necesare de la creditor sau debitor și după controlul de regularitate internațională, Ministerul Justiției completează Partea A din următoarele categorii de cereri în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009:

a) cererea de măsuri specifice formulată în temeiul art. 53, prevăzută în anexa nr. V la Regulamentul (CE) nr. 4/2009;

b) cererea de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere, formulată în temeiul art. 56 alin. (1) lit. (a) și (b) și alin. (2) lit. (a), prevăzută în anexa nr. VI la Regulamentul (CE) nr. 4/2009;

c) cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere, formulată în temeiul art. 56 alin. (1) lit. (c) - (f) și alin. (2) lit. (b) și (c), prevăzută în anexa nr. VII la Regulamentul (CE) nr. 4/2009.

La primirea documentelor justificative necesare și după controlul de regularitate internațională, **Ministerul Justiției poate asista creditorul sau debitorul să completeze Partea B din următoarele categorii de cereri în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009:**

a) cererea de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere, formulată în temeiul art. 56 și 57, prevăzută în anexa nr. VI la Regulamentul (CE) nr. 4/2009;

b) cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere, formulată în temeiul art. 56 și 57, prevăzută în anexa nr. VII la Regulamentul (CE) nr. 4/2009.

Ministerul Justiției este autoritatea centrală solicitantă transmițătoare care

II. Capitolul 1 Privire de ansamblu

33. Acest capitol explică categoriile de cereri și solicitări care pot fi transmise în temeiul Convenției sau al Regulamentului prin intermediul unei autorități centrale sau fără asistența unei autorități centrale. Se estimează că majoritatea cauzelor formulate în temeiul Convenției și al Regulamentului pe care autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente le vor avea de soluționat vor fi sub formă de cereri transmise prin intermediul autorităților centrale, din acest motiv cunoașterea de către judecători și alte autorități competente a categoriilor de cereri disponibile care pot fi transmise prin intermediul autorităților centrale, precum și a atribuțiilor acestora este de o importanță deosebită. Autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente vor soluționa, de asemenea, cauze formulate în temeiul Convenției și al Regulamentului sub formă de cereri directe, modalitate care nu presupune utilizarea sistemelor de cooperare între autoritățile centrale (vezi Secțiunea III.C de mai jos). Prezentul capitol trebuie citit în relație cu Capitolul 3, Partea I, care furnizează informații esențiale cu privire la domeniul de aplicare din Convenție și al Regulamentului și la aplicarea fiecăruia dintre cele două instrumente la un caz particular.

efectuează controlul de regularitate internațională, conform art. 12 alin. (1), și transmite, în statele terțe contractante la Convenția de la Haga din 2007, cererile prevăzute la art. 7 și 10 din Convenția de la Haga din 2007, însoțite de documentele justificative necesare. Cererile și documentele justificative necesare anexate acestora sunt transmise de Ministerul Justiției cu formularul de transmitere prevăzut în anexa nr. 1 la Convenția de la Haga din 2007.

La primirea cererilor și a documentelor justificative necesare anexate de partea interesată și după controlul de regularitate internațională, Ministerul Justiției poate verifica și transmite următoarele categorii de cereri de întreținere, precum și documentele justificative necesare anexate acestora, în măsura în care aceste cereri se doresc a fi întocmite, la alegerea creditorului, după modelul formularelor recomandate și publicate de Conferința de drept internațional privat de la Haga și prevăzute în anexele A, B, C și D:

a) cererea de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării, formulată în temeiul art. 10 alin. (1) lit. (a) și alin. (2) lit. (a) și art. 30 din Convenția de la Haga din 2007, prevăzută în anexa A;

b) cererea de executare a unei hotărâri pronunțate în statul solicitat sau recunoscută în statul solicitat, formulată în temeiul art. 10 alin. (1) lit. (b) din Convenția de la Haga din 2007, prevăzută în anexa B;

c) cererea de obținere a unei hotărâri, formulată în temeiul art. 10 alin. (1) lit. (c) și (d) din Convenția de la Haga din 2007, prevăzută în anexa C;

d) cererea de modificare a unei hotărâri, formulată în temeiul art. 10 alin. (1) lit. (e) și (f) și alin. (2) lit. (b) și (c) din Convenția de la Haga din 2007, prevăzută în anexa D;

e) pentru fiecare categorie de cerere sau mai multe categorii de cereri, situația financiară prevăzută în anexa E.

Ministerul Justiției poate certifica și transmite, după controlul de regularitate internațională, următoarele categorii de documente justificative necesare, în măsura în care aceste cereri sunt completate de instanță, la alegerea părții interesate, după modelul formularelor recomandate de Conferința de drept internațional privat de la Haga și prevăzute în anexa A:

a) extrasul de hotărâre, emis în temeiul art. 25 alin. (3) lit. (b) din Convenția de la Haga din 2007;

b) documentul care atestă caracterul executoriu al hotărârii, emis în temeiul art. 25 alin. (1) lit. (b) din Convenția de la Haga din 2007;

c) documentul care atestă comunicarea, emis în temeiul art. 25 alin. (1) lit. (c) din Convenția de la Haga din 2007.

34. Vă rugăm să rețineți faptul că prezentul capitol este menit să furnizeze o privire de ansamblu exclusiv asupra diferitelor categorii de cereri și solicitări; informații mai detaliate cu privire la fiecare tip de cerere sau solicitare sunt disponibile la alte capitole. Din acest motiv, spețele din capitolul de față se limitează în mod obligatoriu la cele mai frecvente utilizări ale cererilor sau solicitărilor și nu intră în detaliile care pot fi regăsite în alte capitole ale prezentului Manual.

35. Odată ce ați stabilit dacă cererea sau solicitarea se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului (vezi Capitolul 3, Partea I) și ați determinat, pe baza Secțiunilor de mai jos, tipul de cerere sau solicitare formulată puteți trece mai departe la capitolul din Manual care tratează acel tip de cerere sau solicitare formulată. Capitolul 2 furnizează

Aceste prevederi nu exclud posibilitatea ca partea interesată să se adreseze direct autorităților străine competente din statele membre ale Uniunii Europene sau din statele contractante la Convenție.

Instanțele judecătorești, respectiv notarii publici sunt autoritățile competente care eliberează, la cererea părții interesate, documentele justificative necesare recunoașterii, încuviințării executării sau executării prevăzute la art. 20, 28 și 48 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 (anexele nr. I – IV), respectiv la art. 25 și 30 din Convenția de la Haga din 2007 (extrasul de hotărâre, certificatul care atestă caracterul executoriu, după modelul formularului recomandat de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzut în anexa A).

OBȚINEREA PENSIEI DE ÎNTREȚINERE ÎN ROMÂNIA

Ministerul Justiției este autoritatea centrală solicitată, primitoare, desemnată să primească:

a) cererile de măsuri specifice prevăzute la art. 53 și cererile de întreținere prevăzute la art. 56 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, însoțite de documentele justificative necesare, prevăzute în anexele nr. V - VII la Regulamentul (CE) nr. 4/2009;

b) cererile de măsuri specifice prevăzute la art. 7 și cererile de întreținere prevăzute la art. 10 din Convenția de la Haga din 2007, însoțite de documentele necesare prevăzute în anexa nr. 1 la Convenție.

După primirea cererilor de întreținere, de măsuri specifice și a documentelor justificative necesare anexate și după efectuarea controlului de regularitate internațională, **Ministerul Justiției le trimite, spre competență soluționare, în funcție de categoria cererilor, autorității sau instituției care deține datele cu caracter personal, baroului competent teritorial, Camerei Executorilor Judecătorești sau, după caz, instanței judecătorești competente.**

Ministerul Justiției transmite spre competență soluționare Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, după caz, structurilor aflate în subordinea sau coordonarea acestora, precum și oricăror altor autorități ori instituții competente care dețin date cu caracter personal cererile de măsuri specifice având ca obiect:

a) contribuirea la localizarea debitorului sau a creditorului;

b) facilitarea căutării de informații privind veniturile sau bunurile debitorului ori ale creditorului.

Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, următoarele categorii de cereri primite din străinătate, însoțite de documentele justificative necesare:

a) cererile de obținere a pensiei de întreținere prin stabilirea cuantumului acesteia prin hotărâre judecătorească sau de modificare a cuantumului pensiei de întreținere stabilit prin hotărâre judecătorească, formulate în baza:

(i) art. 56 și 57 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. VII la acest regulament;

(ii) art. 10 din Convenția de la Haga din 2007, după modelele recomandate de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzute în anexele C și D;

b) cererile de măsuri specifice având ca obiect stabilirea filiației atunci când este necesară pentru recuperarea creanțelor de întreținere, formulate în baza:

explicații cu privire la termenii cheie utilizați în Manual (în special cu referire la Convenție).

III. Descrierea cererilor și solicitărilor transmise în temeiul Convenției de la Haga din 2007 și al Regulamentului din 2009

36. Aceasta secțiune oferă o scurtă trecere în revistă a diferitelor categorii de **cereri** (recunoaștere, recunoaștere și executare / încuviințarea executării (exequator), executare, pronunțarea unei hotărâri și modificarea unei hotărâri) și **solicitări** transmise prin intermediul autorităților centrale (**cereri de măsuri specifice**) care sunt disponibile fie în temeiul Convenției, fie în temeiul Regulamentului, precizând și situațiile în care acestea pot fi utilizate. Secțiunea prezintă și factorii care vor influența posibilitatea formulării unei cereri sau solicitări.

(i) art. 51 alin. (2) lit. (h) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.4;

(ii) art. 6 alin. (2) lit. (h) din Convenția de la Haga, după modelul recomandat de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzut în anexa C;

c) cererile de măsuri specifice având ca obiect obținerea unor măsuri asigurătorii/provizorii, formulate în baza:

(i) art. 51 alin. (2) lit. (i) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.5;

(ii) art. 6 alin. (2) lit. (i) din Convenția de la Haga din 2007.

În temeiul art. 8¹ din O.U.G. nr. 51/2008, decanul baroului desemnează în regim de urgență, prin decizie, pentru creditorul obligației de întreținere (copil sau adult vulnerabil), cu reședința obișnuită în străinătate, obligatoriu, din oficiu, un avocat pentru formularea și depunerea cererilor, sesizarea instanței, reprezentare și asistare la fond, în căile de atac ordinare și extraordinare, inițierea măsurilor de executare silită, după caz. **Pentru executarea propriu – zisă a hotărârii, avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc**, dispozițiile art. 26 din O.U.G. nr. 51/2008 fiind aplicabile. Instanța acordă ajutorul public judiciar în condițiile art. 8¹ din O.U.G. nr. 51/2008. Avocatul depune cererea de punere în aplicare a măsurii asigurătorii, însoțită de încheierea prin care s-a înființat această măsură și de decizia decanului baroului, la executorul judecătoresc teritorial competent.

Sunt de competența tribunalului în circumscripția căruia își are reședința obișnuită cel care a refuzat recunoașterea hotărârii străine, respectiv în circumscripția căruia urmează să se efectueze executarea:

a) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării pe teritoriul României a hotărârilor străine, pronunțate într-un stat membru al Uniunii Europene, dar care nu are obligații, în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, formulate în condițiile art. 28 și art. 75 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009;

b) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării pe teritoriul României a hotărârilor străine, pronunțate în orice stat membru al Uniunii Europene, formulate în condițiile art. 28 și art. 75 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009;

c) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării pe teritoriul României a hotărârilor pronunțate într-un stat terț contractant la Convenția de la Haga din 2007, formulate în condițiile art. 10 și 19 - 31 din Convenția de la Haga din 2007.

Sunt de competența judecătoriei în circumscripția căruia își are reședința obișnuită debitorul sau se află bunurile acestuia:

a) cererile de executare, stabilire și modificare a cuantumului obligației de întreținere, formulate în baza art. 56 și 57 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexele nr. VI și VII la acest regulament, respectiv art. 10 din Convenția de la Haga din 2007, după modelele recomandate de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzute în anexele C și D;

În cuprinsul prezentului Manual se va face o distincție între **solicitări** și **cereri directe**. Cererea este o acțiune în temeiul Convenției sau al Regulamentului care se derulează prin intermediul unei autorități centrale, cum ar fi o cerere de recunoaștere și executare. Cererea directă (denumită în manual **solicitare**) este o acțiune care este adresată direct autorității competente, de exemplu, o solicitare directă de stabilire a pensiei de întreținere pentru soț/soție în temeiul Convenției, atunci când statul solicitat nu a extins aplicarea Convenției la acel tip de **solicitare**.

Rețineți totuși că **Cererea de măsuri specifice** în temeiul Articolului 7 al Convenției și al Articolului 53 din Regulament este o excepție de la această regulă. Acest tip de cereri este formulat prin intermediul unei autorități centrale. Vezi Secțiunea B de mai jos din prezentul Capitolul.

37. În vreme ce cele două instrumente instituie categorii comune de cereri, judecătorii și alte autorități competente vor fi obligați să aplice în orice caz particular *fie* dispozițiile Convenției, *fie* dispozițiile Regulamentului. Aspectele legate de domeniul de aplicare al celor două instrumente și analiza situațiilor în care se impune aplicarea Convenției sau a Regulamentului sunt detaliate la Capitolul 3, Partea I. Spețele prezentate în această secțiune oglindesc diversele categorii de cereri în termeni generali, fără să ofere informații detaliate cu privire la domeniul de aplicare sau aplicarea acestor două instrumente.

A. Privire de ansamblu asupra categoriilor de cereri formulate în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

38. Categoriile de cereri care pot fi inițiate în temeiul Convenției sau al Regulamentului prin intermediul autorităților centrale sunt stabilite la Articolul 10 din Convenție, respectiv Articolul 56 din Regulament. Aceste cereri sunt disponibile persoanelor (sau unui organism public în anumite cazuri) în următoarele situații:

b) cererile de măsuri specifice având ca obiect stabilirea filiației atunci când este necesară pentru recuperarea creanțelor de întreținere, formulate în baza art. 51 alin. (2) lit. (h) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.4, respectiv art. 6 alin. (2) lit. (h) din Convenția de la Haga, după modelul recomandat de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzut în anexa C;

c) cererile de măsuri specifice având ca obiect obținerea unor măsuri asigurătorii/provizorii, formulate în baza art. 51 alin. (2) lit. (i) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.5; art. 6 alin. (2) lit. (i) din Convenția de la Haga din 2007.

<i>Situație</i>	<i>Categorie de cerere disponibilă în temeiul Convenției sau al Regulamentului</i>
Solicitantul are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere pronunțată în statul solicitat și dorește executarea acesteia în acel stat	Cerere de executare a unei hotărâri
Solicitantul are o hotărâre pronunțată într-un stat în care Convenția sau Regulamentul este în vigoare sau se aplică și dorește recunoașterea și executarea în celălalt stat	Cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)
Solicitantul încă nu are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere, iar pârâtul își are reședința într-un alt stat în care Convenția sau Regulamentul este în vigoare sau se aplică	Cerere de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere
Solicitantul are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere, dar solicită o nouă hotărâre ca urmare a faptului că întâmpină dificultăți în ce privește recunoașterea sau încuviințarea executării (exequator) hotărârii deja existente într-un alt stat în care Convenția sau Regulamentul este în vigoare sau se aplică	Cerere de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere
Solicitantul are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere pronunțată într-un stat în care Convenția sau Regulamentul este în vigoare sau se aplică, dar pârâtul (partea adversă) își are reședința într-un alt stat în care Convenția sau Regulamentul este în vigoare sau se aplică	Cerere de modificare a unei hotărâri

Figura 1: Tabelul cererilor

39. După cum reiese din Figura 1 de mai sus, există patru categorii de cereri care pot fi formulate în temeiul Convenției sau al Regulamentului. În cadrul acestor categorii mai largi de cereri, există diferite rezultate care pot fi urmărite. Cele patru tipuri sunt:

- cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri existente privind obligațiile de întreținere
- cerere de executare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate sau recunoscute în statul solicitat
- cerere de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de

- întreținere, inclusiv, atunci când este necesar, stabilirea filiației
- cerere de modificare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere deja existente.

40. Toate aceste cereri pot fi formulate de către creditorul unei obligații de întreținere, unele putând fi formulate și de către debitor, după cum se prevede la Articolul 10(2) din Convenție și Articolul 56(2) din Regulament.

1. Cererea de recunoaștere sau recunoaștere și executare/încuviințare a executării (exequator)

41. Acest tip de cerere va fi utilizat de către solicitantul care deja are o **hotărâre cu privire la o obligație de întreținere** și dorește ca un stat, altul decât statul în care solicitantul trăiește să recunoască sau să execute hotărârea. Procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) elimină necesitatea ca solicitantul să ceară în statul solicitat pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la o obligație de întreținere. În schimb, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) permite executarea hotărârii existente în celălalt stat în aceleași condiții ca și cum hotărârea ar fi fost pronunțată inițial în acel stat. Ambele state trebuie să fie state contractante ale Convenției sau state membre ale Uniunii Europene în care Regulamentul să fie aplicabil, iar hotărârea trebuie să fi fost pronunțată într-un stat contractant sau stat membru.

Hotărârea cu privire la o obligație de întreținere stabilește obligația debitorului de a plăti întreținere și poate include și ajustarea automată prin indexare și o obligație de a plăti restanțe, pensia de întreținere în regim retroactiv sau dobândă, precum și stabilirea costurilor sau cheltuielilor.

a) În ce situații se va utiliza acest tip de cerere:

42. În cele mai multe cazuri, solicitantul va dori recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii pentru a recupera pensia de întreținere și a demara procedura de executare dacă este necesar. În anumite cazuri, solicitantul va solicita doar recunoașterea. De exemplu, debitorul poate solicita doar recunoașterea unei hotărâri pronunțate într-un alt stat pentru a limita sau suspenda executarea obligațiilor care decurg dintr-o altă hotărâre; sau creditorul poate solicita doar recunoașterea în situația în care acesta nu solicită asistența statului de executare pentru executarea hotărârii.

b) Speță:

43. J locuiește în statul A și are o hotărâre pronunțată în statul A care impune fostului soț obligația de plată a pensiei de întreținere pentru cei trei copii. Fostul soț trăiește în statul B. J dorește executarea hotărârii cu privire

la obligația de întreținere. Și statul A, și statul B sunt state între care se aplică fie Convenția, fie Regulamentul.

44. Autoritatea centrală din statul A va transmite o cerere de **recunoaștere și executare** (în temeiul Convenției) / **recunoaștere și încuviințare a executării** – exequator (în temeiul Regulamentului) hotărârii în statul B. Autoritatea centrală din statul B va transmite hotărârea unei **autorități competente** pentru a încuviința executarea acesteia (exequator). Fostul soț va fi notificat cu privire la recunoașterea sau încuviințarea executării (exequator) hotărârii și poate avea posibilitatea de a contesta recunoașterea hotărârii în conformitate cu procedurile prevăzute în Convenție sau Regulament. Dacă fostul soț nu plătește pensia de întreținere în mod benevol, o autoritate competentă din statul B va lua măsurile necesare în vederea executării hotărârii, transferând pensia de întreținere în statul A.²¹

Autoritatea competentă este autoritatea dintr-un anumit stat membru investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției sau al Regulamentului. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția sau Regulamentul.

Articolul din Convenție aplicabil – Articolul 10(1) a) și 10(2) a)

Articolul din Regulament aplicabil – Articolul 56(1) a) și 56(2) a)

Vezi Capitolul 7 - Convenția din 2007: Procesarea cererilor din străinătate transmise prin intermediul autorităților centrale și a cererilor directe de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)

Vezi Capitolul 8 – Regulamentul din 2009: Procesarea cererilor din străinătate transmise prin intermediul autorităților centrale și a cererilor directe de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințarea executării (exequator)

2. Cererea de executare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate sau recunoscute în statul solicitat

45. Acest tip de cerere este cel mai simplu dintre toate cererile care pot fi formulate în temeiul Convenției sau al Regulamentului. Cererea presupune ca statul solicitat să execute propria hotărâre sau o hotărâre pe care deja a recunoscut-o și să ofere asistență în transferul pensiei de întreținere către creditor.

46. Diferența dintre acest tip de cerere și cererea de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) descrisă mai sus este faptul că hotărârea care trebuie executată a fost pronunțată sau a fost deja recunoscută în statul care va executa hotărârea (statul solicitat). Din acest

²¹ Autoritatea centrală sau competentă este chemată în temeiul Convenției sau al Regulamentului să "faciliteze" executarea și colectarea și transferul pensiei de întreținere. Măsurile luate în fiecare stat în parte în acest sens vor fi diferite. Vezi Capitolul 12 cu privire la executarea hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere.

motiv cererea nu trebuie recunoscută înainte să poată fi executată.²²

a) În ce situații se va utiliza acest tip de cerere:

47. Acest tip de cerere va fi formulat atunci când solicitantul are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere pronunțată sau recunoscută în statul în care pârâtul își are reședința, bunurile sau venitul. Solicitantul poate solicita statului respectiv să execute hotărârea pronunțată sau recunoscută. Solicitantul nu trebuie să se deplaseze în statul care a pronunțat hotărârea pentru a formula cererea. În schimb, autoritatea centrală din statul în care solicitantul își are reședința va transmite cererea de executare a hotărârii statului solicitat. Ambele state trebuie să fie state contractante la Convenție sau state membre ale Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil.

b) Speță:

48. S își are reședința în statul A și are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere pronunțată în statul B unde își are reședința tatăl copilului. Dorește ca statul B să execute hotărârea cu privire la obligația de întreținere. Atât statul A, cât și statul B sunt state în care Convenția sau Regulamentul sunt în vigoare sau sunt aplicabile.

Statul solicitant este statul unde solicitantul își are reședința și unde este formulată cererea sau solicitarea în temeiul Convenției sau al Regulamentului.

Statul solicitat este statul care primește cererea sau solicitarea și căruia i se solicită procesarea cererii sau solicitării. De regulă este vorba despre statul în care pârâtul își are reședința.

49. În temeiul Convenției sau al Regulamentului, S poate cere autorității centrale din statul A să transmită în statul B, în numele ei, o cerere de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). S nu va trebui să solicite recunoașterea hotărârii întrucât aceasta a fost pronunțată în statul B. Autoritatea centrală din statul B va procesa cererea și o va transmite autorității competente din statul B în vederea executării. Dacă debitorul nu plătește pensia de întreținere în mod benevol, autoritatea competentă va lua măsurile care îi stau la dispoziție în temeiul dreptului național pentru a executa hotărârea.

Articolul din Convenție aplicabil: Articolul 10(1) b)

Articolul din Regulament aplicabil: Articolul 56(1) b)

²² După cum s-a discutat la Capitolele 7 și 8, pentru ca o hotărâre să poată fi recunoscută și executată în statul solicitat trebuie să fi fost pronunțată într-un stat contractant al Convenției (vezi Raportul explicativ asupra Convenției, alineatul 240) sau într-un stat membru al Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil. Dacă hotărârea provine dintr-un stat în care Convenția sau Regulamentul nu sunt în vigoare sau aplicabile, o cerere de executare poate fi făcută dacă statul solicitat a recunoscut deja hotărârea în baza unui tratat sau dreptului intern. În caz contrar trebuie făcută o cerere de pronunțare a unei noi hotărâri de stabilire a obligației de întreținere.

Vezi Capitolul 9 – Procesarea cererilor din străinătate cu privire la executarea hotărârilor pronunțate sau recunoscute în statul solicitat în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009

3. Cererea de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere

50. Acest tip de cerere va fi utilizat pentru obținerea unei hotărâri care prevede pensie de întreținere pentru solicitant, copiii acestuia sau pentru alte persoane.²³ Solicitantul va cere autorității centrale din statul unde își are reședința să transmită în numele său o cerere autorității centrale din statul în care își are reședința debitorul pentru pronunțarea unei hotărâri, inclusiv stabilirea filiației, dacă este necesar.²⁴ Ambele state trebuie să fie state contractante la Convenție sau state membre ale Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil.

a) În ce situații se va utiliza acest tip de cerere:

51. Acest tip de cerere va fi utilizat atunci când nu există nicio hotărâre cu privire la o obligație de întreținere sau când solicitantul are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere, dar din anumite motive aceasta nu poate fi recunoscută sau executată în statul în care debitorul își are reședința sau unde se dorește executarea.

b) Speță:

52. T are reședința în statul D și un copil de patru ani. Nu a fost niciodată căsătorită cu tatăl copilului, iar filiația pentru copil nu a fost stabilită. Tatăl copilului s-a mutat recent în statul E. T dorește ca tatăl să înceapă să plătească pensie de întreținere pentru copil. Atât statul D, cât și statul E sunt state contractante la Convenție sau state membre ale Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil.

53. În temeiul Convenției sau al Regulamentului, autoritatea centrală din statul D va transmite autorității centrale din statul E o cerere de **pronunțare a unei hotărâri cu privire la obligația de întreținere** pentru copil. Autoritatea centrală din statul E va lua măsurile necesare pentru formularea cererii de pronunțare a unei hotărâri, de regulă prin transmiterea cererii unei autorități competente. Autoritatea competentă din statul E va facilita stabilirea filiației. Aceasta poate fi făcută prin efectuarea testului de paternitate și va contacta mama în mod direct sau prin intermediul autorităților centrale, astfel încât mama și copilul să poată

²³ O cerere de pronunțare în temeiul Convenției poate fi introdusă doar pentru "alte persoane" dacă domeniul de aplicare al Convenției a fost extins la acele alte persoane. Vezi discuția privitoare la domeniul de aplicare la Capitolul 3, Partea I.

²⁴ Articolul 10(3) din Convenție și Articolul 56(4) din Regulament prevăd ca cererile să fie soluționate în conformitate cu legea statului solicitat și să fie supuse normelor în materie de competență aplicabile în statul solicitat. (Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 248.) În statele membre ale Uniunii Europene normele de competență jurisdicțională stabilite în Regulament sunt folosite pentru determinarea competenței de pronunțare a unei hotărâri de stabilire a obligației de întreținere, la fel ca și normele de soluționare a conflictelor de legi stabilite în Regulament, aplicabile în mai multe state membre (A se vedea Capitolul 4 și 5 din acest Manual).

fi supuși testului. Alternativ, în anumite state, paternitatea poate fi stabilită pe cale judiciară sau prin recunoașterea paternității de către părinte. Odată ce hotărârea cu privire la obligația de întreținere este pronunțată în statul E, autoritatea competentă din statul E se va asigura că hotărârea este executată dacă este necesar și că pensia este transferată mamei în statul D fără a fi necesară o altă cerere din partea mamei.²⁵

Articolul din Convenție aplicabil – Articolul 10(1) c) și d)

Articolul din Regulament aplicabil: Articolul 56(1) c) și d)

Vezi Capitolul 10 – Procesarea cererilor din străinătate în vederea pronunțării unei hotărâri în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009

4. Cererea de modificare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere deja existente

54. Acest tip de cerere va fi utilizat atunci când există o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere, dar una dintre părți dorește modificarea acesteia.

a) În ce situații se va utiliza acest tip de cerere:

55. O cerere de modificare poate fi formulată ca urmare a faptului că nevoile creditorului obligației de întreținere sau ale copiilor s-au schimbat sau ca urmare a faptului că posibilitățile de plată a pensiei de întreținere ale debitorului au suferit schimbări. Solicitantul (fie creditorul, fie debitorul) va solicita autorității centrale din statul în care își are reședința să transmită cererea de modificare statului în care își are reședința cealaltă parte (sau unde urmează să aibă loc modificarea). Dacă legea statului solicitat o permite, hotărârea va fi modificată sau va fi pronunțată o nouă hotărâre.²⁶ Hotărârea modificată va trebui apoi recunoscută dacă a fost pronunțată într-un stat altul decât statul în care urmează a fi executată.

56. Convenția și Regulamentul nu acoperă toate situațiile în care o persoană, în cadrul unei cauze cu element de extraneitate, dorește modificarea unei hotărâri existente. În multe situații, nu se va formula o cerere în temeiul Articolului 10 din Convenție sau al Articolului 56 din Regulament, iar solicitantul va transmite o cerere directă de modificare autorității competente din statul său de origine sau din statul în care a fost pronunțată hotărârea. Cu toate acestea, Convenția și Regulamentul prevăd mecanisme de transmitere a cererilor în cadrul cărora o persoană alege sau este solicitată să formuleze o cerere într-un stat și să finalizeze procedurile

²⁵ Vezi Raportul explicativ asupra Convenției, alineatul 108, cu privire la utilizarea termenului "facilita".

²⁶ Vezi Articolul 10(3) din Convenție și Articolul 56(4) din Regulament. Asupra cererii se va hotărî în conformitate cu normele de drept ale statului solicitat, inclusiv normele de competență aplicabile în statul respectiv. În statele membre ale Uniunii Europene normele de competență jurisdicțională stabilite în Regulament sunt folosite pentru determinarea competenței de pronunțare a unei hotărâri de stabilire a obligației de întreținere, la fel ca și normele de soluționare a conflictelor de legi stabilite în Regulament, aplicabile în mai multe state membre (A se vedea Capitolul 4 și 5 din acest Manual).

într-un alt stat.²⁷

b) Speță:

57. J are o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere pronunțată în statul A și care impune fostului soț să plătească pensia de întreținere pentru cei doi copii ai săi. Fostul ei soț s-a mutat în statul B. Hotărârea este executată în statul B. J dorește mărirea cuantumului pensiei de întreținere ca urmare a faptului că, de la data pronunțării hotărârii, venitul fostului soț a crescut.

58. Dacă J alege să formuleze o cerere de modificare în temeiul Convenției sau al Regulamentului, autoritatea centrală din statul A va transmite o cerere de **modificare a unei hotărâri existente** în numele lui J către autoritatea centrală din statul B. Fostul soț va fi notificat și temeiul cererii va fi verificat în statul B. Hotărârea modificată poate fi executată în statul B odată ce a fost pronunțată.

Articolul din Convenție aplicabil – Articolul 10(1) e) și f), 10(2) b) și c)

Articolul din Regulament aplicabil : Articolul 56(1) e) și f), 56(2) b) și c)

Vezi Capitolul 11 – Cereri de modificare a unei hotărâri: articolul 10 (1) e) și f) și articolul 10 (2) b) și c) din Convenție; și articolul 56(1) e) și f) și articolul 56(2) b) și c) din Regulament

B. Cererea de măsuri specifice

59. În plus față de cele patru tipuri de cereri disponibile în temeiul celor două instrumente, Convenția și Regulamentul prevăd și anumite solicitări suplimentare care pot fi adresate unei autorități centrale atunci când solicitantul încă nu a formulat nicio cerere. Aceste solicitări se numesc "cereri de măsuri specifice". Furnizarea de asistență ca răspuns la o astfel de cerere este discreționară, statul solicitat stabilind care sunt măsurile care vor fi luate ca răspuns.

60. Articolul 7 din Convenție și Articolul 53 din Regulament stabilesc șase tipuri de cereri care pot fi formulate prin intermediul unei autorități centrale către o altă autoritate centrală. În funcție de tipul de măsură și de sistemul de drept intern, autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente pot fi solicitate de către autoritățile centrale proprii să ofere sprijin în îndeplinirea acestor măsuri specifice. O cerere de măsuri specifice poate fi formulată pentru:

1. a contribui la localizarea debitorului sau a creditorului
2. a contribui la obținerea informațiilor privind venitul și alte elemente referitoare la situația financiară a debitorului sau a creditorului, inclusiv privind localizarea bunurilor
3. a facilita obținerea de probe scrise sau de altă natură

²⁷ Vezi Capitolele 4 și 11. Există anumite restricții în Convenție și Regulament care pot avea o influență asupra posibilităților unui debitor de a obține modificarea unei hotărâri existente, în special atunci când creditorul își are reședința în statul în care a fost pronunțată hotărârea.

4. a acorda asistență în stabilirea filiației
5. a iniția sau facilita obținerea oricăror măsuri provizorii al căror scop este să garanteze soluționarea unei cereri de întreținere în curs
6. a facilita notificarea și comunicarea actelor.

a) În ce situații se va formula o cerere de măsuri specifice:

61. O cerere de măsuri specifice va fi formulată atunci când solicitantul solicită un tip limitat de asistență pentru a formula o cerere de recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), executare, pronunțare sau modificare în temeiul Convenției sau al Regulamentului. Asistența poate fi solicitată și pentru a determina dacă se impune formularea unei cereri sau în cadrul unei proceduri interne de stabilirea a obligațiilor de întreținere atunci când temeiul cererii are un element de extraneitate.

62. În unele state pot fi aplicabile alte convenții internaționale sau regulamente în materia notificării și comunicării actelor sau a obținerii de probe (vezi Art. 50 din Convenție și Art. 51(2) din Regulament). Vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea IX din prezentul Manual.

b) Speță:

63. N trăiește în statul A și are doi copii. Este divorțată de tatăl copiilor și are o hotărâre cu privire la obligații de întreținere care obligă fostul soț la plata pensiei de întreținere. Consideră că tatăl copiilor trăiește fie în statul B, fie în statul C, acesta având rude în ambele state. Dorește executarea hotărârii, dar nu știe în care stat să o trimită.

64. În temeiul Convenției sau al Regulamentului, autoritatea centrală din statul A poate face o solicitare către autoritățile centrale din statul B sau statul C pentru ajutor la localizarea tatălui. Se va înainta o cerere de măsuri specifice care va indica faptul că N dorește să formuleze o cerere de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) hotărârii de îndată ce tatăl / pârâtul a fost localizat. Autoritatea centrală din statul B sau statul C va confirma dacă pârâtul poate fi localizat în statul respectiv, astfel încât statul A să poată apoi transmite setul de documente autorității centrale competente.

Articolul din Convenție aplicabil : Articolul 7

Articolul din Regulament aplicabil : Articolul 53

Vezi și Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII – Măsuri provizorii și asigurătorii în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului

C. Privire de ansamblu asupra cererilor transmise direct autorităților competente în temeiul Convenției și al Regulamentului din 2009

65. Autoritățile judiciare, administrative și alte autorități competente pot primi și "cereri directe," mai exact cereri directe transmise de solicitanți autorităților competente și nu prin intermediul autorităților centrale, în

temeiul Convenției sau al Regulamentului.

66. Cererile directe sunt reglementate în mod expres în textul Convenției (Art. 37) și se supun în cea mai mare parte normelor de drept intern ale statului solicitat. Legislația internă/legea aplicabilă la nivel intern vor stabili dacă cererea este întemeiată și care sunt formularele sau procedurile care vor fi utilizate. Cu toate acestea trebuie să remarcăm faptul că Articolul 37 din Convenție stabilește câteva dispoziții ale Convenției care vor fi aplicabile totuși cererilor directe în anumite cazuri (mai exact o serie de dispoziții privitoare la accesul efectiv la proceduri/asistența juridică, limitări procedurale (Art. 18), recunoașterea și încuviințarea executării (exequator), executarea și organisme publice în calitate de solicitanți).

67. În temeiul Regulamentului, dispozițiile Regulamentului vor fi aplicabile cererilor directe dacă cererile directe se circumscriu domeniului de aplicare al Regulamentului, cu excepția dispozițiilor mai favorabile privind asistența judiciară de la Capitolul V (Accesul la justiție)²⁸ și multe din dispozițiile de la Capitolul VII (Cooperarea între autoritățile centrale). Vă rugăm, de asemenea, să consultați capitolele care se ocupă de categoriile de cereri formulate în temeiul Convenției și al Regulamentului pentru informații în rezumat privind diversele categorii de cereri directe disponibile în temeiul celor două instrumente (pentru cererile directe de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) formulate în temeiul Convenției vezi Capitolul 7, pentru cereri directe de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) formulate în temeiul Regulamentului vezi Capitolul 8, pentru cereri directe de executare a hotărârilor pronunțate sau recunoscute în statul solicitat vezi Capitolul 9, pentru cereri directe de pronunțare sau modificare a unei hotărâri vezi Capitolul 10 și respectiv 11).

²⁸ Faptul că dispozițiile mai favorabile privind asistența judiciară de la Capitolul V din Regulament prevăzute la Art. 46 nu se aplică cererilor directe transmise de creditorii obligațiilor de întreținere cu vârsta sub 21 de ani (ci doar cererilor transmise prin intermediul autorităților centrale) poate fi dedus prin consultarea Articolelor 55, 56(1) și 46(1) din Regulament, precum și a considerentului nr. 36 a Regulamentului. Cu toate acestea, Articolul 47 din Regulament și care se regăsește la Capitolul V, se referă la dispozițiile privind asistența judiciară limitată care se aplică și cererilor directe.

Capitolul 2 - Explicația termenilor: Convenția din 2007

A. Domeniul prezentului capitol

68. Termenii specifici utilizați în textul Convenției sunt rezultatul a patru ani de negocieri și discuții, o serie dintre acești termeni fiind utilizați și în textul Regulamentului, ținând cont că negocierile cu privire la acest ultim instrument menționat au urmat negocierilor cu privire la Convenție. La momentul elaborării prezentului Manual nu exista niciun glosar oficial pentru Regulament, astfel încât prezentul Manual include doar definiția noțiunilor utilizate în Convenție. Cu toate acestea, descrierea termenilor utilizați în Convenție ar putea fi utilă pentru înțelegerea anumitor noțiuni utilizate și în Regulament.

69. Unii dintre termenii utilizați în Convenție sunt definiți în Convenție. Cu toate acestea, mulți alți termeni nu sunt definiți, iar înțelesul termenilor poate depinde de norma internă de drept a statului în care are loc procedura legată de obligațiile de întreținere. De exemplu, nu există o definiție a termenului executare. Acest termen este utilizat pe întreg cuprinsul Convenției, dar s-a considerat că nu este necesară furnizarea unei definiții a acestui termen, ținând cont că sensul acestuia este în general bine delimitat în statele care lucrează cu obligațiile de întreținere, dar și ținând cont că unul dintre principiile de bază ale Convenției este interpretarea acesteia într-un mod larg și liberal.²⁹

70. Din acest motiv, în practică, autoritatea competentă pentru executarea hotărârii va fi cea care va stabili dacă o anumită acțiune constituie executare. Convenția însă sugerează luarea unor anumite măsuri în vederea executării unei hotărâri, în acest fel oferind îndrumare în ce privește acțiunile considerate în general a fi executare. În mod similar, sensul cuvântului soț/soție, în contextul determinării tipului de obligație de întreținere, mai exact pensie de întreținere pentru soț/soție, va fi stabilit de autoritatea competentă care emite hotărârea (în cazul pronunțării unei hotărâri) sau autoritatea competentă care procesează cererea de recunoaștere (dacă se solicită recunoașterea și încuviințarea executării - exequatur unei hotărâri).

71. Acest capitol nu furnizează definiții juridice sau definitive ale termenilor utilizați în Convenție. În schimb, oferă un glosar sau o explicare a termenilor utilizați în Manual, explicându-le sensul **în contextul procedurilor operaționale** utilizate pentru soluționarea cazurilor cărora le este aplicabilă Convenția, astfel încât cei care nu sunt familiarizați cu cazurile de obligații de întreținere cu element de extraneitate să poată urmări mai bine procedurile. În orice caz însă, atunci când există dubii cu privire la înțelesul juridic corect al unui anumit cuvânt sau termen utilizat în Convenție, se va consulta Raportul explicativ și izvoarele de drept internațional și intern.

²⁹ Vezi discuția în Raportul explicativ asupra Convenției, alineatele 60 – 65.

B. Termeni utilizați în prezentul Manual

Aderare

72. Aderarea este unul dintre procesele care pot fi utilizate de către un stat pentru a deveni stat contractant la Convenție.³⁰ Articolul 60 stabilește data intrării în vigoare a Convenției (trei luni de la depunerea celui de-al doilea instrument de ratificare, acceptare sau aprobare) și când aceasta intră în vigoare în fiecare stat contractant. Pe pagina de internet a Conferinței de la Haga există informații cu privire la statele care au devenit state contractante la Convenție.

Vezi Articolele 58 și 60 din Convenție.

Autoritate administrativă

73. În anumite state, aspectele legate de obligațiile de întreținere fac parte din competența decizională a unei autorități administrative (uneori denumită agenție pentru protecția minorilor), înființată de guvern special pentru a oferi asistență în obținerea, executarea și modificarea hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere.³¹

74. Articolul 19(3) definește autoritatea administrativă ca fiind un organism public ale cărui hotărâri îndeplinesc criteriile stabilite în același articol. Hotărârile trebuie să poată face obiectul unei căi de atac sau al unui control de către o autoritate judiciară din statul respectiv și hotărârile trebuie să aibă o forță și un efect similare cu cele ale unei hotărâri ale unei autorități judiciare privind același domeniu.

Vezi Articolul 19(1) și 19(3) din Convenție.

Prezentare

75. Termenul este utilizat pentru a desemna prezentarea unei persoane la un anumit tip de înfățișare. În funcție de legile și procedurile aplicabile într-un anumit stat, prezentarea unei persoane sau a unei părți poate include prezentarea personală la înfățișare sau participarea la înfățișare prin telefon sau alte mijloace electronice de comunicare. De asemenea, o persoană se poate "prezenta la o procedură" prin intermediul unui avocat sau poate desemna un alt reprezentant care să participe și să o reprezinte. Prezentarea unei părți la procedura de pronunțare a unei hotărâri este relevantă în contextul Convenției pentru a stabili dacă la o cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) a unei hotărâri este necesară includerea unui document de atestare a înștiințării corespunzătoare.

Vezi Articolul 25 și Articolul 29 din Convenție.

Trimitere Manual – Capitolul 7

Solicitant

76. În Manual, solicitantul reprezintă persoana sau autoritatea guvernamentală ("organismul public") care formulează cererea prin

³⁰ Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 690.

³¹ Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 432.

intermediul unei autorități centrale, această cerere fiind una dintre categoriile de cereri prevăzute la Articolul 10 (recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării - exequator, executare, pronunțare sau modificare a unei hotărâri).

77. În anumite părți ale textului Convenției, solicitantul poate fi și persoana sau partea în cadrul unei proceduri judiciare care face uz de o cale de atac. De exemplu, la Articolul 23(6) solicitantul este persoana care a introdus contestația sau calea de atac cu privire la hotărârea de încuviințare a executării (exequator).

78. Solicitantul poate fi un creditor, debitor sau reprezentantul legal al unui copil. În cazul anumitor tipuri de cereri creditorul include organismul public.

Vezi Articolul 7, 10, 36 și 37 din Convenție.

Cereri și solicitări

79. Pe parcursul întregului Manual și al Convenției se face o distincție între "cereri" și "solicitări". O cerere directă este o cerere primită de o autoritate competentă, instanță sau autoritate administrativă, direct de la o persoană. Aceasta nu este făcută în baza Articolului 10. În temeiul acestui articol, cererea poate fi formulată pentru recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), executare, pronunțare și modificare a unei hotărâri.

80. O solicitare directă nu este transmisă prin intermediul unei autorități centrale. O cerere directă este o cerere primită de o autoritate competentă, cum ar fi o instanță sau o autoritate administrativă, direct de la solicitant. Cererea directă nu este reglementată la Articolul 10. De exemplu o cerere care vizează recunoașterea unei hotărâri care impune plata pensiei de întreținere pentru soț/soție va fi transmisă direct autorității competente.

81. Articolul 7 care permite transmiterea cererilor de măsuri specifice este o excepție de la această distincție. Cu toate că măsurile specifice nu sunt reglementate la Articolul 10, cererea este înaintată prin intermediul unei autorități centrale unei alte autorități centrale.

Vezi Articolul 7, 10 și 37 din Convenție.

Trimitere Manual – Capitolul 1

Act autentic

Vezi convenția de întreținere

Autoritate centrală

82. Autoritatea centrală este autoritatea publică desemnată de un stat contractant să exercite sau să îndeplinească atribuțiile de cooperare administrativă și asistență în temeiul Convenției. Aceste atribuții sunt stabilite în Capitolul II și II din Convenție.³²

83. În cazul statelor federale, al statelor cu unități teritoriale autonome

³² Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 85.

pot exista mai multe autorități centrale.³³ Autoritatea centrală va transmite cererile altor state și se va ocupa de fluxul și procesarea cererilor. Multe din responsabilitățile autorității centrale pot fi exercitate, în măsura permisă de legea statului respectiv, de organisme publice, cum ar fi o agenție de protecție a minorilor din cadrul unui stat, sub supravegherea autorității centrale.

Vezi Articolele 4, 5, 6, 7 și 8 din Convenție.

Autoritate competentă

84. O autoritate competentă este organismul public sau persoana dintr-un anumit stat membru investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția.

Vezi Articolul 6 din Convenție.

Stat contractant

85. Un stat contractant este un stat care are obligații în temeiul Convenției ca urmare a finalizării procesului de ratificare, acceptare sau aprobare stabilit la Articolul 58.

86. Termenul stat este foarte frecvent utilizat în prezentul Manual. În general se referă la un stat suveran sau țară, nu la o subunitate a unui stat sau unitate teritorială cum ar fi o provincie sau stat din interiorul Statelor Unite ale Americii. Cu toate acestea există situații în care termenul stat include sensul de unitate teritorială. Acest lucru este prevăzut la Articolul 46. De exemplu, o trimitere la autoritatea competentă din statul în care s-a pronunțat o hotărâre poate fi interpretată ca făcând referire la o autoritate judiciară sau administrativă din respectiva unitate teritorială.³⁴

Vezi Articolele 46 și 58 din Convenție.

Convenție

87. Termenul Convenție este utilizat în Manual cu referire la *Convenția din 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei*.

Profil de țară

88. În temeiul Articolului 57 din Convenție, fiecare stat contractant trebuie să furnizeze Biroului permanent al Conferinței de la Haga anumite informații cu privire la normele și procedurile sale interne, măsurile pe care le va lua pentru a asigura implementarea Convenției, inclusiv o descriere a modului în care statul va soluționa cererile de pronunțare, recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere.³⁵

³³ Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 89.

³⁴ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 637.

³⁵ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 683.

89. Profilul de țară recomandat și publicat de către Conferința de la Haga poate fi utilizat de către un stat contractant ca mijloc de furnizare a acestor informații. Profilul de țară va indica orice documente specifice ale unui stat sau cerințe privind cererile.

90. Utilizarea profilului de țară nu este obligatorie. Cu toate acestea, un stat care nu utilizează profilul de țară va trebui totuși să furnizeze Biroului permanent al Conferinței de la Haga informația solicitată la Articolul 57.

91. Atât profilul de țară, cât și orice informații furnizate de un stat contractant în temeiul Articolului 57 sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de la Haga < www.hcch.net >, secțiunea obligații de întreținere.

Vezi Articolul 57 din Convenție

Creditor

92. Creditorul este definit la Articolul 3 ca fiind orice persoană fizică căreia i se datorează sau se pretinde că i se datorează întreținere. Creditorul poate fi un părinte sau un soț/soție, un copil, părinții adoptivi, rudele sau alte persoane care au în grijă un copil. În unele state, această persoană fizică poate fi denumită beneficiar al obligației de întreținere, persoană căreia i se datorează întreținerea, părintele care exercită autoritatea părintească sau persoana care are în grijă copilul. Creditorul poate fi fie persoana care solicită întreținerea pentru prima dată (de exemplu într-o cerere de pronunțare), fie persoana care va beneficia de întreținere în temeiul unei hotărâri existente.³⁶

93. Dacă domeniul de aplicare al Convenției este extins de către un stat contractant și la alți membri ai familiei, inclusiv persoane vulnerabile, creditorul ar putea fi orice altă persoană care are dreptul la acel tip de pensie de întreținere.

94. Articolul 36 prevede că în ce privește anumite secțiuni din Convenție termenul creditor va include și un organism public. Un organism public poate fi doar un creditor în legătură cu o cerere de recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur), executare sau pronunțare a unei noi hotărâri cu privire la o obligație de întreținere atunci când recunoașterea unei hotărâri existente a fost refuzată în baza motivelor prevăzute la Articolul 20(4).

Vezi Articolele 3, 10 și 36 din Convenție

Debitor

95. Debitorul este definit la Articolul 3 ca fiind orice persoană care datorează sau se pretinde că datorează întreținere. Debitorul poate fi un părinte, un soț/soție sau oricine altcineva care, în conformitate cu legea locului unde a fost pronunțată hotărârea, are obligația de a plăti pensie de întreținere. În anumite state această persoană este denumită plătitorul pensiei, persoana care datorează întreținerea, părintele care nu exercită autoritatea părintească, părintele care nu locuiește cu copilul. Un organism public, cum ar fi o agenție de servicii sociale, nu poate fi debitor.

³⁶ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 66.

96. Dacă domeniul de aplicare al Convenției este extins de către un stat contractant și la alți membri ai familiei, debitorul poate fi orice persoană care datorează sau se pretinde că datorează acel tip de pensie de întreținere.

Vezi Articolele 3 și 10 din Convenție.

Hotărâre

97. Termenul este utilizat în Convenție în legătură cu cererile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), executare și anumite tipuri de cereri adresate autorităților competente.

98. Hotărârea stabilește obligația debitorului de a plăti pensie de întreținere și poate include, de asemenea, ajustarea automată prin indexare și o obligație de a plăti restanțe, pensia de întreținere în regim retroactiv sau dobândă, precum și stabilirea costurilor sau cheltuielilor.³⁷

99. De exemplu, noțiunea include tipul de hotărâre care este pronunțată în mod obișnuit de o autoritate judiciară și conține o sentință sau o ordonanță a instanței. Hotărârile unei autorități administrative sunt, de asemenea, în mod expres, incluse, cu condiția să îndeplinească criteriile stabilite în Articolul 19(3). Din acest motiv evaluările realizate de către agenția de protecție a minorilor în cadrul unui sistem administrativ se vor încadra în domeniul de aplicare al Convenției, cu condiția să îndeplinească aceste criterii.

Vezi Articolele 3 și 19 din Convenție

Declarație

100. O declarație este o declarație formală efectuată de un stat contractant în legătură cu anumite articole sau cerințe ale Convenției. Declarațiile sunt reglementate la Articolul 63. De exemplu, un stat poate efectua o declarație cu privire la faptul că va extinde aplicarea întregii Convenții la obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de căsătorie, după cum se precizează la 2(3). Declarațiile vor fi efectuate la momentul în care un stat aderă la Convenție sau oricând după acest moment. Declarațiile pot fi de asemenea modificate sau schimbate. Profilul de țară pentru un stat indică declarațiile efectuate de către acel stat, iar declarațiile efectuate de către un stat sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de la Haga — Convenția Nr. 38 (www.hcch.net), secțiunea obligații de întreținere.

Vezi Articolul 63 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 3

Încuviințarea executării (exequator)

101. Procedura de încuviințare a executării (exequator) reprezintă un mecanism care poate fi utilizat în anumite state pentru a asigura că o hotărâre pronunțată într-un alt stat va avea aceleași efecte (în limitele prevăzute de legislația internă) ca o hotărâre pronunțată în propriul stat. Procedura de încuviințare a executării (exequator) este diferită de certificatul care atestă caracterul executoriu, acesta fiind un document care stabilește faptul că o hotărâre este executorie în statul de origine și care

³⁷ Vezi Raport explicativ, alineatele 434 – 437.

trebuie inclus în setul de documente aferente unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator).

Vezi Articolele 23(2) și 25(1) b) din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 7 și 8

Pronunțarea unei hotărâri

102. Acest termen este utilizat pentru a desemna procedura de obținere a unei hotărâri cu privire la o obligație de întreținere atunci când fie nu există încă nicio hotărâre cu privire la o obligație de întreținere, fie hotărârea cu privire la o obligație de întreținere care deja există nu poate fi recunoscută sau executată din anumite motive. Pronunțarea hotărârii poate presupune stabilirea filiației atunci când acest lucru este necesar pentru obținerea hotărârii cu privire la o obligație de întreținere.

Vezi Articolul 10 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolele 10

Stabilirea filiației

103. Stabilirea filiației implică o investigație cu privire la părinții biologici sau legali ai unui copil în vederea obținerii pensiei de întreținere. În temeiul Convenției, stabilirea filiației este adesea solicitată în legătură cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri cu privire la o obligație de întreținere, cu toate că aceasta poate fi și rezultatul unei cereri de măsuri specifice conform Articolului 7.³⁸ Deși filiația poate fi stabilită printr-o expertiză medico-legală de stabilire a ADN, aceasta poate fi stabilită și printr-o procedură judecătorească în baza anumitor presupuneri, cum ar fi căsătoria sau coabitarea părților anterior nașterii copilului sau prin recunoașterea voluntară a paternității de către părinte.

Vezi Articolele 7 și 10 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 1 și 10

Verificare din oficiu

104. Verificarea din oficiu este o formă de verificare care poate fi efectuată de o autoritate competentă din proprie inițiativă în cadrul unei proceduri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Verificarea este reglementată la Articolul 23(4) și Articolul 24(4).³⁹ Niciuna dintre părți nu are dreptul de a formula obiecții.

105. Cu excepția cazului în care statul solicitat a declarat că va aplica procedura stabilită la Articolul 24, verificarea din oficiu în temeiul Articolului 23 poate lua în considerare dacă încuviințarea executării (exequator) ar fi în mod vădit contrară ordinii publice.

106. Dacă se utilizează procedura alternativă reglementată la Articolul 24, verificarea din oficiu va fi ușor diferită ca urmare a faptului că există motive suplimentare de refuz de care autoritatea competentă va trebui să țină seama.

³⁸ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 174.

³⁹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 500.

Vezi Capitolul 5 pentru mai multe detalii legate de această procedură.

Vezi Articolele 12(8), 23(4) și 24(4) din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 7

Poprire

107. Poprirea reprezintă indisponibilizarea de către autoritatea de executare a fondurilor care ar trebui plătite unui debitor. O ordonanță de poprire solicită persoanei sau organizației care ar fi plătit acele fonduri debitorului să le plătească autorității de executare în beneficiul creditorului obligației de întreținere. În anumite state poprirea se numește și sechestrul sau indisponibilizarea sumelor.

Vezi Articolul 34 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 12

Reședința obișnuită

108. Termenul reședința obișnuită nu este definit în textul Convenției.⁴⁰ Termenul este utilizat într-o serie de articole ale Convenției în legătură cu întrebarea dacă o hotărâre poate fi recunoscută sau executată. Pe baza datelor individuale ale fiecărui caz în parte se va stabili dacă o persoană are reședința obișnuită într-un stat. Stabilirea reședinței obișnuite poate fi efectuată luând în considerare date cum ar fi locul unde persoana locuiește, locul unde își are reședința principală, locul unde lucrează sau merge la școală. Simpla prezență într-un stat nu va fi suficientă pentru stabilirea reședinței obișnuite.

Vezi Articolul 20(1) a) din Convenție

Competența

109. În cadrul unei contestații sau al unei căi de atac în legătură cu hotărârea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri, pârâtul poate invoca faptul că temeiurile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) stabilite la Articolul 20 nu sunt întrunite. Aceste temeiuri de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) și trimiterea la competență în acel context au în vedere legăturile dintre părți și statul în care se află autoritatea decidentă. De exemplu, o instanță poate avea competența de a pronunța o hotărâre cu privire la o obligație de întreținere dacă ambii părinți locuiesc în același stat. Din acest motiv o hotărâre pronunțată în acest temei poate fi recunoscută și executată.

Vezi Articolele 20 și 21 din Convenție

Legalizare

110. Legalizare este termenul utilizat pentru descrierea anumitor proceduri legale de formă. Scopul legalizării îl reprezintă certificarea autenticității semnăturii, calitatea în care a acționat persoana care semnează documentul și, dacă este necesar, identitatea sigiliului sau ștampilei pe care o prezintă documentul. Legalizarea nu se referă la conținutul documentului supus

⁴⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatele 63 și 444.

legalizării (adică a documentului legalizat). Articolul 41 prevede scutirea de legalizare sau alte formalități similare, inclusiv apostila, a tuturor procedurilor desfășurate în contextul Convenției.⁴¹

Vezi Articolul 41 din Convenție

Sechestrul

111. Sechestrul este o indisponibilizare care poate fi instituită asupra bunurilor unei persoane. În unele state, sechestrul poate fi instituit asupra bunurilor, inclusiv terenuri și vehicule, unui debitor care datorează întreținere. Dacă bunurile sunt vândute, restanțele la plata întreținerii pot fi recuperate din fondurile obținute în urma vânzării.

Vezi Articolul 34 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 12

Întreținere

112. Întreținerea include pensia pentru copii, soț/soție sau partener și cheltuielile legate de îngrijirea copiilor sau soțului/soției sau partenerului. În contextul Convenției, statele pot să extindă întreținerea și la obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, filiație, căsătorie sau afinitate.

113. Întreținerea se plătește de către debitor creditorului. Întreținerea poate include atât plăți periodice și plăți ale unor sume globale, cât și transferuri de proprietate, în funcție de normele de drept ale statului în care se pronunță hotărârea.⁴²

Vezi Articolul 2 din Convenție

Convenție de întreținere

114. În temeiul Articolului 30, o convenție de întreținere încheiată într-un stat contractant poate fi recunoscută și executată, cu condiția să fie executorie ca hotărâre în statul în care a fost pronunțată. Totodată, în înțelesul Articolului 10 în noțiunea de hotărâre care face obiectul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) poate fi inclusă și convenția de întreținere.⁴³

115. Convenția de întreținere este definită la Articolul 3 ca fiind un acord în scris cu privire la plata întreținerii și care poate face obiectul unei verificări sau modificări de către o autoritate competentă și care,

- a fost întocmit sau înregistrat în condițiile de formă necesare ca act autentic de către o autoritate competentă; sau
- a fost autentificat de o autoritate competentă sau a fost încheiat, înregistrat sau transmis acesteia.

116. Din acest motiv, definiția include atât instrumentele autentice care sunt utilizate în anumite state, cât și acordurile sub semnătură privată

⁴¹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 614.

⁴² Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 65.

⁴³ Vezi Raport explicativ, alineatul 554.

utilizate în alte state. De exemplu, convenția de întreținere încheiată de către părinți în timpul procedurii de divorț sau o hotărâre rezultată în urma medierii între părinți, poate fi considerată convenție de întreținere și poate fi executată în temeiul Convenției dacă îndeplinește aceste criterii.

117. Statele pot formula o rezervă pentru a indica faptul că nu vor recunoaște convențiile de întreținere.

Vezi Articolele 3 și 30 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 7

Hotărâre cu privire la o obligație de întreținere

Vezi Hotărâre

Verificarea pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului

118. În anumite situații Convenția permite unui stat să efectueze o verificare pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului în scopul de a stabili dacă un anume solicitant are dreptul la asistență juridică în vederea inițierii unei proceduri în temeiul Convenției și dacă această asistență va fi furnizată unui solicitant sau unei părți în mod gratuit. O astfel de verificare analizează în general venitul și bunurile solicitantului sau situația financiară care va influența capacitatea solicitantului de a plăti asistență juridică.

119. Verificarea pentru evaluarea mijloacelor de întreținere a copilului este permisă, în temeiul Articolului 16, pentru anumite tipuri de cereri și analizează posibilitățile sau situația financiară a copilului și nu a părintelui, putând fi utilizată de unele state pentru a stabili dacă se impune acordarea de asistență juridică gratuită.

Vezi Articolele 16 – 17 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 3

Verificare pentru a evalua temeiul cererii

120. În anumite situații, Convenția permite unui stat să efectueze o verificare pentru a evalua temeiul cererii în scopul de a stabili dacă un anume solicitant are dreptul la asistență juridică gratuită în vederea inițierii unei proceduri în temeiul Convenției. O astfel de verificare analizează în general temeiul sau probabilitatea de succes a cererii, considerând aceste aspecte ca fiind baza legală pentru formularea cererii, și dacă datele cauzei sunt susceptibile a avea un rezultat favorabil. Aspectele analizate în cadrul unei astfel de verificări pentru a evalua temeiul cererii depind de statul care utilizează această verificare.

Vezi Articolele 15(2) și 17 a) din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 3

Modificarea unei decizii

121. Modificarea se referă la procedura de modificare a unei hotărâri cu privire la o obligație de întreținere, ulterior momentului pronunțării acesteia. În anumite state este cunoscută ca cerere modificatoare sau cerere de modificare a unei hotărâri. Modificarea poate să se refere la cuantumul

pensiei de întreținere, frecvența sau o altă dispoziție a hotărârii cu privire la o obligație de întreținere. În contextul Convenției, termenul modificare acoperă și pronunțarea unei noi hotărâri în situația în care normele de drept intern ale statului solicitat nu prevăd o procedură de modificare a unei hotărâri străine, permițând doar pronunțarea unei noi hotărâri.⁴⁴ O cerere de modificare poate fi formulată atât de creditorul obligației de întreținere în temeiul Articolului 10(1) e) sau f), cât și de debitor în temeiul Articolului 10(2) b) sau c).

Vezi Articolele 10 și 18 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 11

Biroul permanent / Conferința de drept internațional privat de la Haga

122. Conferința de drept internațional privat de la Haga (Conferința de la Haga) este o organizație interguvernamentală internațională care elaborează și întreține instrumente juridice multilaterale, promovând cooperarea judiciară și administrativă la nivel internațional în domeniul dreptului privat, în special în materia protecției familiei și a copilului, al procedurii civile și al dreptului comercial.

123. Biroul permanent este Secretariatul Conferinței de la Haga, fiind responsabil de activitatea curentă a organizației.

124. În contextul Convenției, statele contractante trebuie să furnizeze Biroului permanent informațiile stabilite la Articolul 57, indicând modalitatea în care dispozițiile Convenției vor fi aplicate în statele respective. Biroul permanent va culege, de asemenea, informații cu privire la statistici și jurisprudență privind funcționarea practică a Convenției.

Vezi Articolele 54 și 57 din Convenție

Date / informații cu caracter personal

125. Datele cu caracter personal reprezintă informații personale cu privire la o persoană, culese, utilizate sau divulgate în cadrul unei proceduri desfășurate în temeiul Convenției. Sunt incluse aici identificarea informațiilor cum ar fi data nașterii, adresa unei persoane, venitul, informații cu privire la locul de muncă al persoanei, precum și date de identificare cu caracter național, cum ar fi codul de asigurat în sistemele naționale de asigurări sociale, asigurări medicale și alte coduri similare unice atribuite fiecărei persoane.⁴⁵

126. În contextul Convenției, datele cu caracter personal pot fi utilizate doar pentru scopul în care au fost culese sau transmise, existând obligativitatea de păstrare a confidențialității datelor în conformitate cu normele de drept intern ale statului care operează cu datele respective. Divulgarea datelor sau informațiilor cu caracter personal nu este permisă în situația în care o atare divulgare ar pune în pericol sănătatea, siguranța sau libertatea unei persoane.⁴⁶

⁴⁴ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 264.

⁴⁵ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 605.

⁴⁶ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 608.

Vezi Articolele 38, 39 și 40 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 3

Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere

127. Protocolul reprezintă un instrument internațional care conține dispoziții generale privind legea aplicabilă, menite să completeze *Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei*. Statele care sunt parte la Convenție pot fi parte și la Protocol și vor aplica Protocolul în materia obligațiilor de întreținere.

Trimitere Manual – Capitolul 5, 10 și 11

Măsuri provizorii

128. Măsurile provizorii sunt reglementate la Articolul 6(2) *i*) și 7 din Convenție. Aceste măsuri provizorii sunt proceduri inițiate într-un stat al căror scop este să garanteze soluționarea unei cereri de întreținere. De exemplu, pot fi solicitate măsuri provizorii pentru a preveni îndepărtarea bunurilor sau pentru a preîntâmpina părăsirea statului de către debitor pe durata procedurilor legate de obligațiile de întreținere.⁴⁷

Vezi Articolele 6 și 7 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 1 și 3

Organism public

129. Termenul organism public este utilizat în contextul Convenției în două situații diferite.

130. În înțelesul Articolului 36, organismul public este o autoritate guvernamentală care acționează în locul unei persoane fizice, în calitate de creditor, căreia i se datorează întreținere, în anumite circumstanțe. Un organism public poate formula o cerere de recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) sau executare a unei hotărâri în temeiul Articolului 10(1) *a*) și *b*). De asemenea, poate iniția o cerere de pronunțare a unei hotărâri în situația în care o hotărâre deja pronunțată nu poate fi recunoscută din motivele stabilite la Articolul 20(4).⁴⁸

131. Pentru a avea dreptul de a iniția o cerere, organismul public trebuie fie să acționeze în numele creditorului, fie să solicite să i se ramburseze prestațiile furnizate cu titlu de întreținere.

132. Și Articolul 6(3) din Convenție se referă la organisme publice, context în care organismele publice sunt acele entități cărora li se permite de legea statului respectiv să își asume sarcinile autorității centrale. Un organism public care și-a asumat aceste sarcini va fi supravegheat de autoritățile competente ale statului, iar măsura implicării acestor organisme publice în cazurile care se circumscriu domeniului de aplicare al Convenției va fi adusă la cunoștința Biroului permanent al Conferinței de la Haga.

Vezi Articolul 6(3) și Articolul 36 din Convenție

⁴⁷ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 176.

⁴⁸ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 590.

Ratificare

133. Ratificarea este unul dintre mijloacele pe care un stat poate să le utilizeze în vederea aderării la Convenție. Articolul 60 stabilește data intrării în vigoare a Convenției (trei luni de la depunerea celui de-al doilea instrument de ratificare, acceptare sau aprobare) și când aceasta intră în vigoare în fiecare stat contractant. Pe pagina de internet a Conferinței de la Haga există informații cu privire la statele care au devenit state contractante la Convenție.

Vezi Articolul 58 și Articolul 60 din Convenție

Recunoaștere

134. Recunoașterea unei hotărâri de întreținere este o procedură folosită de autoritatea statului competent să accepte determinarea drepturilor și obligațiilor de întreținere făcute de autoritatea din statul de origine unde hotărârea a fost pronunțată și are caracter executoriu⁴⁹. În majoritatea cazurilor, solicitantul solicită și încuviințarea executării (exequator), astfel încât cererea să conțină atât recunoașterea, cât și încuviințarea executării (exequator). Cu toate acestea, un solicitant poate cere numai recunoașterea. Conform art. 26, o cerere de recunoaștere va fi supusă acelorași condiții ca și o cerere de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), altele decât acelea pentru care nu este nicio cerință pentru ca hotărârea să fie executorie în statul de origine, ci numai că „produce efecte” în acel stat.

Vezi Articolele 19 – 28 din Convenție

Recunoaștere și executare

135. Recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri existente cu privire la o obligație de întreținere reprezintă una dintre procedurile cheie în contextul Convenției. Scopul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) este de a asigura că o hotărâre pronunțată într-un stat va produce efecte sau va putea fi executată într-un alt stat contractant.⁵⁰ Procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) elimină necesitatea demersului unui creditor al unei obligații de întreținere de a solicita pronunțarea unei noi hotărâri în statul în care hotărârea trebuie executată și permite ca statul de executare să execute hotărârea existentă.

Vezi Articolele 19 – 28 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 7

Autoritate centrală solicitantă și autoritate centrală solicitată

136. Autoritatea centrală solicitantă este autoritatea centrală a statului în care cererea sau solicitarea este inițiată. Această autoritate centrală va transmite cererea către autoritatea centrală solicitată care va procesa cererea și o va transmite unei autorități competente pentru a fi completată. Atribuțiile unei autorități centrale sunt reglementate la Articolul 7 din Convenție.

⁴⁹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 429.

⁵⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 490.

Vezi Articolul 7 din Convenție

Stat solicitant și stat solicitat

137. **Statul solicitant** este statul în care solicitantul își are reședința și unde este inițiată o cerere sau solicitare în temeiul Convenției. **Statul solicitat** este statul căruia i se solicită să proceseze cererea sau solicitarea. De regulă este vorba despre statul în care pârâtul își are reședința⁵¹.

Vezi Articolele 10 și 12 din Convenție

Rezervă

138. Rezerva este o declarație formală efectuată de un stat contractant, permisă în temeiul Convenției în anumite circumstanțe, și prin care se specifică că aplicarea Convenției în acel stat va fi limitată într-o oarecare măsură. De exemplu, un stat poate formula o rezervă cu privire la faptul că nu va recunoaște și încuviința executarea convențiilor de întreținere. Procedura formulării de rezerve este stabilită la Articolul 62. Profilul de țară al unui stat va menționa rezervele formulate de statul respectiv. Textul complet al tuturor rezervelor formulate de un stat poate fi accesat și pe pagina de internet a Conferinței de la Haga www.hcch.net (Convenția Nr. 38), secțiunea obligații de întreținere.

Vezi Articolul 62 din Convenție.

Trimitere Manual – Capitolul 3

Pârât

139. Pârâtul este persoana care va răspunde sau va reacționa la o cerere sau cale de atac formulate în temeiul Convenției. Pârâtul poate fi un creditor al unei obligații de întreținere sau un debitor.

Vezi Articolele 11, 23 și 24 din Convenție

Măsurile specifice

140. Măsurile specifice reprezintă anumite sarcini ale cooperării administrative reglementate la Articolul 7 și care pot face obiectul unei solicitări din partea unei autorități centrale către o altă autoritate centrală. Solicitarea va fi efectuată separat față de cererea de recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), pronunțare, executare sau modificare. Măsurile specifice care pot fi solicitate includ asistența în legătură cu:

- localizarea debitorului sau a creditorului
- obținerea informațiilor privind venitul și alte elemente referitoare la situația financiară a debitorului sau a creditorului, inclusiv privind localizarea bunurilor
- stabilirea filiației

⁵¹ Noțiunile de stat solicitat și stat solicitant nu sunt definite de Convenție sau în raportul explicativ. A se vedea Raportul explicativ, alineatul 64. Art. 9 din Convenție conține o definiție a reședinței numai în sensul folosirii acelui articol. A se vedea Raportul explicativ, alineatul 228.

- obținerea de probe scrise sau de altă natură
- notificarea și comunicarea actelor
- obținerea de măsuri provizorii.

Vezi Articolul 7 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 1 și 3

Stat

Vezi stat contractant

Stat de origine

141. Termenul este utilizat pentru a desemna statul în care a fost pronunțată hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere. Statul de origine poate fi diferit de statul în care își are reședința solicitantul sau pârâtul sau poate fi același. Stabilirea statului de origine este importantă pentru a determina, de exemplu, care autoritate competentă trebuie să completeze certificatul care atestă caracterul executoriu în cadrul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Statul de origine poate fi denumit și statul emitent.

142. În cazul unei convenții de întreținere, statul de origine va fi cel mai probabil statul în care convenția a fost încheiată sau autenticată.

Vezi Articolele 11, 20, 25 și 30 din Convenție

Certificatul care atestă caracterul executoriu

143. Acest certificat este necesar în cadrul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în temeiul Convenției pentru a stabili dacă hotărârea este executorie în statul în care a fost pronunțată (statul de origine). În anumite state, certificatul care atestă caracterul executoriu va fi sub forma unui document emanat de la autoritatea competentă care va preciza faptul că hotărârea are "forță de lege", mai exact că poate fi executată în statul respectiv. Un astfel de certificat care atestă caracterul executoriu este diferit de procedura de încuviințare a executării (exequator) care reprezintă unul dintre mecanismele care pot fi utilizate în anumite state pentru recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri.⁵²

Vezi Articolele 23(2) și 25(1) b) din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 7

Document de atestare a înștiințării corespunzătoare

144. Acest document este necesar în contextul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în temeiul Convenției atunci când pârâtul (adeseori debitorul) nu s-a înfățișat și nici nu a fost reprezentat în cadrul procedurii din statul de origine. Documentul

⁵² În anumite state poate fi utilizată o "attestation de la force de chose jugée" care conferă hotărârii caracterul de titlu executoriu.

atestă faptul că partea respectivă a fost înștiințată în mod corespunzător cu privire la procedură și a avut posibilitatea să-și prezinte poziția sau că aceasta a fost înștiințată în mod corespunzător cu privire la hotărâre și a avut posibilitatea să o conteste sau să o atace atât cu privire la motive de fapt, cât și de drept („în fapt și în drept”).

Vezi Articolul 25 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 7

Persoană vulnerabilă

145. Persoana vulnerabilă este definită la Articolul 3 din Convenție ca fiind persoana care, din cauza unei deficiențe sau a unei insuficiențe a capacităților personale, nu se poate întreține singură. Convenția se aplică persoanelor vulnerabile doar dacă, atât statul solicitant, cât și statul solicitat au declarat în temeiul Articolului 2(3) că vor extinde aplicarea Convenției.

Vezi Articolul 2 din Convenție

Trimitere Manual – Capitolul 3

Capitolul 3 - Aspecte de aplicare generală: Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009

I. Domeniul prezentului capitol

146. Există o serie de considerații comune și întrebări frecvente cărora va trebui să li se dea curs cu fiecare cerere din străinătate, cerere directă sau orice solicitare de măsuri specifice formulate în temeiul Convenției și al Regulamentului. Prima și cea mai importantă considerație se referă la faptul dacă cererea sau solicitarea este formulată în temeiul Convenției sau al Regulamentului, aducând cu sine aspecte legate de domeniul de aplicare — materială, geografică și temporală — al ambelor instrumente. Chiar dacă Convenția și Regulamentul prezintă numeroase similitudini, acestea se constituie în regimuri juridice diferite și autonome, fiind aplicate în mod separat în cazurile relevante, în conformitate cu normele proprii privind domeniile de aplicare, descrise în Partea I a prezentului Capitol.

147. În general, Regulamentul se aplică cererilor de obligații de întreținere cu element de extraneitate formulate între statele membre ale Uniunii Europene, în timp ce Convenția se aplică cererilor cu element de extraneitate care implică un stat membru al Uniunii Europene și un stat din afara Uniunii Europene care însă este stat contractant la Convenție. Cu toate acestea, Convenția se va aplica doar între statele membre ale Uniunii Europene și statele contractante la Convenție care nu sunt membre ale Uniunii Europene după ce Uniunea Europeană a devenit parte la Convenție și Convenția a intrat în vigoare în ce privește Uniunea Europeană⁵³. Se anticipează că Uniunea Europeană va deveni parte la Convenție în cursul anului 2014 (vezi și Secțiunea II.C. de mai jos). În afara spațiului Uniunii Europene Convenția se va aplica între statele contractante la Convenție.

148. De remarcat că în statele membre ale Uniunii Europene normele de competență ale Regulamentului și normele privind legea aplicabilă (în statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere) vor avea aplicare universală pentru toate cazurile care se circumscriu domeniului de aplicare materială și temporală al Regulamentului, inclusiv din toate statele nemembre ale Uniunii Europene. Pentru mai multe informații privind normele de competență ale Regulamentului și Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă (care a fost încorporat în Regulament, art. 15), vezi Capitolul 4, respectiv Capitolul 5.

149. În cazul în care cererea sau solicitarea nu se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau Regulamentului, procedurile descrise în prezentul Manual nu vor fi aplicabile. Cu toate acestea, vor fi aplicabile alte instrumente internaționale care au ca obiect obținerea pensiei de întreținere în străinătate (vezi Partea I, Secțiunea I.B. de mai jos). Partea I din Capitolul 3 prezintă criteriile care vor fi utilizate pentru a stabili dacă o cerere sau o solicitare directă se circumscrie domeniului de aplicare al

⁵³ Danemarca nu participă la încheierea Convenției de către Uniunea Europeană (A se vedea, supra nota nr. 59).

Convenției sau Regulamentului.

150. Partea II din Capitolul 3 acoperă aspecte comune tuturor procedurilor derulate în temeiul Convenției și al Regulamentului – normele privind limba de comunicare, obligația traducerii documentelor și hotărârilor, protecția datelor cu caracter personal, obligația privind accesul efectiv la proceduri, măsuri provizorii și asigurătorii, precum și notificarea și comunicarea actelor și obținerea de probe în străinătate.

Partea I — Domeniul de aplicare al Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

I. Aspecte privind domeniul de aplicare comune Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009

A. *Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009: lipsa de efect asupra relațiilor de familie*

151. Este important de reținut faptul că Convenția, Regulamentul și Protocolul (vezi Capitolul 5 pentru mai multe informații privind Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere) nu reglementează sau afectează relația de familie, rudenie sau alte relații care pot da naștere obligațiilor de întreținere. Existența și natura relațiilor din care decurg obligațiile de întreținere va fi determinată conform normelor interne de drept (inclusiv, în funcție de caz, conform normelor interne de drept internațional privat) în cadrul unor proceduri care au ca obiect determinarea acestor relații, sau pe baza normelor privind legea aplicabilă atunci când o astfel de relație este stabilită de plin drept⁵⁴.

152. Articolul 22 din Regulament prevede următoarele:

“Recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) unei hotărâri judecătorești cu privire la întreținere în temeiul prezentului regulament nu presupune sub nicio formă recunoașterea relației de familie, rudenie, căsătorie sau alianță care stă la baza obligației de întreținere care a condus la pronunțarea hotărârii judecătorești.”

153. Deși în Convenție nu există niciun articol echivalent al Articolului 22 din Regulament, nimic din cuprinsul Convenției nu indică o abordare contrarie. Cu toate acestea, Articolul 2(4) din Regulament prevede că dispozițiile Convenției se aplică în cazul copiilor “indiferent de starea civilă a părinților.”

154. Cu toate acestea, atât Convenția, cât și Regulamentul reglementează cereri de stabilire a obligațiilor de întreținere care pot include stabilirea

⁵⁴ Cu toate acestea, a se vedea Raportul explicativ la Protocol, supra nota nr. 5, referitoare la situațiile în care statele pot alege să aplice Protocolul chestiunii legate de existența relației de familie, invocată incidental în timpul procedurii care are ca obiect principal determinarea creanței de întreținere (la p. 10).

filiației (Art. 10 c) din Convenție și Art. 56 c) din Regulament) și obligă autoritățile centrale să furnizeze asistență în stabilirea filiației atunci când este necesar (Art. 6 h) din Convenție și Art. 51 h) din Regulament (vezi mai sus, Capitolul 1, Secțiunea I.B și III.B)).

B. Alte instrumente sau acorduri internaționale cu privire la obligațiile de întreținere

155. Autoritățile competente trebuie să fie conștiente că în cazul în care nu sunt aplicabile nici Regulamentul, nici Convenția, ar putea exista alte instrumente sau acorduri internaționale cu privire la obținerea pensiei de întreținere în străinătate care să fie aplicabile. De exemplu, anterior au fost încheiate următoarele instrumente internaționale cu privire la obținerea pensiei de întreținere în străinătate:

- Convenția Națiunilor Unite privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate, New York, 20 iunie 1956 (în cele ce urmează, pe scurt, "Convenția ONU din 1956")⁵⁵
- Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (în cele ce urmează, pe scurt, "Convenția din 1973")⁵⁶
- Convenția de la Haga din 15 aprilie 1958 privind recunoașterea și executarea hotărârilor legate de obligațiile de întreținere față de copii (în cele ce urmează, pe scurt, "Convenția din 1958")⁵⁷

156. Autoritățile competente trebuie să consulte baza de date a Națiunilor Unite privind tratatele (disponibilă la adresa de internet < <http://treaties.un.org> >) pentru a obține informații privind statele contractante la Convenția ONU din 1956, respectiv pagina de internet a Conferinței de la Haga pentru informații privind Convențiile din 1973 și 1958 (< www.hcch.net >, la "Conventions," apoi "Convention No 23" și, respectiv, "Convention No 9,"). Lista agențiilor de transmitere și primire desemnate de statele contractante la Convenția de la New York din 1956 este permanent actualizată pe pagina de internet a Conferinței de la Haga, < www.hcch.net >, la "Conventions," apoi "Convention No 38," și apoi "1956 New York Convention".

157. De asemenea, este posibil ca statele să fi încheiat alte tratate internaționale, regionale sau bilaterale privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate, motiv pentru care se impune consultarea autorităților naționale cu competențe în materia obligațiilor de întreținere.

⁵⁵ România este parte la Convenția ONU din 1956. România a aderat la Convenție prin Legea nr. 26/1991. Cu ocazia aderării, România a desemnat a îndeplini atribuțiile de autoritate transmițătoare - Ministerul Justiției, iar cel de instituție intermediară - Baroul de avocați al municipiului București. Autoritatea română transmițătoare desemnată în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 26/1991 este Ministerul Justiției, Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară, str. Apolodor nr. 17, Sector 5 București, cod 050741, Fax: + 4037 204 1079. Email: ddit@just.ro. Instituția intermediară competentă este Baroul de avocați al municipiului București, Strada Dr. Răureanu, nr. 3-5, Sector 5, București.

⁵⁶ România nu este parte la Convenția din 1973.

⁵⁷ România nu este parte la Convenția din 1958.

II. Domeniul de aplicare al Convenției din 2007

A. Sinteză: domeniul de aplicare materială al Convenției din 2007

158. Înțelegerea corectă a domeniului de aplicare al Convenției este foarte importantă pentru a determina măsura în care Convenția se aplică în contextul unei cereri sau solicitări privind obligațiile de întreținere (o cerere sau solicitare de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), executare, pronunțare sau modificare). Convenția nu este concepută să acopere toate categoriile de cereri sau solicitări privind obligațiile de întreținere atunci când părțile își au reședința în state diferite, la fel cum nu toate dispozițiile Convenției se aplică automat în cazul tuturor cererilor sau solicitărilor formulate în temeiul Convenției.

159. Convenția, spre deosebire de Regulament, permite statelor contractante la Convenție să extindă sau să limiteze dispozițiile principale privind domeniul de aplicare al acesteia, prin formularea unei declarații sau rezerve (Art. 2(2) și Art. 2(3) din Convenție).

160. Din acest motiv, chestiunea legată de aplicabilitatea, într-o situație sau alta, a capitolelor care tratează cooperarea administrativă și funcțiile autorităților centrale, inclusiv furnizarea asistenței juridice, precum și normele cu privire la conținutul și transmiterea cererilor, este de foarte mare importanță. Normele privind cooperarea administrativă sunt stabilite la Capitolele II și III din Convenție.

161. Articolul 2 reprezintă punctul de plecare pentru determinarea domeniului de aplicare materială din Convenție și dacă Capitolele II și III se aplică în contextul unei anumite cereri. Articolul 2 stabilește tipurile de obligații de întreținere reglementate de Convenție, precum și măsura în care domeniul de aplicare al acesteia poate fi extins sau limitat în baza unei declarații sau rezerve formulate de statele contractante.

162. Declarațiile și rezervele care se estimează că vor fi formulate de Uniunea Europeană la momentul când aceasta va deveni parte la Convenție sunt tratate la Secțiunea II.C. de mai jos.

B. Domeniul de aplicare material principal – obligații de întreținere

163. În principal, Convenția reglementează obligațiile de întreținere pentru copii și între foști soți, așa cum se arată mai jos.

1. Pensia de întreținere pentru copii

164. Cea mai largă aplicare a Convenției se referă la pensia de întreținere pentru copii. Ca punct de pornire, toate capitolele Convenției se aplică tuturor **obligațiilor** de întreținere pentru copii cu condiția ca:

- obligația de întreținere să fi decurs dintr-o relație părinte-copil
- copilul să nu fi împlinit încă 21 de ani.

Întreținerea include pensia pentru copii, un soț/soție sau partener și cheltuielile legate de îngrijirea copiilor sau soțului/soției sau partenerului. În temeiul Convenției, statele pot extinde întreținerea la pensia datorată în baza altor relații de familie.

165. Statele membre pot extinde sau limita acest domeniu de aplicare inițial în baza unor declarații sau rezerve, după cum se arată la Secțiunea 3 de mai jos.

2. Pensia pentru întreținerea soțului (soției)

166. Aplicarea Convenției obligațiilor de întreținere între soți nu este atât de largă precum în cazul pensiei pentru întreținerea copiilor.

167. Întreaga Convenție, inclusiv Capitolele II și III, se aplică întotdeauna în contextul unei cereri de recunoaștere, recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) sau executare atunci când cererea de întreținere între soți este formulată în combinație cu sau ca parte a unei cereri de întreținere pentru un copil în contextul descris mai sus.⁵⁸ Din acest motiv, aceste cereri vor fi transmise prin autoritățile centrale în ambele state și vor fi aplicabile toate dispozițiile Convenției cu privire la autoritățile centrale, cum ar fi obligația de actualizare și de transmitere a hotărârilor către autoritățile statului.

168. Cu toate acestea, dacă cererea implică doar pensia de întreținere pentru soț/soție, dispozițiile de la Capitolul II și Capitolul III nu se aplică cererilor, cu excepția situației în care Statul, prin declarație, a extins domeniul de aplicare al întregii Convenții la obligațiile de întreținere între soți. Aceasta înseamnă că solicitarea sau cererea nu va fi transmisă prin autoritatea centrală, ci va merge direct către autoritatea competentă din celălalt stat. Acestea se numesc cereri directe către o autoritate competentă. Ținând cont că autoritățile centrale nu sunt implicate, dispozițiile Convenției cu privire la activitățile acestora nu sunt aplicabile, dar există alte dispoziții care se vor aplica solicitărilor directe transmise autorităților competente. Toate articolele Convenției, altele decât cele de la Capitolele II și III, se aplică întotdeauna hotărârilor privind doar pensia de întreținere pentru soț/soție.

169. Statele contractante pot extinde implicarea autorităților centrale la toate aspectele privitoare la obligațiile de întreținere între soți, după cum se arată la următoarea Secțiune.

3. Rezerve și declarații

170. Posibilitatea statelor contractante de a limita sau extinde aplicarea Convenției este prevăzută la Articolul 2.

⁵⁸ Convenția utilizează termenii "cererea referitoare la o acțiune" pentru obținerea pensiei de întreținere pentru un copil. Aceasta nu înseamnă în mod obligatoriu că cererea privind pensia de întreținere între soți trebuie să se afle în aceeași hotărâre, dar trebuie să aibă legătură cu sau să se refere la cererea pentru obținerea pensiei de întreținere pentru un copil. Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 47.

a) Pensia de întreținere pentru copii – vârsta copilului

171. Un stat contractant poate formula o rezervă în temeiul Convenției, limitând aplicarea Convenției la copiii care încă nu au împlinit vârsta de 18 ani. Un stat contractant poate, de asemenea, extinde aplicarea Convenției (sau a oricărei părți a acesteia) la copiii cu vârsta peste 18 ani.

O **rezervă** este o declarație formală înaintată de un stat contractant, permisă în anumite împrejurări în temeiul Convenției, specificând că aplicarea Convenției în statul respectiv va fi limitată într-un anumit fel. Rezervele sunt menționate în art. 62 din Convenție.

b) Pensia pentru întreținerea soțului (soției)

172. Un stat contractant poate formula o declarație pentru extinderea aplicării dispozițiilor de la Capitolele II și III din Convenție la alte tipuri de cereri referitoare la pensia de întreținere pentru soț/soție. Practic aceasta înseamnă că sarcinile autorității centrale, inclusiv de a formula și răspunde cererilor de măsuri specifice, și dispozițiile privind unele cereri sau toate cererile se vor aplica la toate cererile și solicitările privind obligațiile de întreținere între soți.

c) Alte forme de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie

173. Convenția permite statelor contractante formularea unei declarații privind extinderea aplicării Convenției (sau a unei anumite părți a acesteia) la alte tipuri de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie. Astfel un stat contractant poate extinde aplicarea Convenției la obligațiile de întreținere care decurg din relații de alianță sau alte relații de familie. Un stat contractant poate, de asemenea, extinde aplicarea Convenției la obligațiile de întreținere pentru persoanele vulnerabile, astfel cum este definit în Convenție.

O **declarație** este o declarație formală înaintată de un stat contractant cu privire la anumite articole sau cerințe în temeiul Convenției. Declarațiile sunt reglementate la Articolul 63 din Convenție.

d) Convențiile de întreținere

174. Un stat contractant poate formula o rezervă în temeiul Convenției, indicând că nu va recunoaște și încuviința executarea convențiilor de întreținere. Dacă statul respectiv a formulat această rezervă, atunci doar hotărârile privind obligațiile de întreținere, astfel cum sunt definite în temeiul Convenției, pot fi recunoscute și executate în respectivul stat. Un stat poate, de asemenea, formula o declarație cu privire la faptul că cererile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) convențiilor de

Întreținere vor fi transmise exclusiv prin intermediul autorității centrale a respectivului stat. Vezi Articolul 19(4) și 30(7) din Convenție.

Convenția de întreținere este definită la Articolul 3 din Convenție ca fiind un acord scris cu privire la plata întreținerii, care fie a fost întocmit sau înregistrat în condițiile de formă necesare ca act autentic de către o autoritate competentă, fie a fost autentificat de o autoritate competentă sau a fost încheiat, înregistrat sau transmis acesteia și poate face obiectul unei verificări sau modificări de către o autoritate competentă.

4. Efectul rezervelor formulate pentru limitarea aplicării Convenției

175. Așa cum s-a arătat mai sus, un stat contractant poate formula o rezervă în temeiul Convenției, limitând aplicarea Convenției. În temeiul Articolului 2(2), un stat contractant poate limita aplicarea Convenției la pensia de întreținere pentru copiii care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Aceasta înseamnă că, în statul respectiv, Convenția nu se va aplica cererilor legate de pensia de întreținere pentru copiii în vârstă de 18 ani sau mai mult.

176. Dacă un stat contractant a formulat o rezervă pentru limitarea aplicării Convenției în propriul stat la persoanele cu vârsta sub 18 ani, atunci acel stat nu poate solicita altor state să proceseze cereri privind copiii în vârstă de 18 ani sau mai mult (Articolul 2(2) și 62(4)).

177. Informații sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga < www.hcch.net >, secțiunea obligații de întreținere, care indică dacă există rezerve pentru limitarea aplicării Convenției formulate de un anumit stat contractant.

5. Efectul declarațiilor formulate pentru extinderea aplicării Convenției

178. De remarcat faptul că, pentru ca dispozițiile Convenției să se aplice în ambele state în ce privește extinderea domeniului de aplicare, acestea trebuie să "coincidă" atât în statul solicitat, cât și în statul solicitant. Aceasta nu înseamnă că întreaga extindere trebuie să fie aceeași în ambele state – doar că o parte din aceasta trebuie să fie aceeași.

179. De exemplu, dacă statul contractant A (statul solicitant) a extins aplicarea tuturor articolelor Convenției, inclusiv a Capitolului II și III, astfel încât să acopere și aspectele legate de obligațiile de întreținere privind persoanele vulnerabile, aceasta nu impune nicio obligație asupra statului contractant B (statul solicitat) de a accepta o cerere de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pentru o persoană vulnerabilă, cu excepția cazului în care declarația statului B extinde domeniul de aplicare al Convenției la obligațiile de întreținere pentru persoanele vulnerabile și se extinde aplicarea Capitolului II și III la cererile de pronunțare privind obligațiile de întreținere pentru persoane vulnerabile. În acest exemplu, declarațiile statului A și statului B chiar dacă nu sunt identice, "coincid" în

ce privește cererile de stabilire a obligațiilor de întreținere pentru persoane vulnerabile, ținând cont că ambele state au extins aplicarea Convenției la cererile privind pronunțarea unei hotărâri.

O **declarație** este o declarație formală înaintată de un stat contractant cu privire la anumite articole sau cerințe în temeiul Convenției.

180. Informații privind formularea de către statele contractante a unor declarații pentru extinderea aplicării Convenției sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de la Haga la < www.hcch.net >, secțiunea obligații de întreținere.

6. Spețe

Speța 1

181. F își are reședința în Statul A. Ea deține o hotărâre privind obligații de întreținere pronunțată în Statul A prin care H este obligat la plata pensiei de întreținere pentru doi copii de 10 și respectiv 12 ani, dar și la plata pensiei de întreținere pentru soție. H este tatăl copiilor și trăiește în statul B. F dorește recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii în statul B. Atât Statul A, cât și Statul B sunt state contractante la Convenție.

Este aplicabilă Convenția?

182. Convenția este aplicabilă speței de față. Copiii nu au împlinit vârsta de 21 de ani, iar fondul cererii privește plata unei pensii de întreținere pentru copii, obligație care decurge dintr-o relație părinte-copil. Ținând cont că solicitarea de recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) hotărârii privind plata pensiei de întreținere pentru soție este inclusă în cererea privind pensia pentru copii, toate dispozițiile Convenției vor fi aplicabile și acelei cereri.

Speța 2

183. J își are reședința în Statul A și are o hotărâre privind obligații de întreținere pronunțată în Statul A care impune plata pensiei de întreținere pentru un singur copil, care acum are vârsta de 20 de ani. J dorește executarea hotărârii privind această obligație de întreținere împotriva tatălui copilului care acum își are reședința în Statul B. Atât Statul A, cât și Statul B sunt state contractante la Convenție.

Este aplicabilă Convenția?

184. Ținând cont că fondul cererii privește plata pensiei de întreținere pentru copii, obligație care decurge dintr-o relație părinte-copil, Convenția se aplică cu excepția cazului în care Statul A sau Statul B au formulat o rezervă pentru limitarea aplicării Convenției la cazurile în care copilul nu a împlinit încă vârsta de 18 ani. Dacă a fost formulată această rezervă, fie de către Statul A, fie de către Statul B, Convenția nu se va aplica în această speță.

Speța 3

185. S își are reședința în Statul A și solicită, pe de o parte, pronunțarea unei hotărâri privind plata pensiei de întreținere pentru copilul ei în vârstă de 6 luni, pe de altă parte plata pensiei de întreținere pentru sine. Tatăl copilului, fostul ei soț, locuiește în Statul B. Statul A și Statul B sunt state contractante la Convenție.

Este aplicabilă Convenția?

186. Convenția va fi aplicabilă cererii privind pronunțarea unei hotărâri privind plata pensiei de întreținere pentru copil. Cu toate acestea, S nu poate apela la serviciile autorității centrale sau beneficia de dispozițiile privind cererile formulate în temeiul Convenției pentru a *obține* o hotărâre privind plata pensiei de întreținere de către fostul soț, decât dacă atât Statul A, cât și Statul B au extins aplicarea Capitolului II și III din Convenție la obligațiile de întreținere între foști soți sau, mai exact, la stabilirea obligațiilor de întreținere privind foști soți.

187. Schița de mai jos (Figura 2) ilustrează modul în care se aplică dispozițiile privind domeniul de aplicare al Convenției pentru a determina dacă Convenția, sau parte din aceasta, se aplică în cazul unei anumite obligații de întreținere.

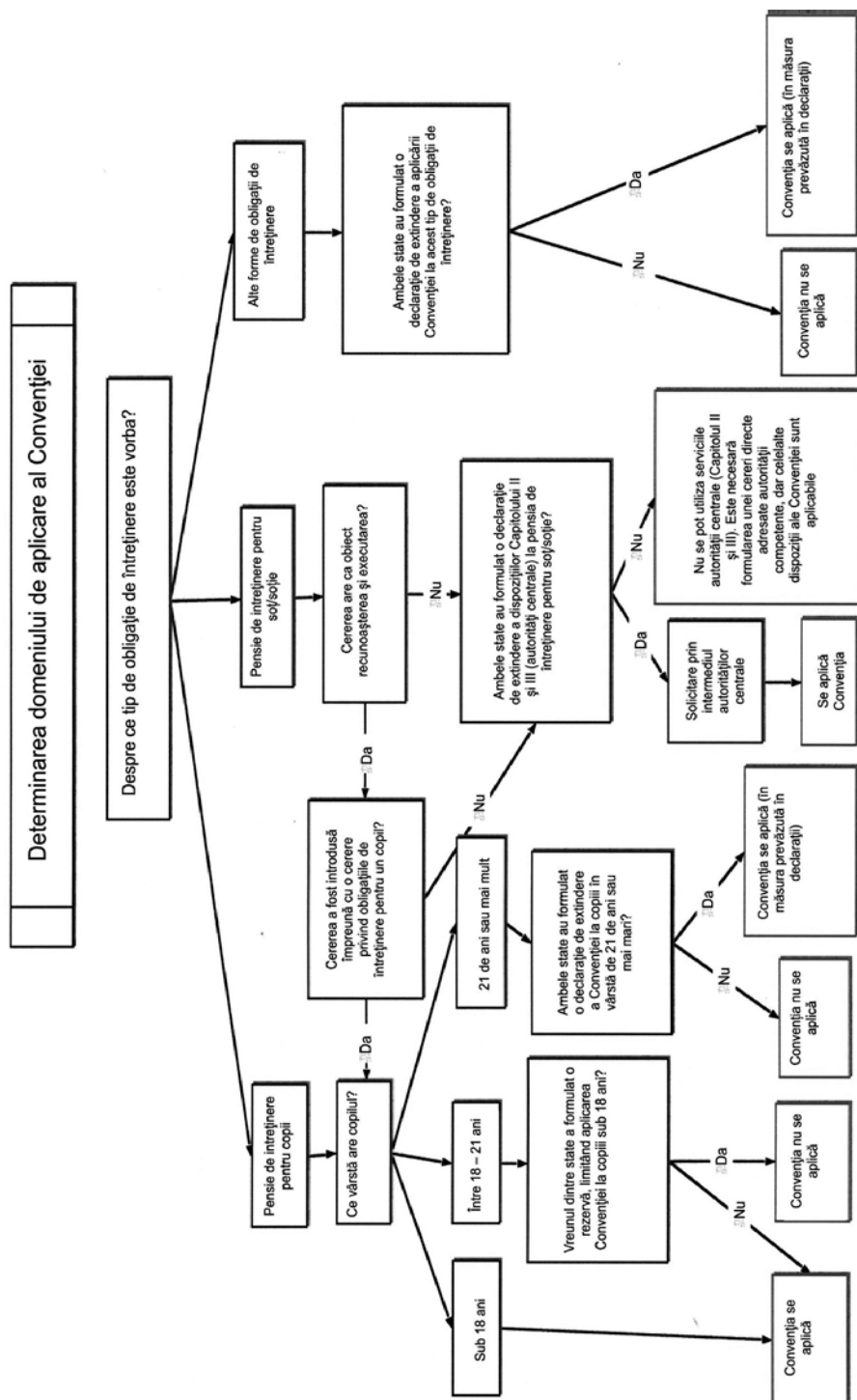


Figura 2: Determinarea aplicării Convenției la o anumită cerere

C. Declarațiile și rezervele Uniunii Europene cu privire la domeniul de aplicare material al Convenției din 2007

188. În temeiul Articolului 59 din Convenție, organizațiile regionale de integrare economică (pe scurt, "ORIE"), cum ar fi Uniunea Europeană, pot deveni parte la Convenție. Se estimează că Uniunea Europeană va deveni o parte contractantă la Convenție în 2014 (Uniunea Europeană a semnat Convenția la data de 6 aprilie 2011).

189. Informații cu privire la statutul Uniunii Europene și al Convenției sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga < www.hcch.net >, la "Conventions" apoi "Convention No 38" apoi "Status table" sau la secțiunea obligații de întreținere. Mai jos informații cu privire la declarațiile și rezervele Uniunii Europene privind Convenția care vor deveni aplicabile odată ce Convenția va deveni aplicabilă în cadrul Uniunii Europene.⁵⁹

1. Pensia de întreținere pentru copii – vârsta copilului

190. Uniunea Europeană nu a formulat o rezervă în temeiul Convenției, limitând aplicarea Convenției la copii cu vârsta mai mică de 18 ani, și nici nu a extins aplicarea Convenției la copiii cu vârsta mai mare de 21 de ani (Art. 2(2)). Prin urmare se va aplica domeniul de aplicare principal al Convenției care reglementează obligațiile de întreținere pentru copiii care nu au împlinit vârsta de 21 de ani.

2. Pensia pentru întreținerea soțului (soției)

191. Uniunea Europeană a formulat o declarație pentru extinderea aplicării dispozițiilor de la Capitolul II și III din Convenție la cererile care se referă la pensia pentru întreținerea soțului/soției (în conformitate cu Art. 2(3)). Practic aceasta înseamnă că sarcinile autorității centrale, inclusiv de a formula și răspunde cererilor de măsuri specifice, și dispozițiile privind unele cereri sau toate cererile se vor aplica la toate cererile și solicitările privind obligațiile de întreținere între soți.

3. Alte forme de obligații de întreținere

192. Uniunea Europeană a formulat o declarație unilaterală că, în câțiva ani, va lua în considerare extinderea aplicării Convenției la alte forme de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie (Art. 2(3)). Din acest motiv, în viitor, Uniunea Europeană ar putea extinde aplicarea Convenției la obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de afinitate sau din altă relație de familie, dar nu va declara aceasta la momentul aprobării Convenției.

⁵⁹ A se vedea, *Decizia Consiliului din 9 iunie 2011 privind aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei* (2011/432/UE) (publicată în Jurnalul Oficial L 192, 22/07/2011, p. 39-50).

4. Convențiile de întreținere

193. Uniunea Europeană nu a formulat o rezervă în temeiul Convenției, indicând că nu va recunoaște și încuviința executarea convențiilor de întreținere (Art. 30(8)). De asemenea, Uniunea Europeană nu a formulat nicio declarație în temeiul Convenției, indicând că cererile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) convențiilor de întreținere vor fi transmise exclusiv prin intermediul autorităților centrale (Art. 30(7)).

D. Domeniul de aplicare geografică și temporală al Convenției din 2007

1. Dispoziții generale și privind intrarea în vigoare

194. Convenția intră în vigoare doar în relația dintre statele contractante la Convenție, în prima zi a lunii următoare expirării unui termen de trei luni de la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare (Art. 60(2) a)). Pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga este disponibil un tabel care indică toate statele contractante la Convenție, inclusiv datele intrării în vigoare a Convenției pentru acele state, vezi < www.hcch.net >, la "Conventions" apoi "Convention No 38" sau la secțiunea obligații de întreținere.

2. Dispoziții tranzitorii și coordonarea cu alte instrumente

195. Este important de remarcat faptul că, în temeiul Articolului 56(3) din Convenție, o hotărâre sau o convenție de întreținere cu privire la plăți a căror scadență a fost anterioară datei la care a intrat în vigoare Convenția între două state contractante trebuie executată dacă se referă la obligații de întreținere față de o persoană care nu a împlinit 21 de ani, care decurg dintr-o relație părinte-copil. Statele contractante nu sunt obligate, cu toate acestea, să execute alte forme de obligații de întreținere cu privire la plăți a căror scadență a fost anterioară datei la care a intrat în vigoare Convenția (însă poate proceda astfel,⁶⁰ de exemplu, în temeiul normelor de drept intern sau al altor instrumente sau convenții).

196. Articolul 56(1) din Convenție prevede că dispozițiile Convenției se aplică cererilor prezentate de către autoritățile centrale (inclusiv cererile de măsuri directe în temeiul Art. 7) și cererilor directe de recunoaștere și executare primite de autoritățile competente din statul solicitat după intrarea în vigoare a Convenției între statul solicitant și statul solicitat.

197. Articolul 48 și Articolul 49 reglementează coordonarea cu instrumente internaționale anterioare al căror obiect îl constituie obținerea pensiei de întreținere în străinătate. Convenția înlocuiește Convenția ONU din 1956, Convenția din 1973 și Convenția din 1958 în relația dintre statele

⁶⁰ Recunoașterea unei hotărâri care nu se înscrie *sensu stricto* în domeniul de aplicare al Convenției poate fi o soluție eficientă în anumite situații, de exemplu, atunci când o hotărâre străină privind obligațiile de întreținere, dacă nu ar fi recunoscută, ar trebui transmisă unei instanțe naționale pentru pronunțarea unei alte hotărâri.

contractante în măsura în care domeniul lor de aplicare între statele co-contractante coincide cu domeniul de aplicare al Convenției. Cu toate acestea, Articolul 56(2) din Convenție prevede o excepție de la această regulă principală. Mai exact, atunci când o hotărâre pronunțată în statul de origine anterior datei la care a intrat în vigoare Convenția nu poate fi recunoscută sau executată în temeiul Convenției, dar ar fi fost recunoscută și executată fie în temeiul Convenției din 1973, fie în temeiul Convenției din 1958, cazului respectiv i se va aplica una dintre aceste convenții (cu condiția ca ambele state să fie state contractante la convenția relevantă și să fi intrat în vigoare la data la care hotărârea a fost pronunțată).

198. Convenția nu afectează aplicarea altor instrumente internaționale anterior încheiate care cuprind dispoziții privind aspecte reglementate de Convenție (Art. 51(1)), nu afectează aplicarea instrumentelor unei organizații regionale de integrare europeană cum ar fi Uniunea Europeană (Art. 51(4)), permite statelor contractante să încheie acorduri care conțin dispoziții privind domeniile reglementate de Convenție, în vederea îmbunătățirii aplicării Convenției între aceste state (Art. 51(2)), și nu împiedică aplicarea unui acord, înțelegeri, instrument internațional sau acord de reciprocitate în vigoare care prevede dispoziții mai eficiente, mai largi sau mai favorabile decât cele ale Convenției (în conformitate cu dispozițiile de la Art. 52).

III. Domeniul de aplicare al Regulamentului din 2009

A. Domeniul de aplicare materială al Regulamentului

199. Regulamentul se aplică obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță (Art. 1). La considerentul nr. 11 din Regulament se menționează că noțiunea de "obligație de întreținere" ar trebui interpretată într-un mod autonom în sensul Regulamentului.⁶¹ Ținând cont că noțiunile "obligație de întreținere" și "relație de familie" nu sunt definite în Regulament, responsabilitatea privind interpretarea acestor noțiuni revine, în ultimă instanță, Curții de Justiției a Uniunii Europene.

200. De asemenea, în Regulament se precizează la considerentul nr. 21 că normele Regulamentului nu determină legea aplicabilă în cazul stabilirii relațiilor de familie pe care se întemeiază obligațiile de întreținere, care rămâne în continuare reglementată de legea națională a statelor membre, inclusiv, acolo unde se impune, de normele de drept internațional privat ale acestora⁶² (vezi și Partea 1, Secțiunea I.A. de mai sus).

⁶¹ Cu toate acestea, ținând cont că Regulamentul din 2009 va modifica Regulamentul (CE) nr. 44/2001 (Regulamentul Bruxelles I) prin înlocuirea dispozițiilor acelui Regulament cu privire la aspecte legate de obligațiile de întreținere, ar trebui să se țină seama de jurisprudența referitoare la ceea ce poate fi considerat din punct de vedere material o "obligație de întreținere" în temeiul Regulamentului Bruxelles I. Vezi, de exemplu, ECJ, *Van den Boogaard în contradictoriu cu Laumen*, 27 februarie 1997, cauza C-220/95, ECR I-01147.

⁶² Dispozițiile referitoare la obligația de întreținere în dreptul român se găsesc în legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, Cartea a II-a, Titlul V Obligația de întreținere (art. 513-534). Conform Art. 516 *Subiectele obligației de întreținere*, obligația de întreținere există între soț

201. De remarcat faptul că Regulamentul include în domeniul său de aplicare "tranzacțiile judiciare și actele autentice" care vor fi tratate la fel ca hotărârile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) (vezi Art. 48).

202. Statele membre nu au posibilitatea de a formula rezerve sau declarații în legătură cu domeniul de aplicare materială al Regulamentului.

B. Domeniul de aplicare geografică al Regulamentului

203. Regulamentul se aplică direct în statele membre. Toate statele membre ale Uniunii Europene sunt semnatare ale Regulamentului.⁶³ Cu toate acestea, Danemarca participă la Regulament doar în măsura în care dispozițiile sale modifică Regulamentul (CE) nr. 44/2001 (Regulamentul Bruxelles I). Aceasta înseamnă că dispozițiile Regulamentului din 2009

și soție, rudele în linie dreaptă, între frați și surori, precum și între celelalte persoane anume prevăzute de lege. Dispozițiile privind obligația de întreținere între rudele în linie dreaptă, precum și între frați și surori sunt aplicabile și în cazul adopției.

Conform Art. 517 *Întreținerea copilului de către soțul părintelui său*, soțul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț este obligat să presteze întreținere copilului cât timp acesta este minor, însă numai dacă părinții săi firești au murit, sunt dispăruți ori sunt în nevoie. La rândul său, copilul poate fi obligat să dea întreținere celui care l-a întreținut astfel timp de 10 ani.

Conform Art. 518 *Obligația de întreținere aparținând moștenitorilor*, moștenitorii persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținere fără a avea obligația legală sunt ținute, în măsura valorii bunurilor moștenite, să continue întreținerea, dacă părinții minorului au murit, sunt dispăruți sau sunt în nevoie, însă numai cât timp cel întreținut este minor. În cazul în care sunt mai mulți moștenitori, obligația este solidară, fiecare dintre ei contribuind la întreținerea minorului proporțional cu valoarea bunurilor moștenite.

Conform Art. 519 *Ordinea de plată a întreținerii*, întreținerea se datorează în ordinea următoare: a) soții și foștii soți își datorează întreținere înaintea celorlalți obligați; b) descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar dacă sunt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui mai îndepărtat; c) frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicii.

Conform Art. 520 *Întreținerea în cazul desfacerii adopției*, după încetarea adopției, adoptatul poate cere întreținere numai de la rudele sale firești sau, după caz, de la soțul său.

Conform Art. 521 *Pluralitatea de debitori*, în cazul în care mai multe dintre persoanele prevăzute la art. 516 sunt obligate să întrețină aceeași persoană, ele vor contribui la plata întreținerii, proporțional cu mijloacele pe care le au. Dacă părintele are drept la întreținere de la mai mulți copii, el poate, în caz de urgență, să pornească acțiunea numai împotriva unuia dintre ei. Cel care a plătit întreținerea se poate întoarce împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia.

Conform Art. 522 *Obligația subsidiară*, în cazul în care cel obligat în primul rând la întreținere nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui care o cere, instanța de tutelă le poate obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze, în ordinea stabilită la art. 519.

Conform Art. 523 *Divizibilitatea întreținerii*, când cel obligat nu poate presta, în același timp, întreținere tuturor celor îndreptățiți să o ceară, instanța de tutelă, ținând seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz, instanța hotărăște, totodată, modul în care se împarte întreținerea între persoanele care urmează a o primi.

⁶³ Regatul Unit nu a participat la adoptarea Regulamentului, însă ulterior și-a exprimat intenția de a accepta Regulamentul printr-o scrisoare adresată Consiliului și Comisiei la data de 15 ianuarie 2009. Comisia a acceptat participarea Regatului Unit la Regulament la data de 8 iunie 2009 (vezi JO L 149/73, 12.6.2009). Danemarca a notificat Comisia printr-o scrisoare transmisă la data de 14 ianuarie 2009 cu privire la intenția sa de a implementa Regulamentul într-un mod limitat (vezi JO L 149/80 12.6.2009).

cu privire la obligațiile de întreținere se va aplica relației dintre alte state membre și Danemarca cu excepția dispozițiilor de la Capitolul III (Legea aplicabilă) și VII (Cooperarea între autoritățile centrale).⁶⁴

204. De remarcat faptul că în ce privește regimul legii aplicabile în temeiul Regulamentului (Capitolul III), Regatul Unit, alături de Danemarca, nu vor avea obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (pentru mai multe informații cu privire la Protocol, vezi Capitolul 5). Prin urmare, hotărârile pronunțate în aceste două state vor fi tratate în mod diferit sub aspectul recunoașterii și încuviințării executării - exequator (vezi Capitolul 8).

205. De asemenea, trebuie reținut faptul că normele privind competența de la Capitolul II (aplicabile în toate statele membre) și normele privind competența din Protocolul de la Haga din 2007 la Capitolul III (aplicabile în toate statele membre cu excepția Regatului Unit și al Danemarcei) au un caracter *erga omnes* astfel încât autoritățile competente vor aplica aceste norme în mod universal la toate cazurile cu element de extraneitate care se circumscriu domeniului de aplicare al Regulamentului, nu doar cazurilor care au legătură cu sau provin din alte state membre ale Uniunii Europene.

C. Domeniul de aplicare temporală al Regulamentului

1. Intrarea în vigoare și dispoziții tranzitorii

206. Regulamentul este aplicabil în cadrul Uniunii Europene începând cu data de 18 iunie 2011.⁶⁵

207. Articolul 75(1) din Regulament precizează că Regulamentul se va aplica "numai în cazul acțiunilor judiciare introduse, tranzacțiilor judiciare aprobate sau încheiate și actelor autentice întocmite" ulterior datei de punere în aplicare a acestuia.

208. Cu toate acestea, dispozițiile de la Secțiunea 2 și 3 din Capitolul IV din Regulament cu privire la recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor se vor aplica hotărârilor pronunțate în statele membre anterior punerii în aplicare a Regulamentului pentru care recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) sunt solicitate de la data aplicării Regulamentului, precum și "hotărârilor pronunțate după data aplicării Regulamentului, în funcție de procedurile demarate înainte de această dată. Aceste hotărâri trebuie să rezulte din „domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 44/2001 [Regulamentul Bruxelles I] în scopul recunoașterii și executării " (Art. 75(2)).⁶⁶ Regulamentul prevede, de

⁶⁴ *Ibidem*. În plus dispozițiile Art. 2 și ale Capitolului IX din Regulament vor fi aplicabile în Danemarca doar în măsura în care se referă la competență, recunoaștere, forța executorie și executarea hotărârilor și accesul la justiție.

⁶⁵ Cu toate acestea, Articolele 2(2), 47(3), 71, 72, și 73, care se ocupă în special de cerințele privind furnizarea de informații de către statele membre în temeiul Regulamentului, se aplică începând de la data de 18 septembrie 2010 (Art. 76).

⁶⁶ A se vedea *Rectificarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere* (JO L 131/26, 18.5.2011) și *Rectificarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența,*

asemenea, și faptul că Regulamentul Bruxelles I continuă să se aplice procedurilor de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în curs la data aplicării Regulamentului din 2009. Aceste dispoziții tranzitorii privind recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârilor se aplică, *mutatis mutandis*, tranzacțiilor judiciare sau actelor autentice emise în statele membre.

209. În ce privește hotărârile pronunțate în alte state membre în care Regulamentul Bruxelles I este aplicabil, autoritățile competente trebuie să rețină data intrării în vigoare a Regulamentului Bruxelles I (1 martie 2002) pentru statele membre ale Uniunii Europene care la data respectivă aplicau Regulamentul respectiv (Austria, Belgia, Germania, Grecia, Irlanda, Finlanda, Franța, Italia, Luxemburg, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia și Regatul Unit). Pentru o serie de alte state, Regulamentul Bruxelles I ar fi fost aplicabil de la data de 1 mai 2004 (pentru Cehia, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Slovacia și Slovenia) și de la 1 ianuarie 2007 (pentru România și Bulgaria).

210. Regulamentul precizează că dispozițiile de la Capitolul VII privind cooperarea între autoritățile centrale se aplică solicitărilor și cererilor primite de autoritățile centrale începând de la data aplicării Regulamentului (Art. 75(3)).

2. Coordonarea cu alte instrumente

211. Articolul 68 (Relația cu alte instrumente comunitare) și Articolul 69 (Relația cu convențiile și acordurile internaționale existente) din Regulament reglementează coordonarea Regulamentului cu alte instrumente internaționale.

212. Articolul 68(1) precizează că Regulamentul modifică Regulamentul (CE) nr. 44/2001 (Regulamentul Bruxelles I), înlocuind dispozițiile acestuia aplicabile în materie de obligații de întreținere, guvernate de dispozițiile tranzitorii de la Articolul 75(2) din Regulament (descrise imediat mai sus, la Secțiunea III.C.1).

213. Articolele 68(2) până la (4) prevăd că Regulamentul: 1) înlocuiește, în materie de obligații de întreținere, Regulamentul (CE) nr. 805/2004 (*Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate*), în afara titlurilor executorii europene care au legătură cu obligațiile de întreținere emise într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (vezi și Capitolul 8); 2) nu aduce atingere punerii în aplicare a Directivei 2003/8/CE (*Directiva 2003/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii*), sub rezerva Capitolului V privind Accesul la justiție (vezi Partea II din prezentul Capitol, Secțiunea VII de mai jos); și 3) nu aduce atingere Directivei 95/46/CE

legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (OJ L 8/19, 12.1.2013)

a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (vezi Partea II din prezentul Capitol, Secțiunea VI de mai jos).

214. Articolul 69(1) prevede că Regulamentul nu afectează aplicarea convențiilor și acordurilor bilaterale și multilaterale în cadrul cărora unul sau mai multe state membre se constituie ca părți semnatare la data adoptării Regulamentului (fără a aduce atingere obligațiilor ce revin statelor membre în temeiul articolului 307 din tratat cu privire la prioritatea tratatelor pre-existente ale statelor CE cu state terțe). Articolul 69(2) prevede că Regulamentul are prioritate, în relațiile dintre statele membre, asupra convențiilor și acordurilor care privesc aspectele reglementate de Regulament și în cadrul cărora statele membre se constituie ca parte.

215. În sfârșit, Articolul 69(3) prevede o excepție la Articolul 69(2), specificând că Regulamentul nu împiedică aplicarea Convenției din 23 martie 1962 dintre Suedia, Danemarca, Finlanda, Islanda și Norvegia cu privire la recuperarea creanțelor de întreținere de către statele membre care sunt parte la convenție, ținând seama de faptul că respectiva convenție conține prevederi mai favorabile referitoare la recuperarea creanțelor de întreținere în străinătate. Cu toate acestea, aplicarea convenției nu privează pârâtul de protecția pe care i-o oferă Articolele 19 și 21 din Regulament.

IV. Alți factori care guvernează aplicarea Convenției și a Regulamentului

216. Există o serie de alți factori care trebuie luați în considerare și care pot influența modul în care Convenția sau Regulamentul se aplică într-un caz sau altul. Printre aceștia se numără:

- Părțile își au reședința în state contractante sau state membre?
- Solicitantul este debitor sau creditor al unei obligații de întreținere?
- Solicitantul deține o hotărâre privind obligațiile de întreținere?
- Unde a fost pronunțată hotărârea?
- Unde se află reședința obișnuită a creditorului?

1. Părțile își au reședința în state contractante sau state membre?

217. Pentru ca dispozițiile Convenției și ale Regulamentului să fie aplicabile, solicitantul (persoana care înaintează cererea sau solicită asistența în temeiul Convenției sau al Regulamentului) trebuie să locuiască într-un stat contractant la Convenție sau într-un stat membru al Uniunii Europene în care Regulamentul este aplicabil.⁶⁷

⁶⁷ Se supune aplicării atenuate a Regulamentului în Danemarca. Vezi alineatul 203 de mai sus.

218. În cazul în care solicitantul locuiește într-un stat contractant sau stat membru, dar pârâtul (persoana care va formula întâmpinarea) nu locuiește într-un stat contractant sau stat membru sau, în situația unui pârât care este debitor, nu deține bunuri sau venituri într-un stat contractant sau stat membru, solicitantul nu va putea face uz de dispozițiile Convenției sau ale Regulamentului pentru a obține recunoașterea, încuviințarea executării (exequator), executarea, pronunțarea sau modificarea unei hotărâri privind obligațiile de întreținere.

219. În cazul în care solicitantul locuiește într-un stat ne-contractant sau ne-membru, dar pârâtul / debitorul locuiește sau are bunuri într-un stat contractant sau stat membru, autoritatea centrală din statul solicitantului nu va fi implicată, dar solicitantul va putea formula o solicitare către o autoritate competentă din statul pârâtului pentru a obține asistență.⁶⁸

220. Puteți afla dacă un stat este stat contractant la Convenție consultând pagina de internet a Conferinței de la Haga, la < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.

2. Solicitantul este debitor sau creditor al unei obligații de întreținere?

221. Solicitantul unei cereri în temeiul Convenției sau al Regulamentului poate fi un creditor, debitor sau un organism public. **Creditorul** este persoana căreia i se datorează sau se presupune că i se datorează întreținere. **Debitorul** este persoana care datorează sau se presupune că datorează întreținere. **Organismul public** este o entitate guvernamentală care a furnizat prestații creditorului, cu titlu de întreținere, sau care acționează în locul sau în numele creditorului.

De ce este important solicitantul

222. Este important să identificăm solicitantul pentru că Articolul 10 din Convenție și Articolul 56 din Regulament stabilesc cine sunt persoanele care au dreptul de a formula o cerere.

223. **Creditorul** poate formula oricare dintre următoarele categorii de cereri:

- cerere de recunoaștere sau recunoaștere și executare / încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri,
- cerere de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat,
- cerere de pronunțare a unei hotărâri atunci când nu există o hotărâre anterioară, inclusiv stabilirea filiației, dacă este necesar,
- cerere de pronunțare a unei hotărâri atunci când există o hotărâre anterioară, dar nu poate fi recunoscută sau executată,

⁶⁸ Rețineți că regulile și procedurile pentru cazurile pe care o autoritate competentă le acceptă direct vor fi determinate în general de legea internă în vigoare. Astfel, în această situație solicitantul va trebui să contacteze autoritatea competentă pentru a afla care sunt documentele necesare pentru introducerea cererii directe.

- cerere de modificare a unei hotărâri pronunțate în statul solicitat sau într-un alt stat decât statul solicitat.

Creditorul este persoana căreia i se datorează sau se presupune că i se datorează întreținere. Creditor poate fi un părinte sau un soț/soție, un copil, părinții adoptivi, sau rudele sau alte persoane care au grijă de un copil. În anumite state aceasta persoană se numește persoană căreia i se datorează întreținerea, părintele care exercită autoritatea părintească sau persoana care are în grijă copilul.

224. **Debitorul** poate formula doar următoarele categorii de cereri în temeiul Convenției:

- cerere de recunoaștere a unei hotărâri de limitare sau suspendare a executării unei hotărâri anterioare sau
- cerere de modificarea unei hotărâri pronunțate în statul solicitat sau într-un alt stat decât statul solicitat.

Debitorul este persoana care datorează sau se presupune că datorează întreținere. Debitorul poate fi un părinte, un soț/soție sau oricine altcineva care, în temeiul legii locului unde a fost pronunțată hotărârea, are obligația de a plăti întreținere. În anumite state această persoană se numește plătitorul pensiei, persoana care datorează întreținerea, părintele care nu exercită autoritatea părintească, părintele care nu locuiește cu copilul.

225. **Organismul public** poate formula numai următoarele cereri:

- cerere de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat,
- cerere de recunoaștere sau recunoaștere și executare / încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri pronunțate în altă parte sau
- exclusiv în temeiul Convenției, cerere de pronunțare a unei hotărâri doar în situația în care o hotărâre existentă nu poate fi recunoscută ca urmare a unei rezerve formulate în temeiul Articolului 20(2) (Regulamentul nu permite astfel de rezerve).

Organismul public este o autoritate guvernamentală care poate înainta o cerere privind obligațiile de întreținere, în calitate de creditor, în anumite circumstanțe limitate.

226. Astfel, un organism public nu poate, de exemplu, utiliza Convenția sau Regulamentul pentru a iniția o modificare a unei hotărâri existente, la fel cum niciun debitor nu poate utiliza procedurile reglementate de Convenție sau Regulament pentru a obține o hotărâre privind obligațiile de

întreținere.

227. În plus, există limitări în temeiul Convenției și al Regulamentului cu privire la măsura asistenței juridice sau al ajutorului judiciar care trebuie acordat unui creditor sau debitor în contextul oricărei cereri. Vezi Partea II, Secțiunea VII din prezentul Capitol care prezintă obligația de furnizare a asistenței juridice / ajutorului judiciar.

3. Solicitantul are o hotărâre privind obligațiile de întreținere?

228. **Hotărârea privind obligațiile de întreținere** este o obligație în cadrul unei hotărâri pronunțate de o autoritate judiciară sau administrativă care impune plata întreținerii în beneficiul unui solicitant, un copil sau o altă persoană care necesită sprijin. Hotărârea privind obligațiile de întreținere poate fi o hotărâre pronunțată de o autoritate judiciară, sau o decizie sau o hotărâre emise de o autoritate administrativă, tribunal sau minister, dacă respectiva hotărâre îndeplinește criteriile stabilite la Articolul 19 din Convenție și la Articolul 2(1)(1) din Regulament. O "convenție de întreținere" și un "instrument autentic", astfel cum sunt definite în Convenție (Art. 3 e)) și, respectiv, Regulament (Art. 2(1)(3)) pot fi recunoscute și au aceeași forță executorie într-un stat dacă sunt executorii în statul unde au fost emise. Regulamentul conține, de asemenea, o definiție a "tranzacției judiciare" (Art. 2(1)(2)).

229. În temeiul Convenției, convenția de întreținere nu este o hotărâre în sensul dispozițiilor Convenției și există reguli speciale privind recunoașterea convențiilor de întreținere (vezi Art. 30 din Convenție).

230. În schimb, Regulamentul prevede că tranzacțiile judiciare și actele autentice vor fi recunoscute și au aceeași forță executorie în alte state membre (dacă sunt executorii în statul membru de origine) ca hotărâri judecătorești în temeiul Regulamentului, și că dispozițiile Regulamentului sunt aplicabile, "dacă este necesar" tranzacțiilor judiciare și actelor autentice (Art. 48).

231. Dacă solicitantul nu are o hotărâre privind plata obligațiilor de întreținere, cererea potrivită este cererea de pronunțare a unei hotărâri. Aplicarea Convenției în cazul unei cereri de pronunțare a unei hotărâri poate depinde de tipul de întreținere solicitat, astfel cum se arată la secțiunea dedicată domeniului de aplicare materială al Convenției de mai sus.

4. Unde a fost pronunțată hotărârea?

232. Locul unde a fost pronunțată hotărârea este important de știut pentru a determina dacă hotărârea trebuie să fie recunoscută sau este necesară sau nu încuviințarea executării (exequator) anterior executării acesteia (vezi Capitolul 7 și 8 pentru informații cu privire la procedurile privind recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) în temeiul Convenției și al Regulamentului). Dacă hotărârea a fost pronunțată în statul solicitat, nu este necesară nicio cerere de recunoaștere, solicitantul putând pur și simplu solicita executarea hotărârii.

233. În cazul cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și executare

/ încuviințare a executării (exequator), hotărârea privind obligațiile de întreținere trebuie să fi fost pronunțată într-un stat contractant la Convenție⁶⁹ sau într-un stat membru în care Regulamentul este aplicabil.

5. Unde se află reședința obișnuită a creditorului?

234. În afară de faptul că trebuie stabilit dacă solicitantul și pârâtul în contextul oricărei cereri își au reședința în state contractante sau state membre, stabilirea reședinței obișnuite a creditorului este un factor important în cadrul cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și executare/ încuviințare a executării (exequator) și în cererile de modificare înaintate de către debitori. Aceasta întrucât există dispoziții speciale privind competența și recunoașterea și executarea unei hotărâri modificate, în funcție de cine a înaintat cererea și dacă creditorul își are reședința obișnuită în statul în care hotărârea inițială privind obligațiile de întreținere a fost pronunțată.

235. Sintagma "reședință obișnuită" nu este definită în Convenție sau în Regulament, așadar dacă un creditor își are reședința obișnuită într-un stat va depinde de la caz la caz. În general, reședința obișnuită se determină pe baza unor factori cum ar fi locul unde persoana are o reședință, unde persoana de regulă trăiește, muncește sau merge la școală.⁷⁰

236. Dacă creditorul își are reședința obișnuită în statul în care hotărârea a fost pronunțată, competența pentru modificarea hotărârii într-un alt stat nu va fi asumată în temeiul Articolului 8 din Regulament sau al Articolului 18 din Convenție, iar recunoașterea unei hotărâri de modificare solicitate de un debitor poate fi refuzată în acest caz, doar dacă nu cumva excepțiile reglementate la Articolul 18 din Convenție sau la Articolul 8 din Regulament se aplică. Acest subiect este tratat mai în detaliu la Capitolele 4 și 11 din prezentul Manual.

Partea II — Aspecte comune cererilor și solicitărilor formulate în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

237. Această parte tratează o serie de aspecte comune cererilor, solicitărilor directe și cererilor de măsuri specifice formulate fie în temeiul Convenției, fie în temeiul Regulamentului. Autoritățile competente trebuie mai întâi să verifice care instrument se aplică într-un anumit caz înainte să consulte informațiile referitoare la cererile, solicitările directe sau cererilor de măsuri specifice formulate în temeiul oricăruia dintre cele două instrumente descrise în prezentul Capitol (vezi pe larg în Partea I de mai sus precizările despre domeniul de aplicare și aplicarea Convenției și a Regulamentului).

238. Dat fiind caracterul internațional al aplicării Convenției și Regulamentului, este important ca cererile și comunicarea să urmeze regulile stabilite în Convenție sau Regulament cu privire la limba de comunicare și alte cerințe privind traducerea documentelor. Acestea sunt

⁶⁹ A se vedea Raportul explicativ la Convenție, alineatul 240.

⁷⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatele 63 și 444.

stabilite la Articolul 44 și Articolul 45 din Convenție și în mod special la Articolul 59 și Articolul 66 al Regulamentului, precum și în Articolele 20, 28, 29 și 40.

I. Dispozițiile privind limba prevăzute de Convenția din 2007

A. Limba cererilor și documentelor

239. Orice cerere formulată în temeiul Convenției și documentele care însoțesc cererea (inclusiv hotărârea) trebuie să fie în limba lor originală. Traducerea cererii (și a documentelor conexe) într-una dintre limbile oficiale⁷¹ ale statului solicitat trebuie furnizată, de asemenea, cu excepția cazului în care autoritatea competentă a statului solicitat (autoritatea administrativă sau judiciară care procesează cererea) a indicat că nu are nevoie de traducere.

240. Statul solicitat poate, de asemenea, formula o declarație în temeiul Convenției cu privire la faptul că pentru cereri și documente conexe⁷² se va utiliza o altă limbă decât o limbă oficială a statului solicitat. Atunci când există unități teritoriale în cadrul unui stat (de exemplu, provincii sau state) și există mai mult de o limbă oficială sau atunci când un stat are mai multe limbi oficiale care pot fi utilizate în diverse părți ale teritoriului acestuia, statul contractant poate declara și specifica limba care va fi utilizată pentru oricare dintre unitățile teritoriale respective.

241. De remarcat faptul că unul dintre cele mai importante avantaje ale utilizării formularelor recomandate pentru prezentarea unei cereri în temeiul Convenției este faptul că structura acestora permite completarea în orice limbă și înțelegerea lor în altă limbă, reducându-se astfel necesarul de traduceri. (Formularele recomandate pentru Convenție sunt disponibile pe site-ul Conferinței de la Haga, la < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.)

B. Excepții de la obligația traducerii

242. În anumite cazuri s-ar putea să nu fie practic sau posibil ca statul

⁷¹ Atunci când un stat are mai multe limbi oficiale și nu toate unitățile sale teritoriale utilizează toate limbile oficiale, este important de precizat care limbă este cerută în teritoriul unde va fi transmisă cererea (Art. 44(2)).

⁷² România nu a formulat nicio declarație, specificând că acceptă altă limbă decât cea oficială. România acceptă numai limba română pentru traducerea formularelor de cerere și documentele justificative anexate cererii, în conformitate cu art. 17 și 18, coroborat cu art. 2 din Legea nr. 36/2012.

Informațiile care au fost comunicate Secretariatului General al Consiliului în temeiul art. 62 și art. 44 alin. (3) din Convenție au fost în sensul că România nu a formulat nicio rezervă, în sensul că nu se opune utilizării limbilor engleză sau franceză, dar numai pentru comunicările (altele decât cele referitoare la formularele de cerere de întreținere și cererile de măsuri specifice, extrase de hotărâre, tranzacție judiciară și act autentic, precum și documentele justificative necesare anexate acestora) cu autoritățile centrale din Uniunea Europeană sau internaționale. România, prin Ministerul Justiției acceptă, în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 36/2012, pe lângă limba română, folosirea limbilor engleză și franceză, menționate la art. 44 din Convenția de la Haga din 2007.

solicitant să traducă documentele în limba utilizată sau specificată de statul solicitat. De exemplu, serviciile de traducere disponibile în statul solicitant pot să nu includă traducerea în limba statului solicitat. Într-un astfel de caz, dacă cererea este prezentată în temeiul Capitolului III (în general – orice cerere privind pensia de întreținere pentru copii sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârilor care impun plata pensiei de întreținere pentru copii sau soț/soție), statul solicitat poate fi de acord, în acel caz concret sau în general, să se ocupe el însuși de realizarea traducerii.⁷³

243. Dacă statul solicitat nu este de acord să se ocupe de traducere, statul solicitant are opțiunea de a traduce documentele în engleză sau franceză. Statul solicitat poate apoi traduce documentul în limba proprie dacă este necesar.

244. De exemplu, dacă solicitantul din statul solicitant (Norvegia) nu are posibilitatea de a traduce documentele în limba statului solicitat (spaniolă în Mexic), iar autoritatea din Mexic nu poate traduce hotărârea din norvegiană în spaniolă, documentele pot fi traduse de solicitant în norvegia în engleză sau franceză. Traducerea engleză sau franceză poate fi apoi transmisă în Mexic.

245. Excepțiile de mai sus de la regula principală stabilită în Convenție sunt, în general, procesate de către autoritatea centrală a statului solicitat, judecătorii sau alte autorități competente nefiind implicați în mod normal în această fază.

II. Dispozițiile privind limba prevăzute de Regulamentul din 2009

A. Dispozițiile generale ale Regulamentului privind limba cererilor și a documentelor conexe (Articolele 59 și 66)

246. Regulamentul (Art. 59(1)) prevede că solicitările sau cererile vor fi completate de către autoritatea solicitantă în limba oficială a statului solicitat sau o limbă oficială a unei sub-unități teritoriale relevante a statului în care se află autoritatea centrală solicitată sau într-o altă limbă oficială a Uniunii Europene pe care statul membru solicitat declară că o acceptă, cu excepția scutirii de la traducere acordată de autoritatea centrală a statului membru respectiv.⁷⁴

247. Articolul 59(2) din Regulament prevede că documentele care însoțesc formularul de solicitare nu se traduc decât dacă traducerea este necesară pentru acordarea asistenței solicitate. Această dispoziție prevede, de asemenea, că prin aceasta nu se va aduce atingere cerințelor Regulamentului privind traducerea sau transcrierea (astfel cum se arată mai jos) care pot fi solicitate pentru derularea procedurilor, mai exact Articolul

⁷³ De reținut faptul că dacă statul solicitat se ocupă de traducere astfel cum s-a arătat mai sus, costurile acelei traduceri vor fi suportate de statul solicitant (cu excepția cazului în care autoritățile centrale ale celor două state au convenit altceva).

⁷⁴ România nu a indicat că va accepta altă limbă decât cea română. A se vedea supra nota nr. 72.

20 din Regulament (Documente necesare pentru executare), Articolul 28 (Procedura cu privire la cererea de încuviințare a executării- exequator) și Articolul 40 (Invocarea unei hotărâri recunoscute).

248. Articolul 66 din Regulament reprezintă o dispoziție generală suplimentară cu privire la cerințele de traducere, specificând că instanța sesizată poate solicita părților să furnizeze traducerea documentelor justificative care nu sunt întocmite în limba de procedură doar în cazul în care "instanța apreciază că această traducere este necesară pentru pronunțarea hotărârii sau pentru respectarea dreptului la apărare".⁷⁵

B. Dispoziții ale Regulamentului privind traducerea anumitor solicitări și cereri

249. Regulamentul are mai multe dispoziții speciale privind transcrierea sau traducerea documentelor în contextul anumitor solicitări și cereri, mai exact în legătură cu documentele privind executarea (Art. 20), cereri de încuviințare a executării - exequator (Art. 28), ne reprezentarea extrasului (Art. 29) și invocarea unei hotărâri recunoscute (Art. 40). În temeiul Articolului 20(1) d), al Articolului 28(2) și al Articolului 40(3) se prevede că "atunci când este necesar [...] o transcriere sau o traducere a conținutului" formularului anexat Regulamentului în limba oficială a statului membru solicitat / a procedurii judiciare (sau într-o altă limbă pe care statul membru respectiv declară că o acceptă) va fi furnizată autorității competente. Articolele 20(2) și 28(2) precizează în continuare că autoritățile competente din statul solicitat "nu pot" impune furnizarea traducerii hotărârii, însă se poate solicita o traducere în cazul în care executarea hotărârii judecătorești este contestată. Articolul 29(2) permite unei autorități competente să solicite traducerea documentelor relevante, dacă aceasta o cere. În cele din urmă se precizează că orice traducere realizată în temeiul Articolelor 20, 28, 29 și 40 va fi realizată de "o persoană autorizată în acest scop în unul dintre statele membre".

III. Legalizarea în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

250. Pentru a se alinia la alte Convenții de la Haga, Articolul 41 din Convenția din 2007 prevede că nu este necesară nicio legalizare sau altă formalitate similară în temeiul Convenției. Acest articol se reflectă perfect în Articolul 65 al Regulamentului. Astfel nu există obligativitatea unei autentificări formale a semnăturii funcționarului care completează documentele sau a unei apostile dacă aceasta este practica uzuală într-un stat contractant sau stat membru al Uniunii Europene.

Legalizare este termenul utilizat pentru descrierea anumitor proceduri legale de formă, cum ar fi apostilarea sau autentificarea notarială a documentelor.

⁷⁵ Acest articol "nu aduce atingere" articolelor 20, 28 și 40 în ce privește cerințele pentru anumite cereri și solicitări.

IV. Împuternicirea în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

251. Articolul 42 din Convenție și Articolul 52 din Regulament prevăd că o procură poate fi cerută solicitantului în circumstanțe foarte limitate. O procură poate fi solicitată numai în situația în care autoritatea centrală sau o altă autoritate competentă a statului solicitat acționează în numele solicitantului, de exemplu în cadrul unei proceduri judiciare sau pentru a desemna un reprezentant care să acționeze într-un anumit context.⁷⁶ În temeiul Convenției, profilul de țară va indica dacă împuternicirea este solicitată de către statul solicitat.⁷⁷

V. Semnături și copii certificate ale documentelor în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

A. Convenția din 2007

252. Nu există nicio dispoziție în temeiul Convenției cu privire la obligativitatea semnării unei cereri pentru ca aceasta să fie valabilă. În plus, în ce privește cererile de recunoaștere și recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), articolele aplicabile (Articolele 12(2), 13, 25 și 30) prevăd o procedură în baza căreia copiile simple ale documentelor, inclusiv hotărârile, pot fi transmise împreună cu cererea de recunoaștere. În timpul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), autoritatea competentă sau pârâtul pot solicita o copie certificată a oricăror documente, dacă acest lucru este necesar în cadrul procedurii sau pentru a răspunde cererii. Cu toate acestea, cu excepția cazului în care se face solicitarea respectivă, copiile simple ar trebui să fie suficiente. Un stat poate accepta și documente transmise pe căi electronice, ținând cont că limba Convenției este în mod voit "mediu neutră".

253. În temeiul Convenției un stat poate declara și faptul că va solicita, în orice situație, o copie certificată a oricărui document. Profilul de țară va indica dacă un stat a făcut o astfel de declarație. Profilul statelor este disponibil pe site-ul Conferinței de la Haga, < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.

B. Regulamentul din 2009

254. În temeiul Regulamentului un formular de cerere trebuie semnat fie de către solicitant, fie de persoana sau autoritatea autorizată din statul solicitant să completeze formularul de cerere în numele solicitantului. Utilizarea obligatorie a formularelor de cerere anexate Regulamentului este

⁷⁶ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 617.

⁷⁷ În România, autoritatea centrală română nu reprezintă creditorul în instanță. Creditorul este reprezentat de avocat, inclusiv în faza de executare silită. După primirea cererilor de întreținere, de măsuri specifice și a documentelor justificative necesare anexate și după efectuarea controlului de regularitate internațională, Ministerul Justiției le trimite, spre competență soluționare, în funcție de categoria cererilor, autorității sau instituției care deține datele cu caracter personal, baroului competent teritorial, Camerei Executorilor Judecătorești sau, după caz, instanței judecătorești competente.

prevăzută la articolele relevante din Regulament (*de exemplu* articolele 57, 20, 28, 40 și 48). În ce privește cererile reglementate de Regulament care necesită un extras dintr-o hotărâre pronunțată în statul solicitant și o copie a hotărârii, extrasul (în baza formularului corespunzător anexat) trebuie emis și semnat de către instanța de origine, iar copia hotărârii anexate trebuie să îndeplinească "condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale".

VI. Protecția informațiilor cu caracter personal și confidențial în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

A. Convenția din 2007 (Articolele 38-40)

255. Convenția stabilește câteva reguli importante pentru protecția informațiilor cu caracter personal și confidențial transmise în temeiul Convenției (de remarcat faptul că acestea sunt numite "date" personale în temeiul Convenției pentru că acesta este termenul utilizat în celelalte Convenții de la Haga.). Acestea sunt stabilite la Articolele 38, 39 și 40. Informațiile cu caracter personal includ (fără a se limita la) informații cu privire la nume, data nașterii, adresa sau informațiile de contact, coduri de identificare personală cum ar fi coduri numerice personale.⁷⁸

256. Convenția recunoaște că, ținând seama de confidențialitatea tipului de informații care vor fi schimbate între state cu privire la persoane, protecția acelor informații este deosebit de importantă pentru a asigura că părțile sunt protejate de orice consecințe negative ce pot apărea în urma divulgării informațiilor respective.

257. Convenția conține limitări specifice privind divulgarea și confirmarea informațiilor culese sau transmise în temeiul Convenției în anumite circumstanțe. Divulgarea sau confirmarea informațiilor nu este permisă în cazul în care acest lucru ar putea aduce atingere sănătății, siguranței sau libertății unei persoane (Art. 40(1)). Persoana poate fi un copil, solicitantul sau pârâtul, sau orice altă persoană. Convenția nu este limitată din acest punct de vedere.

258. Atunci când autoritatea centrală consideră că divulgarea sau confirmarea informațiilor ar putea prezenta un astfel de risc, va informa cealaltă autoritate implicată despre aceasta, care va ține seama la procesarea cererii transmise în temeiul Convenției de acest risc. Autoritatea centrală solicitată nu este ținută de determinarea riscului făcut de autoritatea centrală solicitantă. Cu toate acestea, autoritatea centrală solicitată trebuie să facă o determinare în ce măsură divulgarea ar putea aduce atingere sănătății, securității sau libertății persoane și, în temeiul art. 40 alin. (2), determinarea făcută de statul solicitant poate fi luată în considerare de autoritatea centrală solicitată. Modul în care autoritatea centrală solicitată trebuie să procedeze într-o astfel de situație depinde de ceea ce este necesar pentru procesarea cererii și îndeplinirea obligațiilor statului în temeiul Convenției (Art. 40). Dacă autoritatea centrală solicitantă este preocupată

⁷⁸ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 605.

de dezvăluirea datelor cu caracter personal privind pe solicitant, creditor sau altă persoană, o practică recomandată în astfel de cazuri este utilizarea adresei autorității centrale sau a autorității competente din statul solicitant, astfel încât adresa creditorului sau adresa solicitantului să fie "protejată" de acea adresă.⁷⁹

259. Formularele obligatorii și recomandate publicate de Biroul permanent al Conferinței de la Haga au fost, de asemenea, concepute pentru a respecta dispozițiile privind protecția informațiilor cu caracter personal. Aceste formulare prevăd ca autoritatea centrală să indice pe aceste formulare că există o preocupare privind faptul că divulgarea sau confirmarea informațiilor nu este permisă în cazul în care acest lucru ar putea aduce atingere sănătății, siguranței sau libertății unei persoane (există o căsuță care trebuie bifată pe formularele unde apare această notă).

260. Acolo unde această notă este prezentă, formularele permit includerea informațiilor confidențiale cu caracter personal (cum ar fi datele de contact sau informațiile care ar putea fi utilizate pentru identificarea sau localizarea persoanei) pe o parte anume a formularului. În acest fel, cererea, conținând doar informația de care va avea nevoie pârâțul pentru a răspunde cererii, poate fi transmisă pârâțului sau autorității competente fără a genera un risc la adresa solicitantului, creditor sau altă persoană.

261. În plus, orice autoritate, inclusiv autoritățile competente sau judiciare din statul solicitat care procesează informații în temeiul procedurilor reglementate de Convenție trebuie să respecte normele interne de drept proprii cu privire la confidențialitatea informațiilor (Art. 39). Din acest motiv, orice transmitere de informații trebuie să respecte reglementările legale interne în vigoare în statul respectiv, cum ar fi obținerea consimțământului privind transmiterea informațiilor sau restricțiile privind divulgarea informațiilor.⁸⁰

B. Regulamentul din 2009 (Articolele 61-63 și Articolul 57(3))

262. Articolul 68(4) din Regulament prevede că aplicarea Regulamentului "nu aduce atingere" *Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în*

⁷⁹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 612. Un stat care alege să utilizeze o adresă "protejată" trebuie să fie conștient că statul solicitat poate solicita, în baza legii interne, de exemplu pe motiv de notificare sau comunicare a actelor, furnizarea adresei personale a unui creditor.

⁸⁰ În temeiul dreptului intern român, în baza art. 5, 7, 8 din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, orice prelucrare de date cu caracter personal poate fi efectuată numai dacă persoana vizată și-a dat consimțământul în mod expres și neechivoc pentru acea prelucrare. Fac excepție situația când prelucrarea este necesară pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în justiție sau prelucrarea este prevăzută în mod expres de o dispoziție legală. Consimțământul persoanei vizate nu este cerut când prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale a operatorului; când prelucrarea este necesară în vederea aducerii la îndeplinire a unor măsuri de interes public sau care vizează exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este investit operatorul sau terțul căruia îi sunt dezvăluite datele; când prelucrarea este necesară în vederea realizării unui interes legitim al operatorului sau al terțului căruia îi sunt dezvăluite datele, cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesul sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate.

ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date. Considerentele nr. 34 și 35 din Regulament menționează, de asemenea, protecția datelor cu caracter personal în temeiul Regulamentului, prima dintre acestea confirmând faptul că se va asigura respectarea dispozițiilor Directivei 95/46/CE, astfel cum a fost aceasta transpusă în legislația națională a statelor membre.

263. Dispozițiile Regulamentului privitoare la datele cu caracter personal și aspectele de confidențialitate a informațiilor, Articolele 61 și 63, specifică limite și procese cu privire la divulgarea și transferul informațiilor cu caracter personal ale creditorilor și debitorilor, în cadrul statelor membre (adică între autoritățile centrale și autoritățile publice, administrații, alte persoane juridice care pot deține date cu caracter personal, instanțe competente sau alte autorități responsabile pentru comunicarea și notificarea actelor judiciare sau executarea unei hotărâri) și între autoritățile centrale solicitante și solicitate în temeiul Regulamentului.

264. Articolul 61 reglementează accesul la informații al autorităților centrale și modul în care autoritățile centrale pot accesa și transmite în mod corespunzător informații privind adresa unui debitor sau creditor, veniturile unui debitor, datele de identificare ale angajatorului debitorului și/sau ale contului (conturilor) bancar(e) și bunurilor ale debitorului. Se specifică că astfel de informații solicitate trebuie să fie "adevate, pertinente și neexcesive," iar informațiile pe care le solicită autoritățile centrale variază în funcție de tipul de cerere (art. 61(2)). În scopul obținerii sau modificării unei hotărâri se va solicita doar adresa debitorului sau creditorului. În scopul recunoașterii sau recunoașterii și încuviințării executării (exequator) unei hotărâri, pot fi solicitate informații cu privire la bunurile debitorului doar atunci când informațiile obținute cu privire la veniturile debitorului, angajator sau cont (conturi) bancar(e) s-au dovedit insuficiente.

265. Articolul 62 din Regulament prevede că autoritățile centrale transmit informațiile menționate la articolul 61 autorităților naționale competente și că autoritatea sau instanța care primește aceste informații nu poate să le utilizeze "decât pentru a facilita recuperarea creanțelor de întreținere". Articolul 62(3) prevede o limitare generală în ce privește perioada în care o autoritate poate păstra astfel de informații, mai exact "nu poate păstra astfel de informații mai mult decât pentru perioada necesară pentru realizarea obiectivelor în vederea cărora au fost transmise". Orice autoritate care utilizează informații asigură confidențialitatea acestor informații, în conformitate cu legislația națională (art. 64 alin. 2)).⁸¹

266. Înștiințarea persoanei vizate de colectarea informațiilor (Art. 63) se efectuează în conformitate cu legislația națională.⁸² Articolul 63(2) din

⁸¹ În temeiul dreptului intern român, orice persoană care acționează sub autoritatea operatorului sau a persoanei împuternicite, inclusiv persoana împuternicită, care are acces la date cu caracter personal, nu poate să le prelucreză decât pe baza instrucțiunilor operatorului, cu excepția cazului în care acționează în temeiul unei obligații legale.

⁸² În temeiul dreptului intern român, în cazul în care datele nu sunt obținute direct de la persoana vizată, operatorul este obligat ca, în momentul colectării datelor sau, dacă se intenționează dezvăluirea acestora către terți, cel mai târziu până în momentul primei dezvăluiri, să furnizeze persoanei vizate cel puțin următoarele informații, cu excepția cazului în care persoana vizată posedă deja informațiile respective: a) identitatea operatorului și

Regulament prevede o excepție de la cerința privind înștiințarea persoanei vizate de colectarea informațiilor, care poate fi amân timer pentru o perioad ă de maximum 90 de zile de la data comunicării informațiilor autorității centrale solicitate, în cazul în care există riscul ca această înștiințare să aduc ă atingere recuperării efective a creanței de întreținere.

267. În fine, Articolul 57(3) din Regulament prevede înlocuirea adresei personale a solicitantului cu o altă adresă în cazurile de violență familială, dar doar dacă "legislația națională a statului membru solicitat nu impune, în scopul procedurilor care se vor efectua, ca solicitantul să furnizeze adresa personală"⁸³.

VII. Acces efectiv la proceduri și asistență juridică în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

A. Privire de ansamblu

1. Acces efectiv la proceduri / acces la justiție în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

268. Unul dintre cele mai importante principii care se află la baza Convenției și al Regulamentului este acela că solicitanții trebuie să beneficieze de acces efectiv la procedurile necesare în vederea completării cererilor lor în statul solicitat. Acces efectiv la proceduri înseamnă că solicitantul, dacă este necesar cu asistența autorităților din statul solicitat, este capabil să își prezinte cazul în mod efectiv în fața autorităților competente din statul solicitat.⁸⁴ De remarcat că Regulamentul utilizează o terminologie ușor diferită decât a Convenției pentru a se referi la "accesul efectiv la proceduri," mai exact sintagma "acces efectiv la justiție," referindu-se, cu toate acestea, în esență, la aceleași principii ancorate în ambele instrumente (termenii sunt utilizați în prezenta Secțiune înțersanjabil).

269. Articolele 14, 15, 16, 17 și 43 din Convenție și Articolele 43, 44,

a reprezentantului acestuia, dacă este cazul; b) scopul în care se face prelucrarea datelor; c) informații suplimentare, precum: categoriile de date vizate, destinatarii sau categoriile de destinatari ai datelor, existența drepturilor prevăzute de prezenta lege pentru persoana vizată, în special a dreptului de acces, de intervenție asupra datelor și de opoziție, precum și condițiile în care pot fi exercitate; d) orice alte informații a căror furnizare este impusă prin dispoziție a autorității de supraveghere, ținând seama de specificul prelucrării. Transferul către un alt stat de date cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări sau sunt destinate să fie prelucrate după transfer poate avea loc numai în condițiile în care nu se încalcă legea română, iar statul către care se intenționează transferul asigură un nivel de protecție adecvat. Aprecierea nivelului de protecție și autorizarea transferului de date cu caracter personal către un stat a cărui legislație nu prevede un nivel de protecție cel puțin egal cu cel oferit de legea română nu se aplică dacă transferul datelor se face în baza prevederilor unei legi speciale sau ale unui acord internațional ratificat de România, în special dacă transferul se face în scopul prevenirii, cercetării sau reprimării unei infracțiuni. Transferul de date este întotdeauna permis când persoana vizată și-a dat în mod explicit consimțământul pentru efectuarea transferului; când este necesar pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în justiție, cu condiția ca datele să fie prelucrate în legătură cu acest scop și nu mai mult timp decât este necesar.

⁸³ În temeiul dreptului intern român, în cazurile de violență domestică, partea ar putea fi citată la reprezentantul său - desemnat din oficiu sau ales - sau la domiciliul ales.

⁸⁴ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 357.

45, 46, 47 și 67 din Regulament tratează obligațiile statului solicitat de a asigura acces efectiv la proceduri, inclusiv asigurarea asistenței juridice / judiciare gratuite în anumite situații și posibilitatea de recuperare a cheltuielilor de la partea care cade în pretenții în anumite situații (Art. 43 din Convenție și Articolele 43 și 67 din Regulament). Prezenta Secțiune din Manual sintetizează aceste dispoziții.

270. Obligația generală de a asigura solicitanților acces efectiv la proceduri, inclusiv la procedurile de executare și de atac, este consemnat la Articolul 14 alin. 1 din Convenție și Articolul 44 alin. 1 al Regulamentului. În temeiul Convenției, solicitanții pot fi creditorii obligațiilor de întreținere, debitorii și organismele publice (atunci când acționează în numele unui creditor în contextul unor cereri de recunoaștere și recunoaștere și încuviințare a executării - exequator), care prezintă cereri prin intermediul unei autorități centrale. În temeiul Regulamentului, se prevede că toate "părțile care sunt implicate într-un litigiu care intră sub incidența Regulament" au acces efectiv la justiție. Regulamentul adaugă mai departe, spre deosebire de Convenție, că accesul efectiv la justiție este asigurat "pentru orice solicitant care își are reședința în statul membru solicitant.

271. Cererile adresate în mod direct autorităților competente se află în principiu sub incidența Articolului 17 b) din Convenție și al Articolului 47 din Regulament. Statele pot realiza o evaluare a resurselor reclamantului și a temeiului cererii în vederea asigurării asistenței juridice / ajutorului judiciar și există o cerință generală privind asigurarea asistenței pentru orice procedură de recunoaștere, încuviințare a executării (exequator) și executare, în special în măsura în care solicitantul a beneficiat în statul de origine de asistență juridică/ajutor public judiciar. Articolul 14(5) din Convenție și Articolul 44(5) din Regulament se aplică și cererilor directe.

2. Asistența juridică/ajutorul public judiciar

272. Tipul de acces efectiv care trebuie asigurat include "asistența juridică" (terminologia utilizată în temeiul Convenției) sau "asistența judiciară" (terminologia utilizată în temeiul Regulamentului) atunci când situația o cere. Mijloacele sau posibilitățile de plată ale solicitantului nu trebuie să constituie o barieră în calea acestui acces. Din acest motiv Articolul 15 din Convenție și Articolul 46 din Regulament prevăd că **asistența juridică gratuită / ajutorul public judiciar gratuit se acordă pentru cererile de întreținere pentru copii (în cazul întreținerii datorate persoanelor care nu au împlinit vârsta de 21 de ani) formulate prin intermediul autorităților centrale** în cele mai multe situații.⁸⁵

Articolul 3 din **Convenție** definește **asistența juridică** ca fiind "asistența necesară pentru a permite solicitanților să își cunoască și să își valorifice drepturile, precum și pentru a garanta că cererile lor sunt soluționate într-un mod eficient și complet în statul solicitat. Modalitățile de acordare a acestei asistențe pot cuprinde, după caz, consiliere juridică, acordarea de asistență pentru sesizarea unei autorități cu privire la o cauză, reprezentare în justiție și exonerare de cheltuielile aferente procedurii".

⁸⁵ Vezi, de asemenea, Considerentul 36 din Regulament.

273. Obligația de a acorda asistență juridică / asistență judiciară gratuită decurge din recunoașterea faptului că o astfel de asistență nu trebuie acordată dacă procedurile utilizate în statul solicitat sunt suficient de simple pentru a permite solicitantului să își prezinte în mod efectiv cazul fără a beneficia de **asistență juridică / ajutorul public judiciar**, iar autoritatea centrală pune la dispoziție serviciile necesare în mod gratuit.

Articolul 45 din Regulament definește **asistența judiciară** ca fiind "asistența necesară pentru a permite părților să își cunoască și să își valorifice drepturile, precum și pentru a garanta că cererile lor, transmise prin intermediul autorităților centrale sau direct autorităților competente, vor fi soluționate într-un mod eficient și complet". Aceasta acoperă, în măsura în care este necesar, următoarele:

"(a) consilierea în faza precontencioasă, în vederea ajungerii la un acord înainte de inițierea unei proceduri judiciare;

(b) asistența judiciară în vederea sesizării unei autorități sau a unei instanțe și reprezentarea în justiție;

(c) exonerarea totală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată și a onorariilor persoanelor împuternicite să execute anumite acte în timpul procedurii;

(d) în statele membre în care partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor părții adverse, în cazul în care beneficiarul asistenței judiciare cade în pretenții, cheltuielile efectuate de partea adversă, cu condiția ca astfel de cheltuieli să fi fost acoperite în cazul în care beneficiarul ar fi avut reședința obișnuită în statul membru în care se află instanța sesizată;

(e) interpretarea;

(f) traducerea documentelor solicitate de instanță sau de autoritatea competentă și transmise de beneficiarul asistenței judiciare, care sunt necesare pentru soluționarea litigiului;

(g). cheltuielile de deplasare pe care beneficiarul asistenței judiciare trebuie să le suporte atunci când prezența fizică la ședințe a persoanelor implicate în susținerea cauzei beneficiarului este impusă de legea sau de instanța din statul membru respectiv și atunci când instanța hotărăște că nu există nicio altă posibilitate ca respectivele persoane să fie audiate în mod corespunzător".

274. Acest lucru este important pentru că multe state au elaborat proceduri efective și eficiente de recunoaștere, exequator, executare, pronunțare și modificare a hotărârilor care pot fi utilizate de toți solicitanții din acel stat fără a fi necesară **asistența juridică / ajutor public judiciar**, aceste proceduri fiind, de asemenea, disponibile și pentru solicitanților în temeiul Convenției sau al Regulamentului. În funcție de stat, aceasta poate include utilizarea de formulare simplificate, proceduri administrative și furnizarea de către autoritatea centrală sau competentă de informații și consultanță tuturor solicitanților. Atâta vreme cât aceste proceduri simplificate dau solicitantului posibilitatea de a-și prezenta cazul în mod efectiv și sunt oferite

solicitantului gratuit de către statul solicitat, statul solicitat nu este obligat să acorde solicitantului asistență juridică / asistență judiciară gratuită.⁸⁶

275. În cazul în care procedurile simplificate nu sunt disponibile și este necesară asistența juridică / asistența judiciară, există o serie de dispoziții în temeiul Convenției și al Regulamentului care definesc situațiile în care această asistență va fi acordată gratuit solicitanților. Condițiile de acordare a asistenței juridică / asistenței judiciare nu vor fi mai restrictive decât cele stabilite pentru cazuri interne echivalente (Art. 14(4) din Convenție și Art. 44(4) din Regulament).

276. Definițiile noțiunilor de “asistență juridică” (în temeiul Convenției) și “asistență judiciară” (în temeiul Regulamentului) sunt furnizate în căsuțele cu text de mai sus. Acestea noțiuni sunt similare, dar diferă în anumite aspecte importante, în mod special definiția din Regulament reglementând costurile de interpretare, traducere, cheltuieli cu deplasarea pentru prezentarea la proceduri și posibilitatea ca partea care cade în pretenții (care a beneficiat de asistență judiciară) să poată fi obligată la restituirea costurilor.

277. În situațiile în care solicitantul cere acordarea de asistență juridică /

⁸⁶ În România, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur) este simplificată conform Regulamentului, respectiv Convenției, în sensul că, în primă instanță, Tribunalul (instanța de fond) verifică numai existența documentelor justificative și formalităților, fără examinarea condițiilor de refuz de recunoaștere, respectiv criteriilor de recunoaștere.

Cu toate acestea, în România, procedura de acordare a asistenței juridice în procedura de exequatur este aceeași și nu este simplificată.

În ceea ce privește acordarea asistenței juridice facem următoarea precizare. Conform art. 13, 14, 16, 17 din Legea nr. 36/2012, următoarele categorii de creditori beneficiază de asistență judiciară gratuită, în formele prevăzute de și conform art. 6 și 8 indice 1 din *O.U.G. nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă*, pentru cererile formulate prin intermediul autorității centrale, în condițiile prevăzute la art. 46 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, respectiv art. 15 din Convenția de la Haga din 2007:

a) creditorii obligațiilor de întreținere care nu au împlinit 18 ani sau aflați în continuarea studiilor, dar nu mai mult de 21 de ani;

b) creditorii obligației de întreținere care sunt persoane vulnerabile, așa cum sunt definite la art. 3 lit. (f) din Convenția de la Haga din 2007.

Debitorii și ceilalți creditori ai obligației de întreținere beneficiază de asistență judiciară în condițiile prevăzute de O.U.G. nr. 51/2008, cu respectarea principiului continuității și egalității de tratament de care beneficiază în statul de origine.

Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, următoarele categorii de cereri primite din străinătate, însoțite de documentele justificative necesare:

a) cererile de obținere a pensiei de întreținere prin stabilirea cuantumului acesteia prin hotărâre judecătorească sau de modificare a cuantumului pensiei de întreținere stabilit prin hotărâre judecătorească, formulate în baza: art. 56 și 57 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. VII la acest regulament; art. 10 din Convenția de la Haga din 2007, după modelele recomandate de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzute în anexele C și D;

b) cererile de măsuri specifice având ca obiect stabilirea filiației atunci când este necesară pentru recuperarea creanțelor de întreținere, formulate în baza: art. 51 alin. (2) lit. (h) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.4; art. 6 alin. (2) lit. (h) din Convenția de la Haga, după modelul recomandat de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzut în anexa C;

c) cererile de măsuri specifice având ca obiect obținerea unor măsuri asigurătorii/provizorii, formulate în baza: art. 51 alin. (2) lit. (i) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.5; art. 6 alin. (2) lit. (i) din Convenția de la Haga din 2007.

asistență judiciară, în general, ca punct de plecare, Convenția și Regulamentul impun ca toate statele contractante sau statele membre să acorde această asistență gratuit creditorilor în toate cazurile care implică **pensia de întreținere pentru copii**. Există anumite excepții de la această regulă în ce privește statele care au formulat o declarație în acest sens în temeiul Convenției (în temeiul Regulamentului nu există posibilitatea formulării unei astfel de declarații).⁸⁷

278. Cu toate acestea, condițiile de acordare a asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite în temeiul Convenției și al Regulamentului în legătură cu cererile care **nu au ca obiect plata pensiei de întreținere pentru copii** sunt mai limitate, la fel cum este și dreptul debitorilor la asistență juridică gratuită în ce privește cererile de recunoaștere și modificare. Pentru aceste tipuri de cereri statul solicitat poate realiza o evaluare a resurselor reclamantului sau a temeiului cererii ca condiție preliminară pentru acordarea asistenței juridice / asistenței judiciare.

279. De subliniat faptul însă că, în toate situațiile refritoare la recunoașterea și încuviințarea executării (exequator), asistența juridică sau asistența judiciară acordată tuturor solicitanților (creditori, debitori sau organisme publice⁸⁸) de către un stat nu poate fi mai limitată decât cea care ar fi acordată solicitantului dacă acesta ar fi solicitant într-un caz intern echivalent (Art. 17 *b*) din Convenție și Art. 47(2) din Regulament). Prin aceasta se urmărește asigurarea unui nivel echivalent de servicii tuturor solicitanților, indiferent de reședința acestora. În plus, deși asistența juridică / asistența judiciară gratuită nu este disponibilă întotdeauna, statul solicitat nu poate cere o cauțiune sau garanție pentru a garanta acoperirea

În temeiul art. 8 indice 1 din O.U.G. nr. 51/2008, decanul baroului desemnează în regim de urgență, prin decizie, pentru creditorul obligației de întreținere (minor sau adult vulnerabil) cu reședința obișnuită în străinătate, obligatoriu, din oficiu, un avocat pentru formularea și depunerea cererilor, sesizarea instanței, reprezentare și asistare la fond, în căile de atac ordinare și extraordinare, inițierea măsurilor de executare silită, după caz. Avocatul desemnat beneficiază, pentru fiecare etapă procesuală și pentru fiecare dintre măsurile prevăzute la alin. (3), de onorariul prevăzut în Protocolul dintre Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Barourilor din România privind stabilirea onorariilor avocaților în cadrul sistemului de ajutor public judiciar.

Avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc, dispozițiile art. 26 din O.U.G. nr. 51/2008 fiind aplicabile. Instanța acordă ajutorul public judiciar în condițiile art. 8 indice 1 din O.U.G. nr. 51/2008. Avocatul depune cererea de punere în aplicare a măsurii asigurătorii, însoțită de încheierea prin care s-a înființat această măsură și de decizia decanului baroului, la executorul judecătoresc teritorial competent.

După obținerea titlului executoriu, ca urmare a soluționării cererilor, avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc, dispozițiile art. 26 din O.U.G. nr. 51/2008 fiind aplicabile. Instanța acordă ajutorul public judiciar în condițiile art. 8 indice 1 din O.U.G. nr. 51/2008. Avocatul depune cererea de executare silită, însoțită de titlul executoriu și de decizia decanului baroului, la executorul judecătoresc teritorial competent.

⁸⁷ În temeiul Convenției un stat poate declara că în anumite cazuri va realiza o verificare pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului (Art. 16(1)). Uniunea Europeană nu a formulat această declarație astfel încât în statele membre ale Uniunii Europene nu se va proceda la verificarea pentru evaluarea mijloacelor de întreținere a copilului în acest context (vezi Decizia Consiliului din 9 iunie 2011 privind aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (publicată în Jurnalul Oficial L 192, 22/07/2011, p. 39-50)).

⁸⁸ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 383.

cheltuielilor judiciare (Arts 37(2) și 14(5) din Convenție și Art. 44(5) al Regulamentului). Din acest motiv acordarea asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite va depinde de următorii factori:

- Dacă solicitantului îi sunt disponibile în statul solicitat proceduri simplificate gratuite
- Despre ce tip de obligații de întreținere este vorba (pensia de întreținere pentru copii, pensia de întreținere pentru soț/soție sau alte forme de obligații care decurg dintr-o relație de familie)
- Dacă solicitantul este creditor sau debitor al obligației de întreținere
- Ce fel de cerere se prezintă (recunoaștere, exequator, executare, pronunțare, modificare sau măsuri specifice sau solicitări directe)
- Dacă în statul solicitat este aplicabilă verificarea pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului în contextul unei anumite cereri (bazată pe copil sau situația financiară a solicitantului).

Verificarea pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului analizează venitul și bunurile solicitantului sau alte date privind situația sa financiară care influențează capacitatea sa de a plăti asistența juridică.

Verificarea pentru a evalua temeiul cererii analizează temeiul sau probabilitatea de succes a cererii, luând în considerare aspecte cum ar fi baza legală pentru aplicare și dacă datele cazului vor duce la un rezultat pozitiv.

280. Următoarele Secțiuni și grafice oferă o explicație detaliată a condițiilor de acordare a asistenței gratuite într-o serie de cazuri particulare.

B. Obligația de acordare a asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite

281. Această Secțiune explică condițiile de acordare a asistenței juridice / asistenței judiciare în contextul prezentării unor cereri în temeiul Convenției și al Regulamentului în toate statele, cu excepția acelor state contractante la Convenție care au declarat că vor utiliza verificarea pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului⁸⁹ (o astfel de declarație nu este posibilă în temeiul Regulamentului).

ATENȚIE: dacă hotărârea care trebuie recunoscută și executată include atât pensie de întreținere între soți, cât și pentru copil, se aplică aceleași condiții de acordare a asistenței juridice.

⁸⁹ În temeiul Convenției un stat poate declara că în anumite cazuri va realiza o verificare pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului (Art. 16(1)). Uniunea Europeană nu a formulat această declarație astfel încât nu se va proceda la verificarea pentru evaluarea mijloacelor de întreținere a copilului în statele membre în baza Convenției, în acest context (A se vedea Decizia Consiliului nr. 2011/432/EU, supra nota nr. 59)).

282. Vă rugăm rețineți că graficele din această Secțiune se referă în primul rând la dispozițiile și cazurile reglementate de Convenție, reflectând uneori efectele unor posibile rezerve și declarații privind Convenția formulate de statele contractante.

1. Cererile prezentate de creditor

a) Cererile în legătură cu obținerea pensiei de întreținere pentru un copil care nu a împlinit vârsta de 21 de ani (sau vârsta de 18 ani dacă s-a formulat o rezervă în temeiul Convenției)

283. După cum se arată mai jos, dacă cererea formulată printr-o autoritate centrală se referă la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri privind pensia de întreținere pentru un copil, "asistența juridică" în temeiul Convenției sau "asistența judiciară" în temeiul Regulamentului, vor fi acordate gratuit. Nu există excepții de la această obligație. Dacă cererea se referă la obținerea pensiei de întreținere pentru un copil, dar vizează pronunțarea sau modificarea unei hotărâri, acordarea asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite poate fi refuzată de către un stat dacă consideră că cererea sau calea de atac este în mod vădit neîntemeiată.⁹⁰

⁹⁰ Vezi și Art. 43(2) din Convenție și Art. 67 din Regulament cu privire la recuperarea costurilor.

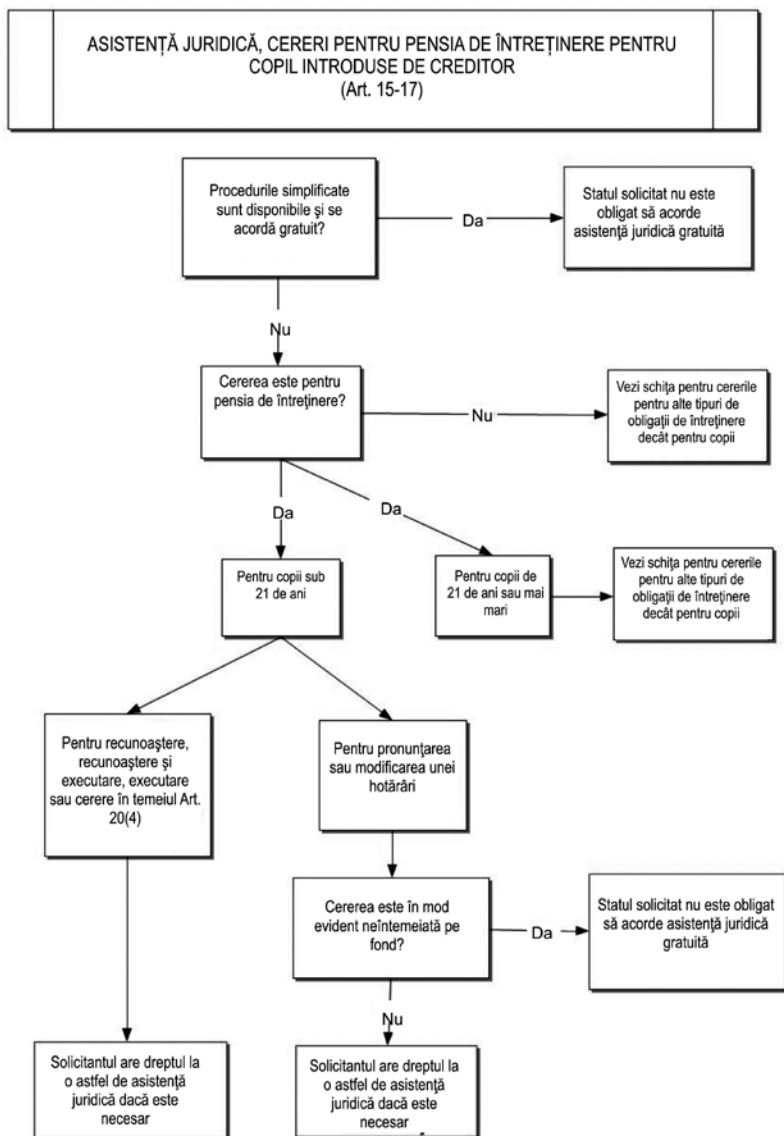


Figura 3: Asistență juridică în baza Convenției: cereri privind pensia de întreținere pentru copil prezentate de creditori

b) Cererile în legătură cu obținerea pensiei de întreținere altele decât cele pentru sub 21 ani (sau 18 ani dacă s-a formulat o rezervă în temeiul Convenției)

284. Dacă cererea formulată se referă la obținerea pensiei de întreținere pentru un copil care a împlinit vârsta de 21 de ani sau mai mult, a pensiei de întreținere între soți sau la alte tipuri de obligații de întreținere (și dacă, în

temeiul Convenției, un stat a extins domeniul de aplicare al Convenției la aceste tipuri de cazuri), acordarea asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite nu este obligatorie în fiecare caz. Un stat membru al Uniunii Europene sau stat contractant la Convenție poate refuza o astfel de asistență dacă cererea nu este probabil că va avea un rezultat pozitiv (**Verificarea pentru a evalua temeiul cererii**), statul putând și condiționa acordarea acestor servicii de o verificare pentru a evalua resursele reclamantului.⁹¹

285. Cu toate acestea, în orice caz care se referă la recunoașterea, recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) sau executarea unei hotărâri existente în contextul obligațiilor de întreținere descrise la alineatul precedent, atunci când solicitantul a beneficiat de asistență juridică / asistență judiciară gratuită în statul de origine în vederea pronunțării hotărârii, solicitantul are dreptul, de asemenea, la un nivel de asistență echivalent în statul solicitat, dacă asistența solicitată este disponibilă în statul solicitat. Aceasta rezultă și din Figura 4 *Asistență juridică în temeiul Convenției: cereri formulate de creditorii - alte obligații de întreținere de mai jos*.⁹²

⁹¹ În temeiul dreptului intern român, ajutorul public judiciar poate fi refuzat atunci când este solicitat abuziv, când costul său estimat este disproporționat față de valoarea obiectului cauzei, nu se solicită pentru apărarea unui interes legitim, acțiunea contravine ordinii publice sau constituționale sau solicitantul ajutorului public judiciar a refuzat să urmeze procedura medierii. În baza O.U.G. 51/2008, creditorii obligației de întreținere (alții decât copii sau adulții vulnerabili) pot beneficia de ajutorul public judiciar dacă venit mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 300 lei. Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 600 lei, sumele de bani care constituie ajutor public judiciar se avansează de către stat în proporție de 50%.

⁹² Ibidem.

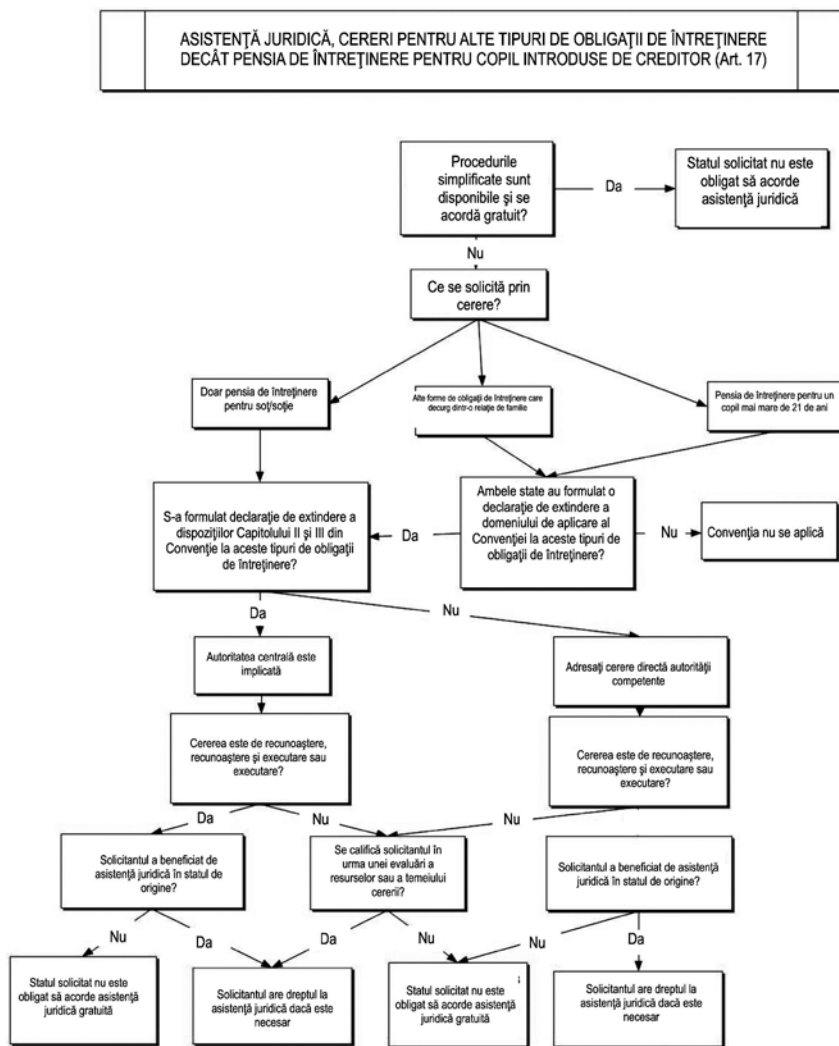


Figura 4: Asistență juridică în temeiul Convenției : cereri formulate de creditori – alte obligații de întreținere

c) Cererile formulate de organisme publice

286. Dacă solicitantul este un organism public conform definiției de la Articolul 36 al Convenției sau Articolul 64 al Regulamentului, acesta va acționa în calitate de creditor în contextul cererilor privind recunoașterea, recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) unei hotărâri. Din acest motiv organismele publice au dreptul de a beneficia de asistență juridică / asistență judiciară gratuită atunci când prezintă cereri în legătură cu pensia de întreținere pentru copii care nu au împlinit vârsta de 21 de ani

(sau vârsta de 18 ani dacă s-a formulat o rezervă în temeiul Convenției).⁹³

2. Cererile formulate de debitor

287. În cazul cererilor formulate de un debitor, statul solicitat poate utiliza atât verificarea pentru a evalua temeiul cererii, cât și verificarea pentru a evalua resursele reclamantului pentru a stabili dacă va acorda asistență juridică / asistență judiciară gratuită (Art. 17 din Convenție și Art. 47 al Regulamentului). Aceasta rezultă și din Figura 5 de mai jos, pe baza Convenției ca exemplu.

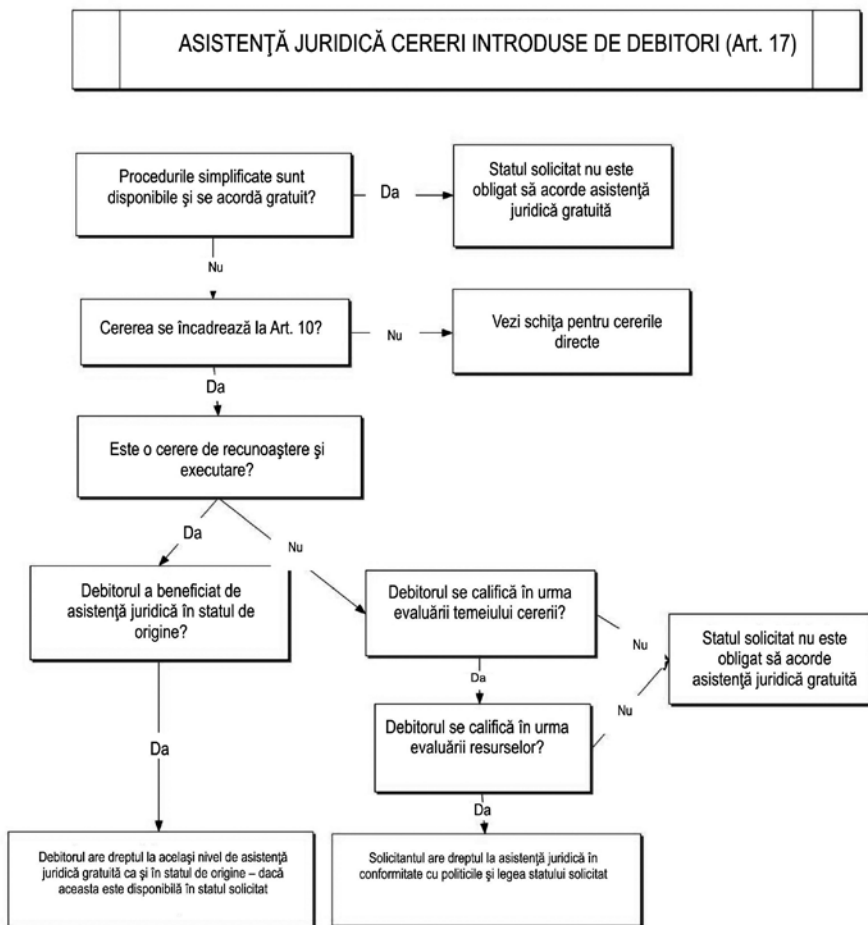


Figura 5: Asistență juridică în baza Convenției: cereri formulate de debitori

⁹³ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 383.

3. Stabilirea filiației sau testul ADN

288. Articolul 6(2) *h*) din Convenție și Articolul 51(2) *h*) din Regulament obligă autoritățile centrale să ofere asistență în stabilirea filiației atunci când acest lucru este necesar pentru recuperarea creanțelor de întreținere (a se vedea alineatul 154 vezi și Capitolul 1, Secțiunea 1.B. Și III.B.). Costurile unui test de stabilire a filiației pot fi semnificative. Pentru a se asigura că aceste costuri nu devin o barieră în calea obținerii hotărârilor privind obligațiile de întreținere,⁹⁴ atunci când stabilirea filiației este necesară în cadrul unei cereri în temeiul Articolului 10(1) *c*) din Convenție sau al Articolului 56(1) *c*) din Regulament, statul solicitat nu poate cere solicitantului să plătească acest test, costurile respective fiind acoperite de obligația de acordare a asistenței juridice / asistenței judiciare gratuite.⁹⁵

289. Felul în care aceasta va funcționa în practică va depinde de procedurile interne privind efectuarea testului ADN ale statelor contractante implicate. În anumite state, persoana care solicită efectuarea testului poate fi obligată, ca și condiție a solicitării privind testul, să plătească toate costurile acestui test, inclusiv costurile pentru mamă și copil/copii, în avans. În alte state, debitorul poate fi obligat să plătească doar partea sa din costurile testului în avans. Într-o astfel de situație, statul solicitat va plăti costurile testului mamei și ale copilului/copiilor – costuri care altfel ar trebui plătite de către solicitant. Cu toate acestea aceste costuri pot fi recuperate de la debitor dacă se constată că este părintele copilului. Fiecare stat va decide, ca parte a dreptului sau a procedurilor naționale, măsura în care debitorul va fi solicitat să plătească costurile testului și în ce fază a procedurilor acest test va fi efectuat, dacă va fi necesar.⁹⁶

⁹⁴ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 390.

⁹⁵ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 392.

⁹⁶ În temeiul dreptului intern român, **conform art. 262 și art. 330 și urm.** din Codul de Procedură Civilă, când administrarea probei încuviințate necesită cheltuieli, instanța va pune în vedere părții care a cerut-o să depună la grefă, de îndată sau în termenul fixat de instanță, dovada achitării sumei stabilite pentru acoperirea lor. În cazurile în care proba a fost dispusă din oficiu, instanța va stabili, prin încheiere, cheltuielile de administrare a probei și partea care trebuie să le plătească, putându-le pune și în sarcina ambelor părți.

Când este necesar, instanța va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate. Constatările și concluziile motivate ale laboratorului ori ale institutului specializat căruia i s-a cerut efectuarea expertizei vor fi consemnate într-un raport scris.

În baza art. 6, coroborat cu art. 24 din O.U.G. nr. 51/2008, ajutorul judiciar se poate acorda părții și sub forma plății expertului, cu încuviințarea instanței, dacă aceasta incumbă celui ce solicită ajutorul public judiciar. În cazul încuviințării cererii de ajutor public judiciar sub forma plății expertului, prin încheierea de încuviințare se stabilește și onorariul provizoriu convenit acestuia. După prestarea serviciului pentru care s-a plătit onorariul provizoriu, instanța va stabili onorariul definitiv.

Procedeeul de testare Testele ADN se efectuează la cererea persoanelor interesate sau la solicitarea instanțelor de judecată civile. Probele biologice necesare pentru testare sunt reprezentate de probe de sânge (pentru copii peste 3 ani și jumătate) sau tampoane bucale prelevate prin ștergerea fetei interne a obrazului (de exemplu, în cazul copiilor foarte mici). Costul unui test ADN de paternitate, stabilit de către Ministerul Sănătății este de aprox. 2650 lei (aprox 580 Euro). În cost este cuprinsă prelevarea probelor biologice de la mamă, copil și prezumptivul tata biologic, prelucrarea celor trei probe și redactarea raportului de expertiza medico-legală. Rezultatele sunt comunicate numai în scris în termen de 10 zile lucrătoare de la data prelevării probelor biologice. Programarea pentru testare se poate face direct la sediul laboratorului, telefonilor sau în scris, prin adresa din partea instanțelor de judecată. **Toate testele de paternitate efectuate în cadrul oficial al INML au valoare în justiție, fie că sunt efectuate la solicitarea expresă a instanței de judecată sau la cererea părților.**

290. Atunci când cererea este prezentată pentru obținerea pensiei de întreținere pentru un copil care nu a împlinit vârsta de 21 de ani, regula generală este, cu excepția cazului în care cererea este în mod vădit nefondată, că creditorul obligației de întreținere nu va trebui să plătească în avans costurile testului în vederea stabilirii filiației.⁹⁷

291. În acele state care au obligații în temeiul Convenției și care au declarat că vor utiliza verificarea pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului, costurile privind stabilirea filiației vor fi considerate parte din asistența juridică disponibilă, cu excepția cazului în care copilul, în urma verificării menționate mai sus, nu se califică.⁹⁸

C. Accesul efectiv la proceduri și asistență juridică în România

292. Ajutorul public judiciar reprezintă acea formă de asistență acordată de stat care are ca scop asigurarea dreptului la un proces echitabil și garantarea accesului egal la actul de justiție, pentru realizarea unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară, inclusiv pentru executarea silită a hotărârilor judecătorești sau a altor titluri executorii. Poate solicita acordarea ajutorului public judiciar orice persoană fizică, în situația în care nu poate face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea unor consultații juridice în vederea apărării unui drept sau interes legitim în justiție, fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale.

Formele ajutorului public judiciar și condițiile de acordare

293. Ajutorul public judiciar se poate acorda în următoarele forme: a) plata onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, denumită în continuare asistență prin avocat; b) plata expertului, traducătorului sau interpretului folosit în cursul procesului, cu încuviințarea instanței sau a autorității cu atribuții jurisdicționale, dacă această plată incumbă, potrivit legii, celui ce solicită ajutorul public judiciar; c) plata onorariului executorului judecătoresc; d) scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de executare silită. Ajutorul public judiciar se poate acorda, separat sau cumulativ, în oricare dintre formele prevăzute. Valoarea ajutorului public judiciar acordat, separat sau cumulativ, nu poate depăși, în cursul unei perioade de un an, suma maximă echivalentă cu 10 salarii minime brute pe țară la nivelul

Expertiza medico-legală serologica a filiației se efectuează, în conformitate cu art. 31, alin. 1 din Ordinul pentru aprobarea Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale nr.1134/C/25.05.2000 al Ministerului Justiției și nr. 255/4.04.2000 al Ministerului Sănătății, la cererea instanțelor de judecată sau la cererea persoanelor interesate.

Datele de contact ale Institutul Național de Medicina Legală „Mina Minovici” sunt Sos. Vitan Bârzești 9-11, Sector 4, București, Laborator de Serologie Medico – Legală, Telefon: 021 332 1217, 021 332 1156, Fax: 021 334 6260, Email: serologie@legmed.ro.

⁹⁷ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 390.

⁹⁸ Uniunea Europeană nu a formulat această declarație astfel încât în statele membre ale Uniunii Europene nu se va proceda la verificarea pentru evaluarea mijloacelor de întreținere a copilului în acest context (vezi *Decizia Consiliului din 9 iunie 2011 privind aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei* (publicată în Jurnalul Oficial L 192, 22/07/2011, p. 39-50)).

anului în care a fost formulată cererea de acordare.

294. Beneficiază de ajutor public judiciar persoanele al căror venit mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 300 lei. În acest caz, sumele care constituie ajutor public judiciar se avansează în întregime de către stat. Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 600 lei, sumele de bani care constituie ajutor public judiciar se avansează de către stat în proporție de 50%.

295. Ajutorul public judiciar se poate acorda și în alte situații, proporțional cu nevoile solicitantului, în cazul în care costurile certe sau estimate ale procesului sunt de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție, inclusiv din cauza diferențelor de cost al vieții dintre statul membru în care acesta își are domiciliul sau reședința obișnuită și cel din România.

296. Ajutorul public judiciar se acordă, independent de starea materială a solicitantului, dacă prin lege specială se prevede dreptul la asistență judiciară sau dreptul la asistență juridică gratuită, ca măsură de protecție, în considerarea unor situații speciale, precum minoritatea, handicapul, un anumit statut și altele asemenea. În acest caz, ajutorul public judiciar se acordă fără îndeplinirea criteriilor situației materiale, dar numai pentru apărarea sau recunoașterea unor drepturi sau interese rezultate ori aflate în legătură cu situația specială care a justificat recunoașterea, prin lege, a dreptului la asistență judiciară sau la asistență juridică gratuită.

297. La stabilirea venitului se iau în calcul orice venituri periodice, precum salarii, indemnizații, onorarii, rente, chirii, profit din activități comerciale sau dintr-o activitate independentă și altele asemenea, precum și sumele datorate în mod periodic, cum ar fi chiriile și obligațiile de întreținere.

Competența și procedura de acordare a ajutorului public judiciar

298. Cererea de acordare a ajutorului public judiciar se adresează instanței competente pentru soluționarea cauzei în care se solicită ajutorul; în cazul ajutorului public judiciar solicitat pentru punerea în executare a unei hotărâri, cererea este de competența instanței de executare.

299. Ajutorul public judiciar se acordă oricând în cursul judecății, de la data formulării cererii de către persoana interesată, și se menține pe tot parcursul etapei procesuale în care a fost solicitat. Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar este scutită de taxă de timbru. Ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se poate acorda în urma unei noi cereri. Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar în vederea exercitării unei căi de atac se adresează instanței a cărei hotărâre se atacă și se soluționează de urgență, de un alt complet decât cel care a soluționat cauza pe fond.

300. La cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar formulată în scris se vor atașa înscrisuri doveditoare ale veniturilor acestuia și ale familiei sale, precum și dovezi cu privire la obligațiile de întreținere sau de plată. Cererea va fi însoțită și de o declarație pe propria răspundere a solicitantului în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai

beneficiat de ajutor public judiciar.

301. Asupra cererii de ajutor public judiciar instanța se pronunță, fără citarea părților, prin încheiere motivată dată în camera de consiliu. Împotriva încheierii prin care se respinge cererea de acordare a ajutorului public judiciar cel interesat poate face cerere de reexaminare, în termen de 5 zile de la data comunicării încheierii. Cererea de reexaminare se soluționează în camera de consiliu de un alt complet, instanța pronunțându-se prin încheiere irevocabilă.

302. Ajutorul public judiciar poate fi refuzat când este solicitat abuziv, când costul său estimat este disproporționat față de valoarea obiectului cauzei, precum și atunci când acordarea ajutorului public judiciar nu se solicită pentru apărarea unui interes legitim ori se solicită pentru o acțiune care contravine ordinii publice sau celei constituționale. Dacă cererea pentru a cărei soluționare se solicită ajutor public judiciar face parte din categoria celor care pot fi supuse medierii sau altor proceduri alternative de soluționare, cererea de ajutor public judiciar poate fi respinsă, dacă se dovedește că solicitantul ajutorului public judiciar a refuzat anterior începerii procesului să urmeze o asemenea procedură.

303. Cheltuielile pentru care partea a beneficiat de scutiri sau reduceri prin încuviințarea ajutorului public judiciar vor fi puse în sarcina celeilalte părți, dacă aceasta a căzut în pretențiile sale. Partea căzută în pretenții va fi obligată la plata către stat a acestor sume.

304. Dacă partea care a beneficiat de ajutor public judiciar cade în pretenții, cheltuielile procesuale avansate de către stat rămân în sarcina acestuia. Instanța poate dispune însă, odată cu soluționarea cauzei, obligarea părții care a beneficiat de ajutor public judiciar la restituirea, în tot sau în parte, a cheltuielilor avansate de către stat, dacă prin comportamentul nediligent avut în timpul procesului a cauzat pierderea procesului ori dacă prin hotărâre judecătorească s-a constatat că acțiunea a fost exercitată abuziv.

305. Ajutorul public judiciar sub forma asistenței prin avocat se acordă conform prevederilor cuprinse în Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la asistența judiciară sau asistența judiciară gratuită. În cazul în care a fost încuviințată cererea de ajutor public judiciar sub forma asistenței prin avocat, cererea împreună cu încheierea de încuviințare se trimit de îndată decanului baroului din circumscripția acelei instanțe. Decanul baroului sau avocatul căruia decanul i-a delegat această atribuție va desemna un avocat înscris în Registrul de asistență judiciară, căruia îi transmite, odată cu înștiințarea desemnării, încheierea de încuviințare. Decanul baroului are obligația de a comunica și beneficiarului ajutorului public judiciar numele avocatului desemnat. Beneficiarul ajutorului public judiciar poate solicita el însuși desemnarea unui anumit avocat, cu consimțământul acestuia, în condițiile legii. Pentru asistența judiciară acordată, avocatul desemnat are dreptul la un onorariu stabilit de organul judiciar, potrivit naturii și volumului activității desfășurate, în limitele sumelor stabilite prin protocolul încheiat între U.N.B.R. și Ministerul Justiției. Prin actul de încuviințare a asistenței judiciare, organul judiciar stabilește

și valoarea provizorie a onorariului avocatului. După acordarea asistenței judiciare, avocatul întocmește un referat scris cu privire la prestația avocațială efectivă, supus confirmării organului judiciar, care, în funcție de volumul și complexitatea activității desfășurate de avocat, precum și în raport cu durata, tipul și particularitățile cauzei, poate dispune menținerea sau majorarea onorariului stabilit inițial. Referatul confirmat se înaintează baroului, în vederea efectuării formalităților prevăzute de lege pentru plata onorariilor.

Ajutorul public judiciar sub forma plății onorariului expertului, traducătorului sau interpretului

306. În cazul încuviințării cererii de ajutor public judiciar, sub forma plății onorariului expertului, traducătorului sau interpretului, prin încheierea de încuviințare a asistenței se stabilește și onorariul provizoriu convenit acestora. După prestarea serviciului pentru care s-a plătit onorariul provizoriu, instanța va stabili onorariul definitiv.

Ajutorul public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc

307. În cazul încuviințării cererii de ajutor public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc, prin încheierea de încuviințare a asistenței se stabilește și onorariul provizoriu convenit executorului judecătoresc, în funcție de complexitatea dosarului la acea dată. Cererea împreună cu încheierea de încuviințare se trimite, de îndată, camerei teritoriale a executorilor judecătorești din circumscripția teritorială a acelei instanțe. Colegiul director al camerei teritoriale a executorilor judecătorești are obligația de a desemna, un executor judecătoresc, căruia îi transmite, odată cu înștiințarea desemnării, încheierea de încuviințare. Președintele are obligația de a comunica și beneficiarului ajutorului public judiciar numele executorului judecătoresc desemnat. Beneficiarul ajutorului public judiciar poate solicita el însuși desemnarea unui anumit executor judecătoresc, competent din punct de vedere teritorial.

Ajutorul public judiciar sub forma facilităților la plata taxelor judiciare

308. În cazul încuviințării cererii de acordare a facilităților la plata taxelor judiciare, prin încheiere se vor stabili fie scutirea de plată, fie, după caz, cota de reducere, termenele de plată și cuantumul ratelor.

309. În cazul în care taxele judiciare datorate sunt mai mari decât dublul venitului net lunar pe familie al solicitantului din luna anterioară formulării cererii de ajutor public judiciar, eşalonarea plății se va face astfel încât rata lunară datorată să nu depășească jumătate din venitul net pe familie, dacă instanța nu apreciază necesar a se acorda o altă formă de ajutor, mai favorabilă.

Asistența extrajudiciară

310. Asistența prin avocat poate fi și extrajudiciară și constă în acordarea de consultații, formularea de cereri, petiții, sesizări, inițierea altor asemenea demersuri legale, precum și în reprezentarea în fața unor autorități sau

instituții publice, altele decât cele judiciare sau cu atribuții jurisdicționale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime. Asistența extrajudiciară trebuie să conducă la furnizarea unor informații clare și accesibile solicitantului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare referitoare la instituțiile competente, și, dacă este posibil, la condițiile, termenele și procedurile prevăzute de lege pentru recunoașterea, acordarea sau realizarea dreptului ori interesului pretins de solicitant.

311. Asistența extrajudiciară se acordă conform prevederilor Legii nr. 51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Asistența extrajudiciară se acordă de Serviciul de asistență judiciară constituit la nivelul fiecărui barou, pe baza unei cereri, la care sunt anexate înscrisuri doveditoare ale veniturilor acestuia și ale familiei sale, precum și dovezi cu privire la obligațiile de întreținere sau de plată. Cererea va fi însoțită și de o declarație pe propria răspundere a solicitantului, în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum și cuantumul acestui ajutor. Cererea de acordare a asistenței extrajudiciare și documentele justificative se depun la serviciul de asistență judiciară și se soluționează prin decizie de admitere ori de respingere, după caz. În temeiul deciziei de acordare a asistenței extrajudiciare, decanul baroului competent desemnează un avocat din Registrul de asistență judiciară al baroului. Decizia de respingere a cererii de acordare a asistenței extrajudiciare poate fi contestată la consiliul baroului.

312. Avocatul care a acordat asistență extrajudiciară nu poate acorda asistență judiciară aceleiași persoane, pentru valorificarea ori apărarea aceluiași drept sau interes, în cazul în care beneficiarul asistenței extrajudiciare formulează cerere de chemare în judecată pentru valorificarea ori apărarea aceluși drept sau interes.

313. Cererea de acordare a ajutorului public judiciar, formulată de cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene sau de persoane care au domiciliul sau reședința obișnuită în unul dintre aceste state, altul decât România, se depune însoțită de documente justificative, traduse în limba română: a) fie prin intermediul autorității centrale a statului membru de domiciliu sau de reședință al solicitantului; b) fie prin intermediul autorității centrale române (Ministerul Justiției); c) fie direct la instanța română competentă.

314. Când cererea este depusă prin intermediul autorității centrale române, aceasta are obligația transmiterii către instanța competentă. Ajutorul public judiciar încuviințat include, în afara formelor prevăzute mai sus, următoarele: a) cheltuielile pentru traducerea înscrisurilor; b) asigurarea unui interpret în procedurile în fața instanței/autorității cu atribuții jurisdicționale; c) cheltuielile deplasării în România, pe care beneficiarul asistenței sau o altă persoană trebuie să o facă la cererea instanței ori a autorității cu atribuții jurisdicționale ori în cazul în care legea prevede prezența obligatorie a uneia dintre aceste persoane.

315. Cetățenii români, precum și cetățenii străini și apatrizii, cu domiciliul sau reședința obișnuită pe teritoriul României, beneficiază de consultanță juridică gratuită din partea autorității centrale române, în vederea obținerii asistenței juridice în cauze de competența instanțelor unui alt stat membru

al Uniunii Europene sau pentru executarea unei hotărâri pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, în condițiile prevăzute de legea acelui stat. Autoritatea centrală română asistă solicitantul, asigurându-se ca cererea, completată conform anexei care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență, să fie însoțită de toate documentele conexe pretinse de autoritatea competentă a statului solicitat.

316. Autoritatea centrală română asigură traducerea cererii și a documentelor conexe necesare. Autoritatea centrală română le transmite autorităților de primire competente a acelui stat membru.

317. Autoritatea centrală română poate refuza transmiterea unei cereri de asistență juridică într-un alt stat membru dacă o astfel de cerere este vădit neîntemeiată sau excedează domeniului de aplicare al Directivei (CE) nr. 8/2003. În cazul în care cererea de asistență juridică este respinsă de autoritatea competentă a statului membru solicitat, autoritatea centrală română va cere solicitantului restituirea cheltuielilor de traducere.

VIII. Măsuri provizorii și asigurătorii în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

A. Asistență din partea autorității centrale în ce privește măsurile provizorii în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

318. Atât Convenția, cât și Regulamentul conțin dispoziții care obligă autoritățile centrale să acorde, în anumite situații și în anumite condiții, asistență în ce privește inițierea procedurilor de obținere a "măsurilor provizorii" în statul solicitat.

319. Articolul 6(2) *i*) din Convenție și Articolul 51(2) *i*) din Regulament prevăd că una dintre atribuțiile specifice ale autorităților centrale în temeiul ambelor instrumente este să "ia măsurile corespunzătoare" în legătură cu o cerere formulată în temeiul Articolului 10 din Convenție sau al Articolului 56 din Regulament pentru a:

"iniția sau facilita intentarea de acțiuni pentru obținerea oricăror măsuri provizorii care au un caracter teritorial și al căror scop este să asigure finalizarea unei cereri de întreținere în curs."⁹⁹

320. Articolul 7 din Convenție și Articolul 53 din Regulament prevăd, de asemenea, că o autoritate centrală poate solicita unei alte autorități centrale, printr-o cerere motivată, să ia măsurile descrise la Articolul 6(2) *i*) din Convenție și Articolul 51(2) *i*) al Regulamentului, atunci când nu este pendinte nicio cerere în conformitate cu Articolul 10 din Convenție sau al Articolului 56 din Regulament (vezi și Capitolul 1, Secțiunea III.B. din prezentul Manual). Articolul 7 din Convenție și Articolul 53 din Regulament prevăd că "autoritatea centrală solicitată ia astfel de măsuri adecvate dacă se asigură că acestea sunt necesare pentru a asista potențialul reclamant în transmiterea unei cereri în temeiul Articolului 10 al Convenției sau al

⁹⁹ Pentru mai multe detalii privind sensul noțiunii de "măsuri provizorii" în acest context vezi Raport explicativ asupra Convenției alineatul 176 și urm.

Articolului 56 al Regulamentului sau pentru a stabili dacă o astfel de cerere ar trebui inițiată.”

321. Sintagma “măsuri adecvate” utilizată în legătură cu măsurile provizorii înseamnă “orice măsuri pe care o autoritate centrală ar putea să le ia în vederea obținerii rezultatului solicitat, în funcție de competențele și resursele proprii și cu condiția ca aceste măsuri să fie permise de dreptul intern al statului solicitat.”¹⁰⁰

322. Astfel, autoritățile competente din statele în care Convenția este în vigoare și în care Regulamentul este aplicabil trebuie să aibă în vedere că pot primi solicitări sau pot colabora cu autoritățile lor centrale în vederea inițierii procedurilor pentru măsuri provizorii în cazurile sus menționate.

B. Măsuri provizorii și asigurătorii existente doar în Regulamentul din 2009

323. Regulamentul conține o serie de dispoziții suplimentare cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii care pot fi instituite în temeiul acestuia.

1. Măsuri provizorii instituite în statul de origine

324. Articolul 39 din Regulament prevede că instanța de origine poate încuviința executarea provizorie a hotărârii, fără a aduce atingere unei eventuale căi de atac, chiar în cazul în care legislația națională nu prevede caracterul executoriu de drept.

325. Dacă există o hotărâre sau o parte a unei hotărâri privind măsuri provizorii care este executorie în temeiul legii altui stat membru, hotărârea respectivă va fi executorie fie în temeiul Articolului 17(2) din Regulament (la Secțiunea I proceduri privind hotărârile pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007), fie în temeiul Articolului 26 din Regulament (la Secțiunea 2 proceduri privind hotărârile pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007) (vezi Capitolul 8 pentru mai multe informații privind recunoașterea, încuviințarea executării - exequator și executarea hotărârilor în temeiul Capitolului IV al Regulamentului). Articolul 17(2) și Articolul 26 din Regulament prevăd că doar hotărârea pronunțată în alt stat membru trebuie să fie “executorie” în acel stat și nu impune ca o astfel de hotărâre să fie definitivă pentru a fi executorie sau pentru a fi încuviințată la executare în alt stat membru.

2. Măsuri provizorii sau asigurătorii în alte state decât statul de origine al hotărârii

326. Articolul 14 din Regulament reglementează competența instanțelor în temeiul Regulamentului în ce privește măsurile provizorii și asigurătorii:

“Măsurile provizorii sau asigurătorii prevăzute de legea unui stat membru pot fi solicitate instanțelor statului în cauză chiar în cazul în

¹⁰⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 121.

care, în temeiul prezentului regulament, instanțele dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond”.

327. În exercitarea acestei competențe în ce privește măsurile provizorii, autoritățile competente trebuie să fie conștiente că va trebui realizată și o determinare la legea aplicabilă acestor măsuri.¹⁰¹

3. Măsuri provizorii care vizează recunoașterea, recunoașterea și încuviințarea executării - exequator / executarea unei hotărâri în alt stat în temeiul dispozițiilor de la Secțiunea 1 și 2 a Capitolului IV¹⁰²

328. În temeiul dispozițiilor de la Secțiunea 1 a Capitolului IV din Regulament privind recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor în temeiul Regulamentului, în ce privește hotărârile pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, se precizează la Articolul 18 că:

“O hotărâre judecătorească cu forță executorie presupune de drept și competența de a adopta orice măsuri asigurătorii prevăzute de legea statului membru de executare”.

329. Mergând mai departe, în temeiul dispozițiilor de la Secțiunea 2 a Capitolului IV din Regulament (în ce privește hotărârile pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007), Articolul 36¹⁰³ stabilește că nimic nu îl împiedică pe reclamant sau reclamantă să solicite aplicarea măsurilor provizorii și asigurătorii prevăzute de legea statului membru de executare fără să fie necesară încuviințarea executării (exequator) hotărârii din alt stat membru. Articolul 36(2) din Regulament clarifică, de asemenea, faptul că hotărârea de încuviințare a executării (exequator) determină de drept autorizarea luării oricăror măsuri asigurătorii. Articolul 36(3) specifică faptul că pe durata termenului de atac, în temeiul Articolului 32(5) din Regulament (pentru mai multe informații cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii în contextul procedurilor de executare în temeiul Regulamentului vezi Capitolul 8) împotriva hotărârii de încuviințare a executării (exequator) și până la pronunțarea unei hotărâri în cazul acestei acțiuni nu se poate proceda decât la aplicarea unor măsuri asigurătorii asupra bunurilor părții împotriva căreia se solicită executarea.

¹⁰¹ În ce privește statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă (vezi Capitolul 5), nu este clar dacă măsurile provizorii vor fi incluse în domeniul de aplicare al legii aplicabile în temeiul Protocolului (vezi Art. 11 din Protocol cu privire la domeniul de aplicare al legii aplicabile).

¹⁰² Vezi Capitolul 8 pentru mai multe informații cu privire la recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor în temeiul Capitolului IV al Regulamentului.

¹⁰³ Art. 36 din Regulament este echivalentul Articolului 47 din *Regulamentul (CE) nr. 44/2001 din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*.

IX. Alte convenții și regulamente privind comunicarea actelor și obținerea de probe în străinătate

A. Privire de ansamblu

330. Unele state sunt parte la Convenția de la Haga din 1965 privind comunicarea actelor¹⁰⁴ și / sau la Convenția de la Haga din 1970 privind obținerea de probe,¹⁰⁵ ambele fiind relevante în cazurile care implică cereri de recuperare a creanțelor de întreținere cu element de extraneitate.¹⁰⁶ Dacă se ivește o situație în care una din aceste convenții trebuie aplicată, este necesar să se obțină o consultanță pentru a se asigura că cerințele convențiilor sunt îndeplinite.

331. În spațiul Uniunii Europene, *Regulamentul (CE) Nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă și comercială* este aplicabil în toate statele membre ale Uniunii Europene și *Regulamentul (CE) Nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea)* este aplicabil în toate statele membre (cu excepția Danemarcei). În relația dintre Danemarca și celelalte state membre ale Uniunii Europene, se aplică mai degrabă Convenția de la Haga din 1970 privind obținerea de probe decât Regulamentul (CE) nr. 1206/2001. Dacă se ivește o situație în care unul din aceste regulamente trebuie aplicat, este necesar să se obțină o consultanță pentru a se asigura că cerințele regulamentelor sunt îndeplinite

332. Pentru a stabili dacă alte state ne-europene sunt parte la cele două Convenții de mai sus, autoritățile competente pot consulta tabele care indică toate statele parte la cele două Convenții, disponibile pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga, < www.hcch.net >, la "Conventions" apoi la "Convention No 14" și, respectiv, "No 20".

333. Atât Convenția de la Haga privind comunicarea actelor, cât și Convenția de la Haga privind obținerea de probe se aplică doar dacă și atunci când comunicarea trebuie efectuată sau probele trebuie obținute în **străinătate**. Este important de remarcat, cu toate acestea, faptul că termenul "**străinătate**" nu este utilizat la alineatele g) de la Articolul 6(2) din Convenția din 2007 care se referă la atribuțiile specifice ale autorităților centrale de "a facilita obținerea de probe scrise sau de altă natură" și j) "a facilita notificarea și comunicarea actelor." Aceasta pentru că în cele mai multe cazuri o autoritate centrală (cu sprijinul autorităților naționale competente) va fi solicitată să faciliteze obținerea de probe sau comunicarea actelor *în baza propriei sale competențe* privind procedurile în materia obligațiilor de întreținere desfășurate *în baza propriei sale competențe*. Solicitățile de

¹⁰⁴ Convenția de la Haga din 15 noiembrie 1965 privind comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială.

¹⁰⁵ Convenția de la Haga din 18 martie 1970 privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă și comercială.

¹⁰⁶ Vezi Art. 50 și Raport explicativ asupra Convenției, alineatele 648-651.

facilitare a obținerii probelor sau a comunicării actelor în **străinătate** vor fi mai puțin frecvente. Există multe situații sub incidența Convenției din 2007 care nu vor necesita nici transmiterea documentelor pentru comunicare în străinătate, nici obținerea de probe în străinătate.¹⁰⁷ Articolele echivalente din Regulament cu privire la atribuțiile autorităților centrale în relație cu obținerea de probe și comunicarea actelor (Art. 51(2) g) și j)) menționează Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 și Regulamentul (CE) nr. 1393/2007, dar la fel ca și în temeiul Convenției, este mai probabil ca autoritățile centrale să proceseze în principal cereri interne cu privire la obținerea de probe și comunicarea actelor.

334. Analiza aplicării Convențiilor în acest domeniu nu face obiectul Manualului. Cu toate acestea, pentru a afla dacă un stat anume este parte la Convenția din 1954 referitoare la procedura civilă,¹⁰⁸ consultați pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga < www.hcch.net >.

B. Convenția din 1965 privind comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială¹⁰⁹

335. Convenția de la Haga din 1965 privind comunicarea actelor stabilește canalele care vor fi utilizate pentru transmiterea unui act judiciar sau extrajudiciar de către un stat care este parte la Convenție către un alt stat, care este, de asemenea, parte la Convenție, în scopul comunicării actelor în acesta din urmă.

336. Convenția se va aplica dacă sunt întrunite următoarele cerințe:

- (1) legea statului unde au loc procedurile (statul forului) impune transmiterea unui document (de exemplu, o notificare) din statul respectiv în alt stat în scopul comunicării în acest ultim stat menționat;
- (2) ambele state sunt parte la Convenția privind comunicarea în străinătate a actelor,
- (3) adresa persoanei care urmează a fi notificată este cunoscută,
- (4) documentul care urmează a fi comunicat este un act judiciar sau extrajudiciar și
- (5) documentul care urmează a fi comunicat are legătură cu o cauză civilă sau comercială.

337. Dacă sunt anumite îndoieli cu privire la (ne) aplicarea Convenției sau respectarea dispozițiilor, atunci ar trebui consultat un consilier juridic.

¹⁰⁷ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatele 164-167 și 182-185. Cu privire la tipul de asistență referitor la categoria de asistență care ar putea fi acordat de statul solicitat într-o modalitate care nu ar fi acoperită de Convenția privind obținerea de probe, a se vedea Raportul explicativ la Convenția din 2007, alineatul 174.

¹⁰⁸ Convenția din 1 martie 1954 referitoare la procedura civilă.

¹⁰⁹ Pentru mai multe informații cu privire la Convenția privind comunicarea în străinătate a actelor, vezi secțiunea dedicată 'Service Section' de pe pagina de internet a Conferinței de la Haga.

C. Convenția din 1970 privind obținerea de probe în străinătate¹¹⁰

338. Convenția de la Haga din 1970 stabilește metodele cooperării în domeniul obținerii de probe în străinătate (de exemplu, în alt stat) în materie civilă sau comercială. Convenția, care se aplică doar între state care sunt parte la aceasta, reglementează materia obținerii de probe (i) prin comisie rogatorie și (ii) prin agenți diplomatici și funcționari consulari. Convenția prevede metode eficiente de depășire a diferențelor dintre sistemele de drept civil și sistemul jurisprudențial (*common law*) în ce privește obținerea de probe.

339. Dacă sunt anumite îndoieli cu privire la (ne) aplicarea Convenției sau respectarea dispozițiilor, atunci ar trebui consultat un consilier juridic

D. Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă și comercială¹¹¹

340. Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1206/2001 urmărește îmbunătățirea, simplificarea și accelerarea cooperării dintre instanțe în domeniul obținerii de probe între statele membre ale Uniunii Europene.¹¹²

341. Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1206/2001 prevede două modalități de obținere a probelor între statele membre: transmiterea directă a cererilor între instanțe și obținerea directă de probe de către instanța solicitantă. Instanța solicitantă este instanța înaintea căreia procedura este angajată sau urmează a fi angajată. Instanța solicitată este instanța altui stat membru competentă în ce privește obținerea de probe. Organismul central răspunde de furnizarea de informații instanțelor și căutarea de soluții la dificultățile ce pot apărea în legătură cu o cerere. Regulamentul prevede zece formulare care facilitează prezentarea cererilor. Cererile sunt executate în conformitate cu legea statului solicitat. Cererea trebuie executată în termen de 90 de zile de la primirea acesteia.

342. În urma unor discuții privind Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 s-a avansat ideea ca noile tehnologii, în special video-conferința, să fie exploatare pentru a îmbunătăți aplicarea Regulamentului,¹¹³ astfel încât

¹¹⁰ Pentru mai multe informații cu privire la Convenția de la Haga privind comunicarea în străinătate a actelor, vezi secțiunea dedicată 'Evidence Section' de pe pagina de internet a Conferinței de la Haga.

¹¹¹ Pentru mai multe informații cu privire la Regulamentul (CE) nr. 1206/2001, consultați pagina de internet a Atlasului Judiciar European în materie civilă: < http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_en.htm >. De remarcat că se preconizează ca aceste informații să fie transferate pe Portalul european e-Justice, disponibil la următoarea adresă de internet: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

¹¹² După cum observam mai sus, Regulamentul se aplică între toate statele membre ale Uniunii Europene cu excepția Danemarcei. În relația dintre Danemarca și alte state membre se aplică Convenția de la Haga din 18 martie 1970 privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă și comercială.

¹¹³ Raportul Comisiei către Consiliu, Parlamentul European și Comitetul Economic și Social din 5 decembrie 2007 cu privire la aplicarea Regulamentului (CE) Nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă și comercială [COM(2007) 769 final – nepublicat în Jurnalul Oficial.

autoritățile competente trebuie să verifice, atunci când există echipamentele de video-conferință necesare, dacă trebuie să aplice Regulamentul.

E. Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea)¹¹⁴

343. Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 (de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului) urmărește îmbunătățirea și accelerarea transmiterii actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială în scopul comunicării acestora între statele membre. Regulamentul se aplică între toate statele membre ale Uniunii Europene.¹¹⁵

344. Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 prevede mai multe modalități de transmitere și comunicare a actelor: transmitere prin agenții de transmitere și agenții de primire, transmitere pe canale diplomatice sau consulare, comunicare prin servicii poștale sau predare personală.

345. Agențiile de transmitere sunt competente în ce privește transmiterea actelor judiciare și extrajudiciare în scopul comunicării într-un alt stat membru. Agențiile de primire sunt competente în ce privește primirea actelor judiciare și extrajudiciare din alt stat membru. Organismul central răspunde de furnizarea de informații agențiilor de transmitere și căutarea de soluții la dificultățile ce pot apărea în legătură cu o cerere. Regulamentul prevede șapte formulare menite să faciliteze derularea procedurilor în temeiul acestui instrument.

X. Evaluarea parității puterii de cumpărare: ajustarea transfrontalieră a cuantumului pensiei de întreținere

346. În cursul aplicării dispozițiilor Convenției sau ale Regulamentului, autoritățile competente se vor confrunta cu aspecte legate de schimbul valutar (în special în ce privește executarea unei hotărâri; a se vedea, de asemenea, Capitolul 12, Secțiunea VI.5 din prezentul Manual), dar și cu aspecte legate de ajustarea cuantumului pensiei de întreținere, care va necesita compararea costurilor de trai în diverse state, comparație cunoscută sub numele de paritatea puterii de cumpărare (Purchasing Power Parity - PPP). O astfel de investigație poate fi necesară în contextul unei cereri de pronunțare, modificare sau executare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere. Autoritățile competente vor verifica practicile

¹¹⁴ Pentru mai multe informații cu privire la Regulamentul (CE) nr. 1393/2007, consultați pagina de internet a Atlasului Judiciar European în materie civilă: < http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/ds_information_en.htm >. De remarcat că se preconizează ca aceste informații să fie transferate pe Portalul european e-justice, disponibil la următoarea adresă de internet: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

¹¹⁵ Inclusiv Danemarca care și-a confirmat intenția de a implementa conținutul Regulamentului prin intermediul unei declarații (JO L 331, 10.12.2008, p. 21) bazate pe un acord echivalent încheiat cu Comunitatea Europeană.

interne în acest domeniu.¹¹⁶

347. O serie de organizații publică și actualizează tabele care prezintă PPP în mod comparativ:

- o Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD):
< http://stats.oecd.org/Index.aspx?datasetcode=SNA_TABLE4 >. În meniul "Transaction", selectează "PPPPC: Purchasing Power Parity for Private Consumption".
- o Eurostat al Comisiei Europene: < http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/purchasing_power_parities/data/database >. (tabelul trebuie adaptat nevoilor utilizatorului.)
- o Banca Mondială: < <http://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PRVT.PP> >.

¹¹⁶ În România, conform Codului de Procedură Civilă, în cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, instituțiile de credit sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă.

În raport de schimbarea mijloacelor celui care acordă întreținerea și nevoia creditorului ei, Codul civil permite mărirea, micșorarea sau încetarea obligației de întreținere. Modificarea pensiei de întreținere poate fi admisă pe o perioadă nedeterminată sau numai pentru o anumită perioadă (temporar), în raport de schimbările care justifică această măsură.

Conform art. 531 *Modificarea și încetarea pensiei de întreținere* din Codul Civil, pensia de întreținere stabilită într-o sumă fixă se indexează de drept, trimestrial, în funcție de rata inflației. De exemplu, Institutul Național de Statistică a publicat, pe site-ul său, următorul indice de inflație: 2000 - 45,7 %; 2001- 34,5 %; 2002 - 22,5 %; 2003 - 15,3 %; 2004 - 11,9 %; 2005 - 9 %; 2006 - 6,56 %; 2007 - 4,84 %; 2008 - 7,85 %; 2009 - 5,59 %; 2010 - 6,09 %; 2011 - 5,79 %.

Capitolul 4 - Regulamentul din 2009: norme de competență directă

A. Introducere

348. Regulamentul stabilește norme de competență directă care unifică normele de competență în materia obligațiilor de întreținere în statele membre ale Uniunii Europene. Atunci când își exercită competența în materia obligațiilor de întreținere, autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene o vor face în temeiul normelor de competență stabilite la Capitolul II din Regulament, în special atunci când autoritățile competente procesează cereri sau solicitări directe de pronunțare sau modificare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere în contextul Regulamentului (vezi Capitolul 10 și 11 din prezentul Manual).¹¹⁷ Ca efect al acestor norme unificate de competență jurisdicțională, la momentul recunoașterii și executării hotărârii în temeiul Regulamentului nu va exista necesitatea de verificare a competenței autorității competente din statul membru de origine din care provine hotărârea (vezi Capitolul 8 cu privire la recunoașterea, încuviințarea executării (exequator) și executarea în temeiul Regulamentului).

349. Anterior aplicării normelor de competență ale Regulamentului, autoritățile competente vor verifica dacă respectiva cerere privind obligațiile de întreținere se circumscrie domeniului de aplicare al Regulamentului, inclusiv o evaluare a domeniului de aplicare materială, geografică și temporală (vezi Capitolul 3, Partea I, din prezentul Manual). De remarcat faptul că normele de competență stabilite de Regulament au o aplicare geografică universală din perspectiva autorităților competente din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene. Aceasta înseamnă că normele de competență din Regulament vor fi aplicabile și în situațiile în care cererea privind obligațiile de întreținere are legătură cu un stat terț (inclusiv un stat terț care este stat contractant la Convenția din 2007) care nu este stat membru al Uniunii Europene.

350. Spre deosebire de normele de competență directă stabilite prin Regulament, Convenția prevede doar norme de competență "indirectă", mai exact la Articolul 18 ("Limitări procedurale" dezbătut mai jos, la analiza art. 8 din Regulament) și la Articolul 20 ("Temeiuri de recunoaștere și încuviințare a executării - exequator"). Cu alte cuvinte, competența autorității competente din statul de origine din care provine hotărârea va fi verificată la momentul recunoașterii și încuviințării executării (exequator) în temeiul Convenției. Recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii va fi condiționată de competența autorității competente din statul

¹¹⁷ De remarcat că, în general, normele de competență stabilite prin Regulament nu rezolvă aspectele de competență teritorială *din cadrul* unui stat membru în care Regulamentul este aplicabil. Aceste aspecte vor fi rezolvate în baza dispozițiilor de drept intern. A se nota că cererile sau solicitările directe formulate în baza Convenției și Regulamentului au ca obiect recunoașterea și încuviințarea executării (exequator), descrise la Capitolele 7, 8 și 9, ceea ce nu implică o analiză a competenței jurisdicționale de către autoritățile competente, deoarece cererile sau solicitările directe au ca obiect numai recunoașterea și încuviințarea executării (exequator).

de origine din care provine hotărârea care trebuie să îndeplinească unul dintre temeiurile de competență prevăzute la Articolul 20 din Convenție. Pe de altă parte, normele de competență privind pronunțarea sau modificarea unei hotărâri în temeiul Convenției de către autoritățile competente din state care nu sunt membre ale Uniunii Europene se supun dispozițiilor legale interne în vigoare.

351. Prezentul Capitol al Manualului sintetizează normele de competență stabilite de Regulament și atrage atenția cu privire la situațiile în care aceste norme oglindesc normele de competență indirectă stabilite de Convenție.¹¹⁸ De asemenea, prezentul Capitol remarcă, la notele de subsol, cazurile în care dispozițiile Regulamentului sunt echivalente unor dispoziții provenind din alte instrumente de drept privat european.

B. Articolul 3 al Regulamentului:¹¹⁹ dispoziții generale

352. Articolul 3 (a) și (b) din Regulament stabilesc competența instanței judecătorești de la locul reședinței obișnuite a pârâtului, respectiv a instanței judecătorești de la locul reședinței obișnuite a creditorului. Aceste dispoziții sunt echivalente cu norma de competență indirectă pe care o regăsim în Convenție la Articolul 20(1)(a) și (c), care stabilește temeiuri de recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) a unei hotărâri în temeiul Convenției.¹²⁰

353. Articolul 3(c) și (d) din Regulament prevede că instanța judecătorească a unui stat membru are competența de a hotărî dacă, în temeiul legii forului, deține competența într-o acțiune privind starea persoanei sau răspunderea părintească¹²¹, atunci când cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care

¹¹⁸ Cu toate că dispozițiile Convenției nu constituie norme de competență directă, în practică, autoritățile competente ar trebui să le aibă în vedere atunci când pronunță sau modifică o hotărâre privind obligațiile de întreținere care urmează a fi recunoscută și / sau executată în străinătate într-un stat contractant la Convenție (și dacă se cunoaște care este statul contractant, unde se va produce recunoașterea / executarea, dacă statul respectiv a formulat o rezervă în temeiul Articolului 20 din Convenție. Vezi și Capitolul 7 cu privire la recunoașterea și executarea hotărârilor în temeiul Convenției.

¹¹⁹ Art. 3(a) din Regulament este în principiu echivalent cu Art. 2 din *Regulamentul (CE) nr. 44/2001 din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială* (în cele ce urmează, pe scurt, "Regulamentul Bruxelles I"). Art. 3 b) și c) din Regulament sunt echivalente cu Art. 5(2) din Regulamentul Bruxelles I. Art. 3 d) din Regulament este o dispoziție nouă fără precedent. De remarcat faptul că Art. 3 al Regulamentului, spre deosebire de Regulamentul Bruxelles I, utilizează doar termenul "reședința obișnuită," ceea ce aduce un înțeles nou, autonom (și rămâne nedefinit de către Regulament), și nu utilizează noțiunea de "domiciliu" pe care o regăsim de asemenea în Regulamentul Bruxelles I.

¹²⁰ Convenția specifică, de asemenea, că pârâtul și creditorul trebuie să își fi avut reședința obișnuită "în momentul începerii procedurii." De remarcat faptul că Articolul 20(1)(c) din Convenție poate face obiectul unei rezerve din partea unui stat contractant, astfel cum se prevede la Articolul 20(2).

¹²¹ Cu privire la Articolul 3(d) din Regulament, de subliniat faptul că autoritățile competente care dețin competența în temeiul *Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000* (în cele ce urmează "Regulamentul Bruxelles II a") pot astfel deține competența și cu privire la acțiunile în materia obligațiilor de întreținere care sunt accesorii acțiunii privind răspunderea părintească.

respectiva competență se întemeiază numai pe cetățenia uneia dintre părți. Aceste norme de competență directă stabilite prin Regulament își găsesc corespondentul în normele de competență indirectă cuprinse în Convenție la Articolul 20(1)(f).¹²²

354. De remarcat faptul că temeiurile de competență de la Articolul 3 din Regulament nu reprezintă o ierarhie, solicitantul putând alege între acestea.

C. Articolul 4 al Regulamentului:¹²³ alegerea unei instanțe

355. Articolul 4 din Regulament permite părților să încheie acorduri cu privire la alegerea instanței pentru a desemna o anumită instanță sau anumite instanțe ale unui stat membru.¹²⁴ Cu toate acestea, Regulamentul stabilește anumite limitări privind această autonomie. În primul rând, litigiile cu privire la o obligație de întreținere privind un copil mai mic de optsprezece ani sunt excluse (Art. 4(3)). În al doilea rând, Regulamentul solicită să existe o legătură relevantă cu instanța sau instanțele desemnate (Art. 4(1)). Instanța sau instanțele desemnate trebuie să se afle într-un stat membru: în care se găsește reședința obișnuită a uneia dintre părți (4(1)(a)); a cărui cetățenie o deține una dintre părți (4(1)(b)); sau, în ceea ce privește obligațiile de întreținere între soți sau foști soți, instanța care are competența să soluționeze litigiile acestora în materie matrimonială (4(1)(c)(i)) sau în care s-a aflat ultima reședință obișnuită comună a soților pe parcursul a cel puțin un an (4(1)(c)(ii)). Condițiile de mai sus trebuie îndeplinite în momentul semnării acordului cu privire la alegerea instanței competente sau în momentul în care este sesizată instanța.

356. Articolul 4(4) din Regulament validează acordurile cu privire la alegerea instanței competente care atribuie competență exclusivă unui stat care nu este membru al Uniunii Europene (atâta vreme cât nu au ca obiect o obligație de întreținere privind un copil mai mic de optsprezece ani), încheiate în temeiul Convenției de la Lugano (*Convenția privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, semnată la 30 octombrie 2007 la Lugano*).

357. Articolul 4(2) din Regulament prevede că acordurile privind alegerea instanței se încheie "în scris," ceea ce include "comunicarea sub formă electronică care permite consemnarea durabilă a acordului."¹²⁵

358. Articolul 18(2)(a) și 20(1)(e)¹²⁶ din Convenție se referă ambele la

¹²² De remarcat că Articolul 20(1)(f) poate face obiectul unei rezerve formulate de un stat contractant, în temeiul Articolului 20(2) din Convenție.

¹²³ Art. 4 din Regulament este echivalent cu Art. 23 din Regulamentul Bruxelles I, dar cu câteva modificări față de dispozițiile anterioare. Noul Regulament stabilește noi limitări în ce privește acordurile de alegere a instanței încheiate între părți în materia obligațiilor de întreținere, spre deosebire de regimul anterior nelimitat din Bruxelles I.

¹²⁴ De remarcat că Regulamentul, spre deosebire de Regulamentul Bruxelles I (Art. 23(1)), nu mai prevede ca una dintre părți să aibă "domiciliul" într-un stat membru pentru a putea încheia un acord cu privire la alegerea instanței.

¹²⁵ Articolul 23(1)(a) și Articolul 23 din Regulamentul Bruxelles I utilizează un limbaj în esență similar în aceste dispoziții referitoare la sensul sintagmei acord "în scris."

¹²⁶ De remarcat că Articolul 20(1)(e) poate face obiectul unei rezerve formulate de un stat contractant, în temeiul Articolului 20(2) din Convenție.

posibilitatea alegerii forului, în scris, cu excepția proceselor care au ca obiect obligația de întreținere pentru copii.

D. Articolul 5 al Regulamentului:¹²⁷ competență întemeiată pe înfățișarea pârâtului

359. Articolul 5 din Regulament prevede că competența poate fi deținută de "instanța din statul membru în fața căreia se înfățișează pârâtul," cu excepția cazurilor în care înfățișarea are drept scop contestarea competenței. Aceasta reflectă norma de competență indirectă care se regăsește la Articolul 20 (1)(b) din Convenție.

E. Articolul 6 al Regulamentului:¹²⁸ competență subsidiară

360. Articolul 6 din Regulament prevede un temei de competență după cum urmează: "În cazul în care nicio instanță dintr-un stat membru nu este competentă în conformitate cu articolele 3, 4 și 5 și nicio instanță dintr-un stat parte la Convenția de la Lugano care nu este stat membru nu este competentă, în temeiul dispozițiilor respectivei convenții, sunt competente instanțele statului membru al cetățeniei comune a părților¹²⁹".

361. De remarcat faptul că o autoritate competentă va trebui să verifice *din oficiu* cele prevăzute la Articolul 6, mai exact dacă nu altă instanță nu este competentă în conformitate cu Articolele 3, 4 și 5 din Regulament.

362. Norma de competență indirectă de la Articolul 20(1)(f) din Convenție exclude în mod expres competența întemeiată exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți (în materia statutului personal sau răspunderii părintești), dar nu prevede nimic în ce privește competența întemeiată exclusiv pe cetățenia comună a ambelor părți.¹³⁰

F. Articolul 7 al Regulamentului: forum necessitatis

363. Articolul 7 din Regulament prevede un temei de competență suplimentar excepțional: "În cazul în care nicio instanță dintr-un stat membru nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4, 5 și 6, instanțele dintr-un stat membru pot, în cazuri excepționale, fi învestite cu cauza respectivă în situația în care procedura nu se poate iniția sau desfășura în mod rezonabil sau este imposibil ¹³¹ să se desfășoare într-un stat terț cu

¹²⁷ Art. 5 din Regulament este echivalent cu Art. 24 din Regulamentul Bruxelles I.

¹²⁸ Art. 6 din Regulament nu are un echivalent în Regulamentul Bruxelles I.

¹²⁹ De remarcat faptul că Articolul 6 nu prevede verificarea sau confirmarea cetățeniei părții sau părților (de exemplu, în anumite sisteme de drept atunci când o parte deține dublă cetățenie) anterior aplicării acestei norme de competență.

¹³⁰ Dat fiind că cetățenia comună a ambelor părți nu este enumerată la Articolul 20 din Convenție care stabilește temeiurile de recunoaștere și executare a unei hotărâri, această atribuire mai extinsă de competență în Regulament ar putea prezenta probleme pentru recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate pe acest temei de competență în alte state contractante la Convenție. Autoritățile competente trebuie să țină seama de acest lucru atunci când hotărârea pe care o pronunță sau modifică urmează a fi recunoscută și / sau modificată într-un stat contractant la Convenție în care Regulamentul nu este aplicabil.

¹³¹ De exemplu în Olanda Articolul 9(b) din Codul de procedură civilă permite unei instanțe olandeze să se declare competentă dacă procedurile judiciare sunt imposibile în afara Olandei. În conformitate cu jurisprudența, termenul *imposibilitate* a fost interpretat ca desemnând atât

care litigiul are o legătură strânsă. Litigiul trebuie să prezinte o legătură suficientă cu statul membru al instanței sesizate”. Nu există o normă de competență indirectă similară în Convenție.¹³²

364. În asumarea competenței în temeiul Articolului 7 din Regulament, judecătorii trebuie să efectueze o verificare cu două componente în conformitate cu prevederile acestui articol: mai întâi în ce privește imposibilitatea sau incapacitatea de a iniția sau desfășura procedura într-un stat terț cu care litigiul are o strânsă legătură; și, în al doilea rând, verificarea “legăturii suficiente” cu statul membru al instanței sesizate.

G. Articolul 8 al Regulamentului: limitări procedurale

365. Articolul 8 din Regulament, denumit “Limitări procedurale”, este, în esență, identic, cu mici diferențe, cu Articolul 18 din Convenție, care poartă aceeași denumire. În plus, Articolul 8 din Regulament prevede că dispozițiile articolului se aplică și atunci când o hotărâre este pronunțată “într-un stat membru sau într-un stat contractant la Convenția de la Haga din 2007”.

366. Articolul 8(1) din Regulament stabilește norma de bază conform căreia atât timp cât creditorul își păstrează reședința obișnuită într-un stat membru în care Regulamentul se aplică sau într-un stat contractant la Convenție în care o hotărâre judecătorească a fost pronunțată, acțiunea de modificare a hotărârii sau de pronunțare a unei noi hotărâri nu poate fi introdusă în instanță în niciun alt stat membru. Articolul 18(1) reprezintă dispoziția similară din Convenție.

367. Articolul 8(2) din Regulament, similar Articolului 18(2) din Convenție, stabilește cele patru excepții de la norma de bază.

368. În primul rând, limitarea procedurală nu se aplică atunci când părțile au convenit în temeiul Articolului 4 din Regulament cu privire la competența instanțelor judecătorești din celălalt stat membru, ceea ce definește limitele și restricțiile privind acordurile dintre părți privind alegerea instanței (vezi mai sus).¹³³ În al doilea rând există o excepție atunci când creditorul recunoaște competența instanțelor judecătorești din celălalt stat membru, astfel cum se prevede la articolul 5 din Regulament (vezi mai sus).¹³⁴ În

imposibilitatea faptică (de exemplu război civil, dezastre naturale), cât și imposibilitatea legală (de exemplu în ce privește legile discriminatorii la adresa anumitor grupuri etnice).

¹³² Astfel acest temei de competență ar putea pune unele probleme privind recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate în statele membre ale Uniunii Europene în baza acestui temei de competență în state contractante la Convenție atunci când “legătura suficientă” cu statul membru al instanței sesizate prevăzută în normă nu se suprapune cu unul dintre temeiurile de competență privind recunoașterea și executarea enumerate la Articolul 20 din Convenție. Autoritățile competente trebuie să țină seama de acest lucru atunci când hotărârea pe care o pronunță sau modifică va fi recunoscută și / sau modificată într-un stat contractant la Convenție în care Regulamentul nu este aplicabil.

¹³³ Articolul echivalent 18(2)(a) din Convenție formulează excepția în temeiul Convenției după cum urmează: “atunci când, cu excepția litigiilor cu privire la obligațiile de întreținere referitoare la copii, există un acord în scris între părți privind competența celui alt stat contractant”.

¹³⁴ Articolul echivalent 18(2)(b) din Convenție formulează excepția în temeiul Convenției după cum urmează: “atunci când creditorul se supune competenței judiciare a celui alt stat contractant fie în mod explicit, fie apărându-se pe fondul cauzei, fără să conteste competența

al treilea rând atunci când autoritatea competentă din statul de origine contractant la Convenția de la Haga din 2007 nu poate sau refuză să își exercite competența pentru a modifica respectiva hotărâre sau pentru a pronunța o nouă hotărâre.¹³⁵ Și, în final, atunci când hotărârea pronunțată în statul de origine contractant la Convenția de la Haga din 2007 nu poate fi recunoscută sau executarea nu poate fi încuviințată (exequator) în statul membru în care se intenționează introducerea unei acțiuni în instanță pentru obținerea unei noi hotărâri sau a unei modificări a hotărârii în cauză.¹³⁶

H. Articolul 9 al Regulamentului:¹³⁷ sesizarea unui instanțe judecătorești

369. Articolul 9 din Regulament prevede norme specifice referitoare la momentul când o instanță se consideră a fi fost "sesizată" în temeiul Regulamentului, mai exact fie la data la care actul de sesizare a fost depus la instanță, fie la data primirii actului de sesizare de către autoritatea responsabilă pentru notificare sau comunicare.¹³⁸

I. Articolul 10 al Regulamentului:¹³⁹ verificarea competenței

370. Articolul 10 din Regulament prevede că atunci când instanța judecătorească dintr-un stat membru este sesizată într-o cauză cu privire la care nu este competentă, "aceasta își declină, din oficiu, competența"¹⁴⁰.

J. Articolul 11 al Regulamentului:¹⁴¹ verificarea admisibilității

371. Articolul 11(1) din Regulament prevede suspendarea procedurii într-un anumit stat membru (care deține competența corespunzătoare) atunci când pârâul își are reședința obișnuită într-un alt stat membru și nu se prezintă în fața instanței, în scopul de a înștiința corespunzător pârâul și a-i comunica documentele în așa fel încât acesta să aibă timp să își pregătească apărarea sau să se asigure că aceste măsuri sunt luate. Articolul 11(2) și, respectiv, Articolul 11(3), conțin dispoziții alternative cu privire la transmiterea documentelor în temeiul Regulamentului (CE) Nr. 1393/2007 (*Regulamentul privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială*) sau al Convenției de la Haga din 15 noiembrie 1965 privind comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie

acestui cu prima ocazie".

¹³⁵ Articolul echivalent din Convenție, mai exact Articolul 18(2)(c), prevede excepția în temeiul Convenției după cum urmează: "atunci când autoritatea competentă din statul de origine nu poate sau refuză să își exercite competența pentru a modifica respectiva hotărâre sau pentru a pronunța o nouă hotărâre".

¹³⁶ Articolul echivalent din Convenție, mai exact Articolul 18(2)(d), prevede excepția în temeiul Convenției după cum urmează: "atunci când hotărârea pronunțată în statul de origine nu poate fi recunoscută sau declarată executorie în statul contractant în care se intenționează începerea unei proceduri pentru modificarea hotărârii în cauză sau obținerea unei noi hotărâri".

¹³⁷ Art. 9 din Regulament este echivalent cu Art. 30 din Regulamentul Bruxelles I și Art. 16 din Regulamentul Bruxelles II a.

¹³⁸ Nu există o dispoziție echivalentă în Convenție.

¹³⁹ Art. 10 din Regulament este echivalent cu Art. 17 din Regulamentul Bruxelles II a.

¹⁴⁰ Nu există o dispoziție echivalentă în Convenție.

¹⁴¹ Art. 11 din Regulament este echivalent cu Art. 18 din Regulamentul Bruxelles II a.

civilă și comercială (vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea IX, pentru mai multe informații privind comunicarea în străinătate a actelor).

372. Convenția nu conține nicio normă privind suspendarea procedurii în circumstanțele mai sus menționate, în schimb Articolul 22(e) din Convenție furnizează un motiv de refuzare a recunoașterii și încuviințării executării unei hotărâri în cazul în care partea împotriva căreia se îndreaptă cererea "nu s-a înfățișat și nici nu a fost reprezentată" și fie nu a fost înștiințată privind procedura în mod corespunzător (i), fie nu a fost înștiințată privind hotărârea în mod corespunzător și nu a avut posibilitatea să o conteste sau să o atace (ii).

K. Articolul 12 al Regulamentului:¹⁴² litispendență și Articolul 13:¹⁴³ conexitate

373. Regulamentul conține două dispoziții privind litispendența (acțiuni care implică aceeași "cauză" între aceleași părți, introduse înaintea unor instanțe din alt stat membru) și "conexitatea" (acțiuni "care sunt atât de strâns legate între ele încât este oportună instrumentarea și judecarea lor în același timp pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor", introduse înaintea unor instanțe din alte state membre), pe care le regăsim la Articolul 12 și, respectiv, Articolul 13. La ambele dispoziții se aplică regula "primei instanțe sesizate".

374. La Articolul 22(c) "Motive de refuz de recunoaștere și încuviințare a executării" Convenția conține o normă privind aspecte legate de litispendență. Recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri pot fi refuzate atunci când o procedură între aceleași părți și cu același obiect este în curs de soluționare de către o autoritate a statului solicitat, care a fost prima sesizată".

L. Articolul 14 al Regulamentului:¹⁴⁴ măsuri provizorii și asigurătorii

375. Articolul 14 din Regulament reglementează în mod expres cererile de măsuri provizorii solicitate instanțelor din statele membre (inclusiv măsuri asigurătorii) prevăzute de legea statului membru în cauză chiar în cazul în care, în temeiul Regulamentului, instanțele dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond.¹⁴⁵ (pentru mai multe informații privind măsurile provizorii și asigurătorii vezi și Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII din Manual).

376. Convenția nu conține o dispoziție echivalentă Articolului 14 din

¹⁴² Art. 12 din Regulament este echivalent cu Art. 27 din Regulamentul Bruxelles I și Art. 21 din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (în cele ce urmează, pe scurt, "Convenția de la Bruxelles").

¹⁴³ Art. 13 din Regulament este echivalent cu Art. 28 din Regulamentul Bruxelles I.

¹⁴⁴ Art. 14 din Regulament este echivalent cu Art. 31 din Regulamentul Bruxelles I și Art. 24 din Convenția de la Bruxelles.

¹⁴⁵ De remarcat faptul că Regulamentul nu conține dispoziții cu privire la legea aplicabilă măsurilor provizorii. De asemenea, nu este clar dacă domeniul de aplicare al Protocolului privind legea aplicabilă (vezi Capitolul 5), în temeiul Articolului 11 din acesta, acoperă măsurile provizorii. Anumite sisteme de drept naționale consideră legea aplicabilă măsurilor provizorii o chestiune la latitudinea fiecărui sistem judiciar în parte.

Regulament, dar reglementează astfel de cereri care pot fi introduse prin intermediul autorităților centrale. Articolul 6(2)(i) din Convenție prevede că în ceea ce privește cererile în temeiul Convenției autoritățile centrale "inițiază sau facilitează începerea unei proceduri pentru obținerea oricăror măsuri necesare și provizorii care au un caracter teritorial și al căror scop este să garanteze soluționarea unei cereri de întreținere în curs". De asemenea, Articolul 7(1) din Convenție, "Cereri de măsuri specifice", conferă autorităților centrale competența de a transmite cereri unei alte autorități competente, inclusiv cereri de măsuri provizorii în temeiul Articolului 6(2)(i) din Convenție, atunci când nu este în curs de soluționare nicio cerere în temeiul Convenției. Articolul 7(2) prevede în plus faptul că o autoritate centrală poate lua măsuri specifice (inclusiv obținerea măsurilor provizorii necesare) la cererea unei alte autorități centrale în legătură cu un caz cunoscut acestei ultime autorități centrale și conține un "element de extraneitate".

Capitolul 5 - Legea aplicabilă în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

A. Convenția din 2007 și Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă

377. Convenția de la Haga în sine nu conține norme cuprinzătoare privind legea aplicabilă. *Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere* (Protocolul) este un instrument internațional independent care se referă la și este compatibil cu Convenția de la Haga, cele două instrumente fiind negociate și adoptate în același timp. Statele contractante la Convenție sunt invitate în mod special să devină parte și la Protocolul de la Haga; cu toate acestea, orice stat poate deveni parte la Protocol. Situația în ce privește statele contractante la Protocol poate fi accesată pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga < www.hcch.net >, la "Conventions," apoi "Convention 39," apoi "Status table", secțiunea obligații de întreținere.

378. Autoritățile competente care procesează cazuri de obligații de întreținere cu element de extraneitate vor trebui să verifice mai întâi dacă statul pe care îl reprezintă este parte la Protocol.¹⁴⁶ Dacă da, Protocolul va stabili normele privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere în cazul cererilor și solicitărilor directe de pronunțare a hotărârilor privind obligații de întreținere introduse în temeiul Convenției (vezi Capitolul 10) și de modificare a hotărârilor privind obligații de întreținere (vezi Capitolul 11). Cererile sau solicitările de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) hotărârilor pronunțate în temeiul Convenției nu ar face, în general, obiectul dispozițiilor Protocolului, ținând cont că aspectele privind legea aplicabilă ar fi trebuit să fie abordate în statul de origine a hotărârii¹⁴⁷). Dacă statul dumneavoastră nu este stat contractant la Protocol sau un stat în care se aplică Protocolul, obligației de întreținere se va aplica legea forului (mai exact a statului solicitat), inclusiv normele de drept internațional privat ale acestuia.

379. Cu toate acestea, nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că Convenția conține o serie de norme specifice privind legea aplicabilă referitoare la: a) dreptul unui organism public de a acționa în locul unui creditor sau de a solicita rambursarea prestațiilor furnizate creditorului cu titlu de întreținere (Art. 36 (2)); b) durata obligației de întreținere și termenul de prescripție pentru executarea restanțelor (Art. 32(4) și (5)); și c) eligibilitatea copilului pentru a primi pensie de întreținere în anumite circumstanțe limitate (Articolul 20(5)).

380. La Secțiunea C de mai jos veți găsi o trecere în revistă a dispozițiilor Protocolului.

381. Autoritățile competente trebuie să țină seama că chiar dacă Protocolul

¹⁴⁶ Protocolul este aplicabil în România. Vezi Secțiunea B din prezentul Capitol.

¹⁴⁷ Cu toate acestea, Protocolul desigur că poate fi aplicabil în statul de origine. Vezi și Articolul 32(4) și 32(5) din Convenție care se referă la aspecte privind legea aplicabilă în materia executării hotărârilor în temeiul Convenției.

nu este în vigoare în statul lor, una sau mai multe Convenții vechi de la Haga privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere pot fi.¹⁴⁸

B. Regulamentul și Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă

382. Prin *Decizia Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (2009/941/CE)*, Consiliul Comunității Europene (cum se numea la vremea respectivă) aproba Protocolul în numele Comunității Europene, cu excepția Danemarcei și a Regatului Unit.¹⁴⁹

383. Protocolul este aplicabil în statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv România, începând din 18 iunie 2011.¹⁵⁰ Trebuie, de asemenea, remarcat faptul că Protocolul are efect retroactiv și se aplică cererilor privind obligații de întreținere introduse în statele membre anterior datei intrării în vigoare a Protocolului.¹⁵¹

384. Capitolul III, Articolul 15, din Regulament este principalul articol din Regulament privind legea aplicabilă, stabilind că legea aplicabilă obligațiilor de întreținere se stabilește în conformitate cu Protocolul de la Haga din 2007 în statele membre care au obligații în temeiul actului respectiv.¹⁵²

385. După cum se arată pe larg mai jos (vezi Capitolul 8), în temeiul Regulamentului, Secțiunea 1 de la Capitolul IV, normele privind eliminarea procedurii de *exequatur* în ce privește recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârilor străine se aplică între statele membre ale Uniunii Europene care au obligații în temeiul Protocolului (toate statele membre, cu excepția Regatului Unit și a Danemarcei).

C. Aplicarea Protocolului și trecerea în revistă a dispozițiilor sale

386. Mai jos un rezumat al principalelor dispoziții ale Protocolului. Pentru mai multe informații autoritățile competente vor consulta textul Protocolului și al Raportului explicativ asupra Protocolului. Raportul explicativ poate fi accesat pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga < www.hcch.net >, la "Conventions," apoi "Convention 39," apoi "HCCH Publications."

¹⁴⁸ Convenția de la Haga din 24 octombrie 1956 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere și Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (denumită, în continuare, Convenția din 1973). Lista actualizată a statelor contractante poate fi consultată pe pagina de internet a Conferinței de la Haga, la < www.hcch.net >, secțiunea "Conventions," apoi "Convention 8" sau "Convention 24", apoi "Status table".

¹⁴⁹ Vezi Considerentul 11 și 12 și Articolul 3 din *Decizia Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (2009/941/CE)*. Preambulul nr. 5 din Decizia Consiliului declară că "Comunitatea are competență exclusivă cu privire la toate aspectele reglementate de protocol".

¹⁵⁰ *Ibid*, Articolul 4.

¹⁵¹ *Ibid*, Articolul 5.

¹⁵² De remarcat faptul că prin Articolul 15 din Regulament, Protocolul devine parte din legislația europeană, prin urmare o autoritate competentă care aplică Protocolul are posibilitatea de a transmite Curții de Justiție a Uniunii Europene o întrebare preliminară.

1. Aplicare universală

387. Protocolul, spre deosebire de Convenția din 2007 care se aplică doar în relația dintre statele contractante, are un efect *erga omnes*.¹⁵³ Cu alte cuvinte, autoritățile competente vor aplica dispozițiile sale într-un stat contractant la Protocol sau într-un stat în care Protocolul este aplicabil, chiar dacă legea aplicabilă este legea unui stat care nu este parte la Protocol.¹⁵⁴ În practică, acest efect *erga omnes* înseamnă că Protocolul poate fi util multor creditori ai obligațiilor de întreținere care își au domiciliul în state care nu sunt parte la Protocol. De exemplu, un creditor care își are domiciliul într-un stat în care Protocolul nu este aplicabil și care introduce o cerere într-un stat în care Protocolul este aplicabil (de exemplu în statul în care debitorul își are domiciliul) se va bucura de beneficiul aplicării normelor uniforme care îl favorizează pe creditor, stabilite în Protocol.

2. Domeniul de aplicare al Protocolului

388. Domeniul de aplicare al obligațiilor de întreținere incluse în Protocol este mai larg decât cel din Convenție și determină legea aplicabilă obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, fără posibilitatea de a formula rezerve.¹⁵⁵ Domeniul de aplicare include orice obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță¹⁵⁶ — un domeniu de aplicare similar cu cel al Regulamentului. Protocolul nu definește termenul de "relație de familie" sau alți termeni. La interpretarea acestor termeni și a Protocolului, autoritățile competente vor trebui să țină seama de caracterul internațional al Protocolului și de necesitatea de promovare a uniformității aplicării sale.¹⁵⁷

389. În Protocol s-a inclus o regulă specială privind apărarea pentru a atenua în parte domeniul de aplicare larg al acestuia.¹⁵⁸ Un debitor poate contesta creanța creditorului pe motiv că nici legea din statul în care debitorul își are reședința obișnuită și nici legea statului a cărui cetățenie o au ambele părți, în cazul în care aceștia au aceeași cetățenie, nu prevăd o obligație de întreținere în ceea ce îl privește. Această regulă privind apărarea este aplicabilă în cazul oricăror obligații de întreținere altele decât cele pentru copii care decurg din relația părinte-copil sau dintre soți sau foști soți.

390. În fine, aplicarea legii determinate în temeiul Protocolului poate fi refuzată dacă "efectele sale ar fi în mod evident contrare ordinii publice a

¹⁵³ Art. 2 din Protocol.

¹⁵⁴ De remarcat faptul că în ce privește statele contractante atât la *Convenția din 1973*, cât și la Protocol, pot apărea aspecte legate de concurența celor două instrumente în relația acestora cu alte state contractante la Convenția din 1973 care nu sunt parte la Protocolul din 2007. În special Japonia, Turcia și Elveția sunt state contractante la Convenția din 1973, dar deocamdată nu și parte la Protocolul din 2007, situație în care este dificil de stabilit care din normele aplicabile privind legea aplicabilă cu efect universal vor prevala în cazurile care implică aceste state: ale noului Protocol sau ale Convenției din 1973. Literatura de specialitate consensuează opinii diferite în acest context. Vezi Raport explicativ asupra Protocolului alineatele 194-197. România nu este parte la Convenția din 1973.

¹⁵⁵ Art. 27 din Protocol.

¹⁵⁶ Art. 1(1) din Protocol.

¹⁵⁷ Art. 20 din Protocol.

¹⁵⁸ Art. 6 din Protocol.

forului.”¹⁵⁹

3. Domeniul de aplicare al legii aplicabile

391. Protocolul furnizează o listă neexhaustivă a aspectelor cărora le vor fi aplicabile dispozițiile relevante privind legea aplicabilă, inclusiv: dacă, în ce măsură și de la cine poate solicita creditorul întreținere; măsura în care creditorul poate solicita retroactiv întreținere; baza de calcul pentru valoarea întreținerii și pentru indexarea acesteia; cine are dreptul de a introduce o acțiune privind obligația de întreținere, cu excepția chestiunilor legate de capacitatea procedurală și de reprezentarea în justiție; termenele de prescripție sau de decădere; quantumul obligației unui debitor de întreținere, atunci când un organism public solicită rambursarea prestațiilor furnizate creditorului cu titlu de întreținere.¹⁶⁰

4. Regula generală privind legea aplicabilă

392. Principala regulă privind legea aplicabilă prevăzută de Protocol este aplicarea legii reședinței obișnuite a creditorului.¹⁶¹ Această regulă generală are dezavantajul de a permite determinarea existenței și a quantumului obligației de întreținere în funcție de situația juridică și faptică a mediului social din țara în care creditorul trăiește, de a asigura tratament egal între creditori și de a desemna legea aplicabilă care va coincide adesea cu legea forului.

5. Reguli speciale care favorizează anumiți creditori

393. Protocolul prevede anumite norme subsidiare privind legea aplicabilă “în cascadă”, concepute pentru a favoriza anumiți creditori ai unor obligații de întreținere.¹⁶² Aceste reguli speciale sunt concepute pe principiul *favor creditoris*, pentru a asigura că creditorul are cea mai mare posibilitate de a obține pensia de întreținere.

394. Categoriile de creditori care vor beneficia de aceste reguli suplimentare includ: a) copiii cărora părinții le datorează obligații de întreținere (indiferent de vârsta copilului); b) persoane, altele decât părinții, care nu au împlinit încă douăzeci și unu de ani (cu excepția obligațiilor care decurg din relațiile dintre soți, foști soți și părți la o căsătorie care a fost anulată); și c) părinții cărora copiii le datorează întreținere.¹⁶³

395. Protocolul prevede că creditorul care face parte din una dintre categoriile de mai sus și care nu poate obține întreținere de la debitor în temeiul legii aplicate în contextul regulii principale, va beneficia de aplicarea legii forului.¹⁶⁴ În plus, în cazul în care un astfel de creditor sesizează autoritatea competentă a statului în care debitorul își are reședința obișnuită, va fi aplicabilă legea forului, cu excepția cazului în care creditorul nu poate obține, în temeiul acestei legi, întreținere de la debitor, caz în care se va

¹⁵⁹ Art. 13 din Protocol.

¹⁶⁰ Art. 11 din Protocol.

¹⁶¹ Art. 3 din Protocol.

¹⁶² Art. 4 din Protocol.

¹⁶³ Art. 4(1) din Protocol.

¹⁶⁴ Art. 4(2) din Protocol.

aplica din nou legea statului în care creditorul își are reședința obișnuită.¹⁶⁵ Se prevede, de asemenea, că în cazul în care, în temeiul regulii generale din cadrul regulilor suplimentare, creditorul nu poate obține întreținere de la debitor, se aplică legea statului a cărui cetățenie comună o au ambii, în cazul în care aceștia au aceeași cetățenie.¹⁶⁶

6. Regula specială cu privire la soți și foști soți

396. Protocolul prevede o regulă specială privind obligațiile de întreținere între soți, foști soți și părți la o căsătorie care a fost anulată.¹⁶⁷ În principiu, prin abatere de la legătura imuabilă cu legea aplicată divorțului în temeiul Articolului 8 din vechea Convenție din 1973,¹⁶⁸ se aplică legea statului unde creditorul își are reședința obișnuită, supunându-se, cu toate acestea, unei clauze salvatorii.

397. Oricare parte poate obiecta cu privire la aplicarea legii statului unde creditorul își are reședința obișnuită, după care instanța sau autoritatea sesizată va trebui să efectueze o anchetă pentru a stabili dacă căsătoria are o legătură mai strânsă cu o altă lege decât legea de la reședința obișnuită a creditorului (de exemplu, *inter alia* reședința obișnuită a soților sau domiciliul din timpul căsătoriei, cetățenia lor, locul unde s-a încheiat căsătoria și locul separării legale sau al divorțului). Protocolul acordă în particular un rol de conducere statului ultimei reședințe obișnuite comune care trebuie avută în vedere într-o astfel de anchetă.¹⁶⁹

7. Desemnarea legii aplicabile de către părți

398. Protocolul include noi dispoziții care instituie măsuri de autonomie a părților, cu anumite restricții, în ce privește alegerea legii aplicabile în materia obligațiilor de întreținere.

399. Inițial, părților li se permite să semneze "acorduri procedurale" pentru a desemna legea forului în contextul unei anumite proceduri.¹⁷⁰ Această dispoziție se aplică doar atunci când creditorul obligației de întreținere a prezentat sau urmează să prezinte o cerere privind obligații de întreținere în fața unei instanțe sau autorități.

400. Ulterior părților li se permite să semneze acorduri pentru desemnarea legii aplicabile unei obligații de întreținere în orice moment, inclusiv anterior apariției unui litigiu și în timpul unei proceduri, până când hotărâsc să anuleze sau să modifice acordul.¹⁷¹ Părțile pot desemna doar legea oricărui stat a cărui cetățenie o are una dintre părți la data desemnării, legea statului reședinței obișnuite a uneia dintre părți la data desemnării sau legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă sau legea care se aplică în fapt regimului de proprietate al bunurilor lor divorțului sau separării lor legale.¹⁷²

¹⁶⁵ Art. 4(3) din Protocol.

¹⁶⁶ Art. 4(4) din Protocol.

¹⁶⁷ Art. 5 din Protocol.

¹⁶⁸ Vezi *supra*, nota 148.

¹⁶⁹ Art. 5 din Protocol.

¹⁷⁰ Art. 7 din Protocol.

¹⁷¹ Art. 8 din Protocol.

¹⁷² Art. 8(1) din Protocol.

401. În vederea protejării creditorului obligației de întreținere, astfel de acorduri generale sunt restricționate în anumite sensuri. Acordurile privind alegerea legii aplicabile în materia obligațiilor de întreținere revendicate de o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani sau de un adult care, din cauza unei deficiențe sau a unei insuficiențe a capacităților personale, nu își poate apăra interesele.¹⁷³

402. Alegerea legii aplicabile de către părți este, de asemenea, restricționată atunci când are efect asupra posibilității creditorului de a renunța sau nu la dreptul său la întreținere.¹⁷⁴ Legea statului în care creditorul își are reședința obișnuită la momentul desemnării legii aplicabile va guverna posibilitatea de renunțare la dreptul de întreținere și condițiile unei astfel de renunțări.

403. Protocolul prevede, de asemenea, că părțile semnatare ale unui acord privind legea aplicabilă vor fi "informate pe deplin și conștiente" de consecințele desemnării stabilite de ele. În caz contrar, instanța sau autoritatea sesizată poate decide neaplicarea legii desemnate dacă aplicarea acesteia "ar avea în mod evident consecințe incorecte sau inechitabile pentru oricare dintre părți."¹⁷⁵

8. Organisme publice

404. Protocolul prevede că în ce privește dreptul unei instituții publice de a solicita rambursarea unei prestații furnizate creditorului cu titlu de întreținere se aplică legea care reglementează acel organism.¹⁷⁶

9. Stabilirea cuantumului întreținerii

405. În fine, Protocolul conține o normă materială¹⁷⁷ care se va aplica de către autoritățile unui stat contractant sau ale unui stat în care Protocolul este aplicabil, indiferent dacă legea aplicabilă este legea străină sau legea forului. Norma prevede că la stabilirea cuantumului întreținerii se va ține seama de nevoile creditorului și de resursele debitorului, precum și de orice compensație care i-a fost acordată creditorului în locul plăților periodice de întreținere (de exemplu o plată "globală"), chiar dacă legea aplicabilă prevede altceva.

¹⁷³ Art. 8(3) din Protocol.

¹⁷⁴ Art. 8(4) din Protocol.

¹⁷⁵ Art. 8(5) din Protocol.

¹⁷⁶ Art. 10 din Protocol.

¹⁷⁷ Art. 14 din Protocol.

Capitolul 6 - Aflarea conținutului legii străine

A. *Introducere*

406. Autoritățile competente care procesează cazuri privind obligațiile de întreținere în temeiul Convenției sau al Regulamentului se vor găsi uneori în situația de a trebui să afle și / să aplice conținutul legii străine. Vă rugăm consultați Capitolul 5 pentru mai multe informații cu privire la legea aplicabilă și astfel la situații în care s-ar putea impune aflarea conținutului legii străine în temeiul Convenției și al Regulamentului.

B. *Aflarea conținutului legii străine în general și în cadrul Uniunii Europene*

1. **Profilul de țară în temeiul Convenției din 2007**

407. În temeiul Articolului 57 din Convenție, fiecare stat contractant trebuie să prezinte Biroului Permanent al Conferinței de la Haga anumite informații privind legile, procedurile și măsurile pe care le va lua în vederea implementării Convenției, inclusiv o descriere a modului în care statul va procesa cererile de pronunțare, recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur) hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere.¹⁷⁸

408. Profilul de țară recomandat și publicat de Conferința de la Haga poate fi utilizat de un stat contractant ca modalitate de furnizare a acestor informații. Articolul 57(1) a) din Convenție prevede în mod expres că fiecare stat contractant trebuie să furnizeze "o descriere a normelor și procedurilor sale interne în materie de obligații de întreținere" (la Secțiunea III din Profilul de țară).

409. Atât Profilul de țară, cât și orice informații furnizate de un stat contractant în temeiul Articolului 57 sunt disponibile pe pagina de internet a Conferinței de drept internațional privat de la Haga la < www.hcch.net >, la secțiunea obligații de întreținere.

2. **Informații privind legile și procedurile interne în temeiul Regulamentului**

410. Informații similare celor care trebuie furnizate în temeiul Convenției trebuie furnizate în ce privește Regulamentul de către statele membre ale Uniunii Europene (în conformitate cu Articolul 70 și 71 al Regulamentului) Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială¹⁷⁹ pentru a fi permanent actualizate. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială are pe pagina de internet o secțiune dedicată obligațiilor de întreținere cu link-uri către informații specifice de țară cu privire la obligațiile de întreținere, disponibile la¹⁸⁰:

¹⁷⁸ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 683.

¹⁷⁹ Decizia Consiliului 2001/470/CE de înființare a Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială (modificată prin Decizia 568/2009/EC a Parlamentului European și Consiliului din 18 iunie 2009)

¹⁸⁰ De remarcat că se preconizează ca aceste informații să fie transferate pe Portalul

< http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_gen_en.htm >

3. Alte surse online din lume și Europa pentru aflarea conținutului legii străine

411. Link-urile de internet furnizate în secțiunea de mai jos sunt doar cu titlu de informare și, la data elaborării Manualului, erau link-uri exacte; link-urile pot conține sau nu trimiteri la informații juridice oficiale sau guvernamentale. Cu toate acestea, lista de mai jos își propune să includă o serie de instituții guvernamentale, non-profit și academice care oferă acces gratuit la documente juridice și au o reputație solidă pentru calitatea informațiilor juridice furnizate. Lista de mai jos nu este exhaustivă. Paginile de internet conțin, de regulă, informații juridice complexe pentru un anumit stat și nu sunt specializate în materia obligațiilor de întreținere.

INTRODUCERE ÎN INFORMAȚII JURIDICE DIN LUME:

Enciclopedii din lume / Cartografierea sistemelor juridice	• JurisPedia < http://en.jurispedia.org/index.php/Main_Page > • GlobaLex < http://www.nyulawglobal.org/Globalex/ > • JuriGlobe < http://www.juriglobe.ca/index.php >
---	---

LINK-URI SPRE INFORMAȚII JURIDICE:

Baze de date internaționale	• World Legal Information Institute (WorldLII) < http://www.worldlii.org/ > • Global Legal Information Network (GLIN) < http://www.glin.gov/search.action >
Baze de date regionale	• Institutul Asiatic de Informații Juridice (AsianLII) < http://www.asianlii.org/ > • Statele membre ale Commonwealth-ului (CommonLII) < http://www.commonlii.org/ > • Portalul European e-Justice < https://e-justice.europa.eu/home.do?action > • Publicații oficiale ale UE (EUR-Lex) < http://eur-lex.europa.eu/ >

European e-justice, disponibil la următoarea adresă de internet: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

	• Statele membre ale Organizației Internaționale a Francofoniei (Droit francophone) < http://droit.francophonie.org/ > • Insulele Pacificului (PacLII) < http://www.paclii.org/ > • Africa de Sud (SAFLII) < http://www.saflii.org/ > • Teritoriile de peste mări ale Marii Britanii și statele dependente < http://www.worldlii.org/catalog/3144.html >
Baze de date naționale	• Australia (AustLII) < http://www.austlii.edu.au/ > • Austria (RechtsInformationsSystem) < http://www.ris.bka.gv.at/ > • Institutul Britanic și Irlandez de Informații Juridice (BailII) < http://www.bailii.org/ > • Burkina Faso (JuriBurkina) < http://www.juriburkina.org/juriburkina/ > • Institutul Canadian de Informații Juridice (CanLII) < http://www.canlii.org/ > • Cipru (CyLaw) < http://www.cylaw.org/index-en.html > • Niger (JuriNiger) < http://juriniger.lexum.umontreal.ca/juriniger/index.do > • Insulele Filipine (LawPhil) < http://www.lawphil.net/ > • S.U.A. (Institutul de Informații Juridice (LII)) < http://www.law.cornell.edu/ > • Statele Uniunii Europene (N-Lex) < http://eur-lex.europa.eu/n-lex/ > • Hong Kong (HKLII) < http://www.hklai.org/ > • India (LII of India) < http://liiofindia.org/ > • Irlanda (IRLII) < http://www.ucc.ie/law/irlai/index.php > • Kenia (KLR) < http://www.kenyalaw.org/update/index.php >

Colecții de bibliotecă / Institute de cercetare

Descriere: institute care dispun de colecții semnificative online de informații juridice din întreaga lume. Aceste institute pot furniza și opinii privind conținutul legii străine sau servicii de cercetare.

- Mexic (Instituto de Investigaciones Jurídicas, UNAM)
< <http://info.juridicas.unam.mx/infjur/leg/> >
- Noua Zeelandă (NZLII)
< <http://www.nzlii.org/> >
- Institutul Elvețian de Drept Comparat
< <http://www.isdc.ch/> >
- Institutul de Drept Comparat și Drept internațional Privat Max Planck, Germania
< <http://www.mpipriv.de/ww/en/pub/news.cfm> >
- Biblioteca juridică a Congresului, SUA
< <http://www.loc.gov/law> >
- Institutul de Studii Juridice Avansate, Londra, Marea Britanie
< <http://ials.sas.ac.uk/> >
- Biblioteca Juridică Cornell, USA
< <http://library.lawschool.cornell.edu/> >
- Proiectul juridic online Saarbrücken, Germania
< http://www.jura.uni-saarland.de/index.php?id=76&tx_googlesearch_pi1%5Baction%5D=list >

4. Aflarea conținutului legii străine prin intermediul tratatelor și mecanismelor de cooperare judiciară

412. Aflarea conținutului legii străine în cadrul statelor membre ale Uniunii Europene poate fi realizată prin intermediul punctelor de contact naționale din cadrul Rețelei Judiciare Europene, conform Deciziei 2001/470/CE¹⁸¹.

413. Articolul 5(2) c) din Decizia 568/2009/CE (de modificare a Deciziei 2001/470/CE) prevede că punctele de contact naționale din cadrul Rețelei Judiciare Europene:

“[...] furnizează toate informațiile în vederea facilitării aplicării legii unui **alt stat membru**, care este aplicabilă în temeiul unui instrument comunitar sau internațional. În acest scop, punctul de contact căruia i-a fost adresată o astfel de cerere poate să apeleze la oricare dintre autoritățile din statul său membru menționate la [...] în vederea furnizării informațiilor solicitate. Informațiile cuprinse în răspuns nu au caracter obligatoriu pentru punctul de contact,

¹⁸¹ A se vedea supra nota nr. 179.

autoritățile consultate sau pentru autoritatea care a formulat cererea [sublinierea noastră].”

414. În ce privește aspectele mai complexe legate de aflarea conținutului legii străine și în raport cu unele state terțe (de exemplu, state care nu sunt membre ale Uniunii Europene), conținutul legii străine poate fi accesat prin intermediul agențiilor naționale de primire desemnate (de regulă Ministerul Justiției din străinătate), în temeiul *Convenției europene de la Londra din 7 iunie 1968 în domeniul informației asupra dreptului străin* (în cele ce urmează, pe scurt, “Convenția de la Londra”) instituită sub egida Consiliului Europei, sau prin intermediul altor tratate multilaterale sau bilaterale de asistență juridică.¹⁸² Punctele de contact naționale din cadrul Rețelei Judiciare Europene pot, la rândul lor, oferi sprijin în aplicarea Convenției de la Londra în cadrul Uniunii Europene, de exemplu atunci când există întârzieri privind răspunsul la o cerere formulată în temeiul Convenției de la Londra. Acolo unde nu există niciun cadru legal convențional în vigoare în raport cu un alt stat, în România poate fi utilizată Legea nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială și Articolul 2562 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil. De asemenea, în conformitate cu Articolul 15 din Legea nr. 36/2012 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente și decizii ale Consiliului Uniunii Europene, precum și instrumente de drept internațional privat în domeniul obligațiilor de întreținere, conținutul legii străine și române în materia obligațiilor de întreținere se obține prin intermediul Ministerului Justiției din România.

¹⁸² În România, tratate bilaterale care conțin dispoziții privind obținerea conținutului dreptului străin au fost încheiate cu Albania, Algeria, Bosnia și Herțegovina, R.P.Chineză, R.P.D.Coreeană, Cuba, Egipt, Macedonia, Maroc, Moldova, Mongolia, Rusia, Serbia, Siria, Tunisia, Turcia și Ucraina.

Capitolul 7 - Convenția din 2007: Procesarea cererilor din străinătate transmise prin intermediul autorităților centrale și a cererilor directe de recunoaștere sau recunoaștere și executare

Utilizarea prezentului capitol:

Partea I din prezentul Capitol tratează în esență cererile formulate în temeiul Convenției și care vizează recunoașterea sau recunoașterea și executarea unei hotărâri privind obligațiile de întreținere, primite de autoritățile judiciare sau alte autorități competente de la o autoritate centrală.

Partea I: Cereri primite de la o autoritate centrală

Secțiunea I oferă o privire de ansamblu asupra aplicării și principiilor generale care guvernează recunoașterea și executarea – utilizare și solicitanți.

Secțiunea II cuprinde un grafic care ilustrează procedurile inițiale în contextul acestor cereri.

Secțiunea III explică în detaliu procedurile principale de recunoaștere.

Secțiunea IV abordează alte aspecte privind procedurile generale, inclusiv cererile formulate de debitori.

Secțiunea V tratează alte aspecte cum ar fi asistența juridică și executarea.

Secțiunea VI cuprinde materiale suplimentare, formulare și câteva sfaturi practice în ce privește cererile.

Secțiunea VII conține o listă de verificare în rezumat pentru procesarea cererilor de recunoaștere și executare primite de la autoritățile centrale.

Secțiunea VIII oferă răspunsuri la câteva din întrebările cele mai frecvent adresate.

Partea II: Cereri primite direct de autoritățile competente

Secțiunea I oferă o privire de ansamblu și prezintă aspecte generale privind cererile primite direct de autoritățile competente.

Secțiunea II materiale suplimentare, formulare și câteva sfaturi practice în ce privește cererile.

Secțiunea III oferă răspunsuri la câteva din întrebările cele mai frecvent adresate cu privire la cererile directe.

Partea I — Cereri de recunoaștere sau recunoaștere și executare transmise prin intermediul autorităților contractante

I. Privire de ansamblu și principii generale

A. Principii generale

415. Procedura de recunoaștere se află la baza recuperării creanțelor de întreținere din străinătate și asigură creditorului un mod eficient de obținere a pensiei de întreținere atunci când debitorul își are reședința, bunurile sau veniturile în alt stat contractant.¹⁸³

Autoritatea centrală este autoritatea publică desemnată de un stat contractant să exercite sau să îndeplinească atribuțiile de cooperare administrativă și asistență în temeiul Convenției sau al Regulamentului.

416. Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri pronunțate în alt stat membru elimină necesitatea ca creditorul obligației de întreținere să obțină o nouă hotărâre în statul în care debitorul locuiește sau în care sunt localizate veniturile sale.

417. Procedurile de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) a unei hotărâri sunt menite să furnizeze cea mai largă recunoaștere a hotărârilor existente și să asigure procesarea cererii în cel mai rapid mod posibil. Domeniul de aplicare al Convenției este cel mai larg în ce privește recunoașterea și încuviințarea executării (exequator), statele fiind solicitate să furnizeze solicitanților acces efectiv la proceduri. Procedura de recunoaștere este directă, existând în Convenție cerința ca statele să acționeze "de îndată". Există doar motive limitate care permit părâtului să obiecteze sau să se opună recunoașterii și încuviințării executării (exequator), iar termenul pentru acestea este de asemenea limitat. Toate acestea reflectă principiul de bază al Convenției și anume că recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) trebuie să fie simplă, necostisitoare și rapidă.¹⁸⁴

¹⁸³ Există o diferență între recunoaștere și executare. Recunoașterea de către un alt stat înseamnă că statul acceptă stabilirea sau determinarea drepturilor și obligațiilor legale pronunțate de statul de origine. Executarea înseamnă că statul solicitat este de acord cu utilizarea procedurilor sale proprii pentru executarea hotărârii. Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatele 472, 473.

¹⁸⁴ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 490. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că autoritățile naționale au obligația de a oferi de îndată sprijin în ce privește executarea unei hotărâri care autorizează recuperarea de plăți de întreținere în favoarea creditorului (vezi cauza *Romańczyk în contradictoriu cu Franța*, nr. 7618/05 (18 noiembrie 2010), cauză în care Curtea a constatat încălcarea dispozițiilor Art. 6 § 1 din *Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale*).

Autoritatea competentă este autoritatea dintr-un anumit stat investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția.

B. Considerații procedurale

418. Procedurile de recunoaștere sau exequator descrise mai jos și stabilite la Articolul 23 din Convenție se utilizează în majoritatea statelor contractante. Există o procedură alternativă prevăzută în Convenție (Art. 24) în baza căreia printr-o declarație un stat poate alege să utilizeze procedura alternativă.¹⁸⁵

Statul solicitant este statul contractant unde solicitantul își are reședința și unde este formulată cererea de recunoaștere și executare a hotărârii.

Statul solicitat este statul contractant care recepționează cererea și care va recunoaște și executa hotărârea.

419. La primirea cererii de la autoritatea centrală a altui stat, autoritatea centrală din statul solicitat¹⁸⁶ va transmite materialele autorității competente spre soluționare. În anumite state contractante, autoritatea centrală va fi autoritatea competentă în acest scop. În alte state autoritatea competentă poate fi o autoritate judiciară sau administrativă.¹⁸⁷

420. Autoritatea competentă va trebui să pronunțe o hotărâre prin care executarea hotărârii străine a fost încuviințată (exequator). Autoritatea competentă trebuie să ia această măsură afară dacă recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ar fi "evident incompatibilă" cu politica publică a statului solicitat. Nici solicitantul, nici pârâtul nu au dreptul să formuleze obiecții în această fază, cunoscută drept revizuire *ex-officio*.

421. În statele contractante care utilizează procedura înregistrării, înregistrarea poate consta în înregistrarea hotărârii la o autoritate judiciară sau tribunal sau înregistrarea hotărârii la o agenție administrativă sau

¹⁸⁵ Uniunea Europeană nu a declarat că va utiliza procedura alternativă în contextul cererilor de recunoaștere și executare (Art. 24) a unei hotărâri în temeiul Convenției. Astfel autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene vor utiliza procedurile reglementate la Art. 23 pentru procesarea cererilor de recunoaștere și executare în temeiul Convenției (A se vedea Decizia Consiliului nr. 2011/432/UE (supra nota nr. 59)).

¹⁸⁶ În România, autoritatea centrală este Ministerul Justiției. În baza art. 2 alin. 1 și alin. 2 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției a fost desemnat autoritate centrală transmițătoare și primitoare în baza art. 4 din Convenția de la Haga, în relația cu statele contractante la aceasta, și în baza art. 49 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 în relația cu statele membre ale UE.

¹⁸⁷ În România, autoritatea competentă nu este autoritatea centrală. Pentru procedura de exequatur autoritatea competentă este, conform art. 19 din Legea nr. 36/2012, tribunalul în raza căruia se află domiciliul debitorului sau bunurile debitorului.

funcționar public.¹⁸⁸

422. Odată ce executarea hotărârii este încuviințată (exequator) atât solicitantul, cât și pârâtul sunt informați cu privire la aceasta.¹⁸⁹ Pârâtul are dreptul de a obiecta cu privire la încuviințarea executării (exequator) în temeiul câtorva motive limitate.¹⁹⁰ De exemplu, pârâtul poate contesta încuviințarea executării (exequator) dacă nu i s-a adus la cunoștință cererea inițială privind obligațiile de întreținere sau nu a avut posibilitatea de a ataca hotărârea a cărei recunoaștere și executare se solicită acum. Calea de atac va fi utilizată în termen de 60 de zile de la comunicarea hotărârii de încuviințare a executării (exequator). Calea de atac va fi formulată în fața autorității competente conform normelor aplicabile în statul respectiv.¹⁹¹

Tip: Articolul 23 stabilește procedurile de recunoaștere sau recunoaștere și executare. Acest articol se referă atât la o contestație sau cale de atac (Art. 23(7)), cât și la o cale de atac suplimentară (Art. 23(10)). Contestația sau calea de atac de la Articolul 23(7) este limitată la cele trei domenii specifice menționate în articol și la Articolul 23(8) și trebuie introduse în termen de 30 sau 60 de zile de la notificarea declarației sau înregistrării, în funcție de partea care contestă hotărârea.

În schimb, calea de atac suplimentară prevăzută la Articolul 23(10) se supune în întregime normelor interne de drept și poate fi introdusă doar dacă legea internă o permite o astfel de cale de atac.

423. Dacă debitorul nu dorește să înceapă să facă plățile în mod benevol în temeiul hotărârii, se poate proceda la executarea hotărârii în conformitate cu legea statului solicitat, în ciuda contestației sau căii de atac în curs (vezi și Capitolul 12 din prezentul Manual cu privire la executare). În timp ce plățile benevole sunt o modalitate importantă de a asigura că plățile încep să curgă către creditor cât mai curând posibil, este, de asemenea, important să se garanteze executarea corespunzătoare în vederea evitării

¹⁸⁸ În România, nu există o procedură de înregistrare, ci, în locul acesteia, hotărârea de întreținere este recunoscută, iar executarea acesteia este încuviințată. În baza art. 14 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, cererea de exequatur. Decanul baroului desemnează pentru creditorul obligației de întreținere (copil sau adult vulnerabil) un avocat. Avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar și formulează cererea de exequatur. **Conform art. 1098 și art. 1105 din Codul de procedură civilă** cererea de recunoaștere a hotărârii străine se soluționează pe cale principală prin hotărâre, iar pe cale incidentă prin încheiere interlocutorie, în ambele cazuri după citarea părților. Cererea poate fi soluționată fără citarea părților, dacă din hotărârea străină rezultă că pârâtul a fost de acord cu admiterea acțiunii. Cererea de încuviințare a executării (exequator) se soluționează prin hotărâre, după citarea părților. În cazul în care hotărârea străină conține soluții asupra mai multor capete de cerere, care sunt disociabile, încuviințarea poate fi acordată separat.

¹⁸⁹ În anumite cazuri, dacă comunicarea implică o parte dintr-un alt stat, poate fi aplicabilă o altă Convenție sau Regulamentul privind comunicarea actelor. Vezi Capitolul 3, Partea a II-a, Secțiunea IX, *supra*, cu privire la acest aspect.

¹⁹⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 504.

¹⁹¹ În temeiul normei interne de drept din România, împotriva hotărârii de exequatur pronunțată în primă instanță de tribunal se poate formula apel la Curtea de Apel. Termenul de apel este, conform Codului de Procedură Civilă, de 30 de zile de la comunicarea hotărârii (chiar atunci când aceasta a fost făcută odată cu încheierea de încuviințare a executării silite). Apelul suspendă executarea hotărârii de primă instanță.

întârzierilor la plată.

424. Dacă contestația sau calea de atac în ce privește recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) este încununată de succes și încuviințarea executării (exequator) este suspendată, aceasta nu înseamnă în mod obligatoriu că cererea privind plata pensiei de întreținere este încheiată. În funcție de motivul pe care se întemeiază refuzul de a recunoaște și executa hotărârea, în situația în care hotărârea se referă la pensia de întreținere pentru un creditor copil, ar putea fi posibilă pronunțarea unei noi hotărâri în statul solicitat. Autoritatea competentă din statul solicitat poate, dacă legea internă o permite, trata cererea de recunoaștere și executare ca și cum ar fi fost o cerere de pronunțare a unei noi hotărâri în statul solicitat. Această dispoziție garantează că, în situația în care **creditorul** solicită pensie de întreținere pentru copil și cererea există nu poate fi recunoscută sau executată, că există o cale de a obține o nouă hotărâre privind obligațiile de întreținere fără a fi necesară reînceperea întregii proceduri în statul solicitant.¹⁹²

Creditorul este o persoană fizică căreia i se datorează sau se pretinde că i se datorează întreținere. Creditorul poate fi un părinte sau un soț/soție, un copil, părinții adoptivi, rudele sau alte persoane care au în grijă un copil. În unele state, această persoană fizică poate fi denumită beneficiar al obligației de întreținere, persoană căreia i se datorează întreținerea, părintele care exercită autoritatea părintească sau persoana care are în grijă copilul.

425. În fine, dacă contestația sau calea de atac nu a fost încununată de succes, norma internă a statului solicitat poate permite introducerea unei căi suplimentare de atac. Dacă acest lucru este permis, Convenția prevede în mod expres că respectiva cale de atac suplimentară nu va avea efect de suspendare a executării hotărârii, cu excepția unor circumstanțe extraordinare (Art. 23(10)).¹⁹³

C. Utilizarea acestui tip de cerere

426. Cererea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri existente privind obligațiile de întreținere va fi primită de la un alt stat contractant în care se solicită executarea hotărârii, ca urmare a faptului că debitorul își are reședința, bunurile sau veniturile în statul solicitat.

427. Deși cele mai multe cereri vor avea ca obiect recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri, în anumite cazuri

¹⁹² În temeiul normei interne de drept din România, această situație de prorogare de competență nu este prevăzută expres de Legea nr. 36/2012. Astfel, creditorul va fi nevoit, în cazul în care cererea de exequatur este respinsă de către Tribunal, să depună, prin avocat, o nouă cerere la Judecătoria.

¹⁹³ În temeiul normei interne de drept din România, împotriva hotărârii pronunțată în apel la Curtea de Apel se poate formula recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție. Termenul de recurs este, conform Codului de Procedură Civilă, de 30 de zile de la comunicarea hotărârii. Recursul nu suspendă executarea hotărârii.

creditorul va cere doar recunoașterea, nu și încuviințarea executării (exequator) hotărârii.

Recunoașterea unei hotărâri de întreținere este o procedură folosită de o autoritate competentă a unui stat să accepte determinarea drepturilor și obligațiile privind întreținerea făcută de autoritatea din statul de origine, unde hotărârea a fost pronunțată și produce efecte.

428. Dacă hotărârea a fost pronunțată în statul unde se solicită executarea, atunci nu este necesară recunoașterea. Cererea poate fi procesată în vederea executării (vezi Capitolul 12).

D. Speță

429. Creditorul are o hotărâre privind obligații de întreținere pronunțată în Statul A și care impune debitorului plata pensiei de întreținere pentru copil. **Debitorul** locuiește în România. În loc de a solicita pronunțarea unei noi hotărâri în România, creditorul dorește executarea hotărârii existente în România. Statul A și România sunt, ambele, state contractante la Convenție.

Procedura în temeiul Convenției :

430. Creditorul¹⁹⁴ va solicita autorității centrale să transmită o cerere de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) hotărârii privind obligațiile de întreținere în România. Cererea va fi verificată pentru a se vedea dacă este completă și va fi procesată de autoritatea centrală din România. Debitorul va fi notificat și i se va da posibilitatea de a obiecta cu privire la recunoaștere în temeiul motivelor limitate stabilite în Convenție. O dată recunoscută, hotărârea poate fi executată de către autoritatea competentă din România în același mod în care ar fi executată dacă ar fi o hotărâre pronunțată în România.

Pentru informații privind cererile de **executare** pronunțate în statul solicitat (de ex. România) – vezi Capitolul 9. Pentru informații privind **executarea** oricărui tip de hotărâri privind obligațiile de întreținere – vezi Capitolul 12.

E. Cine poate formula astfel de cereri

431. Cererea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) poate fi prezentată de un creditor sau debitor al unei obligații de întreținere (astfel cum se arată mai jos – cererea debitorului va viza doar recunoașterea, în timp ce cererea formulată de un creditor poate viza fie recunoașterea, fie executarea, sau ambele). Solicitantul trebuie să își aibă reședința în statul care transmite cererea și nu trebuie să fie prezent în România pentru ca o hotărâre să fie recunoscută și executată în acel stat (Art. 29). În contextul unei astfel de cereri, creditorul poate fi persoana

¹⁹⁴ De remarcat că în anumite situații, cererea va fi prezentată de un organism public (cum ar fi o agenție de protecție a minorilor) în numele unui creditor.

căreia i se datorează pensia de întreținere, precum și un organism public care acționează în numele creditorului, sau un organism public care a furnizat prestații unui creditor.

Sfat: Căutați o listă de verificare simplă pe care să o urmați? Vreți să săriți peste detalii? Mergeți la finalul prezentului Capitol și utilizați **Lista de verificare**.

II. Procedura de recunoaștere și executare pe scurt

432. Schița de mai jos ilustrează întregul proces de recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) cererilor de un **creditor** privind hotărâri care impun plata unor obligații de întreținere, inclusiv pașii pe care îi va urma autoritatea centrală din România. Următoarea secțiune a prezentului Capitol detaliază măsurile ce vor fi luate de autoritățile competente.

433. Această parte se aplică similar cererilor care au ca obiect numai recunoaștere. Aceste cereri sunt foarte rar folosite. Art. 26 prevede că dispozițiile din Capitolul V (recunoașterea și încuviințarea executării-exequator) se aplică "*mutatis mutandis*" cererilor de recunoaștere, cu excepția situației în care solicitarea de încuviințare a executării este înlocuită cu cea referitoare la efectele hotărârii în statul de origine. Aceasta înseamnă că, pentru motive practice, dispozițiile privind recunoașterea și încuviințarea executării-exequator se vor aplica cererilor de recunoaștere, cu excepția dispozițiilor care trebuie modificate deoarece nu se solicită în niciun fel executarea hotărârii.¹⁹⁵

¹⁹⁵ A se vedea Raportul explicativ al Convenției, alineatul 546.

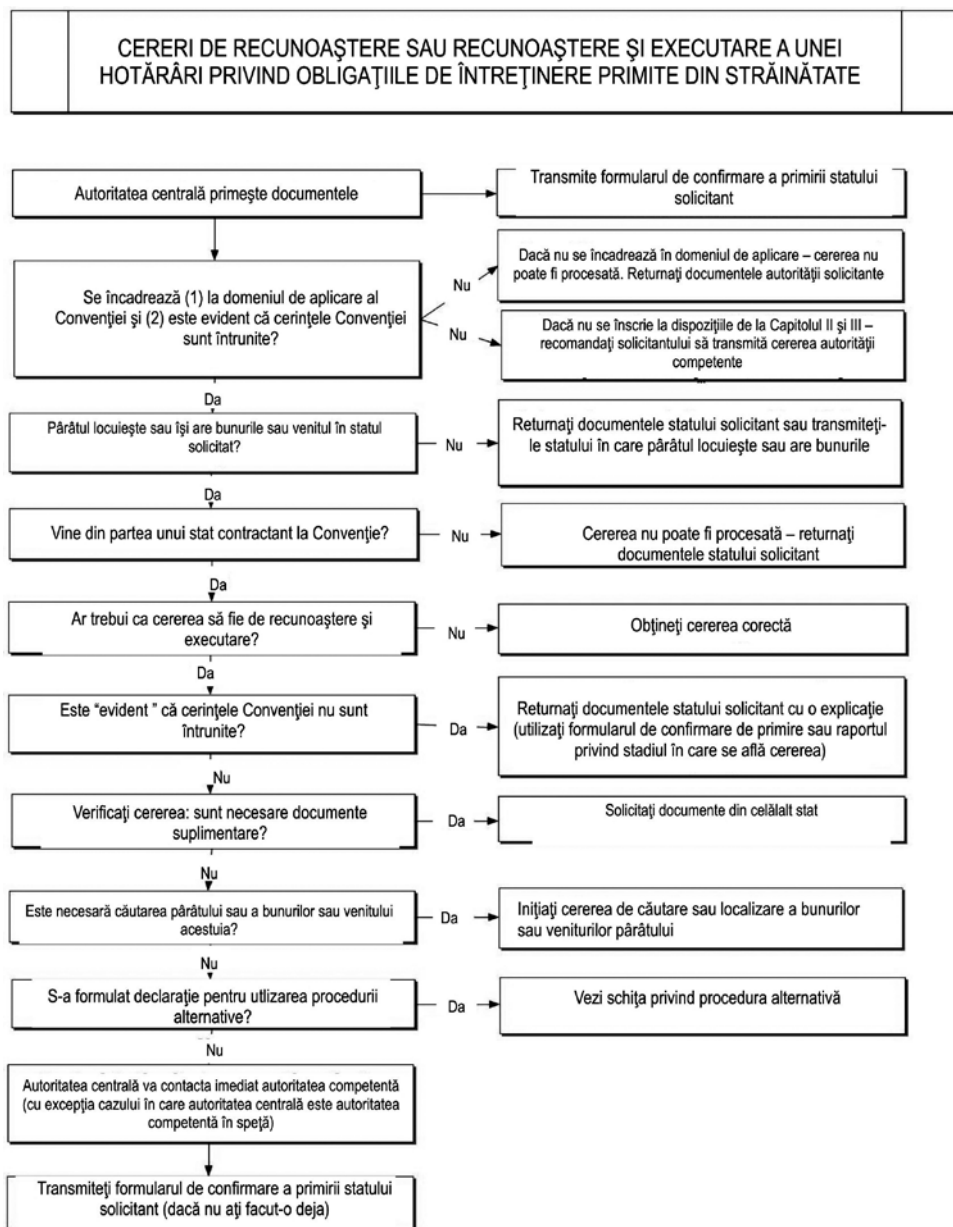


Figura 6: Schița privind cererile de recunoaștere sau recunoaștere și executare primite din străinătate de către autoritatea centrală din România

III. Proceduri

A. *Verificarea preliminară a documentelor transmise și alte aspecte preliminare*

434. Anterior transmiterii materialelor autorității competente în România, autoritatea centrală din România trebuie să verifice dacă obiectul cererii se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției în ce privește recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) și să se asigure că setul de documente este complet. Autoritatea competentă din România va trebui să efectueze, la rândul ei, aceasta verificare.

1. Prima revizuire a documentelor

- Cererea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) se referă la pensia de întreținere pentru un copil? Trebuie să se încadreze în domeniul de aplicare al Convenției, astfel cum se arată la Capitolul 3, Partea I. Dacă hotărârea se referă doar la pensia de întreținere pentru soț/soție sau la alte forme de obligații care decurg dintr-o relație de familie și domeniul de aplicare al Convenției nu a fost extins la aceste alte forme de obligații, **cererea directă** se va transmite autorităților competente (vezi Partea II de mai jos).
- Pârâtul sau debitorul își are reședința în statul solicitat sau are bunuri sau venituri în statul solicitat? Dacă nu, cazul trebuie trimis în statul în care pârâtul sau debitorul își are reședința sau își are bunurile sau returnat statului solicitat.
- Cererea provine dintr-un stat contractant? Dacă nu, Convenția nu poate fi aplicată.

Cererea directă nu este transmisă unei autorități centrale. Cererea directă este o solicitare primită de o autoritate competentă, cum ar fi o instanță sau o autoritate administrativă, direct de la o persoană. Se formulează în afara dispozițiilor de la Articolul 10 din Convenție. Vezi Partea II de mai jos.

2. Este cererea de recunoaștere sau recunoaștere și executare cererea potrivită?

435. Verificați documentele pentru a vă asigura că cererea corectă este de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Țineți seama de următoarele:

- Dacă nu există niciun fel de hotărâre privind obligațiile de întreținere – cererea trebuie să vizeze pronunțarea unei hotărâri și nu recunoașterea și încuviințarea executării (exequator). Vezi Capitolul 10.
- Dacă există o hotărâre privind obligațiile de întreținere, dar

aceasta a fost pronunțată în statul dumneavoastră, hotărârea nu trebuie recunoscută. Hotărârea poate fi pur și simplu procesată în conformitate cu procedurile uzuale de executare. Vezi Capitolul 9.

3. Este "evident" că cerințele Convenției sunt îndeplinite?

436. Convenția permite autorității centrale refuzarea procesării unei cereri doar dacă consideră că este "evident că cerințele Convenției" nu sunt îndeplinite (vezi Art. 12(8)). Situațiile în care acest lucru s-ar putea întâmpla sunt destul de limitate.¹⁹⁶ Pentru a fi "evident", motivul refuzului trebuie să fie vădit sau manifest la primirea documentelor.¹⁹⁷ De exemplu o cerere poate fi refuzată atunci când din documente reiese clar că hotărârea nu are nimic de-a face cu obligațiile de întreținere. În mod similar, o cerere poate fi refuzată în situația în care o cerere precedentă formulată de aceeași parte în baza aceluiași temeiuri nu a fost încununată de succes.

437. Rețineți că atunci când recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii pare să fie contrară ordinii publice, cererea trebuie totuși transmisă și procesată de autoritatea competentă. Autoritatea competentă poate stabili dacă recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ar fi contrară ordinii publice și refuza recunoașterea hotărârii pe acest motiv.

4. Verificați dacă documentele sunt complete

438. Autoritățile centrale au obligația de a verifica cererea primită de la statul solicitant în timp util pentru a se asigura că este completă și de a transmite cererea completată la autoritatea competentă în vederea recunoașterii sau recunoașterii și încuviințării executării (exequator) hotărârii. Dacă sunt necesare documente suplimentare, autoritatea centrală trebuie să le solicite fără întârziere. Articolul 25 din Convenție stabilește o listă completă de documente necesare – niciun fel de alt document nu va fi solicitat în contextul unei cereri de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator).

439. Articolele 11, 12, 25 și 44 din Convenție prevăd că setul de documente primit trebuie să includă:

√	Formularul de cerere
√	Textul complet al hotărârii sau extrasul
√	Certificatul care atestă caracterul executoriu
√	Document de atestare a înștiințării corespunzătoare (cu excepția cazului în care pârâtul s-a înfățișat, a fost reprezentat sau a contestat hotărârea)
În funcție de caz	Versiunile traduse ale documentelor
În funcție de caz	Formularul privind situația financiară (doar pentru cererile formulate de creditori)

¹⁹⁶ Raportul explicativ asupra Convenției, al. 345.

¹⁹⁷ Raportul explicativ asupra Convenției, al. 344.

În funcție de caz	Documentul care prezintă calculele restanțelor la plată
În funcție de caz	Documentul care explică modul de ajustare sau indexare a hotărârii
✓	Formularul de transmitere

Figura 7: Conținutul cererii de recunoaștere și executare

440. Mai jos o scurtă descriere a documentelor pe care trebuie să vă așteptați să le primiți în setul de materiale din străinătate (consultați Figura 7 de mai sus pentru a determina care din formularele de mai jos sunt obligatorii, respectiv care se solicită în funcție de caz).

a) Formulare solicitate în fiecare set de documente:

(1) Formular de cerere

În cele mai multe cazuri formularul de cerere recomandat va fi utilizat de către statul solicitant. Astfel se asigură furnizarea tuturor informațiilor necesare statului solicitat. Dacă cererea din străinătate nu a utilizat formularul recomandat, cererea trebuie să includă datele elementare pentru o astfel de cerere cum ar fi datele de contact ale solicitantului, datele de contact ale pârâtului, informații cu privire la persoanele cărora li se datorează întreținere și date cu privire la transmiterea plăților.

(2) Textul hotărârii sau extrasul

Textul integral al hotărârii privind obligațiile de întreținere este necesar, cu excepția cazului în care statul a indicat că va accepta doar un extras al hotărârii. Cererea nu trebuie să includă copii certificate ale hotărârii, cu excepția cazului în care statul dumneavoastră a specificat că le solicită în fiecare caz.¹⁹⁸

(3) Certificatul care atestă caracterul executoriu

Este necesar un document care să precizeze că hotărârea este executorie în statul de origine (certificatul care atestă caracterul executoriu). Dacă hotărârea a fost pronunțată de o autoritate administrativă, documentul trebuie să includă o declarație care să precizeze că dispozițiile de la Articolul 19(3) sunt îndeplinite, cu

¹⁹⁸ România solicită textul integral al hotărârii. România nu a precizat că va accepta, în locul textului integral al hotărârii, un rezumat sau un extras din hotărâre, redactat de autoritatea competentă din statul de origine, care poate fi prezentat utilizând formularul recomandat și publicat de Conferința de drept internațional privat de la Haga. În situația inversă, atunci când se solicită, în străinătate, un rezumat sau un extras din hotărâre pronunțată de o autoritate română, conform art. 9 din Legea nr. 36/2012, competența pentru emiterea extrasului de hotărâre și tranzacție judiciară (Anexa A- modelul formularului recomandat și publicat de Conferința de drept internațional privat de la Haga) pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată, în condițiile art. 23 din Convenția de la Haga din 2007, în relația cu un stat terț contractant la Convenția de la Haga din 2007, aparține primei instanțe, respectiv instanței în fața căreia s-a încheiat tranzacția.

excepția cazului în care statul dumneavoastră (statul solicitat) a specificat că nu solicită o astfel de declarație.¹⁹⁹ Dacă cererea care are ca obiect numai recunoașterea, atunci cererea are ca obiect numai stabilirea faptului că acea hotărâre produce efecte în statul de origine, nu că este executorie.²⁰⁰ Există o prevedere în certificatul care atestă caracterul executoriu care indică data de la care hotărârea produce efecte în acel stat.

(4) Document de atestare a înștiințării corespunzătoare

Documentul de atestare a înștiințării corespunzătoare este solicitat doar dacă pârâtul nu s-a înfățișat sau nu a fost reprezentat la procedură. Aspectul cu privire la înfățișarea sau reprezentarea pârâtului poate fi verificat prin analizarea formularului de cerere recomandat (Secțiunea 7). Acest alineat furnizează informația necesară.

Dacă formularul de cerere indică faptul că pârâtul nu s-a înfățișat sau nu a fost reprezentat la pronunțarea hotărârii, documentul de atestare a înștiințării corespunzătoare va indica dacă persoanei în cauză i s-a comunicat cererea sau dacă a avut posibilitatea de a se înfățișa la procedurile care au condus la pronunțarea hotărârii sau dacă a fost informat cu privire la hotărâre după ce aceasta a fost pronunțată, având posibilitatea de a o contesta. A se nota faptul că, în anumite state, întâmpinarea sau cererea reconvențională poate fi formulată în scris. Pârâtul nu trebuie să se prezinte personal întotdeauna.

(5) Formularul de transmitere

Fiecare cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare executării (exequatur) trebuie să fie însoțită de un formular de transmitere. Acest formular este obligatoriu în temeiul Convenției. Formularul de transmitere identifică părțile și categoria de cerere. De asemenea, indică documentele care însoțesc cererea.

b) Alte formulare care ar putea fi necesare

441. Cu toate că Articolul 11(3) prevede că doar documentele enumerate la acel articol (și descrise mai sus) pot fi solicitate în contextul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur), ar putea fi necesare și alte formulare, în funcție de fiecare caz în parte:

¹⁹⁹ România solicită certificatul care atestă caracterul executoriu. România nu a precizat că nu solicită certificatul care atestă caracterul executoriu. În situația inversă, atunci când se solicită, în străinătate, certificatul care atestă caracterul executoriu, conform art. 10 din Legea nr. 36/2012, competența pentru emiterea certificatului care atestă caracterul executoriu al hotărârii, tranzacției judiciare sau actului autentic (Anexa A- modelul formularului recomandat și publicat de Conferința de drept internațional privat de la Haga) pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată, în condițiile art. 23 din Convenția de la Haga din 2007, în relația cu un stat terț contractant la Convenția de la Haga din 2007, aparține primei instanțe, notarului public, respectiv instanței în fața căreia s-a încheiat tranzacția.

²⁰⁰ Raportul explicativ la Convenție, alineatul 546.

(a) Formularul privind situația financiară

În cazul în care solicitantul solicită și executarea hotărârii (ceea ce se va întâmpla în majoritatea cazurilor) s-a dovedit în practică că este bine să fie inclus și un formular privind situația financiară care furnizează informații importante cu privire la localizarea și situația financiară a pârâtului, în măsura în care aceste informații sunt deținute de către solicitant. Dacă cererea are ca obiect numai recunoașterea, atunci nu trebuie anexat niciun formular.

În cazul în care solicitantul a utilizat formularul recomandat privind situația financiară, partea din formular care se referă la creditor va fi lăsată necompletată, ținând cont că această informație nu este necesară în contextul unei cereri de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator).

(b) Documentul care prezintă calculele restanțelor la plată

În cazul în care există obligații de întreținere neplătite (restanțe) impuse de hotărâre, trebuie să se includă și un document care stabilește cuantumul restanțelor, modul de calculare a acestora și data efectuării calculelor.

(c) Documentul care explică modul de ajustare sau indexare

În unele state, fie hotărârea, fie normele interne în baza cărora a fost pronunțată decizia prevăd că hotărârea va fi indexată sau ajustată în mod automat cu o anumită frecvență. Dacă acest lucru este aplicabil, statul solicitant trebuie să fi furnizat în setul de documente detalii cu privire la efectuarea acestei ajustări. De exemplu – dacă ajustarea se va face pe baza unui procent al cheltuielilor de trai, detalii cu privire la statul care va efectua ajustarea, informația care va fi necesară pentru a realiza calculele și modul în care suma recalculată va fi comunicată autorităților centrale solicitate și părților.²⁰¹

(d) Dovada prestațiilor furnizate – organisme publice

În cazul în care cererea este formulată de către un organism public, de exemplu de o agenție de servicii sociale, în numele solicitantului, acel organism public ar putea fi necesar să furnizeze informații care să ateste faptul că are dreptul de a acționa în numele solicitantului sau să includă informații pentru a indica furnizarea de prestații de întreținere.

5. Este nevoie de o căutare a adresei pârâtului ?

442. În prealabil, dacă solicitantul nu a furnizat o adresă valabilă pârâtului, autoritatea centrală ar putea dori să identifice adresa respectivă în vederea asigurării posibilității de comunicare a cererii de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Localizarea

²⁰¹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 435. Aceasta înseamnă că nicio hotărâre ulterioară care ajustează obligația de întreținere nu trebuie să parcurgă întregul proces de recunoaștere. Recunoașterea inițială include ajustările viitoare. De exemplu, Agenția Australiană pentru Protecția Copilului reevaluează pensia de întreținere la termen de 15 luni în funcție de situația financiară a părților.

pârâtului poate fi necesară pentru a determina autoritatea competentă să soluționeze cererea. În anumite state, cererea de căutare sau localizare trebuie inițiată de autoritatea competentă la un moment ulterior în cadrul procedurii. Aceasta este o chestiune de procedură internă.²⁰²

443. Pentru a determina adresa pârâtului, autoritatea centrală va trebui să acceseze orice bănci de date și surse de informații publice la care are acces și să solicite altor organisme publice sprijin în localizarea pârâtului, în limitele stabilite de legislația națională în vigoare cu privire la accesul la datele cu caracter personal. Autoritățile centrale pot avea acces și la surse de informații restricționate.

444. Dacă pârâtul nu poate fi localizat, autoritatea centrală a statului solicitant va fi informată în această privință de către autoritatea centrală din România (rețineți că în cazul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri bazate pe localizarea bunurilor sau veniturilor în statul solicitat, pârâtul s-ar putea afla în afara statului). Dacă nu este disponibilă nicio informație suplimentară în vederea sprijinirii la localizarea pârâtului, cererea nu va putea fi procesată.

6. Dacă documentația este incompletă

445. Dacă documentația solicitată nu a fost furnizată de către solicitant,

²⁰² În România, în baza art. 12 denumit Atribuțiile autorităților și instituțiilor care dețin date cu caracter personal în soluționarea cererilor de măsuri specifice, având ca obiect contribuirea la localizarea sau facilitarea căutării de informații privind veniturile ori bunurile debitorului sau ale creditorului din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției primește (în conformitate cu dispozițiile art. 51, 53 și 61 - 63 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, precum și ale art. 6 și 7 din Convenția de la Haga din 2007) cererile de măsuri specifice formulate de autoritatea centrală dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau dintr-un stat contractant la Convenția de la Haga din 2007). Ministerul Justiției transmite spre competență soluționare Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, după caz, structurilor aflate în subordinea sau coordonarea acestora, precum și oricăror altor autorități ori instituții competente care dețin date cu caracter personal, cererile de măsuri specifice având ca obiect contribuirea la localizarea debitorului sau a creditorului și/sau facilitarea căutării de informații privind veniturile sau bunurile debitorului ori ale creditorului. La primirea cererilor de măsuri specifice, autoritățile sau instituțiile care dețin date cu caracter personal aplică în mod corespunzător, în completare, dispozițiile prevăzute în Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare. Răspunsul primit de la autoritățile sau instituțiile române care dețin date cu caracter personal este transmis, de către Ministerul Justiției, autorității centrale din statul membru al Uniunii Europene, în temeiul art. 53 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, respectiv statul contractant la Convenția de la Haga din 2007.

În scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele au drept de acces direct la bazele electronice de date sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice. Aceste autorități și instituții au obligația de a lua măsurile necesare în vederea asigurării accesului direct al instanțelor la bazele electronice de date și sistemele de informare.

La cererea executorului judecătoresc, cei care datorează sume de bani debitorului au datoria să dea toate informațiile necesare pentru efectuarea executării. Organele fiscale, instituțiile publice, instituțiile de credit și orice alte persoane sunt obligate să îi comunice datele și informațiile necesare realizării executării silită. Executorul judecătoresc are acces liber și gratuit la cartea funciară, la registrul comerțului și la alte registre publice care conțin date despre bunurile debitorului susceptibile de urmărire silită, dacă se face dovada începerii executării silită.

autoritatea centrală din România ar fi trebuit să informeze deja autoritatea centrală solicitantă pentru a cere furnizarea documentelor lipsă, înainte de a transmite setul de documente autorității competente. În cazul în care o autoritate competentă constată că unul din documentele necesare lipsește, va informa autoritatea centrală din România de îndată în vederea solicitării informațiilor lipsă de la autoritatea centrală.

446. Dacă o autoritate centrală solicitată din România cere documente suplimentare, statul solicitant are la dispoziție **trei luni** în care să furnizeze documentele. Dacă documentele solicitate nu sunt furnizate în termen de trei luni și cererea nu poate fi transmisă, autoritatea centrală statul solicitat poate (dar nu este obligată) să închidă dosarul și să informeze statul solicitant cu privire la aceasta.

447. De remarcat că verificarea preliminară a documentelor și solicitarea de transmitere a unor documente suplimentare se vor realiza anterior analizării de către autoritatea competentă a temeiurilor cererii.

7. Măsuri provizorii sau asigurătorii corespunzătoare

448. Ar putea fi necesar ca autoritatea competentă să ia măsuri provizorii sau asigurătorii pe durata în care procedura este în curs. Luarea acestor măsuri poate fi dispusă în diverse momente în timpul — ba chiar și anterior — procesării cererii. Pentru mai multe informații cu privire la măsurile provizorii sau asigurătorii vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII.

B. Încuviințarea executării (exequator) de către autoritatea competentă

449. Considerațiile de mai jos se referă la procedurile utilizate de către autoritățile competente după ce aspectele preliminare menționate mai sus au fost rezolvate, în contextul procesării cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) hotărârilor privind obligațiile de întreținere în temeiul Articolului 23 din Convenție.²⁰³

Schița de mai jos indică pașii pe care autoritatea competentă din România trebuie să îi urmeze.

²⁰³ Uniunea Europeană va declara că va utiliza procedura alternativă în contextul unei cereri de recunoaștere și executare (Art. 24) a unei decizii în temeiul Convenției. Astfel autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene vor utiliza procedurile reglementate la Art. 23 în vederea procesării cererilor de recunoaștere și executare în temeiul Convenției (vezi *Decizia Consiliului nr. 2011/432/UE* (supra nota nr. 59)).

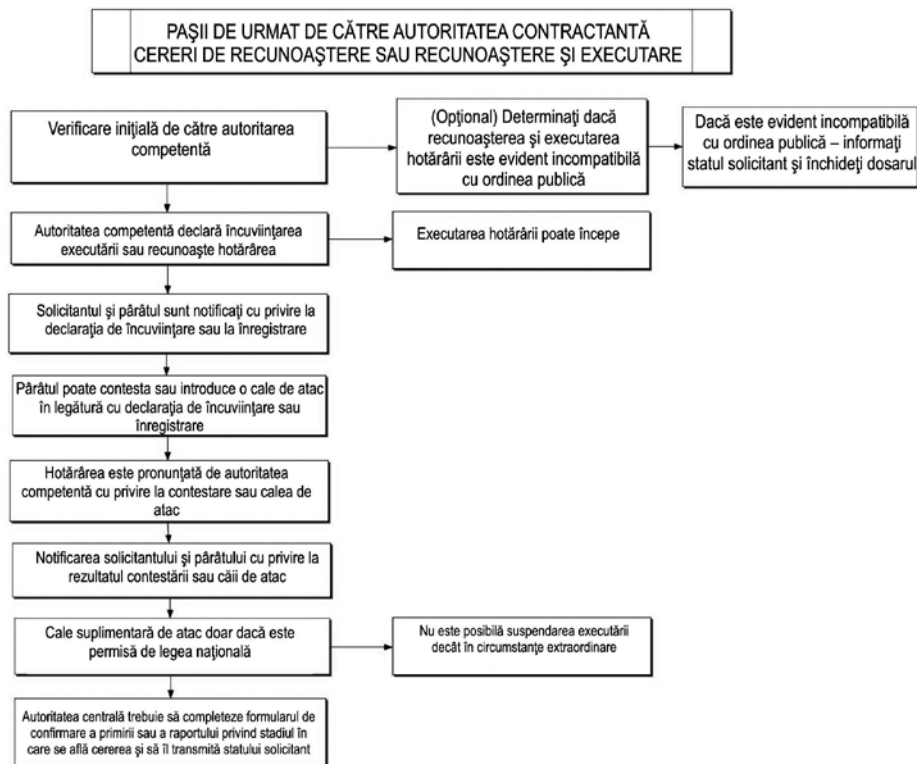


Figura 8: Pașii de urmat de către autoritatea competentă în materia cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și executare (Art. 23)

1. Încuviințarea executării (exequator) hotărârii

450. O dată ce autoritatea competentă a primit cererea completă, va proceda la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii.²⁰⁴ Acest pas (încuviințarea executării) va fi urmat "de îndată" de către autoritatea competentă (Art. 23(2) a)). Această decizie (încuviințarea executării sau înregistrarea în vederea executării) trebuie luată imediat de către autoritatea competentă (art. 32 (2) a)). Executarea hotărârii privind obligațiile de întreținere odată încuviințată se face, fără alte formalități, în conformitate cu legile interne ale statului solicitat.²⁰⁵

²⁰⁴ Idem, supra nota nr. 188.

²⁰⁵ În temeiul normei interne de drept și a procedurilor din România, în baza art. 14 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, cererea de executare. Decanul baroului desemnează pentru creditorul obligației de întreținere (copil sau adult vulnerabil) un avocat. Avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc. Ulterior, avocatul depune cererea la executorul judecătoresc teritorial competent care va iniția măsurilor de executare silită.

2. Refuzul de a încuviința executarea hotărârii sau de a recunoaște hotărârea în vederea executării

451. Singurul motiv care poate fi utilizat de către autoritatea competentă pentru a refuza recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii sau înregistrarea în vederea executării hotărârii este faptul că recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii ar fi **în mod evident incompatibilă** cu ordinea publică. Această excepție este gândită a fi foarte limitată pentru a asigura că statele contractante la Convenție vor recunoaște și încuviința executarea hotărârii pronunțate în alte state contractante în cea mai mare măsură posibilă. Excepția va fi utilizată doar acolo unde recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ar duce la un rezultat "intolerabil".²⁰⁶

Creditorul este o persoană fizică căreia i se datorează sau se pretinde că i se datorează întreținere. Creditorul poate fi un părinte sau un soț/soție, un copil, părinții adoptivi, rudele sau alte persoane care au în grijă un copil. În unele state, această persoană fizică poate fi denumită beneficiar al obligației de întreținere, persoană căreia i se datorează întreținerea, părintele care exercită autoritatea părintească sau persoana care are în grijă copilul.

3. Executarea hotărârii

452. O dată ce executarea hotărârii a fost încuviințată, solicitantul nu mai trebuie să formuleze niciun fel de cerere sau solicitare în temeiul Convenției pentru a executa hotărârea. De asemenea, nu există niciun fel de altă cerință în temeiul Convenției ca pârâtul să fie înștiințat cu privire la executarea hotărârii înainte de începerea procedurii de executare.²⁰⁷ (A se vedea Capitolul 12 privind executarea hotărârilor).

²⁰⁶ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 478.

²⁰⁷ Este posibil ca norma de drept a unor state să prevadă proceduri sau dispoziții cu privire la obligația de notificare a debitorului anterior momentului executării, dar acestea sunt prevederi separate de dispozițiile Convenției. În temeiul normei interne de drept din România, **dacă cererea de executare a fost încuviințată de Judecătoria, executorul judecătoresc va comunica debitorului o copie de pe încheiere, împreună cu o copie a titlului executoriu și o somație.** Debitorul va fi somat să își îndeplinească obligația, de îndată sau în termenul acordat de lege, cu arătarea că, în caz contrar, se va proceda la continuarea executării silite. Nu este necesară comunicarea titlului executoriu și a somației dacă debitorul este decăzut din beneficiul termenului de plată sau dacă executarea se face în temeiul ordonanțelor și încheierile pronunțate de instanță și declarate de lege executorii. Comunicarea actelor de procedură în cadrul executării silite se poate face de către executorul judecătoresc fie personal, fie prin intermediul agentului său procedural. Dovada comunicării prin agent procedural are aceeași forță probantă cu dovada comunicării efectuate de către executor însuși. **Executarea silită efectivă nu poate avea loc decât după expirarea termenului arătat în somație sau în cel prevăzut în încheierea prin care s-a încuviințat executarea.** Pentru toate actele efectuate în cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să încheie procese-verbale. Executarea silită se efectuează, după caz, la locul unde debitorul realizează venituri sau la locul unde se găsesc alte venituri ori bunuri ale sale supuse urmăririi. În situația în care notificarea este cerută prin norma internă de drept și se aplică una din convențiile sau unul din regulamentele cu privire la comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare în străinătate, se vor aplica respectivele proceduri. Dacă ambele state sunt parte la Convenția din 1965, a se vedea Capitolul 3, Partea II, Secțiunea a IX-a.

4. Notificarea solicitantului și a pârâtului

453. O dată ce executarea hotărârii a fost încuviințată, ambele părți vor fi notificate cu privire la hotărârea de încuviințare a executării (exequator). Nu există proceduri de notificare sau comunicare în temeiul Convenției, astfel încât acestea se vor efectua în conformitate cu normele interne ale României.²⁰⁸ Solicitantul va fi notificat prin intermediul autorității centrale a statului solicitant, în funcție de procedurile statului solicitat, pentru a i se confirma că hotărârea a fost recunoscută și urmează a fi executată sau, în cazul în care recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) au fost refuzate, pentru a i se aduce la cunoștință refuzul.²⁰⁹

5. Obiecțiile pârâtului sau solicitantului cu privire la recunoaștere și executare

a) Generalități

454. Dispozițiile Convenției privind recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârilor în materia obligațiilor de întreținere sunt concepute pentru a asigura că ori de câte ori este posibil hotărârile existente privind obligațiile de întreținere sunt recunoscute și executate rapid în statele contractante.²¹⁰ După cum menționam mai sus în cuprinsul prezentului Capitol, procedurile în temeiul Convenției au fost structurate astfel încât recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri să aibă loc doar dacă pârâtul este capabil să demonstreze în mod clar că există motive bine întemeiate ca hotărârea să nu fie recunoscută, iar executarea acesteia să nu fie încuviințată.

455. O hotărâre pronunțată în străinătate o dată recunoscută și executarea acesteia încuviințată (exequator) va putea fi executată în același mod în care ar fi executată orice hotărâre privind obligațiile de întreținere pronunțată în România. În temeiul Convenției un stat poate face uz de toate mecanismele de executare disponibile pentru a asigura respectarea hotărârii (A se vedea Capitolul 12). Convenția prevede, de asemenea, anumite obiecții limitate care pot fi ridicate de către pârât (persoana împotriva căreia se îndreaptă cererea de recunoaștere) în situația în care consideră că hotărârea nu ar trebui recunoscută sau executată.

456. Articolul 20 stabilește cerințele privind recunoașterea și încuviințarea

²⁰⁸ Dacă legea din România prevede notificarea, notificarea părților aflate în străinătate se va realiza în conformitate cu *Regulamentul (CE) Nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea)* în relația dintre statele membre ale Uniunii Europene sau în conformitate cu *Convenția de la Haga din 15 noiembrie 1965 privind comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială* în statele din afara spațiului Uniunii Europene, dacă dispozițiile Convenției se aplică între România și celălalt stat. Dacă Convenția de la Haga din 1965 nu este în vigoare între cele două state implicate, notificarea se va realiza în conformitate cu alte tratate multilaterale sau bilaterale în vigoare între cele două state sau în conformitate cu legislația România. Pentru mai multe informații cu privire la comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea IX.

²⁰⁹ În temeiul normei interne de drept din România comunicarea tuturor actelor de procedură se face la avocatul desemnat de Baroul local, conform Legii nr. 36/2012.

²¹⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 428.

executării (exequator) în alt stat membru a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate într-un anumit stat contractant. Aceste "temeiuri de recunoaștere și executare" se referă în general la tipul de legătură pe care un părinte, membru al familiei sau copiii trebuie să îl fi avut cu un stat pentru ca hotărârea pronunțată să poată fi executată în alt stat. De exemplu, legătura cu statul care a pronunțat respectiva hotărâre poate consta în reședința părților și a copiilor în acel stat sau în participarea pârâtului la procedura care a condus la pronunțarea hotărârii.²¹¹

457. Pârâtul poate contesta sau introduce o cale de atac privind încuviințarea executării hotărârii (exequator) pe motivul că niciunul dintre temeiurile de recunoaștere și executare nu este aplicabil. Aceasta nu înseamnă în mod obligatoriu că hotărârea nu a fost pronunțată în mod valabil în statul în care a fost pronunțată – ci doar că nu poate fi recunoscută și executată în statul contractant solicitat în temeiul Convenției.

458. În mod similar, în temeiul Articolului 22, pârâtul poate obiecta cu privire la recunoașterea hotărârii pe motiv că recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) sunt în mod evident contrare ordinii publice sau că au existat deficiențe în procesul de obținere a hotărârii, cum ar fi neefectuarea notificării sau comunicării procedurii privind obligațiile de întreținere sau a hotărârii pârâtului, fraudă sau faptul că există o hotărâre ulterioară care este incompatibilă cu hotărârea care se solicită a fi recunoscută.

459. În cele mai multe cazuri pârâtul va fi cel care va iniția contestarea sau calea de atac. Cu toate că nu se întâmplă foarte des, și solicitantul poate contesta sau ataca refuzul de încuviințare a executării (exequator).

b) Termenul de contestare sau introducere a căii de atac

460. Dacă partea care are dreptul de a contesta sau introduce o cale de atac cu privire la încuviințarea executării (exequator) își are reședința în statul în care a avut loc încuviințarea executării (exequator), calea de atac sau contestația trebuie introduse în termen de **30 de zile** de la data la care partea a fost notificată cu privire la hotărârea de încuviințare a executării. Dacă partea care contestă sau introduce calea de atac își are reședința în exteriorul statului, partea va avea la dispoziție un termen de **60 de zile** de la data notificării pentru a formula contestația sau a introduce calea de atac (Art. 23(6)).²¹²

461. În cele mai multe cazuri pârâtul va avea reședința în statul solicitat, astfel încât va avea la dispoziție doar 30 de zile pentru a contesta sau introduce o cale de atac privind încuviințarea executării (exequator). Cu toate acestea, dacă hotărârea a fost transmisă statului solicitat în vederea recunoașterii ca urmare a faptului că există bunuri localizate în statul respectiv, pârâtul poate să aibă reședința în altă. Într-un astfel de caz pârâtul va avea la dispoziție 60 de zile pentru a formula contestația sau a introduce

²¹¹ Art. 20 stabilește ceea ce este cunoscut sub numele de "norme de competență indirectă". Art. 20 nu conține norme („de competență directă”) în baza cărora autoritatea unui stat se poate pronunța, ci conține norme care stabilesc criterii în baza cărora se poate recunoaște în alt stat hotărârea pronunțată. A se vedea Raportul explicativ la Convenție (alineatul 443) și Capitolul 4 din acest Manual.

²¹² Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 503.

calea de atac. În mod similar, un debitor poate solicita recunoașterea în statul său de origine a unei hotărâri pronunțate în străinătate care limitează executarea. Într-un astfel de caz, creditorul din străinătate va avea dreptul de a contesta sau ataca încuviințarea executării (exequator), în funcție de situație, și, în temeiul Convenției, va avea la dispoziție 60 de zile pentru aceasta.

c) Motive de contestare și introducere a unei căi de atac

462. Convenția prevede doar motive limitate de formulare a unei contestații sau de introducere a unei căi de atac cu privire la încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri privind obligațiile de întreținere. După cum s-a arătat mai sus, pârâtul poate formula contestația sau introduce calea de atac pe motiv că:

- Nu există temei de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în temeiul Articolului 20,
- Există un motiv de refuz al recunoașterii și încuviințării executării (exequator) în temeiul Articolului 22,
- Există dubii cu privire la autenticitatea sau integritatea documentelor transmise în cerere,
- Restanțele a căror executare este solicitată au fost plătite în întregime.

d) Luarea în considerare sau judecarea unui apel sau contestații (Art. 23(5))

463. Revizuirea sau controlul hotărârii pot fi efectuate doar în baza temeiurilor sau motivelor specifice prevăzute de Convenție, revizuirea fondului hotărârii nefiind posibilă (Art. 28).²¹³ Felul în care calea de atac sau contestația este derulată depinde de normele interne de drept.²¹⁴

464. Dacă motivul de contestație sau introducere a unei căi de atac se referă la autenticitatea sau integritatea documentelor și nu s-au solicitat sau inclus în materiale copii certificate ale documentelor, se poate proceda prin intermediul autorității centrale din România la solicitarea adresată autorității centrale din statul solicitant de a furniza copii certificate sau alte documente similare pentru a remedia situația.

465. Dacă contestarea sau calea de atac se referă doar la calculul restanțelor, iar pârâtul nu susține că restanțele au fost plătite în întregime, această situație, de cele mai multe ori, este mai bine să fie lăsată pentru faza executării. Pârâtul poate ridica aceste aspecte și furniza informații suplimentare autorității competente pentru executare la acel moment.²¹⁵

²¹³ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, paragrafele 504, 505.

²¹⁴ Idem, supra nota nr. 191.

²¹⁵ În temeiul normei interne de drept din România, **evidența restanțelor este ținută de către creditor. Această evidență poate fi calculată - prin încheiere (titlu executoriu) - de către executorul judecătoresc, de exemplu:**

- în cazul în care prin titlul executoriu au fost acordate sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora;
- în cazul actualizării valorii obligației principale stabilite în bani, în funcție de rata inflației,

Vezi și comentariile de mai jos privind recunoașterea parțială a unei hotărâri ca mijloc de executare a plăților aferente obligației de întreținere în timpul disputei cu privire la restanțe.

e) Hotărârea cu privire la contestație sau calea de atac sau calea de atac suplimentară (Art. 23(10))

466. O dată ce contestarea sau calea de atac cu privire la încuviințarea executării (exequator) a fost finalizată, ambele părți vor trebui notificate de îndată. Această notificare se va produce în conformitate cu norma internă de drept²¹⁶. Solicitantul va fi notificat prin intermediul autorității centrale a statului solicitant sau în mod direct, în funcție de procedurile statului solicitat.²¹⁷

467. Exercițarea unei căi de atac suplimentare va fi posibilă doar dacă legea internă a statului solicitat o permite.²¹⁸

468. De remarcat că în ciuda căii de atac suplimentare, executarea hotărârii poate fi realizată imediat ce executarea hotărârii este încuviințată (exequator), calea de atac suplimentară neavând un efect de suspendare a executării decât în situații extraordinare (art. 23 (10)).

C. Recunoaștere și executare– Rezultatele cererilor

1. Recunoaștere și executare

469. În cele mai multe cazuri rezultatul unei cereri de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) va fi acela că hotărârea va putea fi recunoscută și executată în același mod în care ar fi fost executată dacă ar fi fost pronunțată de statul solicitat. Nu este necesară nicio altă cerere suplimentară privind executarea din partea creditorului. Pentru procedurile de executare utilizate vezi Capitolul 12.

calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri.

Conform art. 531 *Modificarea și încetarea pensiei de întreținere* din Codul Civil, pensia de întreținere stabilită într-o sumă fixă se indexează de drept, trimestrial, în funcție de rata inflației. De exemplu, Institutul Național de Statistică a publicat, pe site-ul său, următorul indice de inflație: 2000 - 45,7 %; 2001- 34,5 %; 2002 - 22,5 %; 2003 - 15,3 %; 2004 - 11,9 %; 2005 - 9 %; 2006 - 6,56 %; 2007 - 4,84 %; 2008 - 7,85 %; 2009 - 5,59 %; 2010 - 6,09 %; 2011 - 5,79 %.

Calculul restanțelor poate fi stabilit și pe baza unui raport de expertiză contabilă, de către un cabinet de expertiză contabilă.

Dacă părțile nu se înțeleg cu privire la totalul sumei restante datorate de către debitor, atunci poate fi sesizată instanța de executare, pe calea contestației la executare.

²¹⁶ Atunci când ambele state sunt parte la Convenția de la Haga din 1965, a se vedea Capitolul 3, Partea a II-a, Secțiunea a IX-a.

²¹⁷ Idem, supra nota nr. 208 și 209.

²¹⁸ Idem, supra nota nr. 193.

2. Alte rezultate

470. Convenția prevede rezultate alternative în situația în care recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) în integralitate a hotărârii nu este posibilă.

a) Recunoașterea parțială

471. În cazurile în care hotărârea nu poate fi recunoscută și executată în integralitatea sa, articolul 21 din Convenție permite autorității competente să recunoască și să încuviințeze executarea (exequator) hotărârii doar parțial. O astfel de situație se poate întâlni, de exemplu, atunci când autoritatea nu poate recunoaște obligația de întreținere între soți, dar poate recunoaște și pune în executare hotărârea în ceea ce privește obligația de întreținere a copilului. În mod similar, dacă există un conflict cu privire la restanțele la plata obligației de întreținere care nu ar fi fost plătite în totalitate, autoritatea competentă poate recunoaște doar acea parte a hotărârii care stabilește obligația de întreținere curentă a copilului, în timp ce contestarea cu privire la recunoașterea restanțelor la plata obligației de întreținere va fi în curs de soluționare.

Bune practici: În ipoteza în care cererea de recunoaștere nu poate fi satisfăcută, solicitantul nu trebuie să ceară recunoașterea parțială a hotărârii sau pronunțarea unei noi hotărâri. Convenția prevede ca aceste opțiuni să fie avute în vedere în cadrul procedurii de recunoaștere sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ca posibile rezultate ale acestei proceduri. Procedurile existente la nivel național ale statului solicitat urmează să stabilească care este cursul "noii" cereri, existând posibilitatea de a fi solicitate informații suplimentare, de exemplu pentru a pronunța o nouă hotărâre.

b) Recunoașterea nu este posibilă ca urmare a formulării unei rezerve

472. În anumite cazuri, o hotărâre de întreținere nu poate fi recunoscută ori executată ca urmare a unei rezerve pe care Statul a formulat-o în temeiul Convenției.²¹⁹ Cu toate acestea, într-o astfel de ipoteză, cererea de recunoaștere nu se consideră definitivată.

473. În situația în care hotărârea nu poate fi recunoscută din cauza rezervei formulate, care împiedică recunoașterea pentru oricare dintre temeiurile prezentate mai jos, articolul 20 (4) prevede că Autoritatea Centrală trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că va fi pronunțată o

²¹⁹ Uniunea Europeană nu a formulat nicio rezervă față de dispozițiile Articolului 20 c), e), sau f) Temeiuri de recunoaștere și executare, astfel cum se precizează la Articolul 20(2) din Convenție (vezi *Decizia Consiliului nr. 2011/432/UE din 9 iunie 2011 privind aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei* (publicată în Jurnalul Oficial L 192, 22/07/2011, p. 39-50)). Pagina de internet a Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga, < www.hcch.net >, poate fi consultată pentru a putea afla dacă un anumit stat contractant a formulat o astfel de rezervă la Convenție.

nouă hotărâre cu privire la obligația de întreținere pentru creditor:

- Reședința obișnuită a creditorului este în statul de origine
- Există un acord în scris (cu excepția celor existente în cazurile care privesc pensia de întreținere a copiilor)
- Competența este întemeiată pe calitatea persoanei ori materia răspunderii părintești²²⁰.

474. Nu este necesară o nouă cerere formulată de către creditor, iar hotărârea existentă trebuie să fie considerată ca stabilind eligibilitatea²²¹ copilului respectiv pentru a primi pensie de întreținere în statul solicitat (Art. 20(5)). Luând în considerare procedurile statului solicitat, în vederea continuării demersurilor pentru pronunțarea unei noi hotărâri, pot fi solicitate documente suplimentare din partea solicitantului/creditorului. Aceste documente pot fi solicitate prin intermediul autorității centrale a statului solicitant. Cu privire la procedura privind cererile pentru pronunțarea unei hotărâri, a se vedea Capitolul 10.

D. Comunicarea cu statul solicitant

475. Autoritățile competente trebuie să fie conștiente că autoritatea centrală din propriul stat (în acest caz, Autoritatea Centrală din România) va trebui să raporteze periodic cu privire la progresul înregistrat cu cererile formulate în temeiul Convenției (Art. 12). Autoritățile competente vor fi, cel mai probabil, solicitate de către autoritatea centrală să elaboreze rapoarte de progres și trebuie să fie pregătite pentru a coopera cu autoritatea centrală în această privință.

IV. Alte aspecte: cereri de recunoaștere și recunoaștere și executare

A. Cereri de recunoaștere introduse de debitor

1. Generalități

476. În temeiul Convenției debitorul poate introduce o cerere de recunoaștere a unei hotărâri atunci când recunoașterea este necesară pentru a suspenda sau limita executarea unei hotărâri anterioare în statul solicitat. Acest tip de cerere poate fi formulat în cazul în care debitorul dorește ca în statul de executare să fie recunoscută o altă hotărâre (*de exemplu*, România), sau în cazul în care debitorul a obținut o modificare a unei hotărâri existente în alt stat contractant și acum dorește să fie recunoscută în România, ținând cont că acesta este locul unde sunt localizate bunurile sale.

²²⁰ A se nota că art. 20(3) impune ca un stat contractant să facă această rezervă la recunoașterea și încuviințarea executării hotărârii dacă, în situații de fapt similar, ar atribui competență autorităților sale să pronunțe o hotărâre.

²²¹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatele 469 - 471. De remarcat faptul că Convenția nu definește noțiunea "eligibilitate" în contextul analizat, ceea ce înseamnă că, legislația națională a statului solicitat va trebui să prevadă ce informații suplimentare ori dovezi vor fi solicitate în vederea pronunțării hotărârii de întreținere.

477. Vezi Capitolul 11 pentru mai multe detalii cu privire la cererile de modificare.

478. Dacă deja există o hotărâre privind obligațiile de întreținere în curs de executare în statul solicitat, unde debitorul locuiește sau are bunuri, de cele mai multe ori, norma internă de drept prevede că hotărârea modificată pronunțată în străinătate va fi recunoscută înainte să poată limita sau suspenda în mod efectiv executarea primei hotărâri. Cu toate acestea, unele state nu prevăd această fază – de exemplu atunci când modificarea este pronunțată de aceeași autoritate care a pronunțat prima hotărâre. Din acest motiv pentru a stabili dacă recunoașterea hotărârii este necesară într-un caz particular va trebui să consultați norma internă.²²²

2. Când va utiliza debitorul acest tip de cerere

479. Ținând cont că scopul cererii de recunoaștere în temeiul Articolului 10(2) a) este de a limita executarea și că executarea are loc de obicei în statul în care locuiește debitorul, în multe situații debitorul care dorește recunoașterea unei hotărâri își va avea reședința obișnuită în statul în care hotărârea trebuie să fie, *de exemplu*, în România. Convenția nu reglementează această situație în mod expres când un solicitant are nevoie să se adreseze autorității sale centrale. De aceea, în aceste cazuri, recunoașterea va fi soluționată conform normelor interne ca o cerere adresată autorității competente din statul în care locuiește debitorul.²²³ Atunci când recunoașterea este solicitată în România, unde debitorul își are bunurile, dar fără a locui în acest stat, debitorul poate introduce o cerere în temeiul Articolului 10(2) a).

480. În toate cazurile în care o cauză este procesată ca cerere introdusă în temeiul Articolului 10(2) a), debitorul va fi solicitantul. În aceste cazuri, creditorul va avea calitatea de pârât, iar notificarea cu privire la încuviințarea executării (exequatur) va fi efectuată către creditor.

Speță:

481. Debitorul își are reședința în statul A unde a fost pronunțată prima hotărâre privind obligațiile de întreținere. Debitorul are bunuri și venituri în România. Creditorul locuiește în România și prima hotărâre a fost recunoscută în România și este în curs de executare, în ce privește bunurile debitorului, în România. Debitorul a obținut acum o modificare a hotărârii din partea statului A. Dorește ca modificarea să fie recunoscută în România

²²² În temeiul normei interne de drept din România, în baza Regulamentului și Convenției - care devin parte a dreptului internațional privat roman - instanțele române ar putea modifica cuantumul prevăzut printr-o hotărâre străină, fără ca aceasta să fi fost recunoscută în prealabil.

²²³ În unele state, autoritatea centrală este autoritatea competentă în acest context și va sprijini debitorul în cadrul procedurii de recunoaștere. În cazul cererilor de modificare, recunoașterea poate fi considerată ca ultimul pas în cadrul respectivei cereri (vezi Capitolul 11), nefiind necesară introducerea unei noi cereri. Aceasta va depinde de procedurile interne ale fiecărui stat. În România, autoritatea centrală română poate sprijini debitorul în procedura de primire a cererii de recunoaștere a hotărârii străine de reducere a pensiei de întreținere sau în procedura de transmitere în străinătate a cererii de reducere a pensiei de întreținere. În România, autoritatea centrală română nu poate sprijini debitorul în vederea punerii în executare propriu-zisă a hotărârii străine recunoscute.

în scopul de a limita executarea primei hotărâri pronunțate.

Procedura în temeiul Convenției:

482. Debitorul poate introduce o cerere în temeiul Articolului 10(2) a) din Convenție prin intermediul autorității centrale din statul A. Statul A va transmite cererea în România unde, în baza procedurilor prezentate în Capitolul de față, hotărârea modificată va fi recunoscută și executarea acesteia va fi încuviințată (exequator). Creditorul va fi notificat cu privire la încuviințarea executării, având posibilitatea de a contesta sau introduce o cale de atac împotriva încuviințării executării. O dată încuviințată executarea, hotărârea modificată va produce efecte în România în sensul limitării executării primei hotărâri.

3. Proceduri

483. Procedurile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) prezentate în acest capitol se aplică cererilor introduse de debitor prin care se solicită recunoașterea în aceste circumstanțe. Art. 26 prevede că dispozițiile din Capitolul V (recunoașterea și încuviințarea executării) se aplică "*mutatis mutandis*" cererilor de recunoaștere, cu excepția situației în care solicitarea de încuviințare a executării este înlocuită cu cea referitoare la efectele hotărârii în statul de origine. Aceasta înseamnă că, pentru motive practice, dispozițiile privind recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) se vor aplica cererilor de recunoaștere, cu excepția dispozițiilor care trebuie modificate deoarece nu se solicită în niciun fel executarea hotărârii.²²⁴

Convenția de întreținere este definită la Articolul 3 ca fiind un acord în scris cu privire la plata întreținerii și care poate face obiectul unei verificări sau modificări de către o autoritate competentă și care a fost întocmit sau înregistrat în condițiile de formă necesare ca act autentic de către o autoritate competentă; sau a fost autentificat de o autoritate competentă sau a fost încheiat, înregistrat sau transmis acesteia.

4. Restricții privind recunoașterea hotărârilor modificate

484. Este important de remarcat faptul că Convenția prevede o restricție importantă în ce privește dreptul debitorului de a obține recunoașterea unei hotărâri modificate în temeiul Convenției. Creditorul se poate opune recunoașterii hotărârii modificate dacă hotărârea modificată a fost pronunțată într-un stat contractant altul decât statul unde a fost pronunțată hotărârea (statul de origine) și creditorul avea reședința obișnuită în statul de origine la data la care s-a obținut modificarea hotărârii (Articolele 18 și 22 f)). Există câteva excepții în care aceasta va fi permisă, dar este important de reținut că dreptul debitorului de a obține recunoașterea unei hotărâri modificate se supune anumitor restricții care nu se aplică în cazul recunoașterii și încuviințării executării (exequator) altor hotărâri.

²²⁴ A se vedea Raportul explicativ al Convenției, alineatul 546.

485. Vezi Capitolul 11 cu privire la cererile de modificare. (A se vedea Capitolul 4, Secțiune G pentru informații suplimentare privind art. 18).

B. Convențiile de întreținere

1. Diferențe esențiale

486. Convenția face distincție între hotărârile privind obligațiile de întreținere, pronunțate de autorități judiciare sau administrative, și **convențiile de întreținere**, acorduri specifice încheiate între părți. Deși procedurile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) convențiilor de întreținere sunt destul de similare celor privitoare la hotărârile privind obligațiile de întreținere, fiecare stat poate formula o rezervă, indicând că nu va recunoaște și încuviința executarea convențiilor de întreținere.²²⁵

O **convenție de întreținere** este definită la Articolul 3 ca fiind un acord în scris cu privire la plata întreținerii și care poate face obiectul unei verificări sau modificări de către o autoritate competentă și care, a fost întocmit sau înregistrat în condițiile de formă necesare ca act autentic de către o autoritate competentă; sau a fost autentificat de o autoritate competentă sau a fost încheiat, înregistrat sau transmis acesteia

2. Proceduri

487. Cu toate acestea, în scopul recunoașterii și încuviințării executării - exequator unei convenții de întreținere se aplică aceleași principii și proceduri generale ca și în cazul recunoașterii și încuviințării executării (exequator) hotărârilor privind obligațiile de întreținere.²²⁶ Articolul 30 din Convenție prevede că convențiile de întreținere vor putea fi recunoscute și executate ca o hotărâre pronunțată în statul în care a fost încheiată convenția.

488. În cazul unei cereri de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei convenții de întreținere, se vor urma aceleași proceduri generale. La primirea unei astfel de cereri, autoritatea competentă va realiza o verificare preliminară pentru a stabili dacă recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ar fi în mod evident contrară ordinii publice. Documentele necesare pentru cerere sunt similare celor necesare pentru recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri; cu toate acestea, una dintre diferențele esențiale este faptul că nu este necesar documentul de atestare a înștiințării corespunzătoare. Aceasta ca urmare a faptului că elaborarea convenției de întreținere a presupus participarea ambelor părți.

²²⁵ În temeiul noimei interne de drept din România, nu s-a făcut nicio rezervă în sensul că România nu va recunoaște și încuviința executarea (exequator) convențiilor de întreținere (Art. 30(8)). A se vedea Decizia Consiliului din 9 iunie 2011 privind aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei).

²²⁶ Raport explicativ, alineatul 559.

489. Mai jos lista documentelor necesare, în conformitate cu norma de drept din România, pentru o cerere de recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) unei convenții de întreținere: convenția de întreținere în original/copie legalizată, însoțită de o traducere autorizată în limba română.

490. După ce autoritatea centrală a verificat documentele pentru a se asigura că acestea sunt complete, convenția de întreținere va fi transmisă autorității competente. Executarea convenției va fi apoi încuviințată, pârâtul fiind notificat cu privire la acestea.

491. Există și unele diferențe între temeiurile care pot justifica contestarea recunoașterii unei convenții de întreținere și temeiurile care pot justifica contestarea recunoașterii unei hotărâri privind obligațiile de întreținere. Acestea sunt prevăzute la Articolul 30(5).

3. Finalizarea procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)

492. Procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) convențiilor de întreținere este, în rest, similară celei de recunoaștere a hotărârilor privind obligațiile de întreținere, cu o singură excepție. Autoritatea competentă va pronunța o hotărâre privind încuviințarea executării (exequator) convenției de întreținere, pârâtul având posibilitatea de a contesta sau de a introduce o cale de atac împotriva acestei hotărâri. În multe state, prin aceasta procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) va fi considerată finalizată. Cu toate acestea, dacă contestarea este în curs, în cazul unei convenții de întreținere, această contestare a recunoașterii convenției va suspenda executarea convenției (Art. 30(6)).²²⁷ Aceasta suspendare a executării este o diferență esențială între hotărâri și convenții în cadrul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator).

V. Recunoaștere și executare – alte aspecte

A. Asistență juridică

493. În temeiul Convenției, în general, statul solicitat care procesează orice cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere care se referă la un copil care nu a împlinit vârsta de 21 de ani trebuie să ofere creditorului asistență juridică gratuită dacă aceasta este necesară pentru procesarea cererii.²²⁸ Rețineți că dacă statul asigură acces efectiv la proceduri prin intermediul procedurilor simplificate, aceasta nu dă naștere la dreptul la asistență juridică gratuită.²²⁹

²²⁷ A se vedea Raportul explicativ al Convenției, alineatul 564. În dreptul intern din România, pentru informații referitoare la apel, a se vedea supra nota nr. 191.

²²⁸ În temeiul normei interne de drept din România, în ceea ce privește acordarea asistenței juridice, a se vedea nota nr. 86.

²²⁹ În România, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) este simplificată conform Regulamentului, respectiv Convenției, în sensul că, în primă instanță, Tribunalul (instanța de fond) verifică numai existența documentelor justificative și formalităților,

494. Pentru mai multe informații cu privire la obligația de asigurare a accesului efectiv la proceduri, inclusiv furnizarea asistenței juridice gratuite dacă aceasta este necesară, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VII.

495. Există o serie de excepții și limitări în ce privește furnizarea serviciilor gratuite care trebuie avute în vedere în situațiile în care cererea de recunoaștere este introdusă de un debitor sau hotărârea nu vizează pensia de întreținere pentru un copil care nu a împlinit vârsta de 21 de ani. Toate acestea sunt detaliate la Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VII.

B. Aspecte referitoare la executare

1. Conversia dintr-o monedă națională în alta

496. Convenția nu prevede nicio dispoziție cu privire la conversia obligațiilor de întreținere dintr-o monedă națională în alta. În funcție de procedurile utilizate de către autoritatea competentă pentru recunoașterea unei hotărâri, poate să existe o procedură concurentă de conversie a obligației de întreținere, în hotărâre, în moneda națională a statului de executare. Autoritatea competentă este posibil să fie nevoită să obțină un certificat care să ateste cursul de schimb utilizat pentru conversia plăților, suma convertită devenind baza obligației de întreținere în statul de executare. În alte situații, statul solicitant va trebui să fi convertit deja hotărârea, inclusiv restanțele, în moneda națională a statului solicitat.²³⁰

497. Aspectele legate de conversia dintr-o monedă națională în alta sunt prezentate mai detaliat la Capitolul 12 cu privire la executarea hotărârilor.

C. Excepții relevante și rezerve

498. Informațiile de mai sus vor fi aplicabile în cele mai multe cazuri care se referă la recunoașterea unei hotărâri privind plata obligațiilor de întreținere pentru un copil. Cu toate acestea, există câteva scenarii în care rezervele sau declarațiile formulate de un stat vor avea un impact asupra procedurii de recunoaștere și încuviințarea executării - exequatur (pentru mai multe informații cu privire la domeniul de aplicare al Convenției, inclusiv informații cu privire la eventuale declarații și rezerve la Convenție vezi și Capitolul 3, Partea I, Secțiunea a II-a.)

fără examinarea condițiilor de refuz de recunoaștere, respectiv criteriilor de recunoaștere. Cu toate acestea, în România, procedura de acordare a asistenței juridice în procedura de exequatur este aceeași și nu este simplificată.

²³⁰ În România, în cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, instituțiile de credit sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă. **Suma poate fi calculată de către executorul judecătoresc, de exemplu,** în cazul actualizării valorii obligației principale stabilite în bani, în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri. **Calculul restanțelor poate fi stabilit și pe baza unui raport de expertiză contabilă, de către un cabinet de expertiză contabilă.**

a) Copiii cu vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani

499. Orice stat poate formula o **rezervă** pentru limitarea aplicării Convenției la persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Dacă un stat a formulat această rezervă, atunci statul nu va accepta recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) niciunei hotărâri privind obligațiile de întreținere pentru un copil care a împlinit vârsta de 18 ani și nu va putea solicita niciunui alt stat să proceseze cazuri de obligații de întreținere pentru copii care au împlinit vârsta de 18 ani.²³¹

O **rezervă** este o declarație oficială a unui stat contractant, permisă în anumite circumstanțe, în temeiul Convenției, prin care se specifică că aplicarea Convenției în statul respectiv va fi limitată într-un anumit mod.

b) Temeiuri de recunoaștere și executare

500. Un stat poate formula o rezervă cu privire la faptul că o hotărâre privind obligațiile de întreținere nu va fi recunoscută sau executată dacă la baza pronunțării hotărârii se află una dintre următoarele:²³²

- reședința obișnuită a creditorului
- un acord în scris al părților
- un caz de exercitare a autorității bazat pe statutul persoanei sau răspunderea părintească.

c) Convențiile de întreținere

501. Un stat poate formula o rezervă cu privire la faptul că nu va recunoaște și încuviința executarea convențiilor de întreținere. În mod alternativ, prin declarație, un stat poate solicita ca cererile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) convențiilor de întreținere să se transmită prin autoritatea centrală.²³³

²³¹ Uniunea Europeană nu a formulat nicio rezervă în temeiul Convenției privind limitarea aplicării Convenției la copii care nu au împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a extins aplicarea Convenției la copii care au împlinit vârsta de 21 de ani (Art. 2(2)). Astfel, domeniul principal de aplicare al Convenției, care acoperă obligațiile de întreținere pentru copii până la vârsta de 21 de ani, se va aplica în raporturile dintre statele membre ale Uniunii Europene. (*Decizia Consiliului nr. 2011/432/UE (supra nota nr. 59)*).

²³² Vezi considerațiile de mai sus (supra nota nr. 211) cu privire la temeiurile de competență de la Art. 20. Uniunea Europeană nu a formulat nicio rezervă față de dispozițiile Articolului 20 c), e), sau f) Temeiuri de recunoaștere și executare, astfel cum se precizează la Articolul 20(2) din Convenție (vezi *ibid.*).

²³³ Uniunea Europeană nu a formulat nicio rezervă în temeiul Convenției, specificând că nu va recunoaște și executa convențiile de întreținere (Art. 30(8)). De asemenea, Uniunea Europeană nu a declarat în temeiul Convenției că cererile de recunoaștere și executare a convențiilor de întreținere ar trebui transmise exclusiv prin intermediul autorităților centrale (Art. 30(7)) (vezi *ibid.*).

VI. Materiale suplimentare

A. *Sfaturi practice*

- O dată ce hotărârea a fost recunoscută, multe state vor proceda imediat la contactarea debitorului pentru a obține respectarea benevolă a dispozițiilor hotărârii cât mai repede posibil pentru a asigura că plățile către creditor și copii încep să fie efectuate cât mai curând posibil.²³⁴
- Obiectivul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) stabilite în Convenție este de a permite procesarea rapidă și eficientă a cererilor. Judecătorii, personalul de la instanțe și alte autorități implicate din statul solicitat trebuie să aibă permanent în vedere aceste aspecte și să facă în așa fel încât dosarele să fie procesate cât mai curând posibil, cu minimum de întârziere.
- Convenția nu conține toate procedurile și obligațiile cu privire la procesarea cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Judecătorii vor trebui să urmeze și legile și procedurile relevante prevăzute de normele interne de drept.

B. *Formulare necesare*

Cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)

Formular de transmitere

Certificatul care atestă caracterul executoriu

Documentul de atestare a înștiințării corespunzătoare

Formular privind situația financiară

Declarație privind asistența juridică

Formular de transmitere

Formular confirmarea de primire

²³⁴ În România, **judecătorul poate încerca soluționarea amiabilă a litigiului pe parcursul soluționării acestuia**. Judecătorul va recomanda părților soluționarea amiabilă a litigiului prin mediere și, în tot cursul procesului, judecătorul va încerca împăcarea părților, dându-le îndrumările necesare. Părțile se pot înfățișa oricând în cursul judecății, chiar fără să fi fost citate, pentru a cere să se dea o hotărâre care să consfințească tranzacția lor.

În ceea ce privește cererea de divorț, la aceasta se poate alătura, după caz, înțelegerea soților rezultată din mediere cu privire la desfacerea căsătoriei și, după caz, la rezolvarea aspectelor accesorii divorțului (exercitarea autorității părintești, stabilirea domiciliului minorului, obligația de întreținere).

După finalizarea procesului de exequatur, autoritatea centrală și executorul judecătoresc (direct sau prin avocatul desemnat să-l reprezinte pe creditor) pot încerca soluționarea amiabilă a litigiului.

Începând din 01.08.2013 a devenit obligatorie procedura de informare cu privire la mediere, înainte de a fi judecat de instanță și în anumite cauze ne-penale prevăzute expres de lege (de exemplu, consumatori, dreptul familiei). Mediarea propriu-zisă rămâne facultativă.

C. Articolele din Convenție

Articolul 10(1) a)

Articolul 10(2) a)

Articolul 11

Articolul 12

Articolul 20

Articolul 23

Articolul 24

Articolul 30

Articolul 36

Articolul 50

D. Capitle conexe din prezentul Manual

Vezi Capitolul 12 – Executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

Vezi Capitolul 3 – Aspecte de aplicare generală: Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009

VII. Listă de verificare – Cererile de recunoaștere și executare

	Procedură	Trimitere Manual
1	Confirmarea primirii documentelor de la autoritatea centrală din România	II (A)(1)
2	Confirmarea că obiectul cererii este recunoașterea și încuviințarea executării (exequator)	II (A)(2)
3	Cererea îndeplinește cerințele minime ale Convenției?	III(A)(3)
4	Verificarea documentației complete	III(A)(4)
5	Localizarea pârâtului, dacă este cazul	III(A)(5)
6	Solicitați documente suplimentare, dacă este necesar	III(A)(6)
7	Luarea oricăror măsuri provizorii sau asigurătorii care se impun	III(A)(7)
8 (a)	Încuviințarea executării hotărârii (exequator)	III(B)(1)
8 (b)	Comunicarea către reclamant și pârât hotărârii de încuviințare a executării (exequator)	III(B)(4)
8(c)	Pârâtul are posibilitatea de a introduce o cale de atac împotriva încuviințării executării (exequator), în baza motivelor specificate	III(B)(5)

9	Finalizarea soluționării apelului și comunicarea de către instanță a hotărârii către reclamant și pârât	III(B)(5)
---	---	-----------

VIII. Întrebări frecvent adresate

Un creditor are o hotărâre pronunțată în statul A. Creditorul locuiește în statul B. Statul B nu recunoaște și execută hotărârea. Debitorul locuiește în România. Toate cele trei state sunt state contractante. Poate fi recunoscută și executată hotărârea în România?

502.Da: creditorul poate solicita recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri în statul în care debitorul are reședința, bunurile sau veniturile, atâta vreme cât hotărârea a fost pronunțată într-un stat contractant. Hotărârea nu trebuie să fie executorie sau recunoscută în statul solicitant, ci doar în statul de origine. În acest caz acesta este statul A. Dacă există un certificat care atestă caracterul executoriu, adică statul A, în care a fost pronunțată hotărârea, atunci România ar trebui să proceseze cererea de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) cu condiția ca toate celelalte cerințe să fie întrunite.

De ce ar solicita un creditor doar recunoașterea unei hotărâri, nu recunoașterea și executarea?

503.În unele cazuri, creditorul poate avea intenția de a executa hotărârea pe cont propriu sau solicitantul este posibil să obțină recunoașterea hotărârii pentru a putea introduce anumite căi de atac în statul solicitat. De exemplu, dacă există un bun, cum ar fi o proprietate imobiliară, în statul solicitat, creditorul s-ar putea ca mai întâi să aibă nevoie ca hotărârea să fie recunoscută, abia ulterior putând emite pretenții în legătură cu respectiva proprietate.

Recunoașterea unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pune semnul egal, în întregime, între această hotărâre și orice altă hotărâre privind obligațiile de întreținere pronunțată de la bun început în statul respectiv?

504.Nu. Scopul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) este acela de a facilita executarea hotărârii privind obligațiile de întreținere pronunțate în străinătate prin utilizarea aceluiași mecanism și proceduri ca și în cazul unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate în propriul stat. Din acest motiv, legile statului solicitat privind, de exemplu, exercitarea autorității părintești sau dreptul la vizită nu se aplică acelei hotărâri pronunțate în străinătate. Hotărârea este similară hotărârilor pronunțate în statul propriu doar în scopul recunoașterii și încuviințării executării obligațiilor de întreținere.

Hotărârea trebuie întotdeauna recunoscută înainte să poată fi executată în temeiul Convenției ?

505. Da – cu excepția hotărârii din statul solicitat (*de exemplu*, România) în care va avea loc punerea în executare. Dacă hotărârea provine dintr-un alt stat, mai întâi va trebui să parcurgă procedura de recunoaștere pentru a asigura conformitatea hotărârii cu cerințele procedurale sau de

altă natură cu privire la modul în care respectiva obligație de întreținere trebuie stabilită – de exemplu – înștiințarea pe care trebuie să o primească partea.

Poate fi executată în temeiul Convenției o hotărâre pronunțată într-o limbă străină ?

506.Da – dar trebuie să existe o traducere a hotărârii sau un extras tradus al acesteia sau extrasul textului în limba română sau într-o altă limbă pe care statul solicitat a indicat că o acceptă. Pentru informații cu privire la cerințele de traducere a documentelor și hotărârilor vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea I.

505.În temeiul Convenției, comunicarea între autoritățile centrale se poate desfășura și în engleză sau franceză.

Poate fi recunoscută în România în temeiul Convenției o hotărâre de un tip care nu poate fi pronunțat în România?

507.Da – cu condiția ca hotărârea să se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției. De exemplu, o hotărâre privind pensia de întreținere pentru copii poate include o dispoziție referitoare la restituirea anumitor cheltuieli, cum ar fi primele de asigurare medicală care nu sunt cunoscute sau reglementate de legea statului solicitat. Cu toate acestea hotărârea poate fi recunoscută în statul solicitat.

De ce nu există o dispoziție privitoare la cererea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) de către solicitant sau un funcționar de la autoritatea centrală?

508.Convenția este "mediu neutră" pentru a facilita utilizarea tehnologiei informației și a permite transmiterea eficientă a documentelor între state. Solicitarea unei semnături ar face imposibilă transmiterea documentelor prin fax sau pe cale electronică.

509.Persoana al cărei nume apare pe cerere este responsabilă în ce privește faptul că informația furnizată în cerere corespunde cu documentele și informațiile puse la dispoziție de către solicitant și că cererea respectă dispozițiile Convenției.

Poate fi procesată o cerere de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în lipsa copiilor certificate ale documentelor?

510. Răspunsul depinde de statul solicitat, mai exact dacă acesta a formulat o declarație în temeiul Convenției cu privire la faptul că solicită copii certificate (profilul de țară va confirma această cerință). În plus, în anumite cazuri, o instanță sau autoritate competentă poate solicita copii certificate, cel mai probabil în situația în care există anumite dubii în ce privește autenticitatea sau integritatea documentelor prezentate.

511.Dacă statul nu a formulat o astfel de declarație, cererea poate fi procesată în baza copiilor furnizate de statul solicitant.²³⁵

²³⁵ În România nu s-a făcut nicio declarație în sensul că se solicită copii certificate. Cu toate acestea, autoritățile competente pot solicita copii certificate dacă se contestă autenticitatea

Autoritatea competentă din România a încuviințat executarea hotărârii. Ce se întâmplă apoi?

512. O dată ce executarea hotărârii a fost încuviințată (exequator), ea poate fi executată.²³⁶ Pentru aceasta solicitantul nu trebuie să introducă o altă cerere în temeiul Convenției (atâta vreme cât cererea inițială a fost transmisă printr-o autoritate centrală). Solicitantul, pârâtul și statul solicitant trebuie să fie informați imediat că procedura de recunoaștere s-a încheiat și executarea este în curs.

Ce se întâmplă atunci când există mai mult de o hotărâre privind obligațiile de întreținere? De exemplu, există o hotărâre inițială privind obligațiile de întreținere, hotărâre care a fost modificată printr-o hotărâre subsecventă. Care dintre acestea va fi recunoscută?

513. Convenția nu reglementează în mod direct acest aspect. Dacă hotărârea urmează a fi executată și dacă există restanțe la plata obligațiilor de întreținere care s-au acumulat în temeiul primei hotărâri, statul solicitat (*de exemplu*, România) poate solicita o copie a acestei hotărâri în contextul executării. Acest lucru poate fi prevăzut de legislația internă care reglementează executarea sau în cazul în care debitorul contestă restanțele sau susține o altă interpretare a obligației.²³⁷ De asemenea, pot exista anumite alte aspecte (cum ar fi condițiile de indexare sau modificare) care sunt acoperite de una dintre hotărâri, dar nu și de cealaltă.

514. Cu toate acestea, recunoașterea unei hotărâri nu trebuie refuzată doar în baza faptului că au existat hotărâri anterioare cu același obiect care nu au fost incluse în cerere. Dacă se pare că există alte hotărâri relevante privind obligațiile de întreținere care ar fi trebuit incluse în cerere, autoritatea competentă din România trebuie să informeze autoritatea centrală din România astfel încât copiile respectivelor hotărâri să fie solicitate statului solicitant.

Partea II — Cererile directe de recunoaștere sau recunoaștere și executare

I. Scurte considerații

515. În general, procedurile aplicabile tuturor cererilor directe formulate în temeiul Convenției (*de exemplu*, cereri transmise de solicitanți direct autorităților competente, vezi mai sus, Capitolul 1, Secțiunea III.C.) vor fi guvernate de norma internă de drept din România. Norma internă de drept din România va stabili dacă cererea directă poate fi introdusă sau nu și ce

sau integritatea documentului.

²³⁶ În temeiul normei interne de drept din România, art. 14 alin. 3 din Legea nr. 36/2012, decanul baroului desemnează în regim de urgență, prin decizie, pentru creditorul obligației de întreținere un avocat pentru formularea și depunerea cererilor, sesizarea instanței, reprezentare și asistare la fond, în căile de atac ordinare și extraordinare, inițierea măsurilor de executare silită, după caz.

²³⁷ În temeiul normei interne de drept din România, toate hotărârile străine anterioare ar trebui recunoscute.

tipuri de formulare și proceduri vor fi utilizate.²³⁸ Cererile directe transmise autorităților competente din România în scopul pronunțării sau modificării unei hotărâri privind obligațiile de întreținere sunt prezentate pe scurt la Capitolul 10 și Capitolul 11, aceste cereri fiind reglementate aproape în întregime mai degrabă de legea internă aplicabilă în România decât de Convenție.

516. Cu toate acestea, dacă cererea directă se referă la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri existente, iar hotărârea se încadrează în domeniul de aplicare al Convenției, anumite dispoziții ale Convenției vor fi aplicabile cererii respective. Secțiunea următoare prezintă procedurile de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) hotărârilor pe care autoritățile competente din România le-ar putea primi în temeiul Convenției.

Documentele care trebuie incluse în cererile directe de recunoaștere și executare

517. Convenția prevede că o serie de dispoziții cu privire la cererile directe de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) transmise prin intermediul autorităților centrale se aplică și cererilor de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) transmise în mod direct autorităților competente (Art. 37(2)).

518. Toate dispozițiile de la Capitolul V (Recunoaștere și executare) din Convenție se aplică cererilor directe; din acest motiv, cererea directă trebuie să fie însoțită de documentele prevăzute la Articolul 25. Aceste documente includ:

- Textul integral al hotărârii
- Un certificat care atestă caracterul executoriu
- Un document care să ateste înștiințarea corespunzătoare în situația în care pârâtul nu s-a înfățișat și nu a fost reprezentat la procedurile din statul de origine sau nu a contestat hotărârea privind obligațiile de întreținere
- Formularul privind situația financiară
- Dacă este necesar – un calcul al restanțelor
- Dacă este necesar o declarație care să indice modul de ajustare sau indexare a hotărârii.

519. Formularul de cerere recomandat nu poate fi utilizat pentru cereri directe, cu excepția situației în care statul solicitat a hotărât că acesta poate fi folosit pentru cereri directe. În anumite cazuri, autoritatea competentă

²³⁸ În temeiul normei interne de drept din România, cererea de exequatur se poate transmite de creditor direct, personal sau prin reprezentant, tribunalului român competent. Cererea se va întocmi potrivit cerințelor prevăzute de Codul de procedură civilă român și va fi însoțită de următoarele acte: a) copia hotărârii străine; b) dovada caracterului definitiv al acesteia; c) copia dovezii de înmănare a citației și actului de sesizare, comunicate părții care a fost lipsă în instanța străină sau orice alt act oficial care să ateste că citația și actul de sesizare au fost cunoscute, în timp util, de către partea împotriva căreia s-a dat hotărârea. Actele de mai sus vor fi însoțite de o traducere autorizată. Taxa de timbru este de 20 lei.

solicitată va avea propriile formulare. Consultați profilul de țară sau contactați autoritatea competentă solicitată direct la adresa furnizată în profilul de țară pentru a obține o copie a formularului.²³⁹

520.În majoritatea cazurilor, vor trebui prezentate documente din care să reiasă măsura în care solicitantul a beneficiat de asistență juridică gratuită în statul de origine. Aceasta deoarece dispozițiile privind accesul efectiv la proceduri și furnizarea asistenței juridice gratuite nu se aplică cererilor directe. Cu toate acestea, ca minimum, în orice proceduri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) solicitantul va avea dreptul la același nivel de asistență juridică gratuită de care ar fi beneficiat în statul de origine, dacă, în aceleași circumstanțe, același nivel de asistență este disponibil în statul solicitat (Art. 17 b)).

521.Schița de mai jos ilustrează cerința privind furnizarea de asistență juridică gratuită în contextul cererilor transmise direct autorităților competente în vederea recunoașterii și încuviințării executării (exequator).

²³⁹ În România, poate fi folosit și următorul formular

CERERE DE EXEQUATOR

Subsemnatul/a, cu domiciliul în formulez CERERE DE RECUNOAȘTERE ȘI ÎNCUVIINȚARE A EXECUTĂRII, prin care solicit recunoașterea și încuviințarea executării pe teritoriul României a hotărârii pronunțate la data de de

MOTIVE :

În fapt, în anul, subsemnatul/a și pârâta/pârâtul am solicitat instanțelor judecătorești din să se pronunțe cu privire la

Asupra acestei cereri s-a pronunțat la data de admitând și pronunțând

Fata de cele de mai sus și dat fiind faptul că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 23-38, 39-43 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009/art. 19-23, 25 din Convenția de la Haga din 2007, precum și de art. 1098 și urm. din Codul de procedură civilă, vă solicit respectuos admiterea acțiunii așa cum a fost formulată și pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere și încuviințare a executării pronunțată la data de de

De asemenea, dat fiind faptul că sunt îndeplinite condițiile prevăzute lege respectiv din hotărârea străină rezultă ca pârâtul a fost de acord cu admiterea acțiunii, vă solicitam soluționarea cererii fără citarea părților.

În drept îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 23-38, 39-43 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009/art. 19-23, 25 din Convenția de la Haga din 2007, precum și art. 1098 și urm. din Codul de procedură civilă.

Anexez, în copii conforme cu originalul, hotărârea pronunțată în, dovezile de comunicare ale acțiunii, citației și hotărârii, însoțite de o traducere certificată în limba română, precum și dovada plății taxei judiciare de timbru.

DOMNULUI PRESEDINTE AL TRIBUNALULUI

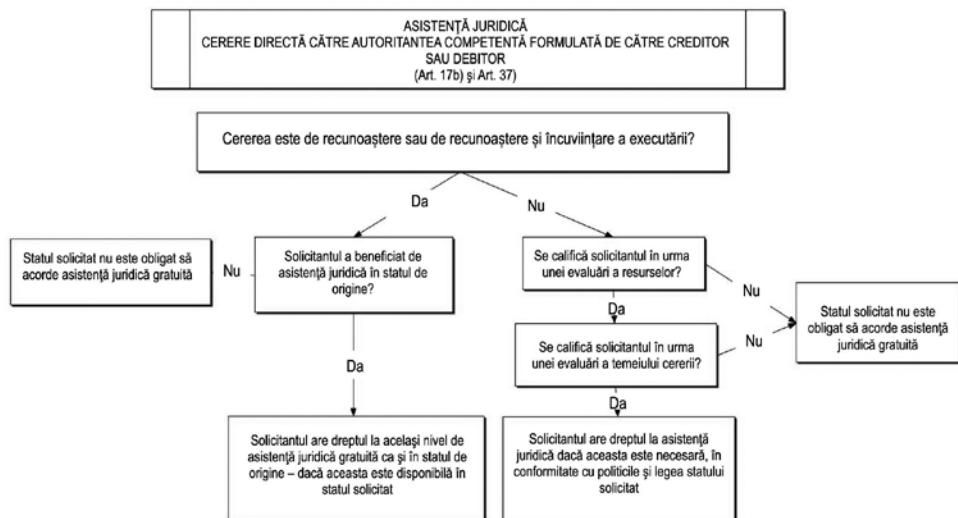


Figura 9: Asistență juridică – cereri transmise direct autorității competente

522. Deși asistența juridică gratuită s-ar putea să nu fie disponibilă, de reținut că statul solicitat nu poate solicita nicio cauțiune sau garanție, indiferent de denumire, pentru a garanta acoperirea costurilor și a cheltuielilor din cadrul procedurilor suportate de solicitant (Articolele 37(2) și 14(5)).

523. În fine, în orice caz, nu există nicio obligație pentru un stat solicitat (*de exemplu* România) de a furniza nicio formă de asistență juridică unui solicitant care alege să transmită o cerere directă unei autorități competente, atunci când cererea sa ar fi putut fi formulată prin intermediul autorității centrale.²⁴⁰

A. Tipuri de cereri directe de recunoaștere și executare din străinătate

a) Pensia de întreținere pentru soț/soție

524. Cu excepția cazului în care atât statele solicitante, cât și statele solicitate au formulat declarații privind extinderea dispozițiilor de la Capitolul II și III la obligațiile privind pensia de întreținere pentru soț/soție, o cerere din străinătate care vizează doar recunoașterea sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri privind pensia de întreținere pentru soț/soție nu va fi transmisă prin intermediul autorităților centrale (vezi Capitolul 3, Partea I, Secțiunea II de mai sus pentru mai multe informații în această privință).²⁴¹ În schimb, creditorul va formula o

²⁴⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 602.

²⁴¹ În România, se aplică Decizia Consiliului nr. 2011/432/UE din 9 iunie 2011 – Anexa IV

cerere pe care o va adresa direct autorității competente din statul solicitat. Cu toate acestea cerințele privind documentele care trebuie prezentate și procedurile stabilite la Articolul 25 sunt aceleași.

525. În plus față de cerere (formularul de cerere recomandat nu este utilizat pentru cereri directe, cu excepția situației în care statul solicitat a hotărât să îl folosească pentru cereri directe) se vor solicita, în fiecare caz, următoarele:

- Cererea (sau formularul de cerere recomandat, dacă este folosit)
- Textul hotărârii
- Certificatul care atestă caracterul executoriu
- Un document care să ateste înștiințarea corespunzătoare în situația în care pârâtul nu s-a înfățișat și nu a fost reprezentat la procedurile din statul de origine sau nu a contestat hotărârea privind obligațiile de întreținere
- Formularul privind situația financiară sau alt document care să ateste situația financiară a părților
- Documentul care să explice modul de calcul a restanțelor
- Documentul care să indice modul de ajustare sau indexare a hotărârii
- Declarație sau informații cu privire la furnizarea de asistență juridică solicitantului în statul solicitant.

526. Furnizarea unor documente suplimentare ar putea fi necesară, în funcție de procedurile interne ale statului solicitat.²⁴²

527. O dată ce cererea directă a fost primită de o autoritate competentă, va parcurge același proces de recunoaștere descris în Partea I din prezentul Capitol. Se va proceda la încuviințarea hotărârii (exequator), iar hotărârea de încuviințare a executării (exequator) se va comunica pârâtului și reclamantului (Art. 23(5)).

528. Motivele de contestare sau atac cu privire la încuviințarea executării (exequator) sau înregistrarea în vederea executării hotărârii sunt aceleași ca și în cazul cererilor transmise prin intermediul autorităților competente. Cu toate acestea, dacă solicitantul solicită asistență juridică pentru a răspunde contestației sau căii de atac introduse de pârât, autoritatea centrală nu va furniza asistență juridică gratuită, solicitantul fiind nevoit să suporte acele costuri.²⁴³ Autoritatea competentă poate asista solicitantul în găsirea altor

privind aprobarea, în numele UE, a Convenției, prin care UE declară că intenționează să extindă domeniul de aplicare al capitolelor II și III din Convenție la obligațiile de întreținere între soți, atunci când convenția va intra în vigoare în ceea ce privește Uniunea. Astfel, aceste categorii de cereri de întreținere pot fi trimise prin intermediul autorităților centrale.

²⁴² În temeiul normei interne de drept din România, se solicită și dovada achitării plății taxei de timbru de 20 lei.

²⁴³ În temeiul normei interne de drept din România, în baza O.U.G. nr. 51/2008, solicitantul poate beneficia de ajutorul public judiciar total, dacă venitul lunar net pe membru al familiei este de 300 lei sau 50 % dacă venitul lunar net pe membru al familiei este de 600 lei. Cu toate acestea, conform art. 8 alin. 3, ajutorul public judiciar se poate acorda și în alte

surse de asistență, inclusiv asistență judiciară, dacă este disponibilă. În orice caz, solicitantul va avea dreptul la același nivel de asistență juridică de care ar fi beneficiat în statul solicitant, dacă același nivel de asistență este disponibil în România (Art. 17 b)).²⁴⁴

529. În ce privește executarea hotărârii după ce a fost recunoscută ca urmare a faptului că autoritatea centrală nu a fost implicată în procedura de recunoaștere, cererea de executare nu va decurge automat din cererea directă de recunoaștere, cu excepția cazului în care legea o prevede. În caz contrar, persoana care prezintă cererea directă va trebui să introducă o cerere separată de recunoaștere în conformitate cu procedura internă a statului solicitat.²⁴⁵

b) Copiii care au împlinit vârsta de 21 de ani

530. De vreme ce domeniul de aplicare al Convenției nu include automat copiii în vârstă de 21 de ani sau mai mult, autoritatea competentă dintr-un stat nu este obligată să accepte o cerere de recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur) unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pentru acești copii decât atunci când ambele state contractante (statul solicitant și statul solicitat) au formulat o declarație în temeiul Articolului 2(3) din Convenție privind extinderea aplicării Convenției la acești copii. În lipsa unei astfel de declarații, nu există o obligație ca hotărârea privind pensia de întreținere a unui copil în vârstă de 21 de ani sau mai mult să fie recunoscută și executată (cu toate acestea, statele contractante sunt libere să recunoască și să execute hotărârile care merg mai departe de ceea ce sunt ele strict obligate să execute, în baza principiului reciprocității).²⁴⁶

531. De remarcat că acest lucru este valabil chiar și atunci când legea statului de origine permite plata obligației de întreținere copiilor care au vârsta de peste 21 de ani, deoarece Articolul 32(4) (aplicarea legii statului de origine pentru determinarea duratei obligației de întreținere) trebuie înțeles în contextul domeniului de aplicare de la Articolul 2.

situații, proporțional cu nevoile solicitantului, în cazul în care costurile certe sau estimate ale procesului sunt de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție, inclusiv din cauza diferențelor de cost al vieții dintre statul membru în care acesta își are domiciliul sau reședința obișnuită și cel din România.

²⁴⁴ În ceea ce privește dreptul intern din România, ibidem.

²⁴⁵ În temeiul normei interne de drept din România, cererea de acordare a ajutorului public judiciar pentru punerea în executare a unei hotărâri este de competența instanței de executare (O.U.G. nr. 51/2008) și se face separat.

²⁴⁶ Recunoașterea unei hotărâri care depășește domeniul de aplicare *sensu stricto* al obligației reciproce în temeiul Convenției poate constitui o soluție eficientă în anumite cazuri, de exemplu atunci când o hotărâre privind obligațiile de întreținere pentru o persoană în vârstă de peste 21 de ani, dacă nu ar fi recunoscută, ar trebui transferată unei instanțe naționale în vederea pronunțării unei noi hotărâri. În România, pentru stabilirea obligației de întreținere pe cale principală, reclamantul-creditor trebuie să se adreseze judecătoriei competente de la domiciliul său sau al pârâtului-debitor (art. 94 alin. 1 lit. c) din Codul de Procedură Civilă). Pentru stabilirea obligației de întreținere accesorie divorțului competența aparține instanței judecătorești (judecătoriei) de la ultima locuința comună a soților, locuința pârâtului sau reclamantului (art. 914 din Codul de Procedură Civilă).

Chiar dacă există copii minori din căsătorie și cei doi soți se înțeleg cu privire la realizarea divorțului, ei se pot adresa pentru divorțul prin acord notarului public de la locul căsătoriei sau al ultimei locuințe comune a soților, care poate constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților, aceștia din urmă eliberându-le un certificat de divorț.

532. Vezi Capitolul 3, Partea I, Secțiunea II pentru mai multe informații cu privire la domeniul de aplicare al Convenției.

c) Alte forme de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie

533. Deși Convenția prevede că statele pot conveni să extindă dispozițiile Convenției la alte forme de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, inclusiv persoane vulnerabile, cu condiția ca aceasta să se realizeze atât de statul contractant solicitat, cât și de statul contractant solicitant, nu există nicio obligație ca autoritatea competentă a unui stat să accepte recunoașterea sau încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri privind alte forme de obligații de întreținere care decurg dintr-o relație de familie.²⁴⁷

II. Materiale suplimentare

A. Sfaturi practice

534. Consultați profilul de țară al României pentru a determina care sunt documentele necesare pentru o cerere directă. Cererea directă trebuie prezentată în baza formularului de cerere sau al altui document de introducere a cererii solicitat de statul solicitat. Deși documentația utilizată pentru cererile directe de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) poate fi identică cu documentația utilizată pentru cererile transmise prin intermediul autorităților centrale, documentația pentru alte tipuri de solicitări directe poate fi foarte diferită de cea utilizată pentru cererile prezentate în temeiul Convenției. (Cererile adresate direct autorităților competente din România în scopul pronunțării sau modificării unor hotărâri privind obligațiile de întreținere sunt prezentate la Capitolul 10 și Capitolul 11 de mai jos.)

535. Autoritățile competente pot contacta autoritatea centrală din România pentru a profita de expertiza acesteia în domeniul procesării efective a cazurilor de cereri directe.

B. Formulare conexe

536. Doar pentru recunoaștere și încuviințare a executării (exequator):

- Certificatul care atestă caracterul executoriu
- Un document care să ateste înștiințarea corespunzătoare (dacă se aplică)
- Declarație privind restanțele (dacă se aplică)
- Declarație privind asistența juridică
- Documentul care să indice modul de ajustare sau indexare (dacă se aplică).

²⁴⁷ În România, se aplică Decizia Consiliului nr. 2011/432/UE din 9 iunie 2011 – Anexa IV privind aprobarea, în numele UE, a Convenției, prin care UE nu a declarat că extinde domeniul de aplicare al Convenției la alte categorii de obligații de întreținere.

C. Articole relevante

Articolul 2(3)

Articolul 10

Articolul 17 b)

Articolul 25

Articolul 37

III. Întrebări frecvent adresate

Care este diferența între o cerere transmisă printr-o autoritate centrală și o cerere directă adresată autorității competente?

537. Cererile transmise prin intermediul autorităților centrale sunt limitate la cele prevăzute la Articolul 10. Pentru a transmite cererea prin intermediul unei autorități centrale, obiectul cererii trebuie să se încadreze în domeniul de aplicare al Convenției și să se regăsească la dispozițiile de la Articolul 10.

538. O cerere directă va fi adresată unei autorități competente în legătură cu un subiect care este reglementat de Convenție. Un exemplu de cerere directă este cererea de pronunțare a unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pentru soț/soție.

Poate solicitantul să aleagă între a transmite cererea direct unei autorități competente și a o transmite prin intermediul autorităților centrale?

539. Da – dacă procedurile interne ale autorității competente solicitate o permit (unele autorități competente pur și simplu transmit cazul autorității centrale).²⁴⁸ Cu toate acestea, solicitantul care alege această modalitate, trebuie să fie conștient că în anumite state dispozițiile privind asistența juridică în contextul cererilor directe s-ar putea să nu fie aplicabile cazurilor în care o cerere ar fi putut fi transmisă prin autoritatea centrală.²⁴⁹ Acest lucru va fi probabil în situația în care statul solicitat a stabilit proceduri efective care permit ca o cerere să fie procesată fără asistență juridică în cazul cererilor transmise prin autoritatea centrală.

²⁴⁸ În România, prevederile Legii nr. 36/2012 nu exclud posibilitatea ca partea interesată să se adreseze direct autorităților străine competente din statele membre ale Uniunii Europene sau din statele contractante la Convenție.

²⁴⁹ În România, dacă creditorii copii sau adulți vulnerabili se adresează autorității centrale, atunci cererile de întreținere sunt trimise direct la Baroul local competent, iar cererea de acordare a ajutorului public judiciar nu mai este trimisă instanței pentru a dispune la acordarea ajutorului public judiciar. Ajutorul public judiciar se acordă gratuit, obligatoriu, din oficiu, fără verificarea situației materiale (art. 13 din Legea nr. 36/2012 și art. 8¹ from O.U.G. nr. 51/2008). Dacă creditorii copii sau adulți vulnerabili se adresează direct instanței (personal sau prin mandatar avocat), atunci aceasta trebuie să se pronunțe, în prealabil, cu privire la acordarea ajutorului public judiciar, chiar dacă ajutorul public judiciar se acordă gratuit fără verificarea situației materiale (art. 8¹ from O.U.G. nr. 51/2008). În toate situațiile în care debitorii și celelalte categorii de creditori (alții decât copii sau adulții vulnerabili) se adresează fie autorității centrale, fie direct instanței (personal sau prin mandatar avocat), atunci instanța trebuie să se pronunțe, în prealabil, cu privire la acordarea ajutorului public judiciar, în funcție de verificarea situației materiale.

Poate o autoritate centrală transmite o cerere directă unei autorități competente atunci când, de exemplu, statul solicitat nu a extins aplicarea dispozițiilor de la Capitolul II și III la tipul de obligații de întreținere?

540. Da – nu există nicio dispoziție în Convenție care să prevadă că o cerere directă va fi adresată de creditor sau debitor însuși în mod direct. Acest scenariu se va întâmpla cel mai probabil în situațiile în care statul solicitant a extins aplicarea dispozițiilor de la Capitolul II și III la pensia de întreținere pentru soț/soție, dar statul solicitat nu a operat această extindere.²⁵⁰ Într-un astfel de caz autoritatea centrală solicitantă poate asista creditorul în ce privește pregătirea documentelor și transmiterea acestora autorității competente din statul solicitat.

Ce fel de formulare sau documente vor fi utilizate pentru o cerere directă?

541. Dacă cererea directă vizează recunoașterea sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur), vor fi necesare documentele stabilite la Articolul 25, ținând cont că acest articol se aplică în cazul cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur). Cu toate acestea, formularul de cerere recomandat este, de regulă, doar pentru uzul autorităților centrale, așadar va fi utilizat fie formularul solicitat de autoritatea competentă din România,²⁵¹ fie formularul utilizat în statul de origine.

Va avea nevoie creditorul sau debitorul de serviciile unui avocat pentru a putea prezenta cererea directă în fața autorității competente?

542. Aceasta depinde în totalitate de procedurile practicate de autoritatea competentă.²⁵² Dacă cererea directă vizează recunoașterea sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur), în temeiul Convenției, statul solicitat trebuie să asigure că solicitantul va avea dreptul la același nivel de asistență juridică de care ar fi beneficiat în statul solicitant, dacă același nivel de asistență este disponibil în statul solicitat (Art. 17 b)).

543. Pentru orice alte cereri directe, dacă se solicită acordarea de asistență juridică, persoana care face cererea directă va fi nevoită să suporte acele costuri, cu excepția cazului în care legea statului solicitat prevede altceva.²⁵³

²⁵⁰ În România, idem, supra nota nr. 241.

²⁵¹ În România, pentru formularul recomandat care poate fi folosit, idem, supra nota nr. 239.

²⁵² În temeiul normei interne de drept din România, reclamantul din străinătate se poate adresa și direct, personal sau prin reprezentant convențional/legal (avocat). Reprezentarea prin avocat nu este obligatorie.

²⁵³ În temeiul normei interne de drept din România, cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar este scutită de taxa de timbru.

Capitolul 8 - Regulamentul din 2009: Procesarea cererilor din străinătate transmise prin intermediul autorităților centrale și a cererilor directe cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator)

Utilizarea prezentului Capitol:

Prezentul Capitol are ca obiect principal cererile privind recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor judecătorești cu privire la obligațiile de întreținere, primite de către autoritățile judiciare sau alte autorități competente din partea unei autorități centrale.

Secțiunea I oferă o privire de ansamblu asupra procedurilor și asupra modului de aplicare a acestora – cazurile în care se utilizează, cine poate formula astfel de cereri și o explicație a termenilor și noțiunilor de bază.

Secțiunea II și III prezintă procedurile sau pașii de urmat în vederea procesării acestor cereri sau solicitări.

Secțiunea IV tratează excepțiile sau abaterile de la procedurile generale, inclusiv cererile din partea debitorilor.

Secțiunea V tratează alte aspecte precum asistența juridică și executarea.

Secțiunea VI conține materiale suplimentare, formulare și sfaturi practice cu privire la aceste cereri.

Secțiunea VII conține o listă de verificare care oferă o privire de ansamblu asupra procedurilor.

Secțiunea VIII acoperă unele dintre cele mai frecvente întrebări care apar în cazul acestor cereri privind obligațiile de întreținere.

Secțiunea IX tratează pe scurt aspecte specifice cererilor directe privind recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator), primite de către autoritățile judiciare sau de către alte autorități competente fără asistență din partea autorităților centrale.

Partea I — Cereri cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator)

I. Privire de ansamblu și principii generale

A. Principii generale

544. Procesul de recunoaștere descris în Regulament se află la baza procesului obținerii pensiei de întreținere în străinătate și garantează

existența unei modalități eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru ca un creditor să obțină plata pensiei de întreținere atunci când debitorul își are reședința sau are bunuri sau venituri într-un alt stat membru.²⁵⁴

545. Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri pronunțate într-un alt stat membru elimină necesitatea ca un creditor să obțină o nouă hotărâre în statul în care debitorul își are acum reședința sau în care se află bunurile sau veniturile acestuia.

Autoritatea Centrală este autoritatea publică desemnată de statele membre să exercite sau să îndeplinească atribuțiile de cooperare administrativă și asistență în temeiul Regulamentului.

546. Procedurile privind recunoașterea, recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) și executarea unei hotărâri sunt concepute pentru a oferi o recunoaștere cât mai largă a hotărârilor existente și pentru a asigura faptul că cererea este procesată cât mai rapid posibil. Domeniul de aplicare al Regulamentului este mai larg în ceea ce privește recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) și statele sunt obligate să asigure solicitanților accesul complet și efectiv la justiție. Mecanismele de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în temeiul Regulamentului, atât pentru statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, cât și pentru statele care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (vezi Capitolul 5) sunt concepute pentru a permite creditorului să-și recupereze rapid datoria. Motivele în baza cărora pârâtul ar putea să obiecteze sau să se opună recunoașterii și încuviințării executării (exequator) sunt extrem de limitate, iar termenul prevăzut pentru aceasta este și el limitat. Toate acestea reflectă principiul care se află la baza Regulamentului potrivit căruia recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ar trebui să fie simple, cu costuri reduse și rapide.²⁵⁵

Autoritatea competentă este organismul public sau persoana dintr-un anumit stat membru investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției sau al Regulamentului. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția sau Regulamentul.

²⁵⁴ Există o diferență între recunoaștere și executare. Recunoașterea de către un alt stat presupune că statul acceptă determinarea sau constatarea drepturilor și obligațiilor legale formulate de către statul de origine. Executarea înseamnă că statul solicitat este de acord ca procedurile sale să fie utilizate în vederea executării hotărârii.

²⁵⁵ Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că autoritățile naționale au obligația pozitivă de a oferi asistență susținută și în timp util cu privire la executarea hotărârilor pronunțate în străinătate cu privire la obligațiile de întreținere în beneficiul creditorului (vezi *Romańczyk c. Franța*, nr. 7618/05 (18 noiembrie 2010), în care curtea a sesizat o încălcare a Art. 6 § 1 din *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*).

547. Vezi și Capitolul 3, Partea I referitor la discuția privind domeniul de aplicare și aplicarea Regulamentului; ca o evaluare a domeniului de aplicare și aplicării Regulamentului cu privire la un caz particular este important de înțeles care sunt procedurile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) din Regulament care se vor aplica respectivului caz.

B. Privire de ansamblu asupra procedurilor

548. Există două Secțiuni în Regulament care reglementează procedurile cu privire la recunoașterea, încuviințarea executării (exequator) și executarea hotărârilor în temeiul Regulamentului, descrise în Capitolul IV (vezi Art. 16). Secțiunea 1 se aplică hotărârilor pronunțate în statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (toate statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Marii Britanii și a Danemarcei), iar Secțiunea 2 se aplică hotărârilor pronunțate în statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (cu alte cuvinte, hotărârile pronunțate în Marea Britanie și Danemarca).²⁵⁶ Prin urmare, procedurile de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) detaliate mai jos și descrise la Secțiunea 1 din Capitolul IV din Regulament vor fi utilizate cel mai frecvent pentru hotărârile care se circumscriu domeniului de aplicare al Regulamentului. Această procedură descrisă la Secțiunea 1 și procedura alternativă prezentată la Secțiunea 2 sunt descrise mai detaliat mai jos (vezi Secțiunea III din prezentul Capitol).

Statul solicitant este statul în care solicitantul își are reședința și care solicită recunoașterea și executarea hotărârii.

Statul solicitat este statul care recepționează cerere a și care urmează să recunoască și să execute hotărârea.

549. O dată cu primirea cererii din partea unei alte autorități centrale în alt stat membru al Uniunii Europene, autoritatea centrală din statul solicitat²⁵⁷ va trimite materialele către autoritatea competentă în vederea procesării. În anumite state membre autoritatea centrală reprezintă autoritatea competentă în acest domeniu. În alte state membre autoritatea competentă poate fi reprezentată de către o autoritate judiciară sau administrativă.²⁵⁸

550. În temeiul Regulamentului, Capitolul IV, Secțiunea 1, o hotărâre este recunoscută "fără a fi necesar să se recurgă la nicio procedură" și "fără

²⁵⁶ De remarcat faptul că procedura din Secțiunea 2 se va aplica de asemenea hotărârilor pronunțate în statele membre înainte de aplicarea Regulamentului, însă după intrarea în vigoare a Regulamentului "Bruxelles I", Pentru discuția detaliată cu privire la domeniul de aplicare și aplicarea Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea I, Secțiunea III.C. pentru o discuție cu privire la domeniul de aplicare al Regulamentului.

²⁵⁷ În România, autoritatea centrală este Ministerul Justiției. În baza art. 2 alin. 1 și alin. 2 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției a fost desemnat autoritate centrală transmițătoare și primitoare în baza art. 4 din Convenția de la Haga, în relația cu statele contractante la aceasta, și în baza art. 49 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 în relația cu statele membre ale UE.

²⁵⁸ În România, autoritatea competentă nu este autoritatea centrală. Pentru procedura de exequatur autoritatea competentă este, conform art. 19 din Legea nr. 36/2012, tribunalul în raza căruia se află domiciliul debitorului sau bunurile debitorului.

a fi posibilă contestarea recunoașterii sale” (Art. 17(1)). Cu alte cuvinte, în temeiul Regulamentului nu este permisă nicio procedură de exequatur sau procedură similară în vederea recunoașterii hotărârii, iar la momentul recunoașterii hotărârii nu există posibilitatea contestării recunoașterii sale, fie *ex-officio*, fie de către una din părțile interesate.²⁵⁹ Regulamentul prevede, de asemenea, că, în cazul în care o hotărâre este executorie în statul membru de origine, această hotărâre este executorie în alt stat membru fără a fi necesară încuviințarea executării - exequator (Art. 17(2)).²⁶⁰ De remarcat că Regulamentul menționează faptul că o hotărâre cu forță executorie presupune “de drept și competența de a adopta orice măsuri asigurătorii” prevăzute de legea statului membru de executare. (Art. 18).

551. Pârâtul are dreptul de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești, începând din ziua în care acesta sau aceasta “a luat efectiv cunoștință de conținutul hotărârii judecătorești și în care a fost în măsură să acționeze, cel târziu începând din ziua primei măsuri de executare care a avut drept efect ca bunurile acestuia să devină indisponibile total sau parțial” (Art. 19(2)), în statul de origine în cazul în care acesta sau aceasta nu s-a prezentat în statul membru de origine din cauză că nu i s-a comunicat actul de sesizare a instanței (sau documentele echivalente) în timp util sau astfel încât să se fi putut apăra sau a fost împiedicat să conteste creanța de întreținere din motive de forță majoră (sau din cauza unor “circumstanțe extraordinare, fără ca pârâtul să fi avut vreo vină în acest sens”, cu excepția cazului în care pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă. (Art. 19(1)). Pârâtul trebuie să formuleze calea de atac în termen de 45 de zile (Art. 19(2)). Formularea unei căi de atac se va realiza către autoritatea competentă din statul membru de origine. În cazul în care instanța respinge formularea căii de atac din lipsă de motive (prevăzute la Art. 19(1)) hotărârea rămâne valabilă, însă în cazul în care instanța hotărâște că respectiva cale de atac este justificată, hotărârea judecătorească este “nulă și neavenită,” cu toate acestea, creditorul nu pierde prestațiile pentru perioada de întrerupere a

²⁵⁹ O dată cu abolirea exequatur-ului, o hotărâre pronunțată într-un alt stat membru care are obligații în temeiul Protocolului va fi executorie în temeiul Regulamentului astfel cum se stipulează în Art. 17. În practică, în România, acest lucru înseamnă că hotărârea străină pronunțată după 18.06.2011 (în baza unei acțiuni introduce de asemenea după 18.06.2011) într-un stat membru care aplică Protocolul de la Haga din 2007 este recunoscută în România fără a fi necesară parcurgerea niciunei proceduri de exequatur. Hotărârea străină produce aceleași efecte ca și o hotărâre pronunțată în România. Dacă debitorul nu o execută de bună-voie, este necesar, la fel ca și pentru o hotărâre pronunțată de o instanță română, inițierea (prin avocatul desemnat, după acordarea asistenței gratuite) măsurilor de executare silită (depunerea unei cereri de executare la un executor judecătoresc, sesizarea instanței de executare cu o cerere de încuviințare a executării silit etc.).

În baza art. 14 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, cererea de executare. Decanul baroului desemnează pentru creditorul obligației de întreținere (copil sau adult vulnerabil) un avocat. Avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc. Ulterior, avocatul depune cererea la executorul judecătoresc teritorial competent care va iniția măsurile de executare silită.

²⁶⁰ De remarcat faptul că Art. 17 din Regulament este echivalent cu Art. 5 din *Regulamentul titlul executoriu european*. Art. 5 din *Regulamentul titlul executoriu european* este aplicabil creanțelor de întreținere necontestate. O dată cu aplicarea efectivă a Regulamentului din 2009 în materie de întreținere, procedura descrisă la Art. 5 din *Regulamentul titlul executoriu european* devine aplicabilă și creanțelor de întreținere contestate.

termenelor de prescripție / decădere și nici dreptul de a solicita retroactiv întreținerea dobândită prin acțiunea inițială. (Art. 19(3)).

552.În cazul în care hotărârea rămâne în vigoare și debitorul nu este dispus la plata obligațiilor de întreținere în mod voluntar, executarea hotărârii se va desfășura conform legislației în vigoare din statul solicitat.

553.Regulamentul (Art. 21) pune la dispoziție diverse motive de refuz sau suspendare a executării unei hotărâri care pot fi invocate *în statul membru de executare*, exclusiv în cazul formulării unei cereri din partea debitorului. În general, motivele de refuz sau suspendare a executării unei hotărâri sunt în conformitate cu normele interne ale statului membru de executare cu condiția ca aceste norme să nu fie incompatibile cu motivele menționate la Art. 21(2) și (3) din Regulament.

554.Debitorul are dreptul de a formula o cerere de refuz a executării hotărârii, integral sau parțial, "dacă s-a prescris dreptul de obținere a executării hotărârii judecătorești a instanței judecătorești de origine prin efectul de prescripție sau de limitare a acțiunii" (cu mențiunea că hotărârea va lua în considerare termenul de prescripție cel mai lung existent în statul membru de origine sau statul membru de executare) sau dacă hotărârea este "ireconciliabilă cu o hotărâre" pronunțată în statul membru de executare sau cu o hotărâre judecătorească pronunțată într-un alt stat membru sau într-un alt stat terț (Art. 21(2)).²⁶¹

555.Articolul 21(3) din Regulament pune la dispoziție motive suplimentare cu privire la suspendarea executării, în cazul în care instanța competentă a statului membru de origine a fost sesizată cu privire la formularea căii de atac prevăzute la Articolul 19 sau în cazul în care hotărârea a fost suspendată în statul membru de origine.

556.Formularea altor cereri sau introducerea unor căi de atac cu privire la refuzul sau suspendarea executării unei hotărâri, în sensul Articolului 21(1) din Regulament, se va realiza cu respectarea legislației în vigoare a statului membru de executare.²⁶²

C. Când se utilizează această cerere

557. Cererea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri existente în materie de întreținere va fi primită de la un alt stat membru care solicită executarea hotărârii deoarece debitorul își are reședința în statul solicitat sau deține bunuri sau venituri în statul solicitat.

558.În majoritatea cazurilor cel care formulează cererea de recunoaștere este creditorul, cu toate acestea debitorul poate de asemenea să solicite

²⁶¹ S-a stabilit faptul că hotărârile de modificare în baza schimbării circumstanțelor nu vor fi considerate ca fiind "hotărâri ireconciliabile" în temeiul acestui Articol.

²⁶² În temeiul normelor interne de drept din România, pentru dispoziții referitoare la procedura de executare (incidente) din Codul de Procedură Civilă privind perimarea (art. 696-698), amânarea, suspendarea, restrângerea și încetarea executării (art. 699 - 704), contestația la executare (art. 711 - 719) și întoarcerea executării (art. 722-725) a se vedea Para 786. Pentru modele de cereri și alte informații a se vedea alineatul 836 și urm.

recunoașterea unei hotărâri cu privire la obligații de întreținere dintr-un alt stat membru în vederea suspendării sau limitării executării unei hotărâri cu privire la obligațiile de întreținere (art. 52 (2)(a)).

Creditorul este persoana căreia i se datorează sau se presupune că i se datorează întreținere. Creditor poate fi un părinte sau un soț/soție, un copil, părinții adoptivi, sau rudele sau alte persoane care au grijă de un copil. În anumite state aceasta persoană se numește persoană căreia i se datorează întreținerea, părintele care exercită autoritatea părintească sau persoana care are în grijă copilul.

Debitorul este persoana care datorează sau se presupune că datorează întreținere. Debitorul poate fi un părinte, un soț/soție sau oricine altcineva care, în temeiul legii locului unde a fost pronunțată hotărârea, are obligația de a plăti întreținere.

559. Cu toate că majoritatea cererilor formulate vizează recunoașterea și încuviințarea executării (exequator), există anumite cazuri în care solicitantul dorește doar recunoașterea, fără a solicita și încuviințarea executării (exequator) hotărârii.

560. În cazul în care hotărârea a fost pronunțată în statul căruia i se solicită executarea hotărârii, recunoașterea nu este necesară. Cererea poate fi procesată doar în vederea executării (vezi Capitolul 12).

D. Speță

561. Creditorul deține o hotărâre cu privire la obligații de întreținere din Statul A prin care solicită debitorului să efectueze plata obligațiilor de întreținere pentru copil. Debitorul își are reședința în România. În loc să formuleze o cerere în vederea obținerii unei noi hotărâri în România, creditorul dorește ca hotărârea existentă cu privire la obligațiile de întreținere să fie executată în România. Atât statul A, cât și România sunt state membre ale Uniunii Europene unde Regulamentul este aplicabil și ambele au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007.

Mecanismul de funcționare în temeiul Regulamentului:

Creditorul²⁶³ va solicita autorității centrale din Statul A să transmită o cerere de recunoaștere (și încuviințare a executării - exequator) (Art. 56(1) a)) a hotărârii de întreținere în România, în temeiul Secțiunii 1 din Capitolul IV din Regulament, utilizând formularele anexate corespunzătoare așa cum se stipulează în Regulament. Solicitarea va fi verificată pentru a se asigura corectitudinea datelor menționate și va fi procesată de către autoritatea centrală din România. Hotărârea poate fi executată de către autoritățile competente însărcinate cu executarea din România în același mod ca și când ar fi fost o hotărâre pronunțată de la bun început în România. Debitorul va avea posibilitatea de a formula o cale de atac sau de a contesta executarea

²⁶³ De remarcat faptul că în anumite circumstanțe, solicitarea va fi formulată de către o instituție publică (de exemplu, Agenția pentru protecția copilului), în numele creditorului.

hotărârii în baza unui număr limitat de motive prevăzute în Regulament.

Pentru informații cu privire la cererile de **executare** a unei hotărâri pronunțate în statul **solicitat** (ex. România) – vezi Capitolul 9. Pentru informații cu privire la **executarea** oricărui fel de hotărâri cu privire la obligațiile de întreținere – vezi Capitolul 12.

E. Cine poate formula o astfel de cerere

562. Formularea cererii de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) poate fi efectuată de către un creditor sau un debitor (conform discuției de mai jos – cererea debitorului va fi exclusiv cu privire la recunoaștere, în timp ce creditorul ar putea solicita recunoașterea și încuviințarea executării – exequator sau ambele). Solicitantul trebuie să aibă reședința în statul în care acesta formulează cererea (Art. 55) și nu este nevoie ca acesta să fie prezent sau să aibă un reprezentant autorizat / adresă poștală în România pentru ca o hotărâre să fie recunoscută și executată în statul respectiv (Art. 41(2)). În cererea respectivă, creditorul poate fi fie persoana căreia i se datorează obligațiile de întreținere, fie o instituție publică care acționează în locul creditorului sau o instituție publică care a furnizat prestații creditorului.

Sfat: Căutați o listă de verificare simplă pe care să o urmați? Vreți să săriți peste detalii? Mergeți la finalul prezentului Capitol și utilizați Lista de verificare.

II. Procedura: Aspecte preliminare comune cererilor formulate în temeiul Secțiunii 1 și Secțiunii 2 din Capitolul IV din Regulament

563. Înainte ca o autoritate competentă să analizeze temeiurile unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri în temeiul Regulamentului, există o serie de aspecte preliminare pe care autoritatea competentă le va analiza cu privire la cererile în temeiul Secțiunii 1 (hotărâri pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Convenției din 2007) și a Secțiunii 2 (hotărâri pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Convenției din 2007) din Capitolul IV din Regulament, detaliate în prezenta Secțiune.

A. Verificarea preliminară a documentelor din străinătate

564. Înainte de a transmite materialele către autoritatea competentă din România, autoritatea centrală din România va verifica dacă cererea se circumscrie dispozițiilor Regulamentului cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) și se va asigura că setul de documente este complet. Autoritatea competentă din România va

opera o verificare similară.

1. Verificarea preliminară a documentelor

- Este această cerere o cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri cu privire la obligațiile de întreținere? Aceasta trebuie să se circumscrie domeniului de aplicare din Regulament, conform descrierii din Capitolul 3, Partea I, Secțiunea a III-a.
- S-a constatat deja (de către autoritatea centrală) că pârâtul sau debitorul își are reședința în statul solicitat sau dispune de bunuri sau venituri în statul solicitat? Dacă nu, cazul se va transmite în locul unde pârâtul sau debitorul își are reședința sau bunurile, sau se va returna statului solicitant.
- Cererea a fost trimisă de către un stat membru al Uniunii Europene în care Regulamentul se aplică? Dacă nu, Regulamentul nu poate fi utilizat.

Verificarea preliminară a documentelor - Cererea directă nu este formulată către o autoritate centrală. Cererea directă este o cerere recepționată de o autoritate competentă, de exemplu o instanță sau o autoritate administrativă, direct de la persoana în cauză. Aceasta nu intră sub incidența Articolului 56. Vezi Secțiunea IX, de mai jos.

2. Este cererea cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) cererea potrivită?

565. Se verifică documentele pentru a asigura faptul că cererea este cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator). Se vor avea în vedere următoarele:

- În cazul în care nu există o hotărâre cu privire la obligațiile de întreținere, cererea ar trebui să fie formulată pentru obținerea unei astfel de hotărâri și nu pentru recunoaștere și încuviințarea executării - exequator (vezi Capitolul 10).
- În cazul în care există o hotărâre cu privire la obligațiile de întreținere însă aceasta este din statul dumneavoastră, nu este necesară recunoașterea hotărârii. Aceasta poate fi procesată doar în vederea executării în statul dumneavoastră, urmând procedura obișnuită de executare din statul dumneavoastră (vezi Capitolul 9).

3. Este "evidentă" neîndeplinirea cerințelor Regulamentului?

566. Regulamentul permite unei autorități centrale să refuze procesarea unei cereri numai în cazul în care autoritatea centrală consideră că este "evident că cerințele" din Regulament nu sunt îndeplinite (vezi Art. 58(8)). Numărul acestor situații este destul de limitat. De exemplu, o cerere poate

fi respinsă în baza acestui motiv în cazul în care din documente reiese în mod clar că hotărârea nu are nicio legătură cu obligațiile de întreținere. În mod similar, o cerere poate fi respinsă în baza acestui motiv dacă o cerere anterioară formulată de către aceeași parte interesată în baza exact a aceluiași motive a mai fost respinsă. Pentru ca motivul în baza căruia este respinsă cererea să fie "evident," acesta trebuie să fie indiscutabil sau clar în baza documentelor primite. Autoritatea competentă va verifica de asemenea și faptul că nu este evidentă neîndeplinirea cerințelor Regulamentului.²⁶⁴

4. Verificați dacă documentele sunt complete

567. Autoritățile centrale au obligația de a verifica în timp util cererea primită din partea statului solicitant, de a se asigura că aceasta este completă și de a înainta în mod prompt cererea completă autorităților competente pentru ca hotărârea să fie recunoscută sau recunoscută și încuviințată executarea acesteia (exequator). În cazul în care sunt necesare documente suplimentare, autoritatea centrală le va solicita fără întârziere. O dată cu primirea documentației cererii, autoritatea competentă va verifica în primul rând dacă cererea este completă și, în cazul în care există informații sau documente lipsă, va notifica imediat autoritatea națională centrală în vederea solicitării acestora.

5. Documente și informații obligatorii și justificative

(i) Documente și informații obligatorii și justificative comune procedurii din Secțiunea 1 și 2 din Capitolul IV din Regulament

a) Anexa VI

568. Regulamentul prevede ca Anexa VI, adăugată textului Regulamentului, să fie utilizată în cazul cererilor cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri - exequator (cu alte cuvinte, în cazul cererilor formulate în temeiul Secțiunii 1 și Secțiunii 2 din Capitolul IV din Regulament). Regulamentul prevede faptul că informația inclusă în cerere trebuie să cuprindă cel puțin (Art. 57(2)):

- (a) o declarație privind natura cererii sau a cererilor;
- (b) numele și coordonatele, inclusiv adresa și data nașterii, ale reclamantului²⁶⁵;
- (c) numele și, dacă sunt cunoscute, adresa și data nașterii ale

²⁶⁴ Aceasta se va întâmpla în special în cazurile în care o autoritate competentă recepționează o cerere directă din partea unui solicitant și care nu este transmisă prin intermediul autorității centrale. Vezi Secțiunea IX de mai jos cu privire la cererile directe.

²⁶⁵ Adresa personală a solicitantului poate fi înlocuită cu o altă adresă în cazurile de violență domestică, dacă legislația națională a statului membru solicitat nu impune, în scopul procedurilor care se vor efectua, ca solicitantul să furnizeze adresa personală (Art. 57(3)). În temeiul normelor interne de drept din România, în cazurile de violență domestică, partea ar putea fi citată la reprezentantul său - desemnat din oficiu sau ales - sau la un alt domiciliu ales.

- pârâtului;
- (d) numele și data nașterii oricărei persoane pentru care se solicită întreținerea;
 - (e) motivele pe care este întemeiată cererea;
 - (f) în cazul în care cererea este formulată de către creditor, informații privind destinația la care plățile prestației de întreținere trebuie efectuate sau transmise electronic;
 - (g) numele și coordonatele persoanei sau unității din cadrul autorității centrale ale statului membru solicitant responsabile pentru soluționarea cererii.

b) Documente obligatorii în cazul tranzacțiilor judiciare și a actelor autentice (Art. 48)

569.În cazul cererilor formulate cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) tranzacțiilor judiciare și a actelor autentice într-un alt stat membru (vezi Secțiunea IV.B. de mai jos, din prezentul Capitol) autoritatea competentă a statului membru de origine va emite, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, un extras al tranzacției judiciare sau al actului autentic, utilizând Anexa I sau II, sau Anexa III sau IV, după caz (Art. 48(3)).

a) Documente suplimentare (Art. 57)

570.Articolul 57(4) și (5) din Regulament prevede ca cererea să fie însoțită de documente suplimentare, în funcție de caz sau necesitate și în limita datelor cunoscute. Aceste documente includ:

- situația financiară a debitorului, inclusiv numele și adresa angajatorului debitorului și natura și localizarea bunurilor sau debitorului (Art. 57(4) b))²⁶⁶
- orice alte informații care pot ajuta la localizarea pârâtului (Art. 57(4) c))
- orice informații sau documente justificative necesare, inclusiv, după caz, documentația privind dreptul reclamantului la asistență judiciară (Art. 57(5))

571.Dovada prestațiilor – instituție publică: În cazul în care cererea este formulată de către o instituție publică, de exemplu o agenție de servicii, în numele unui solicitant, respectiva instituție publică va furniza informații care să dovedească faptul că aceasta are dreptul de a acționa în numele solicitantului sau va include informații care să dovedească faptul că aceasta a furnizat prestații cu titlu de întreținere (Art. 64) (de exemplu, în cazurile în care instituția publică dorește să-și afirme un drept independent de a beneficia de o parte din restanțele de întreținere).

²⁶⁶ Având în vedere că aceasta este o cerere de executare, situația financiară a creditorului (Art. 57(4)(a)) nu este necesară, în mod obișnuit.

(i) Documente obligatorii pentru procedura din Secțiunea 1, Capitolul IV din Regulament**c) Documente necesare pentru executare (Art. 20)²⁶⁷**

572. Articolul 20 din Regulament stipulează documentele obligatorii necesare pentru executare unei hotărâri într-un alt stat membru, care trebuie furnizate de către solicitant autorităților competente însărcinate cu executarea:

- (a) o copie a respectivei hotărâri care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale;
- (b) extrasul hotărârii pronunțate de instanța de origine prin intermediul formularului prezentat ca model în Anexa I la Regulament (cu transcrierea sau traducerea conținutului, acolo unde este necesar)²⁶⁸;
- (c) după caz, un document în care se stabilește situația restanțelor și în care se indică data la care a fost efectuat calculul.

573. Autoritățile competente nu pot impune părții care solicită executarea să furnizeze o traducere a hotărârii judecătorești, cu excepția cazului în care executarea hotărârii judecătorești este contestată (Art. 20(2)).²⁶⁹

(i) Documente obligatorii pentru procedura din Secțiunea 2, Capitolul IV din Regulament**Documente necesare pentru cererea de încuviințare a executării - exequator (Art. 28 și 29)**

574. În temeiul procedurilor alternative din Secțiunea 2 cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării - exequator (statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007), cererile trebuie să fie însoțite de:

- (a) o copie a hotărârii "care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale";
- (b) un extras al hotărârii eliberat de instanța de origine, prin intermediul formularului prezentat ca model în Anexa II la Regulament.

575. Atunci când este necesar, cererea trebuie să fie însoțită de o traducere sau o transcriere, în conformitate cu cerințele de limbă corespunzătoare (pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II). Autoritatea

²⁶⁷ De remarcat faptul că Art. 20 din Regulament este în sine echivalent cu Art. 20 din *Regulamentul (CE) Nr 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate*.

²⁶⁸ Pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă și traducere în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II.

²⁶⁹ Pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă și traducere în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II.

competentă sesizată nu poate impune solicitantului să furnizeze o traducere a hotărârii (cu toate acestea, aceasta ar putea fi necesară în cazul exercitării unei căi de atac, în temeiul Articolului 32 sau Art. 33).

576.În temeiul Articolului 29 din Regulament, în cazul în care nu se furnizează extrasul hotărârii prin intermediul formularului prezentat ca model în Anexa II la Regulament, autoritatea competentă poate să impună un termen limită pentru furnizarea acestuia, să accepte un document echivalent sau să nu invoce aceasta cerință în cazul în care autoritatea competentă consideră că are deja informațiile adecvate.

i) Documente necesare pentru invocarea unei hotărâri recunoscute (Art. 40)

577.Articolul 40 din Regulament prevede că oricare dintre părțile interesate care dorește să invoce într-un alt stat membru o hotărâre recunoscută fie în temeiul procedurilor din Secțiunea 1 (în mod special Art. 17(1)), fie a celor din Secțiunea 2 din Regulament, trebuie să furnizeze o copie a hotărârii în cauză care să întrunească "toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale."

578.În cazul în care este necesar, autoritatea competentă poate, de asemenea, solicita părții care invocă hotărârea recunoscută, să prezinte un extras eliberat de instanța de origine utilizând formularul prezentat drept model în Anexa I la Regulament (atunci când aceasta *nu* se supune procedurilor de recunoaștere sau încuviințare a executării în temeiul Secțiunii 1) sau Anexa II (atunci când aceasta se supune procedurilor de recunoaștere sau încuviințare a executării – exequatur în temeiul Secțiunii 2). De asemenea, instanța de origine va emite un astfel de extras la cererea oricăreia dintre părțile interesate. Atunci când este necesar, partea care invocă hotărârea recunoscută trebuie să furnizeze o traducere sau transcriere, în conformitate cu cerințele corespunzătoare de limbă (pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II).

6. Solicitare de documente suplimentare

579.În cazul în care cererea se dovedește a fi incompletă, fiind necesare documente suplimentare, cererea nu va fi respinsă. În acest caz, se va formula o cerere în vederea solicitării de documente suplimentare către autoritatea centrală din România, care va contacta autoritatea centrală solicitantă.

580.În cazul în care cererea este formulată în vederea solicitării de documente suplimentare de către autoritatea centrală din România, statul solicitant are la dispoziție **90 de zile**, în temeiul Regulamentului, în vederea furnizării documentelor solicitate. În cazul în care documentele solicitate nu sunt furnizate până la termenul stabilit, se vor cere noi informații statului solicitant cu privire la documentele solicitate. Cu toate acestea, în cazul în care documentele nu sunt primite și procedura care trebuie parcursă

În cazul cererii nu poate continua, autoritatea centrală din România poate hotărî (însă nu este obligată) clasarea dosarului și informarea în consecință a statului solicitant.

7. Localizarea pârâtului

581.În cazul în care solicitantul nu a furnizat o adresă validă a pârâtului, autoritatea centrală din România ar putea să determine adresa la care acesta sau aceasta se află în vederea notificării (în cazul în care este necesar) cu privire la cererea de recunoaștere, recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) sau executare. În anumite state solicitarea cu privire la urmărire sau localizare este inițiată de către autoritatea competentă la un moment ulterior pe parcursul procesului respectiv. Acesta este un aspect care ține de procedurile interne.²⁷⁰ În vederea localizării pârâtului, autoritatea centrală va accesa diverse bănci de date și surse publice de informare la care aceasta are acces și va solicita, de asemenea, și altor instituții publice să facă cercetări în numele acesteia, în limitele impuse de normele interne de drept privind accesul la informațiile cu caracter personal (Pentru o discuție cu privire la protecția datelor și informațiilor cu caracter personal în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VI). Autoritățile centrale pot avea, de asemenea, acces la surse de informații confidențiale.

582.În cazul în care pârâtul nu poate fi localizat în vederea transmiterii notificării, autoritatea centrală din statul solicitant va fi informată de către autoritatea centrală din România (așa cum s-a văzut anterior, în cazul unei cereri de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri în baza locației bunurilor sau a veniturilor în statul solicitat, pârâtul poate fi localizat în afara statului). În cazul în care nu există alte informații suplimentare disponibile în vederea localizării pârâtului, există posibilitatea ca procedura să nu poată continua.

III. Procedura: Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii de către o autoritate competentă

583.Considerațiile din această parte acoperă procedurile care sunt utilizate de către autoritățile competente în vederea procesării cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) cu privire la hotărârile de întreținere, în temeiul Secțiunilor 1 și 2 din Capitolul IV din Regulament.

A. Dispoziții comune Secțiunilor 1 și 2 din Capitolul IV din Regulament (hotărâri din statele membre care au și care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007)

1. Forță executorie provizorie (Art. 39)

584.Regulamentul prevede faptul că instanța de origine a unei hotărâri

²⁷⁰ În România, idem supra nota nr. 202.

poate declara forța executorie provizorie a unei hotărâri, fără a aduce atingere unei eventuale căi de atac, chiar în cazul în care legislația națională nu prevede caracterul executoriu de drept. (Pentru informații suplimentare cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII.)

2. Invocarea unei hotărâri recunoscute (Art. 40)

585. Articolul 40 din Regulament stabilește cerințele cu privire la documentația necesară în vederea invocării unei hotărâri recunoscute (care a fost deja recunoscută în prealabil, în temeiul procedurilor din Secțiunea 1 sau 2 din Capitolul IV) într-un alt stat membru (pentru informații suplimentare referitoare la cerințele privind documentația necesară, vezi mai sus discuția de la Secțiunea II.A.5. a prezentului Capitol).

3. Procedura și condițiile de executare (Art. 41)

586. Articolul 41 din Regulament stabilește regula principală cu privire la executarea hotărârilor în temeiul Regulamentului, cu alte cuvinte faptul că procedura de executare este reglementată de legea statului membru de executare și că hotărârile pronunțate în alte state membre trebuie executate în aceleași condiții ca hotărârile pronunțate în statul membru de executare (pentru informații suplimentare cu privire la executare, vezi Capitolul 12).

4. Absența revizuirilor pe fondul unei hotărâri judecătorești (Art. 42)

587. Regulamentul prevede faptul că „în niciun caz” hotărârea judecătorească pronunțată într-un stat membru nu poate face obiectul unei revizui pe fond în statul membru în care se solicită recunoașterea, încuviințarea executării (exequator) sau executarea.

5. Recuperarea neprioritară a costurilor (Art. 43)

588. Regulamentul prevede faptul că recuperarea oricăror costuri acumulate ca urmare a aplicării prezentului regulament nu are prioritate asupra recuperării creanțelor de întreținere.

B. Procedura în temeiul Secțiunii 1 din Capitolul IV din Regulament: Statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007

1. Recunoașterea hotărârii

589. O dată cu primirea cererii complete de recunoaștere de către autoritatea competentă relevantă, hotărârea va fi recunoscută, fără a fi necesară recurgerea la „nicio procedură” și „fără a fi posibilă contestarea recunoașterii sale” (Art. 17(1)).²⁷¹

²⁷¹ Idem, supra nota nr. 259.

2. Adoptarea oricăror măsuri asigurătorii necesare

590. O autoritate competentă, în baza recunoașterii hotărârii și a caracterului executoriu în statul de origine presupune de drept și competența de a adopta oricare măsuri asigurătorii prevăzute de legea statului membru de executare (Art. 18).²⁷² (Pentru informații suplimentare cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii, în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII.)

3. Executarea hotărârii

591. Hotărârile cu privire la obligațiile de întreținere pot fi executate în mod direct în conformitate cu normele interne de drept ale statului solicitat, dacă hotărârea este excutorie în statul de origine, fără a fi necesară încuviințarea executării - exequator (Art. 17(2)). În Articolul 20, Regulamentul stabilește cerințele cu privire la documentația necesară în vederea executării, în

²⁷² În temeiul normelor interne de drept din România, Cartea a V-a Despre executarea silită reglementează în Titlul IV următoarele măsuri asigurătorii de interes pentru recuperarea creanței, și anume poprirea asigurătorie și sechestrul (asigurător și judiciar)

Poprirea asigurătorie se poate înființa asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmăribile datorate debitorului de o a treia persoană sau pe care aceasta i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

Sechestrul asigurător constă în indisponibilizarea bunurilor mobile sau imobile urmăribile ale debitorului aflate în posesia acestuia sau a unui terț în scopul valorificării lor în momentul în care creditorul unei sume de bani va obține un titlu executoriu. Sechestrul judiciar constă în indisponibilizarea bunurilor ce formează obiectul litigiului sau, în condițiile legii, a altor bunuri, prin încredințarea pazei acestora unui administrator-sechestr. Se va putea, de asemenea, încuviința sechestrul judiciar, chiar fără a exista proces asupra unui bun cu privire la care cel interesat are motive temeinice să se teamă că va fi sustras, distrus ori alterat de posesorul său actual.

Creditorul care nu are titlu executoriu poate solicita înființarea unei poprii asigurătorii/unui sechestrul asigurător, dacă dovedește că a intentat cerere de chemare în judecată și poate fi obligat la plata unei cauțiuni. Instanța poate încuviința poprirea asigurătorie /sechestrul asigurător chiar dacă creanța nu este exigibilă, în cazurile în care debitorul a micșorat asigurările date creditorului sau nu a dat asigurările promise ori atunci când este pericol ca debitorul să se sustragă de la urmărire sau să își ascundă ori să își risipească averea.

Cererea de sechestrul asigurător se adresează instanței care este competentă să judece procesul în prima instanță. Instanța va decide de urgență, în camera de consiliu, fără citarea părților, prin încheiere executorie. Încheierea este supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară. Apelul se judecă de urgență și cu precădere, cu citarea în termen scurt a părților. Măsura popririi asigurătorii/sechestrului asigurător se aduce la îndeplinire de către executorul judecătoresc. În cazul bunurilor mobile, executorul va aplica sechestrul asupra bunurilor urmăribile numai în măsura necesară realizării creanței. Sechestrul asigurător pus asupra unui imobil se va înscrie în îndată în cartea funciară. Împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii sechestrului cel interesat va putea face contestație la executare.

Nedepunerea cauțiunii în termenul fixat de instanță atrage desființarea de drept a popririi asigurătorii/sechestrului asigurător.

Dacă debitorul va da, în toate cazurile, o garanție îndestulătoare, instanța va putea ridica, la cererea debitorului, poprirea asigurătorii/sechestrul asigurător. Cererea se soluționează în camera de consiliu, de urgență și cu citarea în termen scurt a părților, prin încheiere supusă numai apelului, la instanța ierarhic superioară. Apelul se judecă de urgență și cu precădere. În cazul în care cererea principală, în temeiul căreia a fost încuviințată măsura asigurătorie, a fost anulată, respinsă sau perimată prin hotărâre definitivă ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la judecarea acesteia, debitorul poate cere ridicarea măsurii de către instanța care a încuviințat-o. Asupra cererii instanța se pronunță prin încheiere definitivă, dată fără citarea părților.

Valorificarea bunurilor sechestrate nu se va putea face decât după ce creditorul a obținut titlul executoriu.

temeiul procedurii din Secțiunea 1 (pentru informații suplimentare cu privire la cerințele referitoare la documentația necesară, vezi mai sus Secțiunea II.A.5. din prezentul Capitol). În cazul în care debitorul nu dorește să își achite obligațiile de întreținere în mod voluntar, executarea hotărârii va fi efectuată conform normelor interne de drept din statul solicitat.²⁷³ (Pentru informații suplimentare cu privire la executare, vezi Capitolul 12.)

4. Notificarea pârâtului și a solicitantului

592. Notificarea pârâtului și a solicitantului se efectuează în conformitate cu legislația națională în vigoare.²⁷⁴

5. Dreptul pârâtului de a formula o cale de atac în statul membru de origine (Art. 19)²⁷⁵

593. Pârâtul are dreptul de a formula o cale de atac împotriva hotărârii în *statul de origine* în cazul în care acesta sau aceasta nu s-a prezentat în statul membru de origine deoarece nu i-a fost comunicat actul de sesizare a instanței (sau un act echivalent) în timp util sau astfel încât să se fi putut apăra, sau a fost împiedicat să conteste creanța de întreținere din motive de *forță majoră* (sau din cauza unor "circumstanțe extraordinare, fără ca pârâtul să fi avut vreo vină în acest sens"), cu excepția cazului în care pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă (Art. 19).

594. Pârâtul trebuie să formuleze o astfel de cale de atac în termen de 45

²⁷³ În conformitate cu normele interne de drept și a procedurii din România, **dacă cererea de executare a fost încuviințată de Judecătoria, executorul judecătoresc va comunica debitorului o copie de pe încheiere, împreună cu o copie a titlului executoriu și o somație.** Debitorul va fi somat să își îndeplinească obligația, de îndată sau în termenul acordat de lege, cu arătarea că, în caz contrar, se va proceda la continuarea executării silită. Nu este necesară comunicarea titlului executoriu și a somației dacă debitorul este decăzut din beneficiul termenului de plată sau dacă executarea se face în temeiul ordonanțelor și încheierile pronunțate de instanță și declarate de lege executorii. Comunicarea actelor de procedură în cadrul executării silită se poate face de către executorul judecătoresc fie personal, fie prin intermediul agentului său procedural. Dovada comunicării prin agent procedural are aceeași forță probantă cu dovada comunicării efectuate de către executor însuși. **Executarea silită efectivă nu poate avea loc decât după expirarea termenului arătat în somație sau în cel prevăzut în încheierea prin care s-a încuviințat executarea.** Pentru toate actele efectuate în cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să încheie procese-verbale. Executarea silită se efectuează, după caz, la locul unde debitorul realizează venituri sau la locul unde se găsesc alte venituri ori bunuri ale sale supuse urmăririi.

²⁷⁴ În temeiul normelor interne de drept din România, comunicarea tuturor actelor de procedură se face la avocatul desemnat de Baroul local, conform Legii nr. 36/2012. Cu toate acestea, pentru informații suplimentare cu privire la instrumentele care tratează aspecte referitoare la notificările în străinătate, în cazul în care comunicarea sau notificarea acestor trebuie efectuată către un pârât sau un solicitant aflat în străinătate, vezi de asemenea Capitolul 3, Partea II, Secțiunea IX.

²⁷⁵ De remarcat faptul că Art. 19 din Regulament este echivalent pe fond (cu diferențe nesemnificative) cu Art. 19 din *Regulamentul (CE) Nr 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate*, cu Art. 20 din *Regulamentul (CE) Nr 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 privind crearea unei proceduri europene de somație de plată*, și cu Art. 9 din *Regulamentul (CE) Nr 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 pentru stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă*.

de zile din ziua în care acesta sau aceasta "a luat efectiv cunoștință de conținutul hotărârii judecătorești și în care a fost în măsură să acționeze", sau cel târziu, începând din ziua primei măsuri de executare "care a avut drept efect ca bunurile acestuia să devină indisponibile total sau parțial" (Art. 19(2)). Acest termen nu poate fi prelungit pe motiv de distanță.

595.Calea de atac va fi formulată în fața autorității competente din statul membru de origine. În cazul în care instanța respinge formularea căii de atac în baza lipsei de motive (stipulate la Art. 19(1)), hotărârea rămâne valabilă. În cazul în care însă instanța hotărăște că respectiva cale de atac este justificată, hotărârea este "nulă și neavenită," cu toate acestea, creditorul nu pierde prestațiile pentru perioada de întrerupere a termenelor de prescripție sau decădere și nici dreptul de a solicita retroactiv întreținerea dobândită prin acțiunea inițială (Art. 19(3)).

6. Cererile cu privire la refuzul sau suspendarea executării

596.Articolul 21 din Regulament prevede, de asemenea, și anumite motive cu privire la refuzul sau suspendarea executării unei hotărâri care pot fi invocate *în statul de executare*, numai o dată cu formularea cererii din partea debitorului / pârâtului. Într-o manieră mai generală, motivele pentru refuzul sau suspendarea executării unei hotărâri sunt în conformitate cu legea statului membru de executare, cu condiția ca acestea să nu fie incompatibile cu motivele specificate în Art. 21(2) și (3) din Regulament.

597.Debitorul poate formula o cerere cu privire la refuzul executării unei hotărâri, integral sau parțial, în cazul în care "s-a prescris dreptul de obținere a executării hotărârii judecătorești a instanței judecătorești de origine" (cu mențiunea că hotărârea va beneficia de termenul de prescripție cel mai lung din statul membru de origine sau statul membru de executare) sau în cazul în care hotărârea este "ireconciliabilă cu o hotărâre" pronunțată în statul membru de executare sau cu o hotărâre pronunțată într-un alt stat membru sau într-un stat terț (Art. 21(2)).²⁷⁶

598.Articolul 21(3) din Regulament prevede un al treilea motiv cu privire la suspendarea executării, în cazul în care instanța competentă din statul membru de origine a fost sesizată cu privire la formularea unei căi de atac împotriva unei hotărâri prevăzute la Articolul 19 din Regulament sau în cazul în care hotărârea a fost suspendată în statul membru de origine. De remarcat faptul că autoritatea competentă *poate*, însă nu are obligația de a suspenda executarea unei hotărâri sau a unei părți a unei hotărâri în temeiul Articolului 21(3).

599.Formularea căilor de atac suplimentare cu privire la refuzul sau suspendarea executării unei hotărâri în conformitate cu Articolul 21(1) din Regulament, se va efectua în conformitate cu legea statului membru de executare.²⁷⁷

²⁷⁶ S-a stabilit faptul că hotărârile de modificare în baza schimbării circumstanțelor nu se consideră ca fiind "hotărâri ireconciliabile" în temeiul prezentului Articol.

²⁷⁷ Idem, supra nota nr. 262.

7. Lipsa de efect asupra existenței relațiilor de familie

600. Articolul 22 din Regulament stabilește faptul că procedura descrisă în Secțiunea 1 din Capitolul IV din Regulament, care include eliminarea procedurii de exequatur "nu presupune sub nicio formă recunoașterea relației de familie, rudenie, căsătorie sau alianță care stă la baza obligației de întreținere și care a condus la pronunțarea hotărârii judecătorești."

C. **Procedura în temeiul Secțiunii 2 din Capitolul IV din Regulament: Statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007**

1. Privire de ansamblu asupra procedurii din Secțiunea 2

601. O dată cu primirea cererii complete în vederea recunoașterii și încuviințării executării (exequatur) de către autoritatea competentă relevantă, hotărârea va fi recunoscută și executarea acesteia va fi încuviințată (exequatur) în conformitate cu procedura simplificată descrisă în Secțiunea 2 din Capitolul IV din Regulament.²⁷⁸

602. De remarcat faptul că, în conformitate cu Considerentul 26 din Regulament, procedura descrisă în Secțiunea 2 are ca model procedura și motivele în baza cărora se refuză recunoașterea descrise în *Regulamentul Consiliului (CE) Nr 44/2001 din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară și recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*.²⁷⁹

603. Procedura descrisă în Secțiunea 2 se aplică hotărârilor care sunt pronunțate în statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, cu alte cuvinte Marea Britanie și Danemarca.²⁸⁰

604. În conformitate cu Articolul 68(2) din Regulament, Regulamentul nu înlocuiește *Regulamentul (CE) Nr 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate* (Regulamentul privind titlul executoriu

²⁷⁸ În temeiul normelor interne de drept din România, nu există o procedură de înregistrare, ci, în locul acesteia, hotărârea de întreținere este recunoscută, iar executarea acesteia este încuviințată. În baza art. 14 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, cererea de exequatur. Decanul baroului desemnează pentru creditorul obligației de întreținere (copil sau adult vulnerabil) un avocat. Avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar și formulează cererea de exequatur. **Conform art. 1098 și art. 1105 din Codul de procedură civilă** cererea de recunoaștere a hotărârii străine se soluționează pe cale principală prin hotărâre, iar pe cale incidentă prin încheiere interlocutorie, în ambele cazuri după citarea părților. Cererea poate fi soluționată fără citarea părților, dacă din hotărârea străină rezultă că pârâtul a fost de acord cu admiterea acțiunii. Cererea de încuviințare a executării (exequatur) se soluționează prin hotărâre, după citarea părților. În cazul în care hotărârea străină conține soluții asupra mai multor capete de cerere, care sunt disociabile, încuviințarea poate fi acordată separat.

²⁷⁹ Sistemele descrise în instrumente sunt foarte asemănătoare, cu mici diferențe, în special cu privire la termenele limită mai reduse și obligatorii, descrise în Regulamentul din 2009.

²⁸⁰ De remarcat faptul că procedura din Secțiunea 2 este, de asemenea, aplicabilă și hotărârilor pronunțate în statele membre înainte ca Regulamentul să devină aplicabil, însă după intrarea în vigoare a Regulamentului "Bruxelles I". Pentru mai multe detalii cu privire la domeniul de aplicare și modul de aplicare al Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea I.

european) cu privire la hotărârile în materie de întreținere pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007. Din acest motiv, Regulamentul privind titlul executoriu poate fi aplicat în cazul hotărârilor pronunțate în statele membre în care respectivul Regulament se aplică și care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (cu alte cuvinte, pentru hotărârile pronunțate în Marea Britanie). Cu toate acestea trebuie remarcat faptul că, în cazul în care se aplică Regulamentul privind titlul executoriu, autoritățile centrale, în temeiul Regulamentului din 2009 cu privire la obligațiile de întreținere, nu mai sunt implicate în mod normal. Chiar și în aceste condiții, creanțele de întreținere contestate din Marea Britanie vor fi supuse procedurii descrise în Secțiunea 2, Capitolul IV al Regulamentului din 2009.

2. Recunoașterea (Art. 23)²⁸¹

605. Articolul 23 din Regulament prevede faptul că hotărârile pronunțate în alte state membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 sunt recunoscute în alte state membre fără a fi necesară recurgerea la "o procedură specială" (Art. 23(1)) și că oricare dintre părțile interesate *poate* solicita ca hotărârea să fie recunoscută în conformitate cu procedurile Regulamentului (Art. 23(2)).²⁸² De remarcat faptul că partea interesată poate solicita în mod direct încuviințarea executării (vezi discuția de mai jos cu privire la Art. 26) fără a fi solicitat în prealabil recunoașterea unei hotărâri.

3. Încuviințarea executării - exequator (Articolele 26-30)

606. Articolul 26²⁸³ din Regulament prevede faptul că o hotărâre dintr-un alt stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 va fi executorie în alt stat membru *după* ce a fost încuviințată executarea (exequator) la cererea oricăreia dintre părțile interesate. De reținut faptul că hotărârea dintr-un alt stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 va fi executorie în celălalt stat. Cerințele pentru ca o hotărâre să fie executorie includ hotărâri executorii provizorii, hotărâri care au la bază măsuri provizorii, hotărâri nedefinitive etc., cu condiția ca hotărârea să fie executorie în statul de origine.²⁸⁴

607. Statele membre vor notifica Comisia (conform prevederilor din Art. 71) cu privire la instanțele sau autoritățile competente din statul membru de executare unde este înaintată cererea de încuviințare a executării

²⁸¹ Art. 23 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 33 din *Regulamentul Bruxelles I*.

²⁸² De remarcat faptul că Art. 23(3) prevede că în cazul în care rezultatul procedural depinde de recunoașterea hotărârii cu privire la obligațiile de întreținere, instanța are competență judiciară în privința recunoașterii. Pentru ca Articolul 23(3) să fie aplicabil, recunoașterea hotărârii trebuie să fie necesară în contextul hotărârii principale, de exemplu, partajul bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei unde hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere este necesară pentru stabilirea valorii bunurilor disponibile.

²⁸³ Art. 26 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 38 din *Regulamentul Bruxelles I* și cu Art. 31 din *Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*.

²⁸⁴ De remarcat faptul că în temeiul Articolului 39 al Regulamentului, o hotărâre poate fi declarată executorie provizoriu în statul de origine, fără a aduce atingere unei eventuale căi de atac și fără ca normele interne de drept să prevadă caracterul executoriu de drept.

(exequator). "Competența teritorială" va fi determinată de reședința obișnuită a părții împotriva căreia se solicită executarea sau de locul de executare (Art. 27).²⁸⁵ Articolele 28 și 29²⁸⁶ prevăd cerințele cu privire la documentația necesară pentru cererile de încuviințare a executării - exequator (vezi mai sus discuția din Secțiunea II.A.5.).

608.Regulamentul prevede (Art. 30)²⁸⁷ faptul că executarea hotărârii este încuviințată (exequator) fără examinare în temeiul Articolului 24 (vezi discuția din Art. 24, de mai jos), "imediat" după îndeplinirea formalităților cu privire la documentația necesară prevăzute la Articolul 28, și "cel mai târziu" în termen de 30 de zile de la îndeplinirea acestor formalități, în afara cazului în care există o imposibilitate cauzată de circumstanțe excepționale.²⁸⁸ În această etapă a procedurii partea împotriva căreia se solicită executarea nu a fost notificată și nu se poate prezenta la înfățișări.

4. Comunicarea hotărârii cu privire la cererea de încuviințare - exequator (Art. 31)²⁸⁹

609.Regulamentul prevede (Art. 31) că hotărârea cu privire la cererea de încuviințare a executării - exequator trebuie adusă "la cunoștința reclamantului" de îndată în conformitate cu procedura prevăzută de legea statului membru de executare.²⁹⁰ De asemenea, acesta prevede ca

²⁸⁵ Art. 27 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 39 din *Regulamentul Bruxelles I*.

²⁸⁶ Art. 28 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 53 din *Regulamentul Bruxelles I*. Art. 29 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 55 din *Regulamentul Consiliului (CE) Nr 44/2001 din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară și recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială* și cu Art. 48 din *Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*.

²⁸⁷ Art. 30 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 41 din *Regulamentul Bruxelles I*.

²⁸⁸ Acest termen obligatoriu de 30 de zile este o prevedere nouă diferită de procedurile anterioare descrise în *Regulamentul Bruxelles I*.

²⁸⁹ Art. 31 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 42 din *Regulamentul Bruxelles I* și cu Art. 35 din *Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*.

²⁹⁰ În temeiul noimei interne de drept din România, comunicarea tuturor actelor de procedură se face la avocatul desemnat de Baroul local, conform Legii nr. 36/2012. În Codul de Procedură Civilă (Legea nr. 134/2010), art. 154 și urm., comunicarea citațiilor și a tuturor actelor de procedură se va face, din oficiu, prin agenții procedurale ai instanței sau prin orice alt salariat al acesteia, precum și prin agenți ori salariați ai altor instanțe, în ale căror circumscripții se află cel cărui a se comunica actul. Comunicarea se face în plic închis, la care se alătură dovada de înmănare/procesul-verbal și înștiințarea. În cazul în care comunicarea nu este posibilă, aceasta se va face prin poștă, cu scrisoare recomandată, cu conținut declarat și confirmare de primire, în plic închis, la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea. La cererea părții interesate și pe cheltuiala sa, comunicarea actelor de procedură se va putea face în mod nemijlocit prin executori judecătorești. Comunicarea citațiilor și a altor acte de procedură se poate face de grefa instanței și prin telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace. În vederea confirmării, instanță, odată cu actul de procedură, va comunica un formular. Instanțele au drept de acces direct la bazele de date electronice sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice.

Următoarele persoane sunt citate după cum urmează: personalul misiunilor diplomatice și cetățenii români trimisi să lucreze în cadrul personalului organizațiilor internaționale, precum și membrii de familie care locuiesc cu ei, cât timp se află în străinătate, prin Ministerul Afacerilor Externe; alți cetățeni români, aflați în străinătate în interes de serviciu, inclusiv membrii familiilor care îi însoțesc, prin organele centrale care i-au trimis; celelalte persoane care se află în străinătate, dacă au domiciliul sau reședința cunoscută, printr-o citație scrisă trimisă cu scrisoare recomandată cu conținut declarat și confirmare de primire, recipisa de predare a scrisorii la poșta română, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază, ținând

încuviințarea executării (exequator), împreună cu hotărârea (în cazul în care aceasta nu a fost deja notificată sau comunicată părții în cauză), să fie notificată sau comunicată părții împotriva căreia se solicită executarea, care la rândul ei poate formula o cale de atac împotriva hotărârii cu privire la cererea de încuviințare a executării (exequator).

loc de dovadă a îndeplinirii procedurii, dacă prin tratate sau convenții internaționale la care este parte România ori prin acte normative speciale nu se prevede altfel. Dacă domiciliul sau reședința celor aflați în străinătate nu este cunoscut/cunoscută, citarea se face prin afișare. În toate cazurile, dacă cei aflați în străinătate au mandatar cunoscut în țară, va fi citat numai acesta din urmă; cei cu domiciliul sau reședința necunoscută;

Persoanele care se află în străinătate, citate pentru primul termen de judecată, vor fi înștiințate prin citație că au obligația de a-și alege un domiciliu în România unde urmează să li se facă toate comunicările privind procesul. În cazul în care acestea nu se conformează, comunicările li se vor face prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la poșta română a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază, ținând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii. Citația și celelalte acte de procedură vor fi înmânate părții cu cel puțin 5 zile înaintea termenului de judecată.

Înmânarea citației și a tuturor actelor de procedură se face personal celui citat, la locul citării stabilit sau oriunde se află cel citat. Citația poate fi predată, după caz, administratorului, portarului ori celui care în mod obișnuit îl înlocuiește etc.

Comunicarea citației se va face persoanei în drept să o primească, care va semna dovada de înmânare certificată de agentul însărcinat cu înmânarea. Dacă destinatarul primește citația, dar refuză să semneze sau nu o poate semna, agentul va întocmi un proces-verbal în care va arăta aceste împrejurări. Dacă destinatarul refuză să primească citația, agentul o va depune în cutia poștală. În lipsa cutiei poștale, va afișa pe ușa locuinței destinatarului o înștiințare și agentul va întocmi un proces-verbal. Dacă destinatarul nu este găsit la domiciliu ori reședință sau, după caz, sediu, agentul îi va înmâna citația unei persoane majore din familie sau, în lipsă, oricărei alte persoane majore care locuiește cu destinatarul ori care, în mod obișnuit, îi primește corespondența. Când destinatarul locuiește într-un hotel sau într-o clădire compusă din mai multe apartamente și nu este găsit la această locuință a sa, agentul îi va comunica citația administratorului, portarului sau celui care, în mod obișnuit, îl înlocuiește. Agentul are obligația ca să depună citația, precum și procesul-verbal la sediul instanței de judecată ori la cel al primăriei în raza căreia destinatarul locuiește sau își are sediul, urmând ca acestea să comunice citația.

Dovada de înmânare a citației sau a altui act de procedură ori, după caz, procesul-verbal va cuprinde mai multe mențiuni referitoare la data întocmirii, coordonatele agentului, destinatarului și instanței, semnăturile și, în cazul procesului verbal, arătarea motivelor pentru care a fost întocmit.

Procedura se socotește îndeplinită la data semnării dovezii de înmânare ori, după caz, a încheierii procesului-verbal; în cazul citării ori comunicării altui act de procedură efectuate prin poștă sau curierat rapid, procedura se socotește îndeplinită la data semnării de către parte a confirmării de primire ori a consemnării, de către funcționarul poștal sau de către curier a refuzului acesteia de a primi corespondența; în cazul citării sau comunicării altui act de procedură, prin fax sau email, procedura se socotește îndeplinită la data arătată pe copia imprimată a confirmării expedierii, certificată de grefierul care a făcut transmisiunea.

5. Cale de atac împotriva hotărârii cu privire la cererea de încuviințare a executării – exequator (Articolele 32-34)²⁹¹

610. Oricare dintre părți poate exercita o cale de atac împotriva hotărârii privind cererea de încuviințare a executării (exequator), în conformitate cu Articolul 32 din Regulament. Acțiunea împotriva hotărârii de încuviințare a executării (exequator) se introduce în termen de 30 de zile de la data notificării sau a comunicării acesteia sau în termen de 45 de zile în cazul în care partea împotriva căreia se solicită executarea are reședința obișnuită pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel în care s-a pronunțat hotărârea de încuviințare a executării (termenul nu poate fi prelungit pe motiv de distanță. Instanța sesizată cu acțiunea intentată de reclamant prevăzută la Articolul 32(4) din Regulament se pronunță în termen de 90 de zile de la data sesizării, cu excepția cazului în care acest lucru este imposibil din motive excepționale (Art. 34(2)). Pe durata termenului de atac împotriva hotărârii de încuviințare a executării (exequator) și până la pronunțarea unei hotărâri în cazul acestei acțiuni nu se poate proceda la aplicarea unor măsuri de executare decât la aplicarea unor măsuri asigurătorii asupra bunurilor părții împotriva căreia se solicită executarea (Art. 36(3)).

611. Procedura de contestare a hotărârii pronunțate în apel (Art. 33) trebuie să respecte procedura stabilită de către statul membru în temeiul Articolului 71 din Regulament, procedură ce va fi comunicată Comisiei.²⁹² Instanța sesizată cu acțiunea prevăzută la Articolul 33 din Regulament trebuie să pronunțe hotărârea "în termen scurt" (Art. 34(3))

Când comunicarea actelor de procedură nu se poate face deoarece imobilul a fost demolat, a devenit nelocuibil sau de neîntrebuințat ori destinatarul actului nu mai locuiește în imobilul respectiv sau atunci când comunicarea nu poate fi făcută din alte motive asemănătoare, agentul va raporta cazul greșei instanței spre a înștiința din timp partea care a cerut comunicarea despre această împrejurare și a-i pune în vedere să facă demersuri pentru a obține noua adresă unde urmează a se face comunicarea.

Când reclamantul învederează, motivat, că, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a reușit să afle domiciliul părâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, instanța va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate. Citarea prin publicitate se face afișându-se citația la ușa instanței, pe portalul instanței de judecată competente și la ultimul domiciliu cunoscut al celui citat. În cazurile în care apreciază că este necesar, instanța va dispune și publicarea citației în Monitorul Oficial al României sau într-un ziar central de largă răspândire. Odată cu încuviințarea citării prin publicitate, instanța va numi un curator dintre avocații baroului care va fi citat la dezbateri pentru reprezentarea intereselor părâtului. Când legea sau instanța dispune ca citarea părților sau comunicarea anumitor acte de procedură să se facă prin afișare, această afișare se va face la instanță de către greșier, iar în afara instanței, de agenții însărcinați cu comunicarea actelor de procedură, încheindu-se un proces-verbal.

După sesizarea instanței, dacă părțile au avocat sau consilier juridic, cererile, întâmpinările ori alte acte se pot comunica direct între aceștia. Partea prezentă în instanță personal, prin avocat sau prin alt reprezentant este obligată să primească actele de procedură care i se comunică în ședință. Dacă se refuză primirea, actele și înscrisurile se consideră comunicate prin depunerea lor la dosar. Dacă în cursul procesului una dintre părți și-a schimbat locul unde a fost citată, ea este obligată să încunoștințe instanța, în caz contrar procedura de citare fiind valabil încheiată la vechiul loc de citare.

²⁹¹ Articolele 32-34 din Regulament sunt articolele echivalente cu Articolele 43, respectiv 45, din *Regulamentul Bruxelles I*.

²⁹² În România, împotriva hotărârii de exequatur pronunțată în primă instanță de tribunal se poate formula apel la Curtea de Apel. Termenul de apel este, conform Codului de Procedură Civilă, de 30 de zile de la comunicarea hotărârii (chiar atunci când aceasta a fost făcută odată cu încheierea de încuviințare a executării silite). Apelul suspendă executarea hotărârii de primă instanță.

612. Instanțele care instrumentează căile de atac în temeiul Articolelor 32 sau 33 din Regulament au dreptul doar de a refuza sau a revoca o încuviințare a executării (exequator) în baza unuia dintre motivele descrise la Articolul 24 (vezi discuția de mai jos).

6. Motive în baza cărora recunoașterea poate fi refuzată (Art. 24)²⁹³

613. Regulamentul prevede diverse motive în baza cărora se poate hotărî refuzul recunoașterii unei hotărâri (Art. 24), mai exact:

- (a) dacă recunoașterea este "vădit" contrară ordinii publice (cu excepția examinării normelor în materie de competență stabilite de Regulament);
- (b) dacă hotărârea a fost pronunțată în lipsa pârâtului și dacă au existat vicii de procedură (după cum se specifică) în legătură cu notificarea pârâtului;
- (c) dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată între aceleași părți în statul membru în care s-a solicitat recunoașterea;²⁹⁴
- (d) în cazul în care hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre anterioară pronunțată într-un alt stat membru sau stat terț între aceleași părți într-un litigiu având același obiect și aceeași cauză (cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru recunoașterea în statul solicitat).²⁹⁵

7. Amânarea pronunțării cu privire la recunoaștere (Art. 25)²⁹⁶

614. Autoritatea competentă din statul membru în care se solicită recunoașterea va suspenda acțiunea de recunoaștere în cazul în care forța executorie a hotărârii respective este suspendată în statul de origine ca urmare a exercitării unei căi de atac (Art. 25).²⁹⁷

8. Amânarea pronunțării (Art. 35)²⁹⁸

615. Instanța sesizată cu acțiunea prevăzută la Articolul 32 sau 33 din Regulament suspendă acțiunea, la cererea părții împotriva căreia se solicită executarea, în cazul în care executarea hotărârii respective este suspendată în statul membru de origine ca urmare a exercitării unei căi de atac.

²⁹³ Art. 24 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 34 din *Regulamentul Bruxelles I*.

²⁹⁴ S-a stabilit faptul că o hotărâre care are rolul de a modifica o hotărâre anterioară cu privire la obligațiile de întreținere, în baza schimbării circumstanțelor, nu se consideră a fi o "hotărâre ireconciliabilă."

²⁹⁵ Ibidem.

²⁹⁶ Art. 25 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 37 din *Regulamentul Bruxelles I* și cu Art. 30 din *Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială*.

²⁹⁷ Obligația de amânare a pronunțării în aceste circumstanțe este o normă nouă, diferită de procedurile anterioare descrise în *Regulamentul Bruxelles I*, în care amânarea pronunțării nu a fost obligatorie în aceste circumstanțe.

²⁹⁸ Art. 35 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 46 din *Regulamentul Bruxelles I*.

9. Măsuri provizorii și asigurătorii (Art. 36)²⁹⁹

616. Articolul 36(1) din Regulament stabilește faptul că nimic nu îl împiedică pe reclamant să solicite aplicarea măsurilor provizorii și asigurătorii prevăzute de legea statului membru de executare fără să fie necesară încuviințarea executării (exequator) hotărârii respective. Articolul 36(2) din Regulament stabilește, de asemenea, că hotărârea de încuviințare a executării (exequator) determină "de drept" autorizarea luării oricăror măsuri asigurătorii. Articolul 36(3) din Regulament prevede faptul că, pe durata termenului de atac prevăzut la Articolul 32 (5) din Regulament până la pronunțarea unei hotărâri în cazul acestei acțiuni, nu se poate proceda decât la aplicarea unor măsuri asigurătorii asupra bunurilor părții împotriva căreia se solicită executarea. (Pentru informații suplimentare cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii, vezi mai sus Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII)

10. Forță executorie parțială (Art. 37)³⁰⁰

617. Reclamantul poate solicita ca hotărârea de încuviințare a executării (exequator) să se limiteze la anumite părți din hotărâre, iar autoritatea competentă poate la rândul ei să declare, din proprie inițiativă, ca fiind executorii doar anumite părți ale hotărârii, în cazul în care nu pot fi declarate ca fiind executorii toate capetele de cerere.

11. Scutirea de impozite, drepturi sau taxe (Art. 38)³⁰¹

618. Regulamentul prevede faptul că în statul membru de executare nu poate fi perceput niciun "impozit, drept sau taxă, calculate proporțional cu valoarea litigiului".

12. Executarea

619. O dată recunoscută și încuviințată executarea (iar căile de atac relevante au fost epuizate), hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere poate fi executată în temeiul legislației în vigoare din statul solicitat.³⁰² Pentru informații suplimentare cu privire la executare, vezi Capitolul 12.

D. Comunicarea cu statul solicitant

620. Autoritățile competente vor avea în vedere faptul că autoritatea centrală națională din statul respectiv (în cazul de față autoritatea centrală din România) are sarcina de a solicita rapoarte periodice cu privire la progresul cererilor înaintate în temeiul Regulamentului (Art. 58). Autoritatea centrală din statul respectiv va solicita Autorităților competente elaborarea de rapoarte cu privire la stadiul cererilor, iar acestea din urmă vor fi pregătite să colaboreze cu autoritatea centrală în acest sens.

²⁹⁹ Art. 36 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 47 din *Regulamentul Bruxelles I*.

³⁰⁰ Art. 37 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 48 din *Regulamentul Bruxelles I*.

³⁰¹ Art. 38 din Regulament este articolul echivalent cu Art. 52 din *Regulamentul Bruxelles I*.

³⁰² Idem, supra nota nr. 262.

IV. Alte aspecte: Cererile cu privire la recunoaștere și recunoaștere și încuviințare a executării (exequator)

A. Cereri de recunoaștere formulate de debitor

1. Aspecte generale

621.În temeiul Regulamentului, debitorul poate formula o cerere de recunoaștere a unei hotărâri în care recunoașterea este necesară în vederea suspendării sau limitării executării unei hotărâri anterioare în statul membru solicitat (Art.56(2)a)). Această cerere poate fi formulată în cazul în care debitorul dorește să îi fie recunoscută o altă hotărâre în statul de executare (*de exemplu*, România) sau în care debitorul a obținut o modificare a unei hotărâri existente dintr-un alt stat membru, iar acum dorește ca aceasta să îi fie recunoscută în România, deoarece acesta își are bunurile în statul respectiv.

Modificarea se referă la procedura de modificare a unei hotărâri cu privire la o obligație de întreținere, ulterior momentului pronunțării acesteia. În anumite state este cunoscută ca cerere modificatoare sau cerere de modificare a unei hotărâri. Modificarea poate să se refere la cuantumul pensiei de întreținere, frecvența sau o altă dispoziție a hotărârii cu privire la o obligație de întreținere.

622.Pentru mai multe informații cu privire la cererile de modificare, vezi Capitolul 11. În cazul în care există deja o hotărâre executorie cu privire la obligațiile de întreținere în România, Regulamentul prevede necesitatea recunoașterii unei hotărâri de modificare înainte ca aceasta să poată limita sau suspenda efectiv executarea hotărârii anterioare. Cu toate acestea, anumite state nu impun parcurgerea acestei etape – de exemplu atunci când modificarea este pronunțată de către aceeași autoritate care a emis și prima hotărâre.³⁰³

623.De remarcat, de asemenea, că Articolul 40 din Regulament prevede o procedură prin care oricare dintre părțile interesate, inclusiv debitorul, poate invoca o hotărâre recunoscută în temeiul procedurii de recunoaștere din Secțiunea 1 și 2, Capitolul IV din Regulament (vezi mai sus, Secțiunea II.A.5. din prezentul Capitol cu privire la documentația necesară prevăzută la Articolul 40).

2. Când poate debitorul utiliza această cerere

624.De vreme ce scopul cererii cu privire la recunoașterea în temeiul Articolului 56(2)a) este limitarea executării, în numeroase cazuri debitorul care solicită recunoașterea unei hotărâri are reședința în statul în care hotărârea trebuie să fie recunoscută, de exemplu, în România. Regulamentul nu prevede în mod special această situație și din acest motiv aceasta va fi tratată în temeiul normelor interne de drept, sub forma unei

³⁰³ Ibidem.

cereri formulate către autoritatea competentă din statul în care debitorul își are reședința.³⁰⁴ În cazul în care recunoașterea este solicitată în România, acolo unde debitorul își are bunurile însă nu și reședința, debitorul poate formula o cerere în temeiul Articolului 56(2)a).

625.În toate cazurile în care un caz este procesat ca cerere în temeiul Articolului 56(2)a), debitorul este solicitantul. În aceste cazuri, creditorul este pârâtul și notificarea cu privire la încuviințarea executării (exequator) este comunicată creditorului.

Spetă:

626.Debitorul își are reședința în statul A unde a fost pronunțată hotărârea inițială cu privire la obligațiile de întreținere. Acesta deține bunuri sau venituri în România. Creditorul își are reședința în România și hotărârea inițială a fost recunoscută în România și este executată asupra bunurilor debitorului în România. Debitorul a obținut o hotărâre de modificare din Statul A. Acesta dorește ca hotărârea de modificare să fie recunoscută în România în vederea limitării executării primei hotărâri.

Mecanismul de functionare în temeiul Regulamentului

627.Debitorul poate formula o cerere în temeiul Articolului 56(2)a) din Regulament adresată autorității centrale din Statul A. Statul A va transmite cererea către România unde, prin aplicarea procedurii prezentate în acest Capitol, hotărârea de modificare este recunoscută sau recunoscută și executarea acesteia este încuviințată (exequator). Părțile vor fi notificate cu privire la hotărâre și vor avea posibilitatea de a contesta sau formula o cale de atac împotriva recunoașterii, a încuviințării executării (exequator) sau a executării, în mod corespunzător și în conformitate cu procedurile prevăzute în Secțiunile 1 și 2 din Regulament Capitolul IV, descrise mai sus. O dată cu încuviințarea executării (exequator) și epuizarea oricăror căi de atac relevante, dacă se aplică, hotărârea de modificare va produce efecte în România în vederea limitării executării hotărârii originale.

3. Procedura

628.Procedurile cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) discutate în prezentul Capitol se aplică cererilor formulate de către debitor în vederea recunoașterii în circumstanțele menționate.

³⁰⁴ În anumite state, autoritatea centrală acționează ca autoritate competentă în acest demers și oferă asistență debitorului în procesul de recunoaștere. În cazul cererilor de modificare, recunoașterea poate fi considerată etapa finală a cererilor respective (vezi Capitolul 11) și nu este necesară formularea unei noi cereri. Acest lucru depinde de procedura internă a fiecărui stat. În România, autoritatea centrală română poate sprijini debitorul în procedura de primire a cererii de recunoaștere a hotărârii străine de reducere a pensiei de întreținere sau în procedura de transmitere în străinătate a cererii de reducere a pensiei de întreținere. În România, autoritatea centrală română nu poate sprijini debitorul în vederea punerii în executare propriu-zisă a hotărârii străine recunoscute.

4. Restricții care se aplică în cazul recunoașterii hotărârilor de modificare

629. Este important de remarcat faptul că Regulamentul prevede o restricție semnificativă cu privire la dreptul debitorului de a i se recunoaște o hotărâre de modificare în temeiul Regulamentului. Creditorul poate contesta recunoașterea hotărârii de modificare în cazul în care hotărârea de modificare a fost pronunțată într-un stat membru diferit de statul în care a fost pronunțată hotărârea (statul de origine), iar creditorul își avea reședința obișnuită în statul de origine la momentul la care hotărârea de modificare a fost pronunțată (Art.8). Există anumite excepții în care acest lucru este permis, însă este important de reținut faptul că dreptul debitorului prin care acestuia i se recunoaște o hotărâre de modificare este supus anumitor restricții care nu se aplică recunoașterii și executării altor hotărâri.

630. Vezi Capitolul 11 cu privire la cererile de modificare.

B. Tranzacții judiciare și acte autentice

631. Capitolul VI din Regulament prevede faptul că "tranzacțiile judiciare și actele autentice" care sunt executorii în statul membru de origine sunt recunoscute și au aceeași forță executorie în alt stat membru ca hotărârile judecătorești cu privire la obligațiile de întreținere (Art.48(1)). Articolul 48(2) din Regulament stipulează faptul că prevederile din Regulament sunt aplicabile "dacă este necesar" tranzacțiilor judiciare și actelor autentice. Cerințele cu privire la documentația necesară cu privire la tranzacțiile judiciare și actele autentice sunt prevăzute la Articolul 48(3) din Regulament (vezi de asemenea Secțiunea II.A.5., mai sus).

632. Regulamentul definește tranzacția judiciară la Articolul 2(1)(2) ca fiind "o tranzacție în materie de obligații de întreținere aprobată de o instanță judecătorească sau încheiată în fața unei instanțe judecătorești în cursul unui proceduri".

633. Articolul 2(1)(3) din Regulament definește "actul autentic" în următoarele feluri:

- (a) un act în materie de obligații de întreținere întocmit sau înregistrat în mod formal ca act autentic în statul membru de origine și a cărui autenticitate:
 - (i) se referă la semnătura și conținutul actului autentic; și
 - ii) a fost întocmit de către o autoritate publică sau orice autoritate competentă în acest sens; sau,
- (b) o convenție în materie de obligații de întreținere încheiată cu autoritățile administrative din statul membru de origine sau autenticată de acestea.

V. Recunoașterea și recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) – Alte aspecte

A. Asistența juridică

634.În temeiul Regulamentului, statul solicitat care procesează cererile formulate prin intermediul unei autorități centrale în vederea recunoașterii și încuviințării executării (exequator) unei hotărâri cu privire la obligațiile de întreținere pentru un copil care nu a împlinit încă vârsta de 21 de ani trebuie să asigure creditorului asistență juridică gratuită.³⁰⁵ De reținut faptul că, în cazul în care statul asigură accesul efectiv la proceduri prin intermediul unei proceduri simplificate, dreptul la asistență juridică gratuită nu se mai aplică.³⁰⁶

635.Pentru detalii suplimentare cu privire la necesitatea asigurării accesului efectiv la procedură, inclusiv a asigurării de asistență juridică gratuită, în cazul în care este necesar, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VII.

B. Aspecte cu privire la executare

1. Conversia dintr-o monedă națională în alta

636.Regulamentul nu prevede nicio dispoziție cu privire la conversia obligațiilor de întreținere dintr-o monedă națională în alta. În funcție de procedurile utilizate de către autoritatea competentă pentru recunoașterea unei hotărâri, poate să existe o procedură concurentă de conversie a obligației de întreținere impuse prin hotărâre în moneda națională a statului de executare. Autoritatea competentă este posibil să fie nevoită să obțină un certificat care să ateste cursul de schimb utilizat pentru conversia plăților, suma convertită devenind baza obligației de întreținere în statul de executare. În alte situații, statul solicitant va trebui să fi convertit deja hotărârea, inclusiv restanțele, în moneda națională a statului de executare.³⁰⁷

637.Aspectele referitoare la conversia dintr-o monedă națională în alta sunt discutate mai detaliat la Capitolul 12 cu privire la executarea hotărârilor.

³⁰⁵ În dreptul intern din România, pentru acordarea asistenței gratuite, a se vedea supra nota nr. 86.

³⁰⁶ În temeiul normelor interne de drept din România, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) este simplificată conform Regulamentului, respectiv Convenției, în sensul că, în primă instanță, Tribunalul (instanța de fond) verifică numai existența documentelor justificative și formalităților, fără examinarea condițiilor de refuz de recunoaștere, respectiv criteriilor de recunoaștere. Cu toate acestea, în România, procedura de acordare a asistenței juridice în procedura de exequatur este aceeași și nu este simplificată.

³⁰⁷ În România, în cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, instituțiile de credit sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă. **Suma poate fi calculată de către executorul judecătoresc, de exemplu,** în cazul actualizării valorii obligației principale stabilite în bani, în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri. **Calculul restanțelor poate fi stabilit și pe baza unui raport de expertiză contabilă, de către un cabinet de expertiză contabilă.**

VI. Materiale suplimentare

A. Sfaturi practice

- O dată ce hotărârea este recunoscută, multe state încearcă contactarea imediată a debitorului în vederea solicitării respectării benevole a hotărârii, cât mai repede posibil, pentru a se asigura că obligațiile de întreținere ajung la creditor și la copii cât mai curând posibil.³⁰⁸
- Scopul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) descrise în Regulament este de a asigura procesarea rapidă și eficientă a cererilor. Judecătorii, personalul din cadrul instanțelor și alte autorități implicate din statul solicitat trebuie să aibă în vedere acest lucru și să adopte toate măsurile necesare pentru procesarea cât mai rapidă a cazurilor și cu întârzieri minime.
- Regulamentul nu include toate procedurile și cerințele cu privire la procesarea cererilor de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Judecătorii trebuie, de asemenea, să ia în considerare normele și procedurile interne de drept relevante. De exemplu, autoritățile competente trebuie să țină cont de cerințele interne cu privire la modul în care notificarea hotărârii este comunicată pârâtului sau la modul în care solicitantul, care își are reședința în afara statului solicitat, este notificat referitor la hotărârile pronunțate.

B. Formulare necesare

Anexa I

Anexa II

Anexa III

Anexa IV

Anexa VI

C. Articolele din Regulament

Capitolul IV, Articolele 16-43

Articolul 56(2) a)

Articolul 57

Articolul 58

Articolul 48

Articolul 64

³⁰⁸ Pentru mai multe informații privind soluționarea pe cale amiabilă în România, a se vedea supra nota nr. 234.

D. Capitolele conexe din prezentul Manual

Vezi Capitolul 12 – Executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

Vezi Capitolul 3 – Aspecte de aplicare generală: Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009

VII. Listă de verificare – Cereri de recunoaștere și executare

	Procedura	Referințe Manual
1	Primirea documentelor din partea autorității centrale din România	II(A)(1)
2	Cererea îndeplinește cerințele de bază impuse de Regulament?	II(A)(3)
3	Verificarea documentației complete	II(A)(4)(5)
4	Localizarea pârâtului sau a bunurilor acestuia, după caz, sau verificarea îndeplinirii acestei etape de către autoritatea centrală	II(A)(7)
5	Solicitarea de documente suplimentare din partea autorității centrale din România, după caz	II(A)(6)
6(a)	Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii în conformitate cu procedurile din Secțiunea 1 sau Secțiunea 2 (începerea executării conform procedurilor din Secțiunea 1 sau Secțiunea 2, după caz)	III
6(b)	Notificarea solicitantului și a pârâtului cu privire la hotărârea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) și executare	III
6(c)	Pârâtul are posibilitatea de a contesta sau de a formula o cale de atac împotriva recunoașterii, încuviințării executării (exequator) sau executării în baza motivelor prevăzute în cadrul procedurii din Secțiunea 1 sau Secțiunea 2	III
6	Soluționarea oricărei contestații sau căi de atac și notificarea solicitantului și a pârâtului	III

VIII. Întrebări frecvent adresate

Creditorul are o hotărâre din Statul A. Creditorul își are reședința în Statul B. Statul B nu recunoaște și nu execută hotărârea. Debitorul își are reședința în România, stat terț. Statul A și România sunt state membre în care Regulamentul este aplicabil. Poate hotărârea să fie recunoscută și executată în România?

638.Da: Creditorul poate solicita recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri în statul în care debitorul își are reședința sau își are bunurile sau veniturile, cu condiția ca hotărârea să fi fost pronunțată într-un stat membru. Nu este obligatoriu ca hotărârea să fie executorie sau recunoscută în statul solicitant – numai în statul de origine. Cu alte cuvinte, în acest caz, Statul A. În cazul în care există un certificat care atestă caracterul executoriu din Statul A unde a fost pronunțată hotărârea, România poate să proceseze cererea de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator), cu condiția ca toate celelalte cerințe să fie îndeplinite.

De ce solicită creditorul doar recunoașterea unei hotărâri și nu recunoașterea și încuviințarea executării (exequator)/executarea?

639.În unele cazuri, creditorul poate avea intenția de a executa hotărârea pe cont propriu sau solicitantul este posibil să obțină recunoașterea hotărârii pentru a putea introduce anumite căi de atac în statul solicitat. De exemplu, dacă există un bun, cum ar fi o proprietate imobiliară, în statul solicitat, creditorul s-ar putea ca mai întâi să aibă nevoie ca hotărârea să fie recunoscută, abia ulterior putând emite pretenții în legătură cu respectiva proprietate.

Recunoașterea unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pune semnul egal între această hotărâre și orice altă hotărâre privind obligațiile de întreținere pronunțată de la bun început în statul respectiv?

640. Nu. Scopul procedurii de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) este acela de a facilita executarea hotărârii privind obligațiile de întreținere pronunțate în străinătate prin utilizarea acelorași mecanisme și proceduri ca și în cazul unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate în propriul stat. Din acest motiv, legile statului solicitat privind, de exemplu, exercitarea autorității părintești sau dreptul la vizită nu se aplică acelei hotărâri pronunțate în străinătate. Hotărârea este similară hotărârilor pronunțate în statul propriu doar în scopul recunoașterii și încuviințării executării (exequator) obligațiilor de întreținere.

Poate fi recunoscută în România în temeiul Regulamentului o hotărâre de un tip care nu poate fi pronunțat în România?

641.Da – cu condiția ca hotărârea să se circumscrie domeniului de aplicare cu privire la obligațiile de întreținere prevăzut în Regulament. De exemplu, hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere pentru copil poate să includă o dispoziție referitoare la rambursarea anumitor tipuri de cheltuieli, de exemplu a primelor de asigurări medicale, care nu se cunosc sau nu sunt prevăzute în temeiul legislației în vigoare din statul solicitat. Cu toate acestea, hotărârea poate fi recunoscută în statul solicitat.

IX. Cereri directe: Privire de ansamblu

642.Cererile directe (cu alte cuvinte cererile directe adresate de solicitant autorităților competente) cu privire la recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) sunt reglementate de Regulament, în cazul în care acestea se circumscriu domeniului de aplicare al acestuia, cu excepția celor mai favorabile dispoziții privind asistența judiciară gratuită

din Capitolul V (Accesul la justiție)³⁰⁹ și multe din dispozițiile din Capitolul VII (Colaborarea dintre autoritățile centrale). Cererile directe către autoritățile din România în vederea pronunțării sau modificării hotărârilor în materie de obligații de întreținere sunt prezentate pe scurt în Capitolul 10 și Capitolul 11. Aceste cereri sunt reglementate, în general, mai degrabă de normele interne de drept din România decât de Regulament (cu toate acestea, sunt aplicabile normele Regulamentului cu privire la competență și legea aplicabilă; pentru informații suplimentare cu privire la competență și legile aplicabile în temeiul Regulamentului, vezi Capitolele 4 și 5).

³⁰⁹ Faptul că cele mai favorabile dispoziții cu privire la asistența judiciară gratuită din Capitolul V din Regulament reglementate prin Art. 46 nu se aplică cererilor directe în temeiul Regulamentului (ci doar cererilor formulate prin intermediul autorităților centrale) reiese din Articolele 55, 56(1) și 46(1) din Regulament, respectiv considerentul nr. 36 din Regulament. Pentru informații suplimentare cu privire la dispozițiile referitoare la accesul la justiție și asistența judiciară gratuită din Regulament Vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VII.

Capitolul 9 - Procesarea cererilor din străinătate cu privire la executarea hotărârilor pronunțate sau recunoscute în statul solicitat în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009

Utilizarea Manualului

Prezentul Capitol are ca obiect principal cererile cu privire la executarea hotărârilor judecătorești în materie de întreținere, primite de către autoritățile judiciare sau alte autorități competente din partea unei autorități centrale (vezi mai jos, de asemenea, Secțiunea VI de mai jos, cu privire la cererile directe formulate către autoritățile competente).

Secțiunea I oferă o privire de ansamblu cu privire la cerere – când se utilizează, cine poate formula o astfel de cerere și o explicație a termenilor și noțiunilor de bază.

Secțiunea II prezintă procedura sau pașii cu privire la verificarea și procesarea materialelor primite din străinătate.

Secțiunea III conține diverse trimiteri și informații suplimentare cu privire la cerere.

Secțiunea IV conține o listă de verificare, oferind o privire de ansamblu asupra procedurilor.

Secțiunea V acoperă unele dintre cele mai frecvente întrebări care apar în cazul acestor cereri.

Secțiunea VI oferă o privire de ansamblu asupra procedurilor cu privire la cererile directe formulate către autoritățile competente în vederea executării unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în România.

I. Privire de ansamblu – Cererile cu privire la executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în România în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009

A. Când se utilizează această cerere

643. Aceasta cerere este cel mai simplu de formulat dintre toate cererile prevăzute în Convenție sau în Regulament. Cererea solicită ca autoritatea competentă a statului contractant la Convenție sau a statului membru în care se aplică Regulamentul să dispună executarea propriei hotărâri sau a unei hotărâri pronunțate în străinătate care a fost recunoscută³¹⁰ în prealabil și să ofere asistență în transmiterea plăților către creditorul

³¹⁰ Este posibil ca recunoașterea să se fi efectuat în temeiul Convenției sau al Regulamentului sau hotărârăa poate să fie recunoscută "de drept", în cazurile în care recunoașterea anumitor tipuri de hotărâri pronunțate în străinătate se realizează în mod automat. Pentru informații cu privire la procedura de recunoaștere în temeiul Convenției și al Regulamentului, vezi Capitolele 7 și 8.

care își are reședința în afara statului respectiv. Creditorul cere executarea hotărârii deoarece debitorul își are reședința în statul solicitat sau își are bunurile sau veniturile în statul respectiv. În cazul de față, statul solicitat este România.

644. Procedura este una foarte simplă deoarece hotărârea nu trebuie recunoscută înainte ca aceasta să fie executată în România, statul solicitat. Aceasta se datorează faptului că hotărârea este fie una internă, care a fost pronunțată în România, locul unde are loc executarea, fie este o hotărâre pronunțată în străinătate care a fost recunoscută în prealabil în România.

Statul solicitant este statul contractant la Convenție sau un stat membru în care Regulamentul este aplicabil, care inițiază cererea și formulează solicitarea în numele solicitantului care își are reședința în statul respectiv. **Statul solicitat** este statul contractant la Convenție sau un stat membru în care Regulamentul este aplicabil, căruia i se solicită procesarea cererii.

645. Această cerere este formulată în temeiul Articolului 10(1) *b*) din Convenție sau în temeiul Articolului 56(1) *b*) din Regulament. (Pentru detalii cu privire la domeniul de aplicare și la modul de aplicare al Convenției și al Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea I.)

B. Speță

646. M deține o hotărâre cu privire la obligațiile de întreținere din România. M își are acum reședința în Statul B. Debitorul continuă să aibă reședința în România. M dorește ca autoritățile din România să înceapă executarea hotărârii cu privire la obligațiile de întreținere și să transmită plățile către M. Atât România, cât și Statul B sunt state contractante la Convenție sau state membre ale Uniunii Europene unde Regulamentul este aplicabil.

647. În temeiul Convenției sau al Regulamentului, M va solicita autorității centrale din Statul B să transmită o **cerere de executare a hotărârii** în România. Autoritatea centrală din România va primi cererea, va verifica dacă aceasta este completă, va transmite hotărârea către autoritatea competentă de executare și va oferi asistență în transmiterea plăților către M, așa cum se solicită.

C. Diferențiere importantă – cereri de executare a propriilor hotărâri ale unui stat

648. Cererea de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat este mai simplă decât o cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) unei hotărâri pronunțate într-o altă țară. Așa cum s-a discutat și la Capitolul 7, în temeiul Convenției, atunci când este formulată o cerere de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) a unei hotărâri, pârâtul are dreptul de a contesta recunoașterea sau recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) în temeiul faptului că motivele cu privire la recunoaștere sau

recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) descrise în Articolul 20 nu se regăsesc în cerere sau că cerințele de procedură și de altă natură cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri prevăzute la Articolul 22 nu sunt îndeplinite. În temeiul Regulamentului, în cazul hotărârilor pronunțate în statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, pârâtul dispune de un număr limitat de motive în baza cărora acesta poate formula o cale de atac împotriva hotărârii în statul membru de origine sau de a formula o cerere de refuz sau suspendare a executării hotărârii în statul membru de executare.³¹¹ (vezi Capitolul 8).

Autoritatea centrală este autoritatea publică investită de către un stat contractant sau un stat membru a exercita sau îndeplini atribuții de colaborare și asistență administrativă în temeiul Convenției sau al Regulamentului.

649. Pârâtul nu are drepturi similare în cazul unei hotărâri pronunțate sau recunoscute deja în statul solicitat, cu alte cuvinte, România. Aceasta se datorează faptului că România este fie solicitată să execute o hotărâre proprie, nu o hotărâre pronunțată în străinătate, fie să execute o hotărâre care a fost deja în prealabil recunoscută ca fiind executorie, în baza procedurilor de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). Prin urmare, nu mai este nevoie ca autoritatea competentă din statul solicitat să stabilească dacă hotărârea trebuie recunoscută sau recunoscută și executarea acesteia încuviințată.

Autoritatea competentă este autoritatea dintr-un anumit stat investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției sau al Regulamentului. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția sau Regulamentul.

650. În cazul în care pârâtul contestă executarea hotărârii, contestația trebuie depusă o dată cu începerea executării de către autoritatea competentă, în conformitate cu normele juridice din România ca stat de executare.³¹² Faptul că o cerere de executare este formulată în temeiul

³¹¹ Pentru hotărârile pronunțate în statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 în temeiul Regulamentului, pârâtul dispune de un număr mai mare de motive în baza cărora acesta poate contesta recunoașterea sau executarea unei hotărâri, spre deosebire de hotărârile pronunțate în Statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007. (A se vedea Capitolul 8 pentru detalii.)

³¹² În temeiul normelor interne de drept din România, **contestația la executare (art. 711 - 719 din Codul de procedură civilă)** permite ca, împotriva executării silită, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare să se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare. Dacă executarea silită se face în temeiul unei hotărâri judecătorești, debitorul nu va putea

Convenției nu pune la dispoziția părâtului / debitorului motive suplimentare în baza cărora executarea hotărârii să poată fi contestată.

651.Procedura cu privire la gestionarea cererilor de executare este prin urmare foarte simplă pentru autoritatea centrală solicitată din România.³¹³ Setul de documente este revizuit pentru a se asigura că acesta este complet, iar cererea este apoi adresată către autoritatea competentă de executare din România.³¹⁴ Autoritatea competentă va lua toate măsurile necesare în limita normelor interne de drept în vederea executării hotărârii. Aceste proceduri sunt detaliate în următoarea Secțiune.

Doriți o sinteză a pașilor utilizați în prezentul Capitol? Vedeți **Lista de verificare** de la finalul Capitolului.

II. Procesarea cererilor cu privire la executare

1. Verificați dacă documentele sunt complete

652.Când autoritatea centrală din România primește cererea cu privire la executarea unei hotărâri din partea unei autorități centrale din străinătate, setul de documente se verifică în vederea asigurării integralității acestuia, se determină în stadiu preliminar dacă cererea poate fi procesată și se atestă primirea setului de documente în cauză, împreună cu înaintarea unei solicitări în cazul oricăror alte documente suplimentare necesare. Setul poate fi trimis apoi către autoritatea competentă din România în vederea executării.³¹⁵ Autoritatea competentă din România va face o

invoca pe cale de contestație motive de fapt sau de drept pe care le-ar fi putut opune în cursul judecății în primă instanță sau într-o cale de atac ce i-a fost deschisă. În cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, se pot invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în acest scop o altă cale de atac.

Nu se poate face o nouă contestație de către aceeași parte pentru motive care au existat la data primei contestații.

Contestația se introduce la instanța de executare. Contestația privitoare la executarea silită propriu-zisă se poate face în termen de 15 zile. Hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel. Până la soluționarea contestației la executare, instanța competentă poate suspenda executarea. Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, va îndrepta ori anula actul de executare contestat sau va dispune anularea ori încetarea executării înseși. Cu toate acestea, vezi de asemenea Capitolul 8 care descrie diversele motive în baza cărora executarea poate fi refuzată sau suspendată în temeiul regimurilor specifice prevăzute în Regulament privind recunoașterea și executarea hotărârilor.

³¹³ Autoritatea centrală din România este: Ministerul Justiției. În baza art. 2 alin. 1 și alin. 2 din Legea nr. 36/2012, Ministerul Justiției a fost desemnat autoritate centrală transmțătoare și primitoare în baza art. 4 din Convenția de la Haga, în relația cu statele contractante la aceasta, și în baza art. 49 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 în relația cu statele membre ale UE.

³¹⁴ Autoritatea competentă / autoritățile din România **sunt executorul judecătoresc și judecătoria în circumscripția căreia se face executarea** (judecătoria de la domiciliul debitorului sau de la locul unde se află bunurile debitorului acestuia).

³¹⁵ În temeiul normelor interne de drept din România, **cererea de executare silită se depune la biroul executorului judecătoresc competent**. La cerere se vor atașa titlul executoriu în original și dovada achitării taxelor de timbru, precum și, dacă este cazul,

verificare similară cu cea efectuată de autoritatea centrală, pentru a asigura integritatea setului de documente.

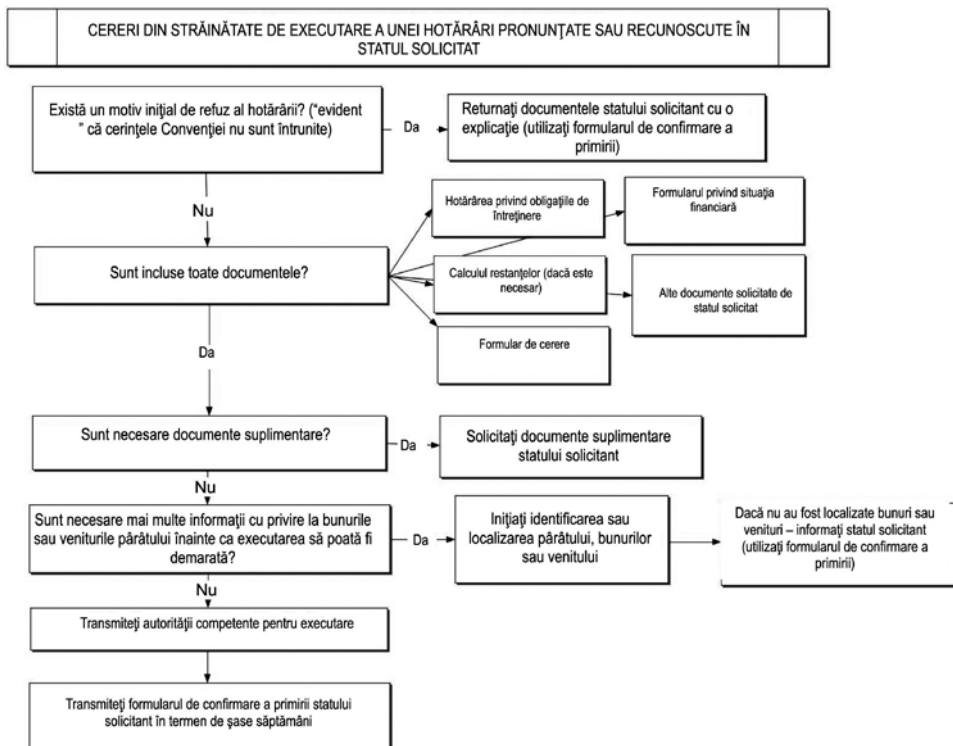


Figura 10: Schiță (doar Convenția) – privire de ansamblu cu privire la verificarea cererii de executare

653.Documentele primite din partea autorității centrale din România vor fi verificate în timp util, astfel încât în cazul în care sunt necesare documente suplimentare, acestea să fie solicitate fără întârziere autorității centrale din statul solicitant.

654.Setul primit din străinătate trebuie să includă:

a) În temeiul Convenției din 2007

✓	Formularul de transmitere
✓	Formularul de cerere
În funcție de caz	Textul hotărârii
✓	Formularul privind situația financiară

În funcție de caz	Documentul care stabilește situația restanțelor
În funcție de caz	Dovada prestațiilor din partea instituțiilor publice

Figura 11: Lista de formulare și documente

Formularul de transmitere

Orice cerere formulată în temeiul Convenției trebuie să fie însoțită de un Formular de transmitere. Acest formular este obligatoriu. Formularul de transmitere identifică părțile interesate și categoria de cerere. De asemenea, acesta menționează lista documentelor care însoțesc cererea.

Formularul de cerere

În majoritatea cazurilor se utilizează formularul de cerere standard.

Textul hotărârii

În majoritatea cazurilor solicitantul atașează o copie simplă a hotărârii. Aceasta va ajuta autoritățile competente însărcinate cu executarea să identifice hotărârea și să obțină copii sau copii certificate suplimentare în cazul în care acestea sunt necesare în vederea executării.

Formularul privind situația financiară

Având în vedere faptul că aceasta este o cerere de executare, se va atașa un formular privind situația financiară care oferă informații cu privire la locația și situația financiară a pârâtului, în măsura cunoscută de solicitant. Acest formular oferă informații importante pentru executarea hotărârii.

În cazul în care solicitantul a utilizat formularul recomandat, partea din document destinată creditorului nu va fi completată, deoarece informațiile respective nu sunt obligatorii pentru formularea unei cereri de executare.

Documentul care stabilește situația restanțelor

În cazul în care există obligații de întreținere neachitate în temeiul hotărârii în materie de întreținere (restanțe/creanțe) și solicitantul dorește executarea acestora, se va atașa un document care să demonstreze modalitatea de calcul a creanțelor respective.

b) În temeiul Regulamentului

(i) Anexa VI

Regulamentul prevede ca Anexa VI atașată la textul Regulamentului să fie utilizată în cazul cererilor formulate în vederea executării unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul membru solicitat. Regulamentul prevede faptul că informațiile de bază incluse în această cerere trebuie să cuprindă cel puțin (Art. 57(2)):

- (a) o declarație privind natura cererii sau a cererilor;

- (b) numele și coordonatele, inclusiv adresa și data nașterii, ale reclamantului³¹⁶;
- (c) numele și, dacă sunt cunoscute, adresa și data nașterii ale părâtului;
- (d) numele și data nașterii oricărei persoane pentru care se solicită întreținerea;
- (e) motivele pe care este întemeiată cererea;
- (f) în cazul în care cererea este formulată de către creditor, informații privind destinația la care plățile prestației de întreținere trebuie efectuate sau transmise electronic;
- (g) numele și coordonatele persoanei sau unității din cadrul autorității centrale ale statului membru solicitant responsabile pentru soluționarea cererii.

(ii) Pentru hotărârile recunoscute în temeiul Secțiunii 1 Capitolul IV (hotărârile pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007)

Articolul 20 din Regulament stipulează documentele obligatorii necesare în vederea executării (în temeiul Secțiunii 1 din Capitolul IV din Regulament, în cazul hotărârilor pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007) care trebuie furnizate autorităților competente însărcinate cu executarea de către reclamant:

- (a) o copie a respectivei hotărâri care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale;
- (b) extrasul hotărârii pronunțate de instanța de origine prin intermediul formularului prezentat ca model în Anexa I la Regulament (cu o transcriere sau o traducere a conținutului, atunci când este necesar³¹⁷);
- (c) după caz, un document în care se stabilește situația restanțelor și în care se indică data la care a fost efectuat calculul.

Autoritățile competente ale statului membru de executare nu pot impune părții care solicită executarea să furnizeze o traducere a hotărârii judecătorești cu excepția cazului în care executarea hotărârii judecătorești este contestată (Art. 20(2)).³¹⁸

³¹⁶ Adresa personală a solicitantului poate fi înlocuită cu o altă adresă în cazurile de violență domestică, dacă legislația națională a statului membru solicitat nu impune ca solicitantul să furnizeze adresa personală în vederea începerii procedurii (Art. 57(3)). În temeiul normelor interne de drept din România, în cazurile de violență domestică, partea ar putea fi citată la reprezentantul său - desemnat din oficiu sau ales - sau la un alt domiciliu ales.

³¹⁷ Pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă și traducere în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II.

³¹⁸ Pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă și traducere în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II.

(iii) Pentru hotărârile recunoscute în temeiul Secțiunii 2 Capitolul IV (hotărârile pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007)

Articolul 28 din Regulament (în temeiul procedurii alternative prevăzute în Secțiunea 2 cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârilor pronunțate în Statele membre care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007), cererile vor fi însoțite de: a) o copie a hotărârii "care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale"; și, b) un extras al hotărârii eliberat de instanța de origine, prin intermediul formularului prezentat ca model în Anexa II din Regulament. După caz, cererea va fi însoțită de o traducere sau o transcriere, în conformitate cu cerințele corespunzătoare de limbă (pentru informații suplimentare cu privire la cerințele de limbă în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea II). Autoritatea competentă sesizată nu poate impune reclamantului să furnizeze o traducere a hotărârii judecătorești (în ciuda acestui fapt, aceasta poate fi necesară în cazul formulării unei căi de atac, prevăzute la Articolul 32 sau 33).

În temeiul Articolul 29 din Regulament, în cazul neprezentării extrasului hotărârii prin intermediul formularului prezentat ca model în Anexa II din Regulament, autoritatea competentă poate să fixeze un termen pentru prezentarea acestuia sau să accepte un document echivalent sau, în cazul în care consideră că dispune de suficiente informații, să renunțe la prezentarea acestui document

(iv) Documente cu privire la tranzacțiile judiciare și actele autentice (Art. 48)

Articolul 48 din Regulament stipulează documentele necesare pentru cererile de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare (exequator) a executării tranzacțiilor judiciare și a actelor autentice într-un alt stat membru, pe care autoritatea competentă a statului membru de origine trebuie să le emită la solicitarea oricăreia dintre părțile interesate, un extras al tranzacției judiciare sau al actului autentic, utilizând Anexa I, II, III sau IV, după caz.

(v) Documente suplimentare

Articolul 57(4) și (5) din Regulament prevede ca cererea să fie însoțită de documente suplimentare după cum este necesar și în măsura în care se cunoaște. Acestea includ:

- situația financiară a debitorului, inclusiv numele și adresa angajatorului debitorului și natura și localizarea bunurilor debitorului (Art. 57(4) b))³¹⁹
- orice alte informații care pot ajuta la localizarea pârâtului (Art. 57(4) c))

³¹⁹ Având în vedere că este vorba de o cerere de executare, în mod normal nu se solicită situația financiară a creditorului (Art. 57(4) a)).

- orice informații sau documente justificative necesare, inclusiv, după caz, documentația privind dreptul reclamantului la asistență judiciară (Art. 57(5))

Dovada prestațiilor – instituție publică

În cazul în care solicitantul este o instituție publică este posibil ca aceasta să fi furnizat prestații în locul obligațiilor de întreținere. În anumite cazuri se impune punerea la dispoziție a documentelor care fac dovada furnizării prestațiilor în cauză, de exemplu, în cazurile în care instituția publică dorește să își exercite un drept independent în baza căruia poate revendica o parte din creanțele de întreținere.

c) Solicitarea de documente suplimentare

655.În cazul în care cererea este incompletă fiind necesare documente suplimentare, cererea nu va fi respinsă. Se va formula o solicitare în vederea obținerii de documente suplimentare către autoritatea centrală din România, care va contacta autoritatea centrală solicitantă.

656.În cazul în care se formulează o solicitare în vederea obținerii de documente suplimentare de către autoritatea centrală din România, statul solicitant are la dispoziție **trei luni** în temeiul Convenției sau **90 de zile**, în temeiul Regulamentului, pentru a furniza documentele solicitate. În cazul în care documentele solicitate nu sunt furnizate în termenul stabilit, se vor cere noi informații statului solicitant cu privire la documentele solicitate. Cu toate acestea, în cazul în care documentele nu sunt primite și procedura prevăzută în cazul cererii nu poate continua, autoritatea centrală din România poate hotărî (însă nu este obligată) clasarea dosarului și informarea în consecință a statului solicitant.

2. Este "evidentă" nerespectarea cerințelor în temeiul Convenției sau al Regulamentului?

657.Atât Convenția cât și Regulamentul oferă posibilitatea autorității centrale de a refuza soluționarea unei cereri în cazul în care "este evident că cerințele" Convenției, respectiv ale Regulamentului, nu sunt îndeplinite (vezi Art. 12(8) din Convenție și Art. 58(8) din Regulament). Circumstanțele în astfel de cazuri sunt destul de limitate³²⁰ și luarea în considerare a acestei cerințe de către autoritatea centrală rămâne la latitudinea acesteia.

658.De exemplu, este posibil ca autoritatea centrală să fi respins anterior o cerere formulată între aceleași părți interesate. În cazul în care nu există dovezi noi care să însotească cererea, rămâne la latitudinea autorității centrale dacă dorește respingerea cererii în baza aceluiași motive. În mod similar, o cerere ar putea fi respinsă în cazul în care ar fi evident faptul că solicitarea nu are nicio legătură cu obligațiile de întreținere.

659.Autoritatea competentă din România poate iniția o verificare similară la primirea cererii pentru a se asigura că nu este "evidentă" nerespectarea cerințelor în temeiul Convenției și, după caz, să informeze autoritatea centrală din România cu privire la rezultatul verificării.

³²⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 344.

3. Localizarea pârâtului

660.Într-un număr restrâns de cazuri, autoritatea centrală din România poate începe procedura de localizare a pârâtului înaintea începerii executării, în mod special în cazurile în care legea națională a statului de executare prevede notificarea anterior executării³²¹ sau atunci când solicitantul nu este sigur dacă debitorul își are reședința în statul solicitat sau își are bunurile sau veniturile în statul respectiv.

661.Pe parcursul acestei proceduri de localizare, autoritatea centrală din România sau autoritatea competentă împuternicită de aceasta să acționeze în numele ei, va accesa toate băncile de date și sursele publice de informare la care are acces, în limitele normelor interne de drept, respectând accesul la informațiile personale (pentru informații suplimentare cu privire la protecția informațiilor cu caracter personal și confidențial, în temeiul Convenției și al Regulamentului, vezi de asemenea Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VI).³²²

662.În cazul în care pârâtul sau bunurile și veniturile pârâtului nu pot fi localizate în România, autoritatea centrală din România va informa autoritatea centrală solicitantă. În cazul în care nu se obțin informații suplimentare din partea statului solicitant în sprijinul localizării pârâtului, executarea nu poate fi impusă.

4. Măsurile provizorii sau asigurătorii corespunzătoare

663.Atunci când o cerere se află în așteptarea procesării, autoritatea competentă poate dispune luarea de măsuri provizorii sau asigurătorii. Luarea acestor măsuri poate fi dispusă în diferite momente pe parcursul — sau chiar înaintea — procedurii de introducere a cererii. Pentru informații suplimentare cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII.

5. Începerea procedurii de executare

664.Autoritatea competentă responsabilă cu executarea hotărârilor în materie de întreținere în România poate începe în acest moment procedura de executare. Pentru informații suplimentare cu privire la executare, vezi Capitolul 12.

³²¹ A se vedea supra nota nr. 202.

³²² În temeiul normelor interne de drept din România, în scopul obținerii datelor și informațiilor necesare realizării procedurii de comunicare a citațiilor, a altor acte de procedură, precum și îndeplinirii oricărei atribuții proprii activității de judecată, instanțele au drept de acces direct la bazele electronice de date sau la alte sisteme de informare deținute de autorități și instituții publice. Aceste autorități și instituții au obligația de a lua măsurile necesare în vederea asigurării accesului direct al instanțelor la bazele electronice de date și sistemele de informare. La cererea executorului judecătoresc, cei care datorează sume de bani debitorului au datoria să dea toate informațiile necesare pentru efectuarea executării. Organele fiscale, instituțiile publice, instituțiile de credit și orice alte persoane sunt obligate să îi comunice datele și informațiile necesare realizării executării silită. Executorul judecătoresc are acces liber și gratuit la cartea funciară, la registrul comerțului și la alte registre publice care conțin date despre bunurile debitorului susceptibile de urmărire silită, dacă se face dovada începerii executării silită.

III. Materiale suplimentare

A. Sfaturi practice

- În anumite state încercarea de a obține respectarea în mod benevol a hotărârii se realizează înainte sau pe parcursul procedurii de executare.³²³ Obiectivul tuturor cererilor în materie de întreținere este impunerea unui curs stabil și de lungă durată al plăților către creditor într-un mod cât mai eficient posibil.
- Este important de reținut faptul că toate cererile se vor procesa într-o manieră rapidă, eficientă și se vor evita întârzierile nejustificate.
- Autoritățile competente vor informa continuu autoritatea centrală din România cu privire la stadiul de soluționare al cererii privind executarea. Autoritatea centrală din România are obligația de a informa în permanență autoritatea centrală din statul solicitant cu privire la stadiul de soluționare și rezolvare al cererii în cauză.

B. Formulare conexe

Convenția din 2007:

Cererea privind executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat

Regulamentul din 2009:

³²³ Încercările de a obține respectarea voluntară a unei hotărâri de executare în România, pot fi inițiate de **autoritatea centrală, instanță, executor etc.** În general, debitorul ar avea dreptul de a-și plăti obligația **pe toată durata procedurii de executare silită, chiar dacă la o primă analiză aceasta ar fi încadrată** de la momentul când debitorului i-a fost comunicată somația și a expirat termenul menționat în aceasta și până la momentul adjudecării bunului imobil. De asemenea, debitorul poate conveni ca urmărirea silită să fie făcută numai cu privire la un bun. **În art. 7 lit. d) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești**, executorul judecătoresc are ca atribuție recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe. **În codul de procedură civilă, rolul activ al executorului judecătoresc este menționat la art. 627. Totodată, în codul de procedură civilă român se precizează că executorul judecătoresc are posibilitatea să ia act de înțelegerea părților în anumite situații. De exemplu, în procedura de urmărire a bunurilor mobile în cursul sechestrului**, terțul deținător poate fi eliberat de bunurile debitorului urmărit, dacă obligația lui de restituire este ajunsă la scadență. Creditorul urmărit și debitorul vor putea conveni ca aceste bunuri să fie încredințate chiar debitorului. **În ceea ce privește vânzarea amiabilă a bunurilor**, executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate să îi încuviințeze debitorului să procedeze el însuși la valorificarea bunurilor sechestrate. **În ceea ce privește vânzarea directă a bunurilor**, executorul judecătoresc poate, de asemenea, proceda, cu acordul ambelor părți, la valorificarea bunurilor urmărite prin vânzare directă cumpărătorului. **În ceea ce privește eliberare și distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită**, executorul poate fixa un termen pentru conciliere. Executorul va lua act de acordul realizat și va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei înțelegeri, care va fi consemnată într-un proces-verbal. În cazul în care unul dintre titlurile depuse de creditori conține obligația debitorului de a plăti o sumă de bani în mod periodic, iar bunurile/veniturile rămase în patrimoniul debitorului nu asigură plata ratelor, suma alocată creditorului se va stabili prin acordul părților, iar în lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal. În acest din urmă caz, partea interesată va putea sesiza instanța de executare în circumscripția căreia se face executarea pentru a stabili suma alocată creditorului.

Anexa I

Anexa II

Anexa III

Anexa IV

Anexa VI

C. Articolele relevante

Convenția din 2007:

Articolul 10(1) *b*)

Articolul 12

Articolul 32

Articolul 34

Regulamentul din 2009:

Articolele 16-43

Articolul 56(1) *b*)

Articolul 58

Articolul 41

Articolul 20

D. Capitolele conexe din prezentul Manual

Vezi Capitolul 12 – Executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

IV. Listă de verificare – cererile de executare primite din străinătate

	Procedura	Referințe Manual
1	Primirea documentelor din partea autorității centrale din România	II(1)
2	Verificarea documentației complete	II(1)
3	Este "evident" faptul că cerințele Convenției sau ale Regulamentului nu sunt îndeplinite?	II(2)
4	Adoptarea tuturor măsurilor provizorii sau asigurătorii corespunzătoare	II(4)
5	Începerea procedurii de executare	II(5)

V. Întrebări frecvente

De ce nu există obligativitatea recunoașterii unei hotărâri din statul solicitat ?

665. Recunoașterea nu este necesară deoarece România este solicitată fie să impună executarea propriei hotărâri, nu a uneia pronunțată în străinătate, fie din cauză că este solicitată să execute o hotărâre care a fost deja recunoscută în prealabil.

De ce se apelează la Convenție sau Regulament în cazul în care se solicită ca statul să impună executarea propriei hotărâri?

666. În anumite state, accesul la autoritatea competentă însărcinată cu executarea (de exemplu agenția de protecție a minorilor) poate fi limitată doar la rezidenții statului respectiv. Autoritățile centrale din statele solicitate și solicitante pot oferi, de asemenea, asistență în transmiterea plăților în cazul în care acest lucru este necesar și posibil. În ultimă instanță, în cazul în care este necesară asistența juridică și judiciară gratuită în statul solicitat în vederea inițierii procedurii de executare, aceasta va fi pusă la dispoziția solicitantului în mod gratuit cu condiția ca cererea să se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului, astfel cum acestea se aplică în relația dintre cele două state contractante sau state membre.³²⁴

VI. Cererile directe cu privire la executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în România

667. Autoritățile competente pot primi cereri directe de executare de la solicitanți, cereri care nu sunt formulate prin intermediul unei autorități centrale. În aceste cazuri, autoritățile competente vor verifica toate cerințele cu privire la documentație sau recomandările în temeiul Convenției sau al Regulamentului (vezi Secțiunea II.1 de mai sus). A se vedea Capitolul 12 privind executarea din manual. În temeiul normelor interne de drept din România, **cererea directă de executare silită** se poate depune de către reclamant direct, personal sau prin mandatar avocat, la executorul judecătoresc ales competent de la domiciliul debitorului sau locul bunurilor acestuia. **Cererea de încuviințare a executării** se poate depune de către executorul judecătoresc la instanța competentă (judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea). Această instanță este competentă să judece **contestățiile la executare**, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silită (**perimarea executării silită; amânarea, suspendarea sau restrângerea executării; repunerea în termenul de prescripție; restabilirea situației anterioare, urmare întoarcerii executării etc.**). Lista avocaților din România este publicată pe site-ul Uniunii Naționale a Barourilor din România, la <http://www.unbr.ro>. Lista executorilor judecătorești din România este publicată pe site-ul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești din România <http://www.executori.ro/>. La

³²⁴ În dreptul intern din România, pentru acordarea asistenței gratuite, a se vedea supra nota nr. 86.

cerere se vor atașa titlul executoriu în original și dovada achitării taxelor de timbru, precum și, dacă este cazul, înscrisurile anume prevăzute de lege.

668. Reclamantul poate solicita acordarea ajutorului public judiciar direct sau prin intermediul Ministerului Justiției (în baza Directivei 2008/8/CE, transpusă prin O.U.G. nr. 51/2008, în baza Convenției de la Haga din 1980 privind accesul internațional la justiție etc.). Numai creditorii obligației de întreținere copii sau adulții vulnerabili pot beneficia – pentru cererile de întreținere – de ajutor public judiciar, din oficiu, fără verificarea veniturilor (art. 8 indice 1 din O.U.G. 51/2008). Celelalte categorii de solicitanți pot beneficia de ajutorul public judiciar numai după verificarea veniturilor. În România, pot beneficia de ajutor public judiciar total dacă venitul lunar este – pentru fiecare membru din familie – de 300 lei lunar (aprox. 70 Euro).

669. În cazul încuviințării cererii de ajutor public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc, prin încheierea de încuviințare a asistenței se stabilește și onorariul provizoriu convenit executorului judecătoresc, în funcție de complexitatea dosarului la acea dată. Cererea împreună cu încheierea de încuviințare se trimite camerei teritoriale a executorilor judecătorești din circumscripția teritorială a acelei instanțe. Colegiul director al camerei teritoriale a executorilor judecătorești are obligația de a desemna un executor judecătoresc, căruia îi transmite, odată cu înștiințarea desemnării, încheierea de încuviințare a asistenței. Președintele are obligația de a comunica și beneficiarului ajutorului public judiciar numele executorului judecătoresc desemnat. Beneficiarul ajutorului public judiciar poate solicita el însuși desemnarea unui anumit executor judecătoresc, competent din punct de vedere teritorial.

670. După îndeplinirea atribuțiilor pe care legea și statutul le prevăd în sarcina executorului judecătoresc, instanța va stabili, la cererea executorului judecătoresc, onorariul definitiv, în funcție de complexitatea cauzei și de volumul activității desfășurate, în limitele onorariilor stabilite potrivit legii. Încheierea pronunțată de instanță cu privire la onorariul provizoriu și, după caz, la sumele ce reprezintă diferența dintre onorariul provizoriu și cel definitiv constituie titlu executoriu, fără îndeplinirea vreunei alte condiții sau formalități.

671. Lista modelelor de acțiuni este prezentată la finalul acestor comentarii.

672. Cererile de încuviințare a executării silite, suspendare a executării silite, perimare, măsuri asigurătorii se taxează cu 20 lei, 50 lei, 20 lei respectiv 100 lei. Cererile pentru emiterea ordonanței de plată se taxează cu 200 lei.

673. Ordinul Ministrului Justiției nr. 2550/2006, modificat prin OMJ 2561/2012, conține onorariile minime și maxime pentru serviciile prestate de executorii judecătorești.

Nr. crt.	Activitatea prestată	Onorariile minimale	Onorariile maxime
3.	Executări indirecte (urmărirea mobilă și imobiliară a creanțelor)	a) pentru creanțele în valoare de până la 50.000 lei inclusiv, onorariul minim se calculează după cum urmează: 1. pentru creanțele în valoare de până la 500 lei inclusiv, onorariul minim este de 10% din suma reprezentând valoarea creanței ce face obiectul executării silite; 2. pentru creanțele în valoare de peste 500 lei, dar până la 1.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 50 lei plus un procent de 5% din suma care depășește 500 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite; 3. pentru creanțele în valoare de peste 1.000 lei, dar până la 50.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 75 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 1.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;	a) pentru creanțele în valoare de până la 50.000 lei inclusiv, onorariul maxim este de 10% din suma reprezentând valoarea creanței ce face obiectul executării silite;
		b) pentru creanțele în valoare de peste 50.000 lei, dar până la 80.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 1.175 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 50.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;	b) pentru creanțele în valoare de peste 50.000 lei, dar până la 80.000 lei inclusiv, onorariul maxim este de 5.000 lei plus un procent de până la 3% din suma care depășește 50.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;
		c) pentru creanțele în valoare de peste 80.000 lei, dar până la 100.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 1.775 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 80.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;	c) pentru creanțele în valoare de peste 80.000 lei, dar până la 100.000 lei inclusiv, onorariul maxim este de 5.900 lei plus un procent de până la 2% din suma care depășește 80.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;

		d) pentru creanțele în valoare de peste 100.000 lei, onorariul minim se calculează după cum urmează: 1. pentru creanțele în valoare de peste 100.000 lei, dar până la 400.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 2.500 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 100.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite; 2. pentru creanțele în valoare de peste 400.000 lei, onorariul minim este de 5.500 lei plus un procent de până la 0,5% din suma care depășește 400.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite. În cazul în care, la calculul onorariului maxim se folosește un procent de până la 0,5% inclusiv, pentru calculul onorariului minim datorat se aplică același procent care a fost folosit și pentru calculul onorariului maxim.	d) pentru creanțele în valoare de peste 100.000 lei, onorariul maxim este de 6.300 lei plus un procent de până la 1% din suma care depășește 100.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite.
4.	Poprire	a) pentru creanțele în valoare de până la 50.000 lei inclusiv, onorariul minim se calculează după cum urmează: 1. pentru creanțele în valoare de până la 500 lei inclusiv, onorariul minim este de 10% din suma reprezentând valoarea creanței ce face obiectul executării silite; 2. pentru creanțele în valoare de peste 500 lei, dar până la 1.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 50 lei plus un procent de 5% din suma care depășește 500 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite; 3. pentru creanțele în valoare de peste 1.000 lei, dar până la 50.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 75 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 1.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;	a) pentru creanțele în valoare de până la 50.000 lei inclusiv, onorariul maxim este de 10% din suma reprezentând valoarea creanței ce face obiectul executării silite;

		b) pentru creanțele în valoare de peste 50.000 lei, dar până la 80.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 1.175 lei plus un procent de 2% din suma care depășește 50.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;	b) pentru creanțele în valoare de peste 50.000 lei, dar până la 80.000 lei inclusiv, onorariul maxim este de 5.000 lei plus un procent de până la 3% din suma care depășește 50.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;
		c) pentru creanțele în valoare de peste 80.000 lei, dar până la 100.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 1.775 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 80.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;	c) pentru creanțele în valoare de peste 80.000 lei, dar până la 100.000 lei inclusiv, onorariul maxim este de 5.900 lei plus un procent de până la 2% din suma care depășește 80.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite;
		d) pentru creanțele în valoare de peste 100.000 lei, onorariul minim se calculează după cum urmează: 1. pentru creanțele în valoare de peste 100.000 lei, dar până la 400.000 lei inclusiv, onorariul minim este de 2.500 lei plus un procent de 1% din suma care depășește 100.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite; 2. pentru creanțele în valoare de peste 400.000 lei, onorariul minim este de 5.500 lei plus un procent de până la 0,5% din suma care depășește 400.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite. În cazul în care, la calculul onorariului maxim se folosește un procent de până la 0,5% inclusiv, pentru calculul onorariului minim datorat se aplică același procent care a fost folosit și pentru calculul onorariului maxim.	d) pentru creanțele în valoare de peste 100.000 lei, onorariul maxim este de 6.300 lei plus un procent de până la 1% din suma care depășește 100.000 lei din valoarea creanței ce face obiectul executării silite.

8.	Sechestrul asigurător	100 lei	1.200 lei pentru debitor persoană fizică 2.200 lei pentru debitor persoană juridică
9.	Sechestrul judiciar	100 lei	1.200 lei pentru debitor persoană fizică 2.200 lei pentru debitor persoană juridică
10.	Poprirea asigurătorie	100 lei	1.200 lei pentru debitor persoană fizică 2.200 lei pentru debitor persoană juridică
14.	Consultații în legătură cu constituirea actelor execuționale	20 lei	200 lei

MODELE ORIENTATIVE DE CERERI

CERERE DE EXECUTARE SILITĂ

Către

BIROUL EXECUTORULUI JUDECĂTORESC

Subsemnatul/Subscrisa _____, cu domiciliul / sediul în_, str._, nr. _____, ap. _____, județul_, reprezentat/a prin _____, în calitate de creditor, formulez CERERE DE EXECUTARE SILITĂ a debitorului .._, cu domiciliul / sediul în_, str._, nr. _____, ap. _____, județul_.
....._.

În fapt, prin sentința nr. _____/....._ a Judecătoriei _____, definitivă prin decizia nr. _____/....._ a _____, debitorul a fost obligat să _____ (plătească suma de _____ cu titlu de _____ și suma de _____ lei cu titlu de cheltuieli de judecată). Creanța este certă, lichidă și exigibilă.

Debitorul refuză să își îndeplinească de bunăvoie obligațiile stabilite în titlul executoriu, astfel că vă rog să procedați la executarea silită a acestuia, prin toate modalitățile de executare legale (*poprire; executarea bunurilor mobile; executarea bunurilor imobile; urmărirea veniturilor generale ale imobilului* _____ - *dacă aveți cunoștință de asemenea venituri și cunoașteți datele imobilului*).

În drept, îmi întemeiez cererea pe dispozițiile art. 52 din Legea nr. 188/2000 și art. 622 C. proc. civ.

Anexez prezentei cereri titlul executoriu în original și taxe judiciare de timbru.

Data

Semnătura

CERERE DE ÎNCUVIINȚARE A EXECUTĂRII SILITE

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul(a), domiciliat(ă)/cu sediul în

În temeiul art. 622, 632 și urm., 650 din c.pr.civ. român depun copie legalizată/certificată a hotărârii judecătorești nr., din, pronunțată de, în dosarul nr. rămasă definitivă și rog să dispuneți ÎNCUVIINȚAREA EXECUTĂRII SILITE

Anexez prezentei cereri taxa judiciară de timbru în sumă de .. lei.

Data depunerii

Semnătura,

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI

CONTESTAȚIE LA EXECUTAREA SILITĂ

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul(a), domiciliat(ă) în formulez CONTESTAȚIE LA EXECUTARE împotriva executării silite a sentinței/deciziei civile nr. din pronunțată de rămasă definitivă, la cererea intimatului(ei), domiciliat(ă) în Până la soluționarea acestei contestații, vă rog să dispuneți SUSPENDAREA EXECUTĂRII. Admițând contestația și anulând formele de executare, vă rog să dispuneți să-mi fie restituită taxa de timbru în valoare de lei, consemnată și intimatul(a) să fie obligat(ă) să-mi plătească cheltuielile de judecată pe care le voi face cu acest proces.

Motivele contestației:

În fapt, (se prezintă starea de fapt și motivele care justifică suspendarea executării începute și în final anularea executării). Față de starea de fapt enunțată, vă rog să admiteți contestația, să anulați formele de executare și până la soluționarea acestei contestații să dispuneți suspendarea executării sale. Fiind vorba de un caz urgent, vă rog ca în baza art. 718 C. proc. civ. să suspendați executarea înainte de orice înfățișare. În drept, îmi întemeiez contestația pe dispozițiile art. 711-719 C. proc. civ. Depun prezenta contestație în dublu exemplar pentru a se comunica intimatului(ei) odată cu citația. Dovada o voi face cu Anexez chitanța de plata taxei de timbru în valoare de lei.

Data depunerii

Semnătura,

DOMNULUI PREȘEDINTE AL

CERERE DE AMÂNARE/SUSPENDARE/RESTRÂNGERE/ÎNCETARE A EXECUTĂRII SILITE

Instanța de executare

Domnule Președinte,

Subsemnatul, domiciliat în, str. nr., bloc, scara, etaj, apart., sector/județ, reprezentat prin avocat, cu sediul profesional în, str. nr., etaj, apart., sector/județ, în termen legal formulez pe cale de ORDONANȚĂ PRESEDINTIALĂ PREZENTĂ CERERE DE AMÂNARE/SUSPENDARE/RESTRÂNGERE/ÎNCETARE A EXECUTĂRII SILITE a hotărârii civile nr., pronunțate de, în dosarul nr. /....., la data de, ramase definitivă, pornită prin somația de executare nr., din emisă de Biroul Executorului Judecătoresc, în dosarul de executare nr. /..... ca urmare a cererii de executare silită formulate de creditorul, domiciliat în, str. nr., bloc, scara, etaj, apart., sector/județ, solicitându-vă totodată, în baza art. 699-704 Cod procedura civilă, să dispuneți prin încheiere încetarea/suspendarea executării silite.

MOTIVELE PREZENȚEI ACTIUNI:

IN FAPT:

Prin sentința (decizia) civilă nr., instanța, a dat câștig de cauză creditorului, obligând pe subsemnat la data de, să

Împotriva subsemnatului s-a început executarea silită prin somația de executare nr., din, emisă de Biroul Executorului Judecătoresc, în dosarul de executare nr. /..... ca urmare a cererii de executare silită formulate de creditorul La data de, subsemnatul am depus suma datorată, de lei, la Casa de Economii și Consemnațiuni, la dispoziția organului de executare și de aceea va solicit să dispuneți, în conformitate cu dispozițiile art. 702 Cod procedura civilă, încetarea urmăririi silite împotriva subsemnatului, rămasă, în condițiile descrise mai sus, fără obiect. Cu cheltuieli de judecată (taxa de timbru, timbru judiciar, onorariu avocat etc.).

IN DREPT:

Îmi întemeiez prezenta pe dispozițiile art. 194 și urm. Cod procedura civilă, art. 447 Cod procedura civilă și art. 708 Cprciv.

În dovedirea cererii înțeleg să solicit instanței încuviințarea administrării probei cu înscrisuri pe care le depun instanței certificate conform cu originalul. Depun prezenta în două exemplare, dintre care un exemplar pentru instanța și celălalt pentru comunicare paratului.

ANEXEZ Hotărârea civilă definitivă nr. /..... ; Somația de executare

nr. din data de ; Recipisa C.E.C. de consemnare a sumelor datorate; Împuternicirea avocațială și contractul de asistență juridică nr. ; Taxa de timbru judiciar în cuantum de

SEMNATURA

CERERE DE REPUNERE ÎN TERMEN A ÎNCUVIINȚĂRII EXECUTĂRII SILITE

DOMNULE PRESEDINTE,

Subsemnatul(a), domiciliat(a) în, formulez: CERERE DE REPUNERE ÎN TERMEN PENTRU ÎNCUVIINȚAREA EXECUTĂRII SILITE împotriva debitorului(oarei) domiciliat(a) în

Motivele cererii:

În fapt, prin sentința civilă nr. din pronunțată de judecătoria în dosarul nr., rămasă definitivă, debitorul(oarea) a fost obligat(a) să-mi plătească suma de lei. Cererea de încuviințare a acestei hotărâri trebuia să-o fac în termen de 3 ani de la data când a devenit executorie, termen pe care l-am depășit pentru că înainte de expirarea sa și până la data de am fost arestat (sau internat în spital), de unde am fost pus în libertate (sau externat) la data de Cum de la data punerii în libertate (sau a externării) nu a trecut, vă rog să apreciați că este un motiv temeinic, justificat care să vă conducă la luarea măsurii repunerii mele în termenul de prescripție expirat. În drept, îmi întemeiez cererea pe dispozițiile art. 709 din C.pr.civ.. Dovada acestei cereri o fac cu biletul de liberare (sau de ieșire din spital) etc. Depun cererea în dublu exemplar pentru a se comunica debitorului(ei) odată cu citația. Anexez chitanța de plată a taxei de timbru în valoare de lei.

Data depunerii
DOMNULUI PRESEDINTE AL

Semnătura,

Capitolul 10 - Procesarea cererilor din străinătate în vederea pronunțării unei hotărâri în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009

I. Privire de ansamblu

A. Când se utilizează această cerere

674. Cererea cu privire la **pronunțarea** unei hotărâri în materie de obligații de întreținere în România, ca stat contractant la Convenție sau ca stat membru în care Regulamentul este aplicabil, va fi primită în oricare dintre situațiile următoare:

- în cazul în care nu există nicio hotărâre cu privire la obligațiile de întreținere și creditorul solicită pronunțarea unei hotărâri, sau
- în cazul în care recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) în România a unei hotărâri pronunțate în străinătate nu este posibilă (sau este refuzată exclusiv în temeiul Convenției, din cauza neîntreprinderii cerințelor elementare cu privire la recunoaștere și încuviințarea executării (exequator) în sensul Articolului 20 sau în baza motivelor prevăzute la Art. 22 *b*) sau *e*) ale Convenției).

Pronunțarea este procedura de obținere a hotărârii în materie de obligații de întreținere, în cazul în care fie nu există nicio hotărâre în materie de întreținere, fie hotărârea în materie de întreținere care există nu este recunoscută sau executorie din diverse motive. Pronunțarea poate impune determinarea relației de rudenie, în cazul în care acest lucru este necesar în vederea pronunțării hotărârii în materie de întreținere.

675. Cererea cu privire la hotărârea în materie de întreținere poate include o solicitare pentru determinarea relației de rudenie.

676. Cererile cu privire la pronunțarea unei hotărâri în materie de obligații de întreținere intră sub incidența Articolului 10(1) *c*) și *d*) în temeiul Convenției și al Articolului 56(1) *c*) și *d*) din Regulament. (Pentru o discuție cu privire la domeniul de aplicare și modul de aplicare al Convenției și al Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea I.)

B. Speță

677. Creditorul își are reședința în Statul A. Aceasta are doi copii. Tatăl copiilor și-a mutat reședința în România. Creditorul dorește obținerea pensiei de întreținere pentru copii din partea tatălui. Statul A și România sunt state contractante la Convenție sau state membre ale Uniunii Europene unde Regulamentul este aplicabil.

Creditorul este persoana căreia i se datorează sau se presupune că i se datorează întreținere. Creditor poate fi un părinte sau un soț/soție, un copil, părinții adoptivi, sau rudele sau alte persoane care au grijă de un copil. În anumite state aceasta persoană se numește persoană căreia i se datorează întreținerea, părintele care exercită autoritatea părintească sau persoana care are în grijă copilul.

Mecanismul de funcționare în temeiul Convenției sau al Regulamentului:

678. Creditorul va formula o cerere cu privire la pronunțarea unei hotărâri în materie de întreținere. Cererea respectivă va fi transmisă de către autoritatea centrală din Statul A către autoritatea centrală din România. Debitorul va fi notificat și se va pronunța o hotărâre cu privire la obligațiile de întreținere în temeiul legislației în vigoare (inclusiv a normelor de procedură în materie de drept internațional privat)³²⁵ din statul solicitat (România). De asemenea, în cazul în care este necesar, se va efectua o determinare a relației de rudenie.

C. Cine poate formula cererea de pronunțare a unei hotărâri în materie de obligații de întreținere?

679. În cazul în care nu există nicio hotărâre cu privire la obligațiile de întreținere, creditorul este singurul care are dreptul de a formula o cerere în vederea pronunțării unei hotărâri. Exclusiv în temeiul Convenției, în cazul în care există deja o hotărâre care nu poate fi însă recunoscută sau executată în baza unei restricții prevăzute în Convenție,³²⁶ o instituție publică ce acționează în numele creditorului sau care a furnizat prestații în locul obligațiilor de întreținere, are dreptul, de asemenea, de a formula o cerere de pronunțare a unei hotărâri în materie de întreținere. Creditorul trebuie să își aibă reședința într-un stat contractant la Convenție sau într-un stat membru în care Regulamentul este aplicabil.

Doriți o sinteză a pașilor utilizați în prezentul Capitol? Vedeți **Lista de verificare** de la finalul Capitolului.

³²⁵ În cazul în care statul solicitat este un stat membru al Uniunii Europene în care Regulamentul din 2009 este aplicabil, se aplică normele directe de competență din Regulament. Pentru informații suplimentare cu privire la normele directe de competență prevăzute în Regulament, vezi Capitolul 4. În cazul în care statul solicitat are obligații în temeiul sau este parte la Protocolul de la Haga din 2007, se aplică normele directe de drept ale Protocolului. Pentru informații suplimentare cu privire la Protocolul de la Haga din 2007, vezi Capitolul 5.

³²⁶ De remarcat faptul că Uniunea Europeană, ca parte contractantă la Convenția din 2007, nu a impus o astfel de restricție prevăzută la Articolul 20(2) din Convenție în baza *Deciziei Consiliului nr. 2011/432/UE* (A se vedea supra nota nr. 59).

D. Pronunțarea unei hotărâri în materie de obligații de întreținere atunci când o hotărâre deja existentă nu poate fi recunoscută

1. În temeiul Convenției din 2007:

680. Conform discuției de la Capitolul 7 din prezentul Manual, pot exista situații, în temeiul Convenției, în care recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri deja existente poate fi refuzată de către statul solicitat, în baza invocării unei rezerve în sensul Articolului 20(2) referitor la cerințele elementare aplicabile hotărârii cu privire la recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). De exemplu, în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în baza reședinței obișnuite a creditorului în statul de origine însă nu se identifică și altele dintre motivele prevăzute la Articolul 20 în baza cărora hotărârea să fie recunoscută și executată, statul solicitat poate refuza recunoașterea hotărârii. În acest caz, se impune obținerea unei noi hotărâri.

681. De remarcat faptul că Uniunea Europeană, ca parte contractantă la Convenția din 2007, nu a formulat o astfel de rezervă în sensul Articolului 20(2) din Convenție, prin urmare, autoritățile competente din Uniunea Europeană care vor fi implicate în soluționarea unor astfel de cazuri în temeiul Convenției, nu vor întâmpina această situație.³²⁷

682. În cazul statelor contractante la Convenție care au formulat o astfel de rezervă, nu există nicio prevedere care să impună formularea unei noi cereri – cerere cu privire la pronunțarea unei hotărâri – statul solicitat având obligativitatea de a adopta toate măsurile necesare în vederea pronunțării unei noi hotărâri (Art. 20(4)), cu condiția ca pârâțul să își aibă "reședința obișnuită" în statul solicitat. În acest caz, procedurile prezentate în prezentul Capitol se aplică în vederea pronunțării hotărârii.

683. Aceasta înseamnă că pot fi necesare informații și documente suplimentare din partea creditorului, de exemplu, în cazul în care costurile asociate creșterii copilului sunt relevante în vederea determinării cuantumului obligațiilor de întreținere. Solicitarea respectivă va fi formulată către autoritatea centrală din statul solicitant.

684. Cu toate acestea, este important de remarcat în această situație faptul că aspectul eligibilității copilului sau al copiilor pentru formularea cererii cu privire la obligațiile de întreținere, nu mai trebuie determinat în cadrul acestei cereri de solicitare a unei noi hotărâri (Art. 20(5))³²⁸. Hotărârea deja existentă va reprezenta baza cu privire la constatarea conform căreia copiii au dreptul de a formula cererea privind pensia de întreținere.

685. De asemenea, pot exista situații în care solicitantul deține o hotărâre în materie de întreținere, însă acesta este conștient de faptul că pârâțul aflat în statul solicitat România va reuși să conteste cu succes cererea cu privire la recunoaștere și încuviințare a executării (exequator). În temeiul

³²⁷ Ibid.

³²⁸ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alin. 469 - 471. De remarcat faptul că Convenția nu definește în acest context termenul de "eligibilitate", prin urmare legislația în vigoare din statul solicitat va stabili condițiile și dacă mai multe informații sau probe sunt necesare în vederea pronunțării hotărârii de întreținere.

Convenției, acest lucru poate fi posibil în cazul în care nu se identifică niciunul dintre motivele în baza cărora se solicită recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) hotărârii sau în cazul în care hotărârea este de o anumită categorie pentru care nu se poate încuviința executarea (exequator) de către statul solicitat³²⁹. În acest caz, creditorul va formula o cerere privind pronunțarea unei noi hotărâri și nu o cerere de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator).³³⁰

686. Aceste cereri vor urma, de asemenea, aceeași procedură ca oricare alte cereri formulate în temeiul prezentului Capitol. Cu toate acestea, în temeiul Convenției, având în vedere că noua hotărâre nu este pronunțată din cauza refuzului de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) hotărârii deja existente, în baza unei rezerve (Art. 20(4)), prezumția cu privire la eligibilitate în temeiul Articolului 20(5) din Convenție, discutată mai sus, nu se aplică. Determinarea eligibilității copiilor în vederea obținerii obligațiilor de întreținere va trebui efectuată ca parte a cererii formulate pentru pronunțarea unei noi hotărâri.

2. În temeiul Regulamentului din 2009:

687. În temeiul Regulamentului, situațiile în care hotărârile pronunțate într-un alt stat nu pot fi recunoscute sau recunoscute și executarea nu poate fi încuviințată (exequator), ar trebui să fie mult mai rare decât în temeiul Convenției (vezi Capitolul 8 din prezentul Manual în care sunt descrise proceduri cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) unei hotărâri în temeiul Regulamentului). Cu toate acestea, în cazul în care există situații în care o hotărâre pronunțată într-un stat membru nu poate fi recunoscută și / sau executată într-un alt stat membru în temeiul Regulamentului, reclamantul poate utiliza o cerere cu privire la pronunțarea în temeiul Regulamentului, pentru pronunțarea unei noi hotărâri în statul solicitat.

³²⁹ De exemplu, hotărârea poate să decidă cuantumul obligațiilor de întreținere ca procent din salariu, iar acest lucru să fie considerat prea vag, de către statul solicitat, pentru a putea fi executoriu. Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 256. În România, conform art. 530 *Modalitățile de executare* din Codul Civil, obligația de întreținere se execută în natură, prin asigurarea celor necesare traiului și, după caz, a cheltuielilor pentru educare, învățatură și pregătire profesională. Dacă obligația de întreținere nu se execută de bunăvoie, în natură, instanța de tutelă dispune executarea ei prin plata unei pensii de întreținere, stabilită în bani. Pensia de întreținere se poate stabili sub forma unei sume fixe sau într-o cotă procentuală din venitul net lunar al celui care datorează întreținere.

În conformitate cu art. 529 *Cuantumul întreținerii* din Codul Civil, întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează a o plăti. Când întreținerea este datorată de părinte, ea se stabilește **până la** o pătrime din venitul său lunar net pentru un copil, o treime pentru 2 copii și o jumătate pentru 3 sau mai mulți copii. Cuantumul întreținerii datorate copiilor, împreună cu întreținerea datorată altor persoane, potrivit legii, nu poate depăși jumătate din venitul net lunar al celui obligat.

În practică, este posibilă stabilirea cuantumului obligației de întreținere într-o fracție sau procent, deoarece acesta ar putea fi executată în natură iar, pe de altă parte, aceasta ar fi justificată de procesul inflaționist.

Deși executarea silită nu se poate face decât dacă creanța este certă, lichidă și exigibilă, calculul efectiv al creanței **poate fi făcut - prin încheiere (titlu executoriu) - de către executorul judecătoresc**, în cazul în care prin titlul executoriu au fost acordate sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora. Dacă părțile nu se înțeleg, atunci poate fi sesizată instanța de executare, pe calea contestației la executare.

³³⁰ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 255.

II. Procesarea cererilor din străinătate cu privire la pronunțarea unei hotărâri în materie de întreținere, în temeiul Convenției din 2007 sau al Regulamentului din 2009

A. Aspecte generale

688. Prezenta secțiune acoperă cerințele generale referitoare la modul de procesare a cererilor din străinătate cu privire la pronunțarea unei hotărâri în materie de întreținere. Procedura specifică va fi în conformitate cu normele și procedurile interne de drept din România. Anumite state utilizează procedura în instanță sau judiciară în vederea pronunțării hotărârii; altele transmit cererea către o autoritate administrativă pentru ca această hotărâre să fie adoptată.³³¹

689. Este important de observat că în statele membre ale Uniunii Europene unde se aplică Regulamentul, autoritățile competente vor aplica normele de competență din Regulament pentru toate cererile și solicitările directe în baza Convenției sau Regulamentului, dacă acestea sunt acoperite de domeniul material și temporal al Regulamentului (vezi Capitolul 3, Partea

³³¹ România utilizează sistemul judiciar bazat pe instanțele judecătorești, dar și cel extrajudiciar, bazat pe notarii publici. Autoritățile competente judiciare în România sunt judecătorii. Pentru stabilirea obligației de întreținere pe cale principală, reclamantul-creditor trebuie să se adreseze instanței judecătorești sau notarului public.

Cererea de chemare în judecată pentru stabilirea pensiei de întreținere se poate formula și în cadrul acțiunilor de divorț, de stabilire a paternității, de exercitare a autorității părintești asupra copiilor minori sau de stabilire a domiciliului minorilor. Competența aparține instanței investită cu judecarea acțiunii principale, iar stabilirea întreținerii se face după aceleași criterii aplicabile și în cazul în care se solicită pe calea unei acțiuni separate. În cadrul procesului de divorț, se solicită, de regulă, fie prin cererea de chemare în judecată, fie prin cererea reconvențională, soluționarea și a unor cereri accesorii, precum stabilirea contribuției fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățătură și pregătire profesională a copiilor. La solicitarea soțului interesat, instanța va rezolva și cererea de pensie de întreținere.

Când soții au copii minori, născuți înaintea sau în timpul căsătoriei ori adoptați, instanța se va pronunța asupra exercitării autorității părintești, precum și asupra contribuției părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor, chiar dacă acest lucru nu a fost solicitat prin cererea de divorț.

Pe tot timpul divorțului, prin ordonanță președințială, instanța poate dispune măsuri provizorii cu privire la exercitarea autorității părintești, la obligația de întreținere etc. Măsurile luate sunt valabile doar până la soluționarea procesului de fond privind desfacerea căsătoriei.

Judecata în primă instanță cuprinde mai multe etape. În etapa scrisă sunt depuse cererea de chemare în judecată, întâmpinarea, cererea reconvențională; se pot lua măsuri asigurătorii precum sechestrul sau poprirea; părțile sunt citate și le sunt comunicate actele de procedură. Etapa dezbaterilor cuprinde ședința de judecată, în cadrul căreia se pot ridica excepțiile procesuale și se pot administra probe. Ulterior, urmează etapa deliberării și apoi se pronunță hotărârea judecătorească.

După terminarea judecății în primă instanță părțile pot exercita căile de atac ordinare (apelul-atunci când obligația de întreținere este accesorie; recursul-atunci când cererea de întreținere este formulată separat) și extraordinare (recursul, contestația în anulare, revizuirea).

Codul de procedură civilă român conține prevederi privind procedurile speciale denumite PROCEDURA DIVORȚULUI (art. 914-934) și ORDONANȚA PREȘEDINȚIALĂ (art. 996-1001).

Conform art. 375 alin. 2 *Condiții* din Codul Civil, divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părințele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățătură și pregătire profesională a copiilor.

I, Secțiunea a III-a pentru informații referitoare la domeniul de aplicare al Regulamentului și Capitolul 4 privind normele de competență jurisdicțională din Regulament). De asemenea, pentru acele state membre ale Uniunii Europene unde se aplică Regulamentul și care sunt legate de Protocolul de la Haga din 2007, autoritățile competente vor aplica Protocolul *tuturor* cererilor și solicitărilor directe, dacă acestea sunt acoperite de domeniul material și temporal al Protocolului (vezi Capitolul 5 privind Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere). Normele de competență din Regulament și normele care soluționează conflictele de legi din protocol au aplicabilitate universală raportat la domeniul geografic.

690. În schimb, în statele contractante la Convenție care nu sunt membre ale Uniunii Europene, cererilor de pronunțare li se aplică, în primul rând, dreptul intern în ceea ce privește normele de competență și lege aplicabilă (cu excepția cazului în care statul este parte la Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere).

691. Convenția și Regulamentul prevăd anumiți pași cu aplicabilitate generală pentru toate cererile. Se efectuează o verificare preliminară de către autoritatea centrală din România în momentul primirii cererii, în cazul în care este necesar se pot solicita documente suplimentare, iar apoi cererea este trimisă către autoritatea competentă din statul solicitat, în acest caz România, în vederea pronunțării hotărârii.

692. O dată cu pronunțarea hotărârii, în cazul în care reclamantul a solicitat executarea hotărârii, hotărârea va fi executată de către autoritatea competentă din statul solicitat.

B. Diagramă

693. Diagrama de mai jos oferă o privire de ansamblu asupra procedurii de pronunțare a unei hotărâri.

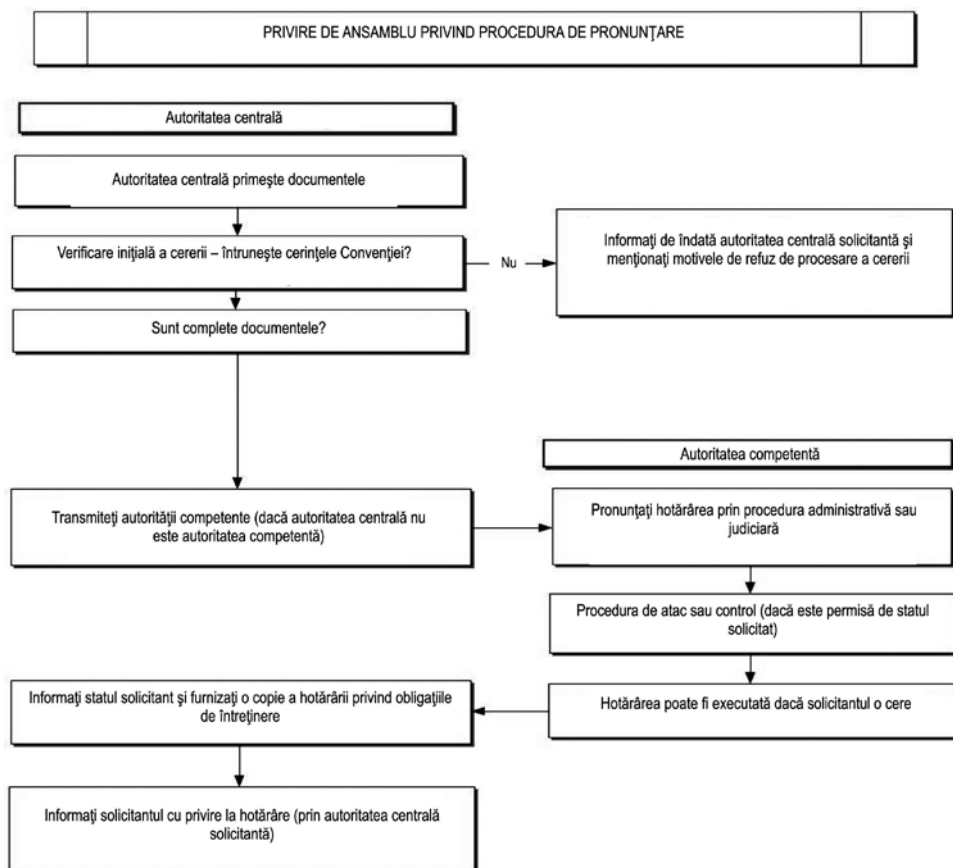


Figura 12: Convenţie : Privire de ansamblu asupra procedurii de pronunţare a unei hotărâri

C. Paşii din cadrul procedurii de pronunţare a unei hotărâri

1. Evaluarea preliminară efectuată de către autoritatea centrală din România

694. Obiectivul unei evaluări preliminare din partea Autorităţii centrale din România, ca autoritatea centrală a **statului solicitat**, este de a garanta faptul că cererea este bine fundamentată, documentaţia este completă şi cererea poate fi procesată. În cazul în care este necesar, se va impune localizarea debitorului / pârâtului, în special în cazul în care există anumite îndoieli legate de faptul că acesta sau aceasta îşi are reşedinţa sau îşi are bunurile sau veniturile în România. Autoritatea competentă din România va efectua o verificare similară.

Statul solicitant este statul contractant la Convenție sau statul membru unde Regulamentul este aplicabil, care inițiază cererea și formulează solicitarea în numele solicitantului care își are reședința în statul respectiv.

Statul solicitat este statul contractant la Convenție sau statul membru unde Regulamentul este aplicabil, căruia i se solicită procesarea cererii.

a) Cerințe care nu sunt îndeplinite în temeiul Convenției sau al Regulamentului

695. Articolul 12(8) din Convenție și Articolul 58(8) din Regulament permite unei autorități centrale solicitate să refuze procesarea unei cereri în cazul în care este "evident" faptul că cerințele în temeiul Convenției sau al Regulamentului nu sunt îndeplinite. Aceasta nu înseamnă că autoritatea centrală solicitată determină dacă cererea este justificată pe fond. În schimb, este necesar ca autoritatea centrală solicitată, în acest caz, autoritatea centrală din România, să verifice cererea pentru a se asigura de faptul că aceasta nu reprezintă un abuz de procedură sau că nu este o solicitare care nu se circumscrie în niciun fel domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului – de exemplu, o cerere care se referă în mod exclusiv la custodia copiilor.

696. Autoritatea competentă din România poate să efectueze, la rândul ei, o verificare preliminară similară și să informeze, fără nicio întârziere, autoritatea centrală din România cu privire la documentele lipsă.

b) Documentație incompletă

697. Se va efectua o verificare a setului de documente primit în vederea asigurării caracterului complet al documentației. În temeiul Convenției, în toate cazurile cu privire la pronunțarea hotărârii se solicită un Formular de transmitere și, facultativ, un formular recomandat de cerere de pronunțare a unei hotărâri, un formular privind situația financiară și, după caz, alte formulare. În temeiul Regulamentului, în toate cazurile cu privire la pronunțarea hotărârii este obligatorie utilizarea formularului model din Anexa VII la Regulament (în conformitate cu prevederile referitoare la conținutul cererii descrise la Art. 57 din Regulament). Restul documentelor necesare vor varia în funcție de particularitățile fiecărui caz (de exemplu, în cazul în care un copil este la sau în jurul vârstei de majorat).

c) Localizarea pârâtului / debitorului

698. În anumite cazuri solicitantul poate să nu cunoască adresa exactă sau actuală a pârâtului / debitorului. Prin urmare, statul solicitat, în acest caz România, va utiliza toate sursele aflate la dispoziția acestuia în vederea localizării debitorului astfel încât cererea să poate fi procesată. În toate aceste cazuri, debitorul va fi notificat la un moment dat referitor la cererea cu privire la obligațiile de întreținere și, în cazul în care se solicită executarea hotărârii, va fi necesară cunoașterea locației debitorului pentru continuarea procedurii respective.

Autoritatea centrală este autoritatea publică desemnată de un stat contractant la Convenție sau stat membru unde Regulamentul este aplicabil să exercite sau să îndeplinească atribuțiile de cooperare administrativă și asistență în temeiul Convenției sau al Regulamentului.

699. În anumite cazuri, atunci când există neclarități cu privire la faptul dacă debitorul își are sau nu reședința în România, se recomandă ca localizarea să fie efectuată cât mai repede posibil. În cazul în care se stabilește că debitorul nu își are reședința în România, se notifică statul solicitant cu privire la acest fapt, iar cererea se transmite către un alt stat contractant sau stat membru. În alte situații, procedura de localizare va fi efectuată de **autoritatea competentă**, ca parte integrantă a procedurii de pronunțare a hotărârii și nu ca o etapă preliminară.³³²

Autoritatea competentă este autoritatea dintr-un anumit stat investită cu sau căreia i se conferă dreptul, în baza normelor juridice aplicabile în acel stat, de a exercita atribuții specifice în temeiul Convenției sau al Regulamentului. O astfel de autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, o agenție de protecție a minorilor sau alte entități guvernamentale care îndeplinesc anumite sarcini asociate cu Convenția sau Regulamentul.

700. În oricare dintre aceste situații, este important de reținut faptul că nu există o prevedere cu privire la obligativitatea divulgării adresei sau a datelor de contact ale pârâtului către statul solicitant. În cazul în care informațiile sunt divulgate, acest pas se efectuează în conformitate cu Convenția sau cu Regulamentul, precum și cu legislația internă în vigoare

³³² În România, în baza art. 11 din *Legea nr. 36/2012*, Ministerul Justiției, în calitate de autoritate centrală română solicitată, primește cererile de măsuri specifice și cererile de întreținere prevăzute în Regulament și Convenție. După primirea cererilor de întreținere, de măsuri specifice și a documentelor justificative necesare anexate și după efectuarea controlului de regularitate internațională, Ministerul Justiției le trimite, spre competență soluționare, în funcție de categoria cererilor, autorității sau instituției care deține datele cu caracter personal, baroului competent teritorial, Camerei Executorilor Judecătorești sau, după caz, instanței judecătorești competente.

În baza art. 12 din *Legea nr. 36/2012*, Ministerul Justiției, calitate de autoritate centrală română solicitată, primește cererile de măsuri specifice formulate de autoritatea centrală dintr-un stat membru al UE sau contractant la Convenție. Ministerul Justiției transmite spre competență soluționare Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, după caz, structurilor aflate în subordinea sau coordonarea acestora, precum și oricăror altor autorități ori instituții competente care dețin date cu caracter personal cererile de măsuri specifice având ca obiect:

a) contribuirea la localizarea debitorului sau a creditorului;

b) facilitarea căutării de informații privind veniturile sau bunurile debitorului ori ale creditorului.

La primirea cererilor de măsuri specifice, autoritățile sau instituțiile care dețin date cu caracter personal aplică în mod corespunzător, în completare, dispozițiile prevăzute în *Legea nr. 677/2001* pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare. Răspunsul primit de la autoritățile sau instituțiile române care dețin date cu caracter personal este transmis, de către Ministerul Justiției, autorității centrale din statul membru al Uniunii Europene, sau statul contractant la Convenție.

referitoare la protecția datelor cu caracter personal (vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VI pentru informații suplimentare cu privire la aspectele referitoare la dreptul la intimitate și protecția datelor).

d) Începerea procedurii de pronunțare a hotărârii

701. O dată cu parcurgerea acestor pași preliminari, cererea este pregătită în vederea procesării de către autoritatea competentă din România.³³³ Următoarea Secțiune prezintă procedura de pronunțare a hotărârii.

2. Pronunțarea hotărârii în materie de obligații de întreținere – Autoritatea competentă

702. Având în vedere faptul că există atât de multe variații în ceea ce privește modul în care statele gestionează, în mod individual, cererile de pronunțare a hotărârii, Secțiunea de față descrie principiile generale și, de asemenea, include informații mai detaliate necesare în cazul pronunțării hotărârilor în temeiul legislației interne în vigoare din România. Aceasta dorește să ofere o privire de ansamblu asupra pașilor care se aplică în cazul tuturor cererilor.

703. În conformitate cu procedurile interne din România, următorii pași vor fi parcurși ca parte integrantă a intrării în vigoare a cererii de pronunțare a hotărârii.

(1) Măsuri provizorii sau asigurătorii corespunzătoare

704. Este posibil ca autoritatea competentă să considere ca fiind corespunzătoare luarea de măsuri provizorii și asigurătorii pe perioada în care o cerere se află în curs. Adoptarea acestor măsuri poate să se producă în diferite momente pe parcursul procesării cererii — sau chiar înainte. Pentru informații suplimentare cu privire la măsurile provizorii și asigurătorii, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII.

(2) Competența

705. În cazul în care statul solicitat este stat membru al Uniunii Europene unde Regulamentul este aplicabil, se vor aplica normele directe de competență ale Regulamentului. Regulamentul este aplicabil în România. Pentru informații suplimentare cu privire la normele directe de competență în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 4. În cazul în care statul solicitat nu este un stat membru al Uniunii Europene, legislația în vigoare a statului, inclusiv normele sale de drept internațional privat vor fi cele care vor stabili

³³³ În România, autoritatea judiciară competentă este: judecătoria de la domiciliul reclamantului-creditor sau al pârâtului-debitor (art. 113 pct. 1 lit. c) din Codul de Procedură Civilă).

Pentru stabilirea obligației de întreținere pe cale principală competența aparține instanței judecătorești (judecătoriei) de la ultima locuința comună a soților, locuința pârâtului sau reclamantului (art. 914 din Codul de Procedură Civilă).

Chiar dacă există copii minori din căsătorie și cei doi soți se înțeleg cu privire la realizarea divorțului, ei se pot adresa pentru divorțul prin acord notarului public de la locul căsătoriei sau al ultimei locuințe comune a soților, care poate constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților, aceștia din urmă eliberându-le un certificat de divorț.

competența autorității competente în această privință.³³⁴

(3) *Verificarea documentației*

706. Se verifică documentația pentru a se asigura caracterul complet al acesteia și îndeplinirea criteriilor specifice – de exemplu, necesitatea ca anumite documente să fie prezentate în copii certificate.³³⁵ Nu există nicio cerință a Convenției sau a Regulamentului care să prevadă faptul că toate documentele trebuie să fie certificate (cu toate acestea, pentru o explicație a cerințelor cu privire la autenticitatea / autorizarea anumitor documente, în temeiul Regulamentului, vezi Capitolul 3, Partea II). În cazul în care documentele sunt necesare în temeiul normelor interne de drept din România și acestea nu au fost furnizate, se va cere statului solicitant furnizarea acestora, prin intermediul autorității centrale din România.

(4) *Notificarea debitorului*

707. În cazul oricărei cereri cu privire la pronunțarea unei hotărâri în materie de întreținere, debitorul va fi notificat cu privire la cererea sau evaluarea obligațiilor de întreținere. În anumite state acest demers se va realiza chiar la începutul procedurii și debitorul va fi notificat cu privire la faptul că se solicită obligațiile de întreținere, iar acesta va fi nevoit să furnizeze informații de natură financiară autorității competente responsabile cu pronunțarea hotărârii în materie de întreținere.³³⁶ Autoritatea va stabili apoi cuantumul obligațiilor de întreținere.

Debitorul este persoana care datorează sau se presupune că datorează întreținere. Debitorul poate fi un părinte, un soț/soție sau oricine altcineva care, în temeiul legii locului unde a fost pronunțată hotărârea, are obligația de a plăti întreținere.

708. Pe lângă aceasta, poate să existe o solicitare formulată către debitor

³³⁴ În cazul în care se dorește ca hotărârea ce urmează a fi pronunțată să fie recunoscută și / sau executată în cadrul unei alte competențe teritoriale, autoritățile competente vor avea în vedere elementele de bază cu privire la competență acceptate în vederea recunoașterii și executării unei hotărâri în materie de întreținere, în cazul competențelor din străinătate și, în mod special, motivele descrise în Articolul 20 al Convenției. De exemplu, în majoritatea cazurilor, instanțele din Statele Unite ale Americii nu recunosc și nu execută hotărârile pronunțate în străinătate cu privire la pensia alimentară pentru copii, în baza competenței privind locul de reședință obișnuit al creditorului. (Art. 20(2) din Convenție permite unui stat contractant la Convenție să invoce o rezervă în acest sens și diverse alte elemente de bază cu privire la competență în scopul recunoașterii și executării hotărârilor pronunțate în străinătate)

³³⁵ În România, pentru stabilirea obligației de întreținere sunt necesare următoarele documente justificative: cerere de chemare în judecată, certificat de naștere, certificat de căsătorie original (după caz), hotărârea anterioară de divorț și/sau de stabilire a paternității/ obligației de întreținere (după caz), adeverință de salariu, dovada achitării taxei de timbru de 200 lei, 100 lei sau 50 lei (divorț) etc.

La notar actele necesare sunt certificatele de naștere ale soților, documentele de identitate, certificatul de căsătorie (original și copie legalizată) și o declarație notarială privind ultima locuință comună.

³³⁶ În România, idem supra nota nr. 290.

cu privire la furnizarea de informații referitoare la situația financiară sau de altă natură necesare în vederea stabilirii veniturilor acestuia sau acesteia și capacitatea de a achita obligațiile de întreținere.

(5) Trimiteri în vederea soluționării litigiilor sau proceduri similare

709. În anumite state, sunt disponibile servicii de soluționare alternativă a litigiilor, medierea sau asistența, inclusiv pregătirea documentelor, pentru soluționarea rapidă a cererii. Acestea sunt disponibile atât solicitanților, cât și părților, în funcție de caz. În anumite state, se fac eforturi în vederea pronunțării unei hotărâri prin consens sau acord reciproc.³³⁷

(6) Stabilirea relației de rudenie

710. În cazul anumitor cereri creditorul poate solicita stabilirea relației de rudenie sau debitorul / pârâtul poate pune sub semnul întrebării dacă el este părintele copilului sau al copiilor și să solicite testarea genetică. Depinde de legislația statului solicitat dacă debitorul poate invoca acest aspect. În anumite state, testarea în vederea stabilirii relației de rudenie nu este permisă sau cererea nu poate fi formulată în cazul în care copilul s-a născut în perioada căsătoriei dintre cei doi părinți.³³⁸

³³⁷ În temeiul normelor interne de drept din România, în general, judecătorul recomandă părților soluționarea amiabilă a litigiului prin mediere și, în tot cursul procesului, judecătorul încercă împăcarea părților, dându-le îndrumările necesare. Părțile se pot înfățișa oricând în cursul judecății, chiar fără să fi fost citate, pentru a cere să se dea o hotărâre care să consfințească tranzacția lor. Tranzacția va fi încheiată în formă scrisă și va alcătui dispozitivul hotărârii. Conform art. 915 alin. 4 din Codul de Procedură Civilă, la cererea de divorț se poate anexa, după caz, înțelegerea soților rezultată din mediere cu privire la desfacerea căsătoriei și, după caz, la rezolvarea aspectelor accesorii divorțului. Instanța va încerca la fiecare înfățișare împăcarea soților. Soții se pot împăca în tot cursul judecății. Instanța va lua act de împăcare și va dispune, prin hotărâre definitivă, închiderea dosarului. Conform art. 375 alin. 2 *Condiții* din Codul Civil, divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.

³³⁸ În temeiul normelor interne de drept din România, atât timp cât o legătură de filiație legal stabilită nu a fost contestată în justiție, nu se poate stabili, pe nicio cale, o altă filiație. **Paternitatea copilului din căsătorie poate fi numai tăgăduită. În soluționarea acțiunii de tăgăduire a paternității, practica judiciară a stabilit că cauza nu poate fi soluționată pe baza unei probe extrajudiciare (expertiza ADN efectuată pentru contestarea recunoașterii de paternitate). Acțiunile privind filiația față de tatăl din căsătorie (art. 429-434 din Codul Civil) sunt următoarele:**

A. Acțiunea în tăgada paternității

Acțiunea în tăgada paternității poate fi pornită de soțul mamei, de mamă, de tatăl biologic, precum și de copil. Soțul mamei poate introduce acțiunea în tăgada paternității în termen de 3 ani, care curge fie de la data la care soțul a cunoscut că este prezumat tatăl copilului, fie de la o dată ulterioară, când a aflat că prezumția nu corespunde realității. Acțiunea în tăgada paternității poate fi pornită de către mamă în termen de 3 ani de la data nașterii copilului. Acțiunea în tăgada paternității introdusă de către cel care se pretinde tatăl biologic este imprescriptibilă și poate fi admisă numai dacă acesta face dovada paternității sale față de copil. Acțiunea în tăgada paternității se pornește de copil, în timpul minorității sale, prin reprezentantul său legal și este imprescriptibilă.

711.În cazul în care se necesită efectuarea testării în vederea stabilirii relației de rudenie, Convenția și Regulamentul prevăd ca autoritatea centrală să „acorde asistență” în procesul privind pronunțarea relației de rudenie (Art. 6(2) *h*) în temeiul Convenției și Art. 51(2) *h*) din Regulament). Aceasta nu înseamnă că autoritatea centrală din statul solicitat, (de exemplu România), este obligată să furnizeze testul genetic la solicitarea debitorului; cu toate acestea, aceasta va sfătui pârâtul / debitorul cu privire la facilitățile sau agențiile de testare care efectuează acest test.³³⁹

712.În ciuda acestui fapt, aceasta nu înseamnă că statul solicitat este obligat să asigure plata testului de stabilire a relației de rudenie, atunci când acesta este solicitat de către debitor. Statul solicitat va solicita debitorului / pârâtului să asigure plata testului ca o condiție a solicitării.³⁴⁰

713. Autoritățile competente pot verifica dacă autoritatea centrală a încercat solicitarea recunoașterii voluntare a relației de rudenie de către prezumtivul tată. De asemenea, dacă este necesar, autoritatea centrală va fi stabilit legea aplicabilă cu privire la pronunțarea relației de rudenie (pentru informații suplimentare cu privire la aspectele privind relațiile de rudenie, vezi și Capitolul 3, Partea I, Secțiunea I.A.).

(7) Asistența juridică și costurile asociate testării în vederea stabilirii relației de rudenie

714.Costurile testului genetic în vederea stabilirii relației de rudenie variază în mod semnificativ dintr-un stat în altul. Unul dintre principiile care stau la baza Convenției și a Regulamentului este de a pune la dispoziția creditorului servicii, inclusiv asistență juridică / asistență judiciară gratuită în cazul cererilor cu privire la obligațiile de întreținere pentru copiii care nu au împlinit încă vârsta de 21 de ani. Acestea includ cererile cu privire la pronunțarea hotărârii (a se vedea art. 15(1) din Convenție și Art. 46(1) din Regulament). În mod concret aceasta înseamnă că creditorul nu ar trebui să plătească costurile asociate testului în vederea stabilirii relației de rudenie.³⁴¹

715.Pentru informații suplimentare cu privire la furnizarea asistenței juridice, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VII.

B. Contestarea filiației față de tatăl din căsătorie Orice persoană interesată poate cere, oricând, instanței să constate că nu sunt întrunite condițiile pentru ca prezumția de paternitate să se aplice unui copil înregistrat în actele de stare civilă ca fiind născut din căsătorie.

³³⁹ În temeiul normelor interne de drept din România, Ministerul Justiției poate furniza numai o asistență „minimă” care constă în punerea la dispoziția părintelui prezumtiv a datelor de contact ale laboratoarelor și dispozițiilor legale în vigoare, concilierea părților și recunoașterea voluntară etc.

³⁴⁰ A se vedea supra nota nr. 96.

³⁴¹ Cu excepția cazului în care statul solicitat consideră că, pe fond, cererea este în mod evident neîntemeiată Art. 15(2) din Convenție și Art. 46(2) din Regulament). Exclusiv în temeiul Convenției, un stat contractant poate, de asemenea, să declare faptul că va utiliza o verificare prentu a evalua mijloacele de întreținere a copilului pentru stabilirea eligibilității în vederea furnizării de servicii gratuite. Uniunea Europeană nu a făcut o astfel de declarație, prin urmare astfel de verificări nu sunt aplicabile în statele membre ale Uniunii Europene în acest context. (vezi *Decizia Consiliului nr 2011/432/UE din 9 iunie 2011, supra nota nr. 59*).

(8) Stabilirea legii aplicabile

716.Înainte de a stabili quantumul obligațiilor de întreținere, cu alte cuvinte, obiectul disputei, autoritatea competentă va determina care este legea aplicabilă, fie internă, fie străină. Pentru informații suplimentare cu privire la legea aplicabilă în temeiul Convenției și al Regulamentului, vezi Capitolul 5.

717.În cazul în care se stabilește că legea străină este cea aplicabilă în cazul litigiului, autoritatea competentă va identifica și va lua la cunoștință conținutul legii străine aplicabile. Pentru informații suplimentare cu privire la aflarea conținutului legii străine, vezi Capitolul 6.

(9) Stabilirea quantumului obligațiilor de întreținere

718.O dată ce aspectele cu privire la relația de rudenie au fost rezolvate și toți ceilalți pași preliminari au fost parcurși conform procedurilor interne în vigoare în România, se va pronunța hotărârea în materie de întreținere. De reținut faptul că în vederea determinării quantumului pensiei de întreținere care urmează a fi alocată, unele state se folosesc de ghiduri privind pensia copiilor pornind de la veniturile debitorului sau o combinație a veniturilor debitorului și ale creditorului; altele stabilesc obligațiile de întreținere exclusiv în baza costurilor implicate în creșterea unui copil.³⁴²

(10) Procedura de contestare sau formulare a unei căi de atac

719.Imediat ce hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere este pronunțată, aceasta trebuie comunicată de către autoritatea competentă sau autoritatea centrală tuturor părților interesate, inclusiv solicitantului. Contestarea sau formularea unei căi de atac împotriva hotărârii poate fi permisă în temeiul normelor interne de drept ale statului solicitat.³⁴³ Această

³⁴² În temeiul normelor interne de drept din România, prin hotărârea de admitere a acțiunii privind filiația instanța se pronunță obligatoriu și cu privire la stabilirea numelui copilului, exercitarea autorității părintești și obligația părinților de a-l întreține pe copil. Quantumul pensiei de întreținere se stabilește la fel ca și în cazul acțiunilor de stabilire a obligației de întreținere fie pe cale accesorie (desfacerea căsătoriei, exercitarea autorității părintești), fie pe cale principală. Astfel, în conformitate cu art. 529 Quantumul întreținerii din Codul Civil, întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează a o plăti. Când întreținerea este datorată de părinte, ea se stabilește până la o pătrime din venitul său lunar net pentru un copil, o treime pentru 2 copii și o jumătate pentru 3 sau mai mulți copii. Quantumul întreținerii datorate copiilor, împreună cu întreținerea datorată altor persoane, potrivit legii, nu poate depăși jumătate din venitul net lunar al celui obligat.

³⁴³ În temeiul normelor interne de drept din România, conform Codului de Procedură Civilă (art. 94 coroborat cu art. 483 și art. 485), hotărârea pronunțată în cauzele referitoare la stabilirea obligației de întreținere (fie pe cale accesorie, la cererea de desfacere a căsătoriei sau exercitare a autorității părintești, fie pe cale principală) este supusă numai apelului, în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii. Hotărârea pronunțată în cauzele referitoare la stabilirea obligației de întreținere pe cale accesorie, la acțiunile de filiație este supusă apelului și recursului, fiecare în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii.

În baza *Legii nr. 36/2012*, coroborate cu art. 8¹ din O.U.G. nr. 51/2008, decanul baroului desemnează în regim de urgență, prin decizie, pentru creditorul obligației de întreținere (copil sau adult vulnerabil), cu reședința obișnuită în străinătate, obligatoriu, din oficiu, un avocat pentru:

- formularea și depunerea cererilor, sesizarea instanței, reprezentare și asistare la fond, în căile de atac ordinare și extraordinare, inițierea măsurilor de executare silită, după caz.

cale de atac va fi de asemenea disponibilă și solicitantului, de exemplu, în cazurile în care acordarea obligațiilor de întreținere a fost refuzată sau solicitantul contestă cuantumul obligațiilor de întreținere stabilite. Este bine ca solicitantul să fie informat, cu asistența autorității centrale, referitor la posibilitățile de atac disponibile în ceea ce privește contestațiile sau formularea căilor de atac, precum și a termenelor limită privind exercitarea acestor drepturi.³⁴⁴

720.În cazul în care se impune asistența juridică în vederea formulării unei contestații, discuția de mai sus este, de asemenea, aplicabilă cerinței statului solicitat (România) de a acorda asistență juridică sau asistență judiciară creditorului / solicitantului în mod gratuit. Cu toate acestea, de reținut faptul că în cazul contestației, se poate solicita o nouă evaluare cu privire la dreptul solicitantului la asistență juridică / asistență judiciară, de vreme ce statul solicitat va aprecia dacă contestația este vădit neîntemeiată pe fond, înainte de a furniza asistență gratuită.³⁴⁵

(11) Executarea hotărârii în materie de întreținere

721.O dată cu finalizarea hotărârii, în cazul în care reclamantul a solicitat executarea hotărârii (aceasta se va menționa pe formularul de cerere relevant), autoritatea competentă va dispune executarea (pentru informații cu privire la executare vezi Capitolul 12).

(12) Informarea cu privire la stadiul cererii

722.Este important ca statul solicitant să fie informat în permanență cu privire la progresul cererii de pronunțare a hotărârii. Autoritatea competentă va informa în permanență autoritatea centrală din România cu privire la situația cererii de pronunțare a hotărârii. Autoritatea centrală are obligația de a ține la curent autoritatea centrală din statul solicitant cu privire la situația și gradul de progres al cererii.

III. Materiale suplimentare

A. Sfat practic

- În cazul în care reclamantul și pârâtul ajung la un acord cu privire la hotărâră în materie de întreținere, se impune informarea autorității centrale din România pentru ca aceasta la rândul ei să

- pentru recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur), căile de atac formulate împotriva acestor hotărâri, investirea cu formulă executorie, poprirea înființată de instanță din oficiu, încuviințarea executării silită, inițierea oricăror măsuri în faza de executare silită, precum și efectuarea actelor de executare silită.

Conform art. 13, coroborat cu art. 16 din O.U.G. nr. 51/2008, ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se poate acorda în urma unei noi cereri. Ajutorul public judiciar poate fi refuzat atunci când este solicitat abuziv, când costul său estimat este disproporționat față de valoarea obiectului cauzei, nu se solicită pentru apărarea unui interes legitim, acțiunea contravine ordinii publice sau constituționale sau solicitantul ajutorului public judiciar a refuzat să urmeze procedura medierii.

³⁴⁴ Ibidem.

³⁴⁵ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, al. 386.

informeze în mod prompt autoritatea centrală din statul solicitant, pentru ca aceasta să poată închide dosarul.

- În temeiul Convenției, toate statele contractante au obligația generală de a procesa cererile cât mai rapid posibil. Celeritatea este importantă în mod particular în cazul cererilor cu privire la pronunțarea unei hotărâri, deoarece până în momentul în care nu este pronunțată o hotărâre reclamantul și copiii nu au dreptul la pensia de întreținere. Întârzierile nejustificate în pronunțarea hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere pot însemna deseori greutăți semnificative pentru familiile în cauză.

B. Formulare conexe

Convenția din 2007:

Cerere cu privire la pronunțarea unei hotărâri

Formular de transmitere

Formularul privind situația financiară

Regulamentul din 2009:

Anexa VII

C. Textul articolelor relevante

Convenția din 2007:

Articolul 10

Articolul 11

Articolul 12

Articolul 14

Articolul 15

Articolul 20

Articolul 22

Regulamentul din 2009:

Articolul 56

Articolul 57

Articolul 58

Articolul 44

Articolul 46

D. Capitolele conexe din prezentul Manual

Vezi Capitolul 3 – Domeniul de aplicare generală: Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009

Vezi Capitolul 4 – Regulamentul din 2009: Norme directe de competență jurisdicțională

Vezi Capitolul 5 – Legea aplicabilă în temeiul Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009

Vezi Capitolul 6 – Obținerea conținutului dreptului străin

Vezi Capitolul 12 – Executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

IV. Listă de verificare – Cereri din străinătate cu privire la pronunțarea hotărârii

	Procedura	Referințe Manual
1	Primirea documentelor din partea autorității centrale din România	II(C)(1)
2	Asigurarea că documentația este completă și cererea se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului	II(C)(1)
3	Adoptarea oricăror măsuri provizorii corespunzătoare	II(C)(2)(1)
4	Pronunțarea hotărârii cu privire la obligațiile de întreținere	II(C)(2)
(i)	Examinarea documentelor și comunicarea actelor către debitor	II(C)(2) (4)
(ii)	Determinare relației de rudenie, după caz	II(C)(2)(6)
(iii)	Stabilirea cuantumului obligațiilor de întreținere	II(C)(2)(9)
4	Informarea debitorului și a creditorului și autorității centrale din România	II(C)(2)(10)
5	Procedura de contestare sau formulare a unei căi de atac în cazul în care acest lucru este permis	II(C)(2)(10)
6	Executarea hotărârii sau înaintarea acesteia în vederea executării la cererea solicitantului	II(C)(2)(11)

V. Întrebări frecvent adresate

Cum poate să afle solicitantul în ce stadiu este cererea sa?

723.În cazul în care solicitantul are întrebări, acesta sau aceasta va contacta autoritatea centrală din statul solicitant în vederea solicitării de

informații cu privire la situația cererii sale. Autoritatea centrală din România nu va avea niciun contact direct cu solicitantul cu excepția cazului în care aceasta a hotărât preluarea directă a solicitărilor. În temeiul Convenției, autoritatea centrală din România va notifica primirea cererii în termen de șase săptămâni și va furniza noi date cu privire la progresul cererii în termen de trei luni de la comunicarea privind primirea documentului. În temeiul Regulamentului, autoritatea centrală din România va comunica primirea cererii în termen de 30 de zile și va furniza noi date cu privire la progresul cererii în termen de 60 de zile de la notificarea privind primirea documentului.

Debitorul / pârâtul are dreptul de a contesta paternitatea?

724. Aceasta depinde de legislația statului solicitat. În anumite state, solicitarea testării în vederea stabilirii relației de rudenie va fi refuzată, de exemplu, în cazul în care părțile implicate au fost căsătorite.³⁴⁶

Care este rolul autorității centrale în cazul în care se solicită testarea în vederea stabilirii relației de rudenie?

725. Autoritatea centrală din România va oferi asistență pe parcursul acestui proces în cazul în care testarea este solicitată de către solicitant. Autoritatea centrală din România va contacta autoritatea centrală solicitantă și va facilita participarea solicitantului la procesul de testare.

726. În cazul în care debitorului i se permite solicitarea testului România, statul solicitat, nu are nicio obligație de a furniza testul. Cu toate acestea, autoritatea competentă din România poate furniza informații debitorului cu privire la modul în care se poate efectua testarea în vederea stabilirii relației de rudenie.³⁴⁷

Solicitantul are obligația de a se prezenta în instanță?

727. Aceasta depinde de statul solicitat (unde are loc audierea pentru cererea de pronunțare a hotărârii) și dacă acesta impune ca solicitantul să fie prezent.³⁴⁸ Autoritatea centrală din România poate oferi asistență în vederea facilitării participării, prin organizarea de conferințe prin telefon sau video, în cazul în care aceste mijloace sunt disponibile.

³⁴⁶ În temeiul normelor interne de drept din România, filiația față de tatăl din căsătorie se stabilește prin efectul prezumției de paternitate, iar filiația față de tatăl din afara căsătoriei se stabilește prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească, după caz. Orice persoană interesată poate contesta oricând, prin acțiune în justiție, filiația stabilită printr-un act de naștere ce nu este conform cu posesia de stat. În acest caz, filiația se dovedește prin certificatul medical constatator al nașterii, prin expertiza medico-legală de stabilire a filiației sau prin orice mijloc de probă. (acțiunea în contestația filiației, art. 421 din Codul Civil).

³⁴⁷ Idem, supra nota nr. 338, pentru informații referitoare la procedura de stabilire a filiației conform dreptului din România și supra nota nr. 96 referitoare la testul de stabilirea paternității și alte probe.

³⁴⁸ În temeiul normelor interne de drept din România, conform art. 80, coroborat cu art. 227 și 920 din Codul de Procedură Civilă, părțile pot să stea în judecată printr-un reprezentant ales, cu excepția cazului în care legea impune prezența lor personală în fața instanței (de exemplu, la procedura divorțului). Când instanța va încerca împăcarea părților poate dispune ca acestea să se întâlnească personal.

Cine va asigura plata testului genetic în cazul unei cereri cu privire la obligațiile de întreținere pentru un copil care nu a împlinit încă vârsta de 21 de ani?

728. Costurile testului în vederea stabilirii relației de rudenie se circumscriu serviciilor gratuite care trebuie puse la dispoziția solicitantului în cazurile cu privire la pensiile de întreținere pentru copii. Prin urmare, solicitantului nu i se poate solicita să asigure plata pentru test în vederea stabilirii relației de rudenie, cu excepția cazului în care cererea este evident neîntemeiată, conform prevederii de la Articolul 15(2) în temeiul Convenției și de la Articolul 46(2) din Regulament.³⁴⁹ În ciuda acestui fapt, aceasta nu înseamnă că autoritatea centrală din România este responsabilă pentru cheltuielile respective deoarece statul solicitat poate impune debitorului plata cheltuielilor cu privire la test ca o condiție a testării.³⁵⁰

În ce quantum vor fi atribuite obligațiile de întreținere?

729. Metoda de calcul a cuantumului obligațiilor de întreținere care trebuie achitate sunt diferite de la un stat la altul.³⁵¹

Ce se întâmplă în cazul în care pârâtul este notificat însă acesta nu răspunde și nu contestă hotărârea ?

730. Aceasta depinde de normele interne de drept din statul respectiv. În cazul în care legislația statului solicitat permite acest lucru, acțiunea poate fi soluționată și hotărârea se va pronunța în absența debitorului sau, în cazul unui sistem administrativ, hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere poate fi considerată ca producând efect o dată cu expirarea termenului de contestare sau formulare a unei căi de atac, hotărârea devenind astfel executorie.³⁵²

³⁴⁹ Vezi Raport explicativ asupra Convenției, alineatul 393. Exclusiv în temeiul Convenției, un stat contractant poate să declare faptul că va utiliza o verificare pentru a evalua mijloacele de întreținere a copilului și în cazul în care copilul nu se califică, solicitantului i se poate impune plata cheltuielilor. Uniunea Europeană nu a făcut o astfel de declarație, prin urmare astfel de verificări nu sunt aplicabile în statele membre ale Uniunii Europene în acest context. (Vezi Decizia Consiliului nr 2011/432/UE, supra nota nr. 59)

³⁵⁰ Idem, supra nota nr. 96.

³⁵¹ Idem supra nota nr. 342.

³⁵² În temeiul normelor interne de drept din România, conform art. 448, art. 632 și urm. din Codul de Procedură Civilă, hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect stabilirea modului de exercitare a autorității părintești, stabilirea locuinței minorului, precum și modul de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu minorul; rente ori sume datorate cu titlu de obligație de întreținere sau alocație pentru copii, precum și pensii acordate în cadrul asigurărilor sociale. Executarea acestor hotărâri are caracter provizoriu. Instanța poate încuviința executarea provizorie a acestor hotărâri.

Executarea silită se poate efectua numai în temeiul unei hotărâri judecătorești ori al unui alt înscris titlu executoriu, învestite cu formulă executorie și/sau pentru care trebuie solicitată încuviințarea executării silită. Sunt hotărâri executorii:

- hotărârile definitive (nesupuse apelului și recursului; hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, neatacate cu recurs; hotărârile date în primă instanță, neatacate cu apel; hotărârile date în apel, fără drept de recurs, precum și cele neatacate cu recurs; hotărârile date în recurs, chiar dacă prin acestea s-a soluționat fondul pricinii); acestea devin definitive la data expirării termenului de exercitare a apelului ori recursului sau, după caz, la data pronunțării
- hotărârile date în apel;
- hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel.

Sunt supuse învestirii cu formulă executorie hotărârile executorii ale instanțelor judecătorești,

Ce se întâmplă o dată cu pronunțarea hotărârii?

731. Solicitantul va indica pe formularul de cerere dacă acesta sau aceasta dorește ca hotărârea să fie executorie. În acest caz, aceasta va fi transmisă către autoritatea competentă din România în vederea executării, iar plățile colectate vor fi transmise mai departe către beneficiarul întreținerii.³⁵³

Solicitantul are dreptul de a contesta cuantumul obligațiilor de întreținere acordate?

732. Doar în cazul în care se permite începerea unei proceduri de contestare sau de formulare a unei căi de atac de către statul în care hotărârea a fost pronunțată. Autoritatea centrală din statul solicitat va informa creditorul cu privire la momentul când se pronunță hotărârea și dacă cuantumul acordat poate fi contestat. Solicitantul are, de asemenea, dreptul de a contesta o hotărâre cu privire la neacordarea pensiei de întreținere, iar autoritatea centrală din statul solicitat poate oferi asistență și în cadrul acestei proceduri.³⁵⁴

VI. Cererile directe cu privire la pronunțarea hotărârilor

733. Cererile directe formulate către autoritatea competentă din România cu privire la pronunțarea unei hotărâri care se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului vor fi reglementate de legislația în vigoare pe plan intern, care în mod obișnuit înseamnă legislația internă în vigoare (inclusiv normele de drept internațional privat). În temeiul Regulamentului, normele de competență descrise în Regulament se aplică în cazul cererilor directe cu privire la pronunțarea și modificarea hotărârilor (vezi Capitolul 4), la fel ca normele cu privire la legea aplicabilă prevăzute în Protocol (vezi Capitolul 5) pentru statele în care Protocolul este aplicabil sau în vigoare. Dispozițiile în temeiul Convenției discutate în Capitolul 7 cu privire la cererile directe de recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) în temeiul Convenției nu se aplică cererilor directe cu privire la pronunțare sau modificare. În mod efectiv aceasta înseamnă că procedurile, formularele și asistența disponibile creditorilor sau debitorilor care formulează aceste solicitări sunt cele care se regăsesc în legislația internă în vigoare sau în cadrul procedurilor în vigoare din România.

734. Important de reținut, chiar dacă hotărârea cu privire la obligațiile de întreținere se circumscrie domeniului de aplicare al Convenției sau al Regulamentului (de exemplu, atunci când hotărârea se referă la pronunțarea

în afara celor date în primă instanță cu executare provizorie; înscrisurile autentice, cu excepția actelor autentice notariale care constituie titluri executorii potrivit legii.

Instanța competentă pentru investire este, pentru hotărârile judecătorești executorii, prima instanță; pentru înscrisurile autentificate de un notar public, altele decât cele care, potrivit legii, constituie titluri executorii, judecătoria în a cărei circumscripție funcționează notarul public.

³⁵³ În România, autoritățile competente cu executarea în baza Convenției și Regulamentului sunt executorul judecătoresc și judecătoria în circumscripția căreia se face executarea (judecătoria de la domiciliul debitorului sau de la locul unde se află bunurile debitorului acestuia).

³⁵⁴ A se vedea Raportul explicativ, alineatul 390. Dacă apelul este considerat în mod vădit nefondat, asistența juridică gratuită poate fi refuzată. Pentru informații privind dreptul intern din România, a se vedea supra nota nr. 343.

obligărilor de întreținere pentru soț/soție), cele mai favorabile dispoziții cu privire la asistența juridică nu se aplică acestor cereri directe. În anumite cazuri, creditorului sau debitorului i se poate impune obligativitatea de a fi reprezentat de un avocat pe propria cheltuială, în statul solicitat, de exemplu în România, pentru a avea dreptul de a formula cererea (A se vedea Capitolul 2, Partea a II-a, Secțiunea a VII-a pentru mai multe informații privind accesul la justiție și asistență juridică în cele două instrumente. Pentru cereri directe de stabilire a obligației de întreținere (inclusiv acțiuni referitoare la stabilirea paternității), reclamantul din străinătate se poate adresa și direct, personal sau prin mandatar avocat (tabloul avocaților), instanței judecătorești competente de la domiciliul pârâtului. Lista avocaților din România este publicată pe site-ul Uniunii Naționale a Barourilor din România, la <http://www.unbr.ro>.

735. Prin hotărârea de admitere a acțiunii privind filiația instanța se pronunță și cu privire la stabilirea numelui copilului, exercitarea autorității părintești și obligația părinților de a-l întreține pe copil. Nu este posibilă stabilirea obligației de întreținere fără ca, în prealabil, să fi fost stabilită paternitatea copilului din afara căsătoriei.

736. Reclamantul poate solicita acordarea ajutorului public judiciar direct sau prin intermediul Ministerului Justiției (în baza Directivei 2008/8/CE, transpusă prin O.U.G. nr. 51/2008, în baza Convenției de la Haga din 1980 privind accesul internațional la justiție etc.). Numai creditorii obligației de întreținere copii sau adulții vulnerabili pot beneficia – pentru cererile de întreținere – de ajutor public judiciar, din oficiu, fără verificarea veniturilor (art. 8 indice 1 din O.U.G. 51/2008). Celelalte categorii de solicitanți pot beneficia de ajutorul public judiciar numai după verificarea veniturilor. În România, pot beneficia de ajutor public judiciar total dacă venitul lunar este – pentru fiecare membru din familie – de 300 lei lunar (aprox. 70 Euro). Cererea de stabilire a obligației de întreținere este scutită de plata taxei judiciare de timbru. Pentru cererea de stabilire a paternității trebuie plătită o taxă judiciară.

737. Lista modelelor de acțiuni (inclusiv cele referitoare la filiație) este prezentată la sfârșitul acestor comentarii.

738. Conform art. 375 alin. 2 *Condiții* din Codul Civil, divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor. În acest caz, onorariul notarial pentru divorțul cu copii la notar este de aprox. 900 lei (aprox. 200 Euro), iar convenția care reglementează separat și aspecte legate de obligația de întreținere este de aprox. 70 lei (aprox. 15 Euro). Notarul poate, ulterior, prin convenție modifica cuantumul obligației de întreținere.

739. Toate celelalte acțiuni și cereri neevaluabile în bani, cu excepția celor

scutite de plata taxei judiciare de timbru potrivit legii, se timbrează cu 20 lei.

MODELE ORIENTATIVE DE CERERI DE CHEMARE IN JUDECATA

STABILIREA PATERNITATII

Domnule Președinte,

Subsemnata....., domiciliată în, în numele și ca reprezentantă legală a minorului..., chem în judecată și personal la interogatoriu pe pârâtul..., domiciliat în ... pentru stabilirea paternității în sensul că acesta este tatăl minorului sus-numit. De asemenea, va rog, ca în baza art.450 C.civ. să încuviințați ca minorul să poarte numele pârâtului, iar în baza art. 516 raportat la art.499 C.civ. să-l obligați să plătească minorului pensie de întreținere, ținând seama de dispozițiile art. 529 C. civ.

În baza art.447 C.proc.civila, cer obligarea paratului la plata cheltuielilor de judecată.

Motivele acțiunii:

În fapt, (se arată pe scurt în ce perioadă reclamanta a întreținut relații intime cu paratul, care a fost poziția acestuia după ce a aflat că reclamanta este gravidă, dacă aceasta a acordat întreținere copilului și, în caz afirmativ, în ce a constatat întreținerea, etc.).

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 424, 425, 450 și 499 C.civ.

Pentru dovedirea acțiunii înțeleg să mă servesc de interogatoriul paratului, de scrisorile și vederile primite de la acesta, precum și de declarațiile martorilor....

La cererea pe care o depun în dublu exemplar anexez copia certificatului de naștere a copilului minor.

Vederile și scrisorile le voi depune la primul termen de judecată.

Rog să fie citată în cauză și autoritatea tutelară.

Depun timbru fiscal în valoare de ... lei (plus timbrul fiscal în suma de ... pentru capătul de cerere privind încuviințarea ca minorul să-i poarte numele).

Data depunerii...

Semnătura

DOMNULUI PRESEDINTE AL JUDECATORIEI ...

CONTESTAREA RECUNOASTERII PATERNITATII

Domnule Președinte,

Subsemnatul..., domiciliat în ... chem în judecata pe parata..., domiciliată în ..., în acțiune în contestarea recunoașterii paternității minorului..., născut la ..., făcută de către mine la data de ..., pentru că nu corespunde adevărului, tatăl minorului fiind un alt bărbat.

Cer, de asemenea, obligarea paratei la plata cheltuielilor de judecată pe care le voi face cu acest proces.

Motivele cererii:

În fapt, la data de ..., am intrat în concubinaj cu parata și aceasta, la data de ... a dat naștere minorului ..., a cărei naștere am declarat-o oficial la Oficiul stării civile, data când am recunoscut că eu sunt tatăl minorului respectiv.

La data de ... m-am căsătorit cu parata.

Ulterior, la data de ... am efectuat o expertiză medico-legală care a stabilit că eu niciodată nu am avut și nu voi avea capacitatea de procreare, așa încât recunoașterea mea că sunt tatăl minorului... nu corespunde adevărului. Tatăl copilului este un alt bărbat.

De aceea, înțeleg să contest recunoașterea paternității minorului ...; care nu corespunde adevărului.

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 434 C.civ.

Dovada acțiunii o fac cu interrogatoriul paratei, acte, martori și expertiză medico-legală.

Depun acțiunea în dublu exemplar și chitanța plătei taxei de timbru.

Data depunerii...

Semnătura

DOMNULUI PRESEDINTE AL JUDECATORIEI ...

TĂGĂDUIREA PATERNITĂȚII

Domnule Președinte,

Subsemnatul, domiciliat în, chem în judecată și personal la interogatoriu pe soția pârâtă, domiciliată în, pentru tăgăduirea paternității întrucât este cu neputință ca eu să fiu tatăl copilului minor, născut de sus-numita la data de

În cazul admiterii acțiunii vă rog să dispuneți radierea numelui și prenumelui meu, din actul de naștere al copilului, (la rubrica: tatăl), iar în baza art. 447 C.proc.civ. pârâta să fie obligată să-mi plătească cheltuieli de judecată.

Motivele acțiunii:

În fapt, m-am căsătorit cu pârâta la data de ne-am despărțit în fapt la data de, iar la data de pârâta a dat naștere minorului

Înainte de căsătorie nu am întreținut relații intime cu pârâta.

Din aceste date rezultă că pârâta a născut după 4 luni de la data căsătoriei noastre, așa încât este cu neputință ca eu să fiu tatăl copilului, a cărui paternitate înțeleg să o tăgăduiesc.

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 429 și 430 C.civ.

Pentru dovedirea acțiunii înțeleg să mă folosesc de interrogatoriul pârâtei, de proba cu acte și de declarațiile martorilor

Depun prezenta cerere în dublu exemplar și anexez copia certificatului de căsătorie, copia certificatului de naștere al copilului și copia hotărârii de desfacere a căsătoriei (de declarare a nulității sau anulării acesteia etc.).

Depun chitanța de plata taxei de timbru.

Data depunerii

Semnătura

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI

STABILIRE OBLIGAȚIE DE ÎNTREȚINERE

Domnule Președinte,

Subsemnata(ul) domiciliat(ă) în, în numele și ca reprezentant(ă) legal(ă) a(al) minorului, chem în judecată și personal la interrogatoriu pe pârâtul(a), domiciliat(ă) în, pentru a fi obligat(ă) la pensie de întreținere, urmând să contribuie lunar la cheltuielile de întreținere a minorului mai sus-numit și să-mi plătească cheltuielile de judecată pe care le voi face cu acest proces.

Motivele acțiunii:

În fapt, din căsătoria mea cu pârâtul(a) a rezultat minorul mai sus-numit. La data de pârâtul(a) a părăsit domiciliul comun. Copilul a rămas sub îngrijirea mea și pentru că pârâtul(a) refuză să acorde de bunăvoie întreținere minorului, vă rog să fie obligat la întreținere în raport de posibilitățile materiale pe care le are. Este salariat(ă) la, și totodată posedă alte bunuri aducătoare de venituri, printre care un teren în suprafață de În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 499 raportat la art. 516 ȘI 529, C. CIV. și vă rog să admiteți acțiunea și să obligați pe pârât(ă) să contribuie lunar la cheltuielile de întreținere a copilului minor. În dovedirea acțiunii înțeleg să mă folosesc de interrogatoriul pârâtului(ei) și de relațiile pe care instanța urmează să le ceară în legătură cu veniturile pe care le realizează. Depun acțiunea în dublu exemplar la care anexez copia certificatului de căsătorie și copia certificatului de naștere al copilului minor.

Data depunerii

Semnătura,

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI

Capitolul 11 - Cereri de modificare a unei hotărâri: articolul 10 (1) e) și f) și articolul 10 (2) b) și c) din Convenție; articolul 56(1) e) și f) și articolul 56(2) b) și c) din Regulament

Partea I — Introducere

740. Prezentul capitol oferă mai întâi o privire de ansamblu asupra modului în care Convenția sau Regulamentul se aplică cererilor făcute de debitori sau creditori pentru modificarea hotărârilor existente în materie de întreținere (Partea I). Secțiunile ulterioare din acest capitol (Partea II) descriu apoi procedurile de formulare a cererilor de modificare.

741. Este important de notat că, în statele membre ale Uniunii Europene în care se aplică Regulamentul, autoritățile competente vor aplica normele de competență din Regulament tuturor cererilor de modificare și solicitărilor directe atâta vreme cât intră în domeniul de aplicare material și temporal al Regulamentului sau Convenției (vezi și Capitolul 3, Partea I, Secțiunea III pentru mai multe informații privind domeniul de aplicare al Regulamentului și Capitolul 4 privind normele de competență din Regulament). De asemenea, pentru acele state membre ale Uniunii Europene în care se aplică Regulamentul și care sunt obligate prin Protocolul de la Haga din 2007, autoritățile competente vor aplica Protocolul tuturor cererilor de modificare și solicitărilor directe atâta vreme cât intră în domeniul de aplicare material și temporal al Protocolului (vezi și Capitolul 5 cu privire la Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă). Normele de competență din Regulament și normele privind legea aplicabilă din Protocol sunt universal aplicabile în ceea ce privește aria geografică.³⁵⁵

742. În schimb, în statele contractante la Convenție din afara Uniunii Europene, cererile de modificare vor fi supuse în primul rând dreptului intern pentru aspectele legate de competență și legea aplicabilă (cu excepția situației în care acestea nu sunt parte la Procolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă). Dacă modificarea se acceptă în cadrul normelor de limitare ale articolului 18 din Convenție se va verifica totuși la preluarea competenței și la momentul recunoașterii și încuviințării executării (exequator) unei hotărâri în alt stat contractant.

743. Interacțiunile dintre prevederile Convenției sau Regulamentului, circumstanțele părților (unde își au reședința, unde a fost dată hotărârea etc.) și dacă cererea este făcută de un creditor sau debitor, vor influența dacă și modul în care un solicitant alege să facă o cerere de **modificare**. Autoritățile competente trebuie să cunoască unele din aspectele principale cu privire la modificarea hotărârilor în temeiul celor două instrumente, pentru a dispune de contextul necesar pentru procesarea cererilor de modificare și solicitărilor.

³⁵⁵ România este un stat membru al Uniunii Europene în care se aplică Regulamentul și Protocolul de la Haga din 2007.

Modificarea este procesul de schimbare a hotărârii în materie de întreținere după pronunțarea ei. În unele state aceasta este cunoscută ca solicitare de modificare (variation application) sau cerere de schimbare (application to change). Modificarea poate privi cuantumul întreținerii, frecvența sau alt termen al hotărârii de stabilite a întreținerii.

I. Privire de ansamblu – Modificarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției și Regulamentului

A. Generalități

744. Deoarece pensia de întreținere, în special pensia de întreținere pentru copii, se poate plăti pentru mai mulți ani, iar nevoile copiilor și mijloacele se schimbă în timp, posibilitatea de modificare a hotărârii în materie de întreținere este importantă pentru a se asigura că atât copiii cât și familiile primesc sprijinul de care au nevoie. Prin urmare, Convenția și Regulamentul conțin dispoziții pentru Autoritățile Centrale de a asista la transmiterea și procesarea cererilor de modificare a hotărârilor, ambele instrumente cuprinzând norme pentru recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) ulterioară a acelor hotărâri modificate în măsura în care este necesar.³⁵⁶

745. În temeiul art. 10 din Convenție și art. 56 din Regulament o cerere de modificare a unei hotărâri existente se poate face dacă una din părți, un creditor sau un debitor, solicită o modificare (cunoscută în unele state și ca schimbare sau variație³⁵⁷) a hotărârii. Un creditor poate cere mărirea cuantumului întreținerii, oprirea plății întreținerii pentru unul sau mai mulți copii sau o modificare a termenelor cum ar fi frecvența plății. La fel, un debitor poate solicita o modificare – adesea pentru a reduce cuantumul plății, a opri plata întreținerii pentru unul sau mai mulți copii sau pentru a modifica termenele de plată. De asemenea, modificarea se poate face pur și simplu pentru a asigura că plata întreținerii reflectă venitul actual al debitorului. Autoritatea Centrală dintr-un stat solicitant, în care domiciliază

³⁵⁶ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, al. 258.

³⁵⁷ În temeiul dreptului intern român, conform art. 531 *Modificarea și încetarea pensiei de întreținere* din Codul Civil (Legea nr. 287/2009 privind Codul civil), dacă se ivește o schimbare în ceea ce privește mijloacele celui care prestează întreținerea și nevoia celui care o primește, instanța de tutelă, potrivit împrejurărilor, poate mări sau micșora pensia de întreținere sau poate hotărî încetarea plății ei. Pensia de întreținere stabilită într-o sumă fixă se indexează de drept, trimestrial, în funcție de rata inflației.

Modificarea pensiei de întreținere poate fi admisă pe o perioadă nedeterminată sau numai pentru o anumită perioadă (temporar), în raport de schimbările care justifică această măsură. Data la care se produc modificările pensiei de întreținere se prezintă în felul următor:

- majorarea cuantumului întreținerii are loc de la data introducerii acțiunii, afară de cazul în care întârzierea introducerii acesteia este imputabilă;
- reducerea sau încetarea întreținerii au loc pe data ivirii cauzei care a justificat admiterea acțiunii, atâta timp cât debitorul nu a fost urmărit în temeiul hotărârii prin care s-a acordat pensia de întreținere.

Reclamantul creditor poate cere modificarea la instanța de la domiciliul său sau de la domiciliul pârâtului debitor. Reclamantul debitor poate cere modificarea numai la domiciliul pârâtului creditor.

solicitantul, va fi implicată în transmiterea cererii de modificare către celălalt stat membru sau contractant.

746. Toate statele membre sau contractante au proceduri care permit procesarea cererilor prevăzute de Convenție sau Regulament de schimbare sau modificare a obligațiilor de întreținere, fie prin modificarea hotărârii existente fie prin pronunțarea unei noi hotărâri în materie de întreținere.³⁵⁸ Totuși, este important de reținut că în majoritatea cazurilor fondul cererii de modificare va fi stabilit în temeiul legii aplicabile în statul solicitat sau dreptului intern din statului solicitat.³⁵⁹ Statele membre și contractante pot avea, de asemenea, legi foarte diferite cu privire la motivele ce trebuie stabilite înainte de a se permite modificarea unei hotărâri.³⁶⁰

747. Este important de remarcat că cererile de modificare în vederea reducerii sau suspendării restanțelor pot fi procesate într-un mod foarte diferit în mai multe state. Unele state nu permit modificarea restanțelor și, chiar dacă este pronunțată o hotărâre care modifică restanțele, acea modificare poate să nu fie neapărat recunoscută în alt stat.³⁶¹

748. Existența posibilității de a beneficia de asistență juridică referitoare la cererea de modificare este un aspect foarte important în măsura în care cererea de modificare este formulată de debitor. Raportat la debitor și

³⁵⁸ Deși prezentul capitol discută situația în care unui stat i se cere modificarea unei hotărâri deja pronunțate, se aplică în același mod și în situațiile în care dreptul intern nu permite modificarea unei hotărâri pronunțate, ci numai pronunțarea unei noi hotărâri. Vezi Raportul Explicativ al Convenției, alineatul 264. În dreptul intern român, în baza Convenției sau Regulamentului - care devin parte a dreptului internațional privat roman - instanțele române ar putea modifica cuantumul prevăzut printr-o hotărâre străină, fără ca aceasta să fi fost în prealabil recunoscută.

³⁵⁹ Unele state vor aplica acestor cereri dreptul străin, și nu dreptul intern. Dacă un stat este parte sau este obligat prin Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, Protocolul se va aplica modificării hotărârilor. În România, în calitate de stat membru al UE, se aplică Protocolul de la Haga din 23.11.2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, de la 18.06.2011, data aplicării Regulamentului, în baza Deciziei nr. 2009/941/CE din 30.11.2009, publicată în JO L 331, 16.12.2009. Temeiul juridic care a permis intrarea în vigoare a Protocolului de la Haga din 2007 în Uniunea Europeană (anterior intrării sale în vigoare în sistemul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga, unde sunt necesare două ratificări sau acceptări sau aprobări sau aderări) este art. 300 alin 5 și urm. din TCE, în prezent art. 218 din TFUE. În dreptul român, Cartea a VII-a din Codul civil (art. 2562) și Legea nr. 36/2012 (art. 15) permit aplicarea, respectiv obținerea conținutului dreptului străin. Vezi și capitolul 5 privind legea aplicabilă.

³⁶⁰ În anumite state, modificarea unei hotărâri pronunțate de un alt stat nu poate fi recunoscută dacă copilul sau una din părți continuă să locuiască în statul de origine. Acesta poate afecta în ce măsură este eficient să solicite modificarea în alt stat decât cel de origine.

³⁶¹ În temeiul dreptului intern român, restanțele datorate de debitor nu se pot modifica retroactiv, dar hotărârea străină care ar modifica restanțele ar putea fi recunoscută în România. În România nu este permisă reducerea sau încetarea/sistarea plăților restante datorate în baza unei hotărâri de întreținere. Neintroducerea acțiunii de reducere a cuantumului obligației de întreținere stabilită anterior odată cu ivirea situației care justifică reducerea, prezumă că debitorul a acceptat și dori să facă plata pensiei nemicsorate pentru acea perioadă. Conform art. 1105 alin. 4 din Codul de procedură civilă, cererea de executarea hotărârii străine stabilind o obligație alimentară prin vărsăminte periodice se încuviințează (exequatur) pentru vărsămintele scadente și cele subsecvente. Prin hotărârea de exequatur a hotărârii străine de condamnare la plata unei sume în monedă străină se va dispune conversia în monedă națională la cursul de schimb al zilei când hotărârea a devenit executorie în statul unde a fost pronunțată. Până la data conversiei, dobânda produsă de suma stabilită în hotărârea străină este guvernată de legea instanței care a pronunțat-o.

cererea de modificare, nu există un sistem automat de acordare a asistenței gratuite (a se vedea art. 17 din Convenție și art. 47 din Regulament). Cu toate acestea, atunci când modificarea este cerută de creditor și privește o obligație de întreținere pentru copil acoperită de domeniul de aplicare al Convenției, creditorul va beneficia de asistență gratuită totală.

Statul de origine este statul în care a fost pronunțată hotărârea în materie de întreținere.

749. La fel de important, Convenția și Regulamentul oferă numai unele îndrumări cu privire la tipurile de cereri de modificare ce se pot face prin intermediul autorităților centrale, și unele norme foarte limitate privind modul în care statele contractante sau membre ale Uniunii Europene trebuie să proceseze hotărârile de modificare străine, o dată pronunțate.

750. Prin urmare, vor exista situații ce apar în cursul soluționării cazurilor internaționale în care Convenția sau Regulamentul nu oferă îndrumări specifice. În aceste cazuri, statele individuale, în speță România, vor trebui să soluționeze orice probleme legate de dreptul lor intern și de principiile generale ale Convenției sau Regulamentului care cer statelor să coopereze reciproc pentru promovarea soluțiilor eficiente, rentabile și echitabile și încurajarea soluțiilor ce sprijină obiectivul recuperării pensiei de întreținere pentru copii și pensiei de întreținere pentru alți membri ai familiei.

B. Când se poate face o solicitare directă sau cerere de modificare și este posibilă cererea în temeiul Convenției sau Regulamentului?

751. După cum se menționează anterior, Regulamentul prevede norme directe privind competența (vezi Capitolul 4) care stabilește când un stat membru în care se aplică Regulamentul poate prelua competența în materie de întreținere.

752. Convenția nu prevede „norme directe” de preluare a competenței în cazul în care un stat contractant poate modifica o hotărâre în materie de întreținere pronunțată în alt stat contractant. Aceasta va fi întotdeauna o chestiune de drept intern în statele contractante la Convenție din afara Europei. Singura situație în care Convenția se ocupă în special de posibilitatea de modificare a unei hotărâri, și care este verificată la momentul recunoașterii și încuviințării executării (exequatur) unei hotărâri în alt stat contractant, este în legătură cu cererile de modificare făcute de un debitor într-un stat diferit de statul de origine, dacă creditorul își are reședința în statul de origine (art. 18 din Convenție).³⁶²

753. De asemenea, Regulamentul se ocupă în special de posibilitatea de modificare a unei hotărâri în legătură cu cererile de modificare făcute de un debitor într-un stat diferit de statul de origine, dacă creditorul își are reședința în statul de origine (art. 8 din Regulament). Vezi mai multe informații mai jos

³⁶² Vezi Raportul Explicativ al Convenției, alineatul 415.

(Partea II, „Competența”), la art. 8 din Regulament și cum interacționează această prevedere cu alte norme de competență din Regulament.

Pont: În tot cuprinsul acestui manual vei remarca diferența dintre **solicități directe** și **cereri**. O cerere este o acțiune în temeiul Convenției sau Regulamentului care trece pe la Autoritatea Centrală, cum ar fi cererea de recunoaștere și executare. O solicitare directă este o acțiune care ajunge direct la o autoritate competentă, cum este solicitarea directă în temeiul Convenției de stabilire a pensiei de întreținere între soți, numai în cazul în care niciunul din statele nu a extins cererea din Convenție la acele solicitări. Vezi secțiunea VI de mai jos pentru mai informații privind solicitările directe.

754. Prevăzând cererile de modificare făcute în temeiul Convenției și Regulamentului și prevăzând normele privind momentul în care pot fi recunoscute și executate hotărârile (inclusiv hotărârile modificate), Convenția și Regulamentul conțin cadre ce răspund nevoilor părților în situații în care hotărârea inițială trebuie modificată. Convenția și Regulamentul permit un proces rentabil, simplificat pentru ca creditorii sau debitorii să depună cereri de modificare, în cazul în care cealaltă parte își are reședința într-un stat membru sau contractant diferit, înlăturând în majoritatea cazurilor nevoia ca partea care solicită modificarea să călătorească în celălalt stat pentru depunerea cererii.³⁶³

755. În majoritatea situațiilor un solicitant, creditor sau debitor, poate avea un număr de opțiuni referitor la statul în care poate fi cerută modificarea și dacă Convenția sau Regulamentul trebuie sau nu folosite pentru depunerea unei cereri. Solicitantul poate hotărî:

- să depună o cerere în temeiul art. 10 din Convenție și al art. 56 din Regulament și să trimită cererea spre soluționare în statul în care cealaltă parte își are reședința, sau
- alege să călătorească în statul în care a fost pronunțată hotărârea sau în care cealaltă parte își are reședința și să depună o cerere directă la autoritatea competentă din acel stat, sau
- să depună o cerere directă la autoritatea competentă din statul său, în special în cazul în care își are reședința în statul în care hotărârea a fost pronunțată.

756. Care din aceste opțiuni va putea fi aleasă de solicitant într-un anumit caz va depinde de:

- reședința solicitantului și dacă este în statul de origine (statul în care hotărârea a fost pronunțată),
- locul în care debitorul își are reședința,

³⁶³ Remarcăm că, în unele cazuri, călătoria poate rămâne necesară dacă problema nu se poate rezolva prin intermediul Autorității Centrale. Totuși, pentru evitarea călătoriei, unele state pot dispune de facilități de video-conferință, și această oportunitate poate fi investigată de autoritățile competente.

- dacă legea aplicabilă în statul în care se va face cererea sau solicitarea directă permite tipul de modificare cerut (de exemplu, vezi observațiile de mai sus cu privire la modificare restanțelor),
- dacă vor exista dificultăți la recunoașterea hotărârii modificate în statul în care va fi executată,
- timpul necesar completării cererii. Acest aspect poate fi deosebit de important dacă un creditor solicită majorarea cuantumului întreținerii pentru acoperirea costurilor tot mai mari necesare creșterii copilului,
- dacă un stat asigură un proces rapid în privința modificării – de exemplu, procedurile de reevaluare din Australia – ar putea permite ajustări frecvente dacă părțile o cer.

757. Trebuie reținut că opțiunile debitorului cu privire la modificare vor fi mai limitate decât ale creditorului din cauza art. 18 din Convenție și a art. 8 din Regulament.

758. În cele din urmă, trebuie observat că, deoarece Convenția se poate aplica numai în anumite circumstanțe, există posibilitatea ca modificările sau pronunțarea unei noi hotărâri să aibă loc creându-se mai multe hotărâri cu privire la aceeași familie, solicitant sau pârât. Dacă este posibil, trebuie evitat un demers care duce la pronunțarea mai multor hotărâri, deoarece incertitudinea cauzată de hotărâri și resursele cerute pentru soluționarea problemelor va împiedica executarea eficientă a acelor hotărâri.

Partea II — Procesarea cererilor de modificare

759. Această parte se ocupă de procedurile care trebuie folosite de statul solicitat, și anume, România, la primirea unei cereri de modificare.

760. Autoritățile competente care nu sunt familiarizate cu cererile de modificare doresc în general să treacă în revistă Partea I din prezentul capitol pentru a înțelege mai bine bazele fundamentale și tiparele principale implicate în cererile de modificare.

I. Proceduri — Autoritatea competentă

1. Este „evident” că cerințele Convenției sau Regulamentului nu sunt îndeplinite?

761. În temeiul Convenției sau Regulamentului, o autoritate centrală poate refuza soluționarea unei cereri numai în situațiile în care este „evident” că cerințele Convenției (art. 12(8)) sau ale Regulamentului (art. 58(8)) nu sunt îndeplinite. Această excepție este foarte limitată și se poate aplica, de exemplu, în cazul în care cererea nu are legătură cu întreținerea.³⁶⁴

762. Autoritatea competentă din România poate să vrea să efectueze o verificare preliminară similară și să informeze autoritatea centrală din

³⁶⁴ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, alineatul 344.

România despre orice decizie, după caz.

2. Documentele și informațiile sunt complete?

Convenția din 2007

763. Convenția impune numai formularul de transmitere și o cerere (se poate folosi cererea de modificare recomandată); totuși în majoritatea cazurilor pot fi necesare și alte documente pentru a se stabili baza modificării. În majoritatea cazurilor, următoarele documente vor fi cuprinse în setul de materiale:

- Formularul recomandat pentru cererea de modificare
- Copia hotărârii în materie de întreținere – legalizată numai dacă statul solicitat o cere (vezi profilul de țară)³⁶⁵
- Formularul privind situația financiară a debitorului
- Informațiile necesare localizării pârâtului în statul solicitat
- Formularul privind situația financiară a creditorului
- Documente suplimentare necesare pentru depunerea cererii de modificare
- Documente suplimentare cerute de statul solicitat (vezi profilul de țară)³⁶⁶

Regulamentul din 2009

a) Anexa VII

764. Regulamentul impune ca Anexa VII, atașată la textul Regulamentului, să fie folosită pentru cererile de modificare a unei hotărâri. Regulamentul prevede că cererea trebuie să includă un minim de informații (art. 57(2)):

- (a) o declarație privind natura cererii sau a cererilor;
- (b) numele și coordonatele, inclusiv adresa și data nașterii, ale reclamantului³⁶⁷;
- (c) numele și, dacă sunt cunoscute, adresa și data nașterii ale pârâtului;
- (d) numele și data nașterii oricărei persoane pentru care se solicită întreținerea;
- (e) motivele pe care este întemeiată cererea;

³⁶⁵ România cere ca, la cererea de majorare, în dublu exemplar, să fie anexate, pe lângă acțiune, copia sentinței civile anterioare de divorț/stabilire a pensiei de întreținere, adeverință de elev/student, certificat de naștere minor, orice alte documente justificative necesare care atestă nevoile creditorului.

³⁶⁶ Ibidem.

³⁶⁷ Adresa personală a solicitantului poate fi înlocuită cu o altă adresă în caz de violență domestică, dacă legislația națională al statului membru solicitat nu impune ca solicitantul să furnizeze adresa personală în vederea începerii procedurii (art. 57(3)). În temeiul dreptului intern român, în cazurile de violență domestică, partea ar putea fi citată la reprezentantul său (desemnat din oficiu sau ales) sau la un alt domiciliu ales pentru comunicarea actelor.

- (f) în cazul în care cererea este formulată de către creditor, informații privind destinația la care plățile prestației de întreținere trebuie efectuate sau transmise electronic;
- (g) numele și coordonatele persoanei sau unității din cadrul autorității centrale ale statului membru solicitant responsabile pentru soluționarea cererii.

b) Documente suplimentare (art. 57)

765. Art. 57(4) și (5) din Regulament prevede ca cererea să fie însoțită de documente suplimentare, în funcție de caz sau necesitate și în limita datelor cunoscute. Aceste documente includ:

- formularul privind situația financiară a creditorului (art. 57(4) a))
- formularul privind situația financiară a debitorului, inclusiv numele și adresa angajatorului debitorului și natura și localizarea bunurilor debitorului (art. 57(4) b))
- orice alte informații care pot ajuta la localizarea pârâtului (art. 57(4) c))
- orice informații sau documente justificative inclusiv, dacă este cazul, documentele privind dreptul reclamantului la asistență judiciară (art. 57(5))

3. Documente incomplete?

766. Dacă în temeiul Convenției sau Regulamentului se cer oricare din documentele menționate anterior, și nu sunt incluse în setul de materiale, cererea nu se respinge. În schimb, se cer statului solicitant documentele necesare, prin intermediul autorității centrale din România. Autoritățile competente care nu dispun de aceste documente trebuie să informeze de îndată autoritatea centrală din România pentru a putea cere de îndată documentele lipsă de la statul solicitant.

4. Există observații introductive?

767. Autoritatea centrală din România trebuie să facă o trecere în revistă preliminară a documentelor primite și să stabilească dacă există bariere în calea procedurii în statul solicitat și dacă există temeri că ar putea fi unele impedimente în recunoașterea sau încuviințarea executării (exequatur) hotărârii modificate. Autoritatea competentă din România va trebui să facă o verificare similară. Această evaluare este deosebit de importantă în privința cererilor făcut de debitori. Așa cum s-a discutat în Partea I (Secțiunea I.B.) din acest capitol, situațiile în care o cerere poate fi făcută de un debitor în temeiul Convenției în alt stat pentru modificarea unei hotărâri sunt limitate în unele cazuri.

768. În unele state, legislația internă nu permite reducerea și suspendarea restanțelor privind pensia de întreținere pentru copii. Dacă cererea solicită numai suspendarea restanțelor privind pensia de întreținere pentru copii

și legislația din țara dvs.³⁶⁸ nu permite suspendarea restanțelor, anunțați autoritatea centrală din România, care va informa la rândul ei statul solicitant.³⁶⁹

5. Măsuri provizorii sau asigurătorii corespunzătoare

769. Ar putea fi necesar ca autoritatea competentă să ia măsuri provizorii sau asigurătorii pe durata în care procedura este în curs. Luarea acestor măsuri poate fi dispusă în diverse momente în timpul — ba chiar și anterior — procesării cererii. Pentru mai multe informații cu privire la măsurile provizorii sau asigurătorii vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea VIII.

6. Procesarea cererii de modificare

770. O dată făcută evaluarea preliminară pentru depunerea cererii în temeiul Convenției sau Regulamentului, autoritatea competentă poate apoi stabili temeinicia cererii. În temeiul dreptului intern și în jurisprudența română s-a stabilit că starea de nevoie a minorului este prezumată, iar instanța analizează două criterii (nevoile solicitantului și mijloacele celui obligat). Pentru analizarea veniturilor pârâtului se iau în calcul veniturile efective. Dacă pârâtul face dovada că are mai mulți copii în întreținere și nu realizează venituri imposabile, atunci pensia de întreținere datorată unui alt copil poate fi stabilită luând ca bază de calcul venitul minim pe economia națională. Dacă debitorul realizează venituri, dar mai mici decât venitul minim pe economie, atunci instanța poate reduce pensia de întreținere luând ca bază de calcul venitul debitorului.

771. În cazul în care copilul beneficiază de întreținere completă în cadrul unității militare, pe toată durata școlii, nevoile sale trebuie considerate mai mici pe timpul anului de învățământ, iar obligația de întreținere ce revine părinților ar putea fi redusă corespunzător. Dacă un copil minor se află în concurs cu un alt copil care a devenit major și care nu se află în continuarea studiilor, atunci pensia de întreținere datorată celui minor trebuie majorată, deoarece față de cel major pensia se sistează/încetează în cazul în care nu continuă studiile. Sistarea/încetarea pensiei de întreținere se face de către instanță numai cu verificarea susținerilor reclamantului, de exemplu, în sensul că pârâta nu este în stare nevoie.

772. Debitorul care execută o pedeapsă privativă de libertate ar putea solicita încetarea/sistarea sau reducerea pensiei de întreținere numai pe calea unei acțiuni principale la instanța care a pronunțat hotărârea de stabilire a obligației de întreținere. Debitorul nu poate solicita încetarea/sistarea sau reducerea pensiei de întreținere pe calea contestației la executare, în cadrul executării pornite pentru plata ratelor datorate.

773. Debitorul care nu are capacitate de muncă totală (de exemplu, vârstă înaintată) sau parțială (invaliditate de diferite grade) ar putea — de asemenea — solicita încetarea/sistarea sau reducerea pensiei de întreținere.

³⁶⁸ În unele state aceasta include Protocolul de la Haga privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (vezi Capitolul 5 pentru mai multe informații despre Protocolul de la Haga din 2007).

³⁶⁹ Idem, supra nota nr. 361.

Dacă debitorul primește o pensie de vârstă consistentă acesta nu este scutit de la plata obligației de întreținere. Pentru sistarea/încetarea plății pensiei de întreținere, debitorul ar trebui să demonstreze că nu poate fi încadrat în muncă din motive independente de voința sa (arestat, efectuare stagiul militar, student, incapacitate de muncă, bolnav, lipsa veniturilor pentru întreținerea sa proprie). În cazul în care copilul a locuit la părintele debitor care l-a întreținut, deși a fost încredințat celui alt părinte, părintele căruia i s-a încredințat copilul nu poate solicita pensia de întreținere pentru perioada respectivă.

(a) Competența

i) Competența statelor contractane la Convenția din 2007 în afara Uniunii Europene

774. Autoritățile competente din statele contractante la Convenție în statele din afara Uniunii Europene (*de exemplu*, în statele în care Regulamentul din 2009 nu se aplică) vor stabili dacă au competență în materie în conformitate cu legislația internă.³⁷⁰

775. Trebuie totuși remarcat că Convenția conține o dispoziție specifică privind „competența negativă”, art. 18, „Limitarea procedurilor”, ce abordează posibilitatea ca un debitor să modifice o hotărâre existentă. Atâta vreme cât un creditor își are reședința obișnuită într-un stat contractant la Convenție în care a fost pronunțată o hotărâre, un debitor nu poate solicita modificarea hotărârii în alt stat contractant la Convenție, cu câteva excepții (pentru mai multe informații vezi art. 18 din Convenție, care este în esență paralel cu art. 8 din Regulament, vezi Capitolul 4 cu privire la normele de competență ale Regulamentului, Secțiunea G).³⁷¹

ii) Competența în temeiul Regulamentului din 2009

776. Autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene în care se aplică Regulamentul vor aplica normele de competență ale Regulamentului cererilor și solicitărilor de modificare, indiferent dacă

³⁷⁰ În temeiul dreptului intern român, Regulamentul, Convenția de la Lugano din 2007 sau Cartea a VII-a din Codul de procedură civilă sunt cele care determină competența jurisdicțională de drept internațional privat (care este o competență teritorială). Acestea conțin norme de drept internațional privat care soluționează conflictele de competență jurisdicțională de drept internațional privat, care determină competențele instanțelor unei țări, în raport cu instanțele altei țări. Art. 94, art. 107 și art. 113 pct. 2 din Codul de procedură civilă reprezintă norme de procedură civilă care soluționează competența teritorială și materială în dreptul intern și se aplică după ce s-a stabilit competența în dreptul internațional privat.

³⁷¹ În cazul în care se dorește ca hotărârea ce urmează a fi pronunțată să fie recunoscută și/sau executată în cadrul unei alte competențe teritoriale, autoritățile competente vor avea în vedere elementele de bază cu privire la competență acceptate în vederea recunoașterii și executării unei hotărâri în materie de întreținere, în cazul competențelor din străinătate și, în mod special, motivele descrise în art. 20 din Convenție. De exemplu, în majoritatea cazurilor, instanțele din Statele Unite ale Americii nu recunosc și nu execută hotărârile pronunțate în străinătate cu privire la pensia alimentară pentru copii, în baza competenței privind locul de reședință obișnuit al creditorului. (Art. 20(2) din Convenție permite unui stat contractant la Convenție să invoce o rezervă în acest sens și diverse alte elemente de bază cu privire la competență în scopul recunoașterii și executării hotărârilor pronunțate în străinătate).

cererea sau solicitarea directă a fost făcută în temeiul Convenției sau Regulamentului. Aceasta se petrece deoarece normele de competență ale Regulamentului sunt universale și au un efect *erga omnes* (vezi Capitolul 4 pentru mai multe informații privind normele de competență directă ale Regulamentului).

777.Regulamentul, asemeni Convenției, conține o normă specială privind „competența negativă” care prevede posibilitatea ca un debitor să solicite modificarea unei hotărâri existente (art. 8 din Regulament, „Limitarea procedurilor”). În temeiul Regulamentului, atâta vreme cât un creditor își are reședința obișnuită într-un stat contractant la Convenția din 2007 sau într-un stat membru al Uniunii Europene în care o hotărâre a fost pronunțată, un debitor nu poate depune cerere de modificare a hotărârii în alt stat membru, cu unele excepții (pentru un rezumat al art. 8 din Regulament, vezi Capitolul 4, Secțiunea G).

778.Art. 8 din Regulament va interacționa cu alte dispoziții din Regulament cu privire la competență într-un mod deosebit. Autoritățile competente ce implementează Regulamentul trebuie să verifice mai întâi dacă își pot asuma competența în temeiul art. 4 din Regulament, care subliniază criteriile acordurilor privind alegerea instanței în temeiul Regulamentului. Un acord privind alegerea instanței care îndeplinește cerințele art. 4 din Regulament este unul din excepțiile prevăzute la limitele procedurii începute de un debitor (art. 8(2) a)).

779.Dacă autoritățile competente nu sunt capabile să își asume competența în baza unui acord valabil privind alegerea instanței, vor începe apoi o anchetă pentru a ști dacă își pot asuma competența pe un alt temei, mai întâi în temeiul art. 3 din Regulament (Dispoziții generale), iar apoi în temeiul art. 5 (Competența pe baza înfățișării pârâtului).

780.O dată ce autoritățile competente au stabilit că își pot asuma competența într-un caz de modificare în temeiul normelor principale de competență „pozitivă” din Regulament, vor estima dacă va exista vreo limită a procedurii în conformitate cu art. 8. De notat că această limită a procedurii va fi relevantă numai dacă cererea sau solicitarea de modificare este făcută de un debitor, în cazul în care creditorul își are reședința în statul contractant la Convenția de la Haga sau în statul membru în care a fost pronunțată hotărârea, și se va supune celor patru excepții prevăzute de art. 8(2) a) - d).

781.Vezi Capitolul 4 din acest manual pentru mai multe detalii privind toate dispozițiile de competență din Regulament (vezi Secțiunea G din capitolul 4 pentru mai multe informații privind art. 8).³⁷²

(b) Legea aplicabilă

iii) Legea aplicabilă în statele care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007

782.Autoritățile competente din statele contractantate la Convenție care

³⁷² Ibid.

nu sunt parte la Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă și din statele membre ale Uniunii Europene care nu au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (Marea Britanie și Danemarca) vor aplica normele interne pentru a stabili ce lege se va aplica cererii sau solicitării de modificare.

iv) Legea aplicabilă în statele care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007

783. Toate statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Marii Britanii și a Danemarcei, au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă. Statele contractante la Convenție din afara Europei pot fi și state contractante la Protocolul de la Haga din 2007. Prin urmare, autoritățile competente din statele care au obligații în temeiul Protocolului vor aplica normele legii aplicabile din Protocol la cererile sau solicitările de modificare.³⁷³ (Pentru mai multe informații privind Protocolul de la Haga din 2007, vezi Capitolul 5.)

7. După pronunțarea hotărârii

784. Dacă hotărârea se modifică, autoritatea competentă va trimite hotărârea la autoritatea centrală din România și va trimite o copie a hotărârii modificate la autoritatea centrală din statul solicitant.

785. În unele cazuri, hotărârea modificată va trebui recunoscută în statul solicitant înainte ca executarea acesteia să poată fi încuviințată sau executată în acel stat. În aceste cazuri, poate fi necesar ca statul solicitat, în calitate de stat de origine a hotărârii modificate, să asiste la furnizarea documentelor necesare în sprijinul procesului de recunoaștere (vezi Capitolele 7 și 8 pentru informații privind documentele necesare pentru recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării – exequatur și executare în temeiul Convenției și Regulamentului).

II. Listă de verificare – cererile de modificare

	Procedură	Trimitere Manual
1	Primirea documentelor de la autoritatea centrală din România	
2	Cererea îndeplinește cerințele minime ale Convenției?	II.I.(1)
3	Verificați dacă documentele sunt complete	II.I.(2)

³⁷³ Trebuie totuși remarcat că pot exista divergențe de opinie în ceea ce privește aplicarea normelor Protocolului de la Haga din 2007 privind considerarea, în temeiul dreptului intern, a unei cereri de modificare ca fiind o nouă hotărâre sau o ajustare la hotărârea existentă. Dacă modificarea este considerată în temeiul dreptului intern ca fiind o nouă hotărâre, s-ar părea evident să se aplice normele legii aplicabile din Protocol. Totuși, dacă modificarea este considerată numai o ajustare a unei hotărâri anterioare, unii ar putea fi de părere că legea aplicată hotărârii inițiale trebuie să se aplice în continuare.

4	Stabiliți dacă există bariere în calea cererii de modificare (de exemplu, legate de cererile debitorului)	II.I.(4)
5	Luați orice măsuri provizorii sau asigurătorii care se impun	II.I.(5)
5	Soluționați cererea	II.I.(6)
6	Comunicați rezultatul autorității centrale din România	II(7)

III. Materiale suplimentare

A. *Sfaturi practice pentru toate cererile sau solicitările de modificare*

- Nu se impune trimiterea documentelor în original.
- Având în vedere că unele modificări apar din cauza solicitărilor directe adresate către o autoritate competentă, este important să se asigure că orice autoritate centrală care are un dosar deschis este anunțată despre modificarea făcută de autoritatea competentă. Astfel se asigură că dosarele ambelor state contractante sunt actualizate.
- Există unele restricții importante în legislația internă a unor state privind suspendarea restanțelor.³⁷⁴
- O modificare nu se cere întotdeauna când se realizează executarea unei hotărâri în materie de întreținere sau când circumstanțele părților s-au schimbat. Pot exista unele posibilități de atac disponibile în legislația internă cum ar fi suspendarea temporară a executării, sau alternative la modificare inclusiv recalcularea administrativă sau reevaluarea hotărârii.³⁷⁵

³⁷⁴ Idem, supra nota nr. 361.

³⁷⁵ În temeiul dreptului intern român, în baza art. 637 din Codul de procedură civilă (denumit Executarea hotărârilor supuse controlului judiciar), punerea în executare a unei hotărâri judecătorești executorii care poate fi însă atacată cu apel sau recurs se face numai pe riscul creditorului. Dacă titlul este ulterior modificat sau desființat, creditorul va fi ținut, în condițiile legii, să îl repună pe debitor în drepturile sale, în tot sau în parte, după caz.

Creditorul sau debitorul pot solicita modificarea unei hotărâri care se află în curs de executare. În statul de executare, instanța de executare poate suspenda executarea dacă este în curs de soluționare o cerere de modificare (aflată în diferite faze procesuale se soluționare: fond, recurs, revizuire, contestație în anulare), debitorul a plătit pensia de întreținere, a intervenit prescripția etc. Astfel, toate incidentele procedurale din faza executării silite (suspendare, prescripție, perimare, întoarcerea executării etc.) sunt cârmuite de legea statului de executare. Motivul de suspendare este facultativ.

Și în dreptul român, incidentele care împiedică, temporizează sau sting executarea silită sunt: prescripția, suspendarea, perimarea, acordarea unui termen de grație, decesul debitorului etc. În cazul hotărârilor judecătorești, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acestea devin executorii, în principiu, de la data rămânării lor definitive sau pronunțării (în cazul hotărârilor executorii de drept care s-au pronunțat cu execuție vremelnică).

În dreptul român suspendarea legală poate fi de drept (decesul debitorului, după declanșarea executării silite) sau facultativă (în cazul exercitării recursului, contestației în anulare sau contestației la executare sau în cazul hotărârilor care se bucură de execuție vremelnică).

În cazul în care debitorul formulează o cerere de reducere sau încetare/sistare a pensiei de

B. Formulare conexe

Convenția din 2007:

Formular de transmitere

Cerere de modificare

Formular de informații restricționate

Formularul privind situația financiară

Rezumatul unei hotărâri

Regulamentul din 2009:

Anexa VII

C. Articole Relevante

Convenția din 2007

Articolul 10(1) e) și f), și articolul 10(2) b) și c)

Articolul 11

Articolul 12

Articolul 15

Articolul 17

Articolul 18

Articolul 20

Articolul 22

Regulamentul din 2009

Articolul 56(1) e) și f) și articolul 56(2) b) și c)

Articolul 57

Articolul 58

Articolul 46

Articolul 47

Articolele 3-7 (Competența)

Articolul 8

Articolul 15 (Legea aplicabilă)

D. Capitole conexe din prezentul Manual

Vezi Capitolul 3 – Aspecte de aplicare generală: Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009

întreținere în statul membru de origine, judecătorul va aprecia și o va admite sau respinge. Creditorul va beneficia, în continuare, de pensia întreținere stabilită în vechea hotărâre, debitorul având posibilitatea de a solicita suspendarea executării acesteia.

Vezi Capitolul 4 – Regulamentul din 2009: Norme directe de competență jurisdicțională

Vezi Capitolul 5 – Legea aplicabilă în temeiul Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009

Vezi Capitolul 6 – Obținerea conținutului dreptului străin

Vezi Capitolul 12 – Executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției din 2007 și al Regulamentului din 2009

IV. Întrebări frecvent adresate

Debitorului i se cere să plătească pensie de întreținere în temeiul unei hotărâri pronunțată în alt stat. Unul din copii locuiește acum cu debitorul. Poate fi hotărârea modificată de către debitor?

786.În majoritatea cazurilor – da. Debitorul va trebui să completeze o cerere în temeiul art. 10(2) *b*) sau *c*) din Convenție sau al art. 56(2) *b*) și *c*) din Regulament (în conformitate cu ce instrument se aplică) și să o depună la autoritatea centrală. Autoritatea centrală din statul în care debitorul își are reședința o va trimite statului în care hotărârea a fost pronunțată, dacă creditorul încă mai locuiește în acel stat, sau statului în care creditorul locuiește acum. În unele circumstanțe debitorul ar putea depune o solicitare directă la autoritatea competentă din statul în care acesta locuiește. Dacă hotărârea poate fi modificată se va stabili de legea aplicabilă în statul solicitat.³⁷⁶

Ce trebuie să facă un creditor sau debitor după modificarea unei hotărâri în materie de întreținere pentru executarea acelei hotărâri modificate?

787.Următorii pași țin în primul rând de legislația internă, depinzând de locul de reședință al părților și dacă hotărârea modificată este din statul în care va fi executată. Dacă este așa, nimic nu mai trebuie făcut, deoarece statul va executa propria hotărâre.

788.Dacă hotărârea modificată a fost pronunțată într-un stat contractant la Convenție sau într-un stat membru în care se aplică Regulamentul diferit de statul în care va fi executată, poate fi nevoie să fie recunoscută și executarea acesteia încuviințată. Recunoașterea sau încuviințarea executării (exequatur) poate fi cerută fie în statul în care debitorul locuiește, fie în statul în care își are bunurile.

Autoritatea „competentă”, în statul de executare, are competența de a dispune suspendarea (fiind deci cazul unei instanțe și nu al unui executor judecătoresc), respectiv în statul de origine, aceasta are competența de a soluționa cererea de exercitare a unei căi de atac (fiind deci, de asemenea, cazul unei instanțe și nu al unui executor judecătoresc).

Uneori, natura facultativă a suspendării executării poate conduce la o dublare a muncii, și anume cu privire la verificarea condițiilor de suspendare care revine și instanței de executare din statul de executare. În cazul în care procedura de revizuire a hotărârii în statul membru de origine nu se desfășoară cu celeritate, iar calea de atac va fi folosită de către debitor cu scopul tergiversării. O hotărâre pronunțată în statul membru de executare nu poate avea mai multe avantaje în statul membru de origine. Totodată, există un anumit risc de transformare a suspendării executării în refuz de executare (de exemplu, șomajul, formularea unei căi de atac, schimbarea/pierderea locului de muncă, falimentul persoanei fizice etc.).

³⁷⁶ Idem, supra nota nr. 358.

789.În unele state nu este necesară recunoașterea sau încuviințarea executării (exequatur) hotărârii modificate deoarece o hotărâre modificată este considerată ca fiind o extindere a hotărârii inițiale, cu condiția ca hotărârea inițială să fi fost recunoscută în acel stat. În alte state va trebui făcută o cerere de recunoaștere a hotărârii modificate folosindu-se dispozițiile cu privire la recunoaștere și executare din Convenție sau Regulament.

Când poate fi modificată o hotărâre în materie de întreținere? Ce trebuie să dovedească solicitantul?

790.Legea aplicabilă în locul în care cererea este soluționată (statul solicitat) va stabili dacă o hotărâre poate fi modificată sau schimbată. În majoritatea statelor un solicitant trebuie să demonstreze că s-a schimbat situația financiară a creditorului, debitorului sau a copiilor de la pronunțarea hotărârii.³⁷⁷

Pot fi reduse sau suspendate restanțele unei pensii întreținere neplătită printr-o cerere depusă în temeiul Convenției sau Regulamentului?

791.Asta ține de dreptul pozitiv aplicabil intern, identificat prin normele legii aplicabile. Autoritățile competente pot face referire la profilele de țară pentru statul solicitat în temeiul Convenției pentru a afla dacă statul va permite suspendarea sau reducerea restanțelor în temeiul dreptului intern. Cererea va avea succes sau dacă legea aplicabilă în statul solicitat permite suspendarea sau reducerea restanțelor. În temeiul dreptului intern al unor state, restanțele la pensia de întreținere pentru copii nu pot fi suspendate.³⁷⁸

Cuquantumul pensiei de întreținere stabilit în hotărârea în materie de întreținere a creditorului nu mai satisface nevoile copiilor. Debitorul își are acum reședința într-o altă țară. Cum obține creditorul o creștere cuquantumului pensiei de întreținere?

792.Dacă hotărârea a fost pronunțată în statul în care creditorul își mai are reședința, se poate pur și simplu cere ca autoritatea competentă care a pronunțat hotărârea inițială să modifice hotărârea pentru a asigura o creștere. Dacă acea autoritate nu poate modifica hotărârea dintr-un anumit motiv, creditorul va trebui să depună o cerere în temeiul Convenției sau Regulamentului, și să transmită cererea de modificare statului în care debitorul își are reședința.

793.Dacă creditorul nu locuiește în statul în care a fost pronunțată hotărârea, este posibil ca autoritatea judiciară sau administrativă din acel stat să nu poată modifica hotărârea.³⁷⁹ În acest caz, creditorul va trebui să depună o cerere de modificare în temeiul Convenției sau Regulamentului și să o trimită statului în care debitorul își are reședința.

Care sunt motivele modificării unei hotărâri? Poate fi modificată pensia de întreținere sau pot fi suspendate restanțele fără consimțământul creditorului?

³⁷⁷ A se vedea paragraful nr. 770.

³⁷⁸ Idem, supra nota nr. 361.

³⁷⁹ Idem, supra nota nr. 358.

794.O modificare va fi permisă sau nu în funcție de legea aplicabilă în statul în care cererea este soluționată. În majoritatea statelor, o hotărâre în materie de pensie de întreținere pentru copii nu poate fi modificată dacă nu s-a schimbat situația financiară a debitorului, creditorului sau copilului.³⁸⁰ Suspendarea restanțelor alocației pentru copii poate fi permisă sau nu de legea aplicabilă în statul solicitat. Multe state nu permit suspendarea restanțelor pensiei de întreținere pentru copii decât în situații excepționale și nu recunosc sau execută o hotărâre care modifică restanțele.³⁸¹

I se poate cere solicitantului să se înfățișeze personal în statul solicitat pentru depunerea cererii de modificare?

795.Nici art. 29 din Convenție, nici art. 41 din Regulament nu prevăd dacă poate fi necesară prezența fizică a solicitantului la depunerea unei cereri de modificare. Autoritățile centrale ale ambelor state, solicitat și solicitant, trebuie să coopereze pentru a asigura punerea la dispoziție a dovezilor solicitantului la depunerea cererii și pentru a asista solicitantul la depunerea oricăror cereri sau la prezentarea de dovezi folosind mijloace alternative cum ar fi videoconferința sau prin telefon, dacă sunt disponibile.

V. Solicitări directe pentru modificarea hotărârilor

796.Solicitățile directe adresate unei autorități competente din România, în calitate de membru al Uniunii Europene care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, pentru modificarea unei hotărâri ce intră sub incidența Convenției sau Regulamentului vor fi guvernate de dispozițiile Regulamentului cu privire la competență (vezi Capitolul 4 din prezentul Manual), de legea aplicabilă (vezi Capitolul 5 din prezentul Manual), discutate anterior, și de legislația internă.

797. Trebuie remarcat că dispozițiile Convenției discutate în Capitolul 7 privind solicitările directe pentru recunoaștere și încuviințare a executării (exequator) nu se aplică solicitărilor directe de stabilire sau modificare. În mod garantat asta înseamnă că procedurile, formularele și asistența disponibile creditorilor sau debitorilor care fac aceste solicitări directe în temeiul Convenției vor fi cele din legislația internă română. Important este că, deși hotărârea în materie de întreținere poate intra sub incidența Convenției sau Regulamentului (de exemplu, dacă hotărârea privește modificarea întreținerii între soți), cele mai favorabile dispoziții privind asistența juridică nu se aplică acestor solicitări directe. În unele cazuri, creditorului sau debitorului i se poate cere să angajeze un avocat pe cheltuiala lui în statul solicitat, *de exemplu*, România, pentru depunerea solicitării directe (A se vedea Capitolul 2, Partea a-II-a, Secțiunea a VII-a pentru informații privind accesul la justiție și asistența gratuită în cele două instrumente.). În România, pentru cereri directe de modificare a cuantumului obligației de întreținere, reclamantul din străinătate se poate adresa și direct, personal sau prin mandatar avocat, instanței judecătorești competente de la domiciliul pârâtului. Lista avocaților din România este publicată pe site-ul Uniunii Naționale a Barourilor din România, la <http://www.unbr.ro>.

³⁸⁰ A se vedea paragraful nr. 770.

³⁸¹ Idem, supra nota nr. 361.

798. Reclamantul poate solicita acordarea ajutorului public judiciar direct sau prin intermediul Ministerului Justiției (în baza Directivei 2008/8/CE, transpusă prin O.U.G. nr. 51/2008, în baza Convenției de la Haga din 1980 privind accesul internațional la justiție etc.). Numai creditorii obligației de întreținere copii sau adulții vulnerabili pot beneficia – pentru cererile de întreținere – de ajutor public judiciar, din oficiu, fără verificarea veniturilor (art. 8 indice 1 din O.U.G. 51/2008). Celelalte categorii de solicitanți pot beneficia de ajutorul public judiciar numai după verificarea veniturilor. În România, pot beneficia de ajutor public judiciar total dacă venitul lunar este – pentru fiecare membru din familie – de 300 lei lunar (aprox. 70 Euro). Cererea de întreținere este scutită de plata taxei judiciare de timbru.

799. Lista modelelor de acțiuni de modificare a cuantumului obligației de întreținere este prezentată la finalul acestor comentarii.

800. Conform art. 375 alin. 2 *Condiții* din Codul Civil, divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor. În acest caz, onorariul notarial pentru divorțul cu copii la notar este de aprox. 900 lei (aprox. 200 Euro), iar convenția care reglementează separat și aspecte legate de obligația de întreținere este de aprox. 70 lei (aprox. 15 Euro). Notarul poate, ulterior, prin convenție modifica cuantumul obligației de întreținere.

801. Toate cererile neevaluabile în bani, cu excepția celor scutite, se taxează cu 20 lei.

MODELE ORIENTATIVE DE CERERI DE CHEMARE IN JUDECATA**Majorarea pensiei de întreținere**

Domnule Președinte,

Subsemnatul, domiciliat în, în numele și ca reprezentant legal al minorului, chem în judecată și personal la interogatoriu pe pârâtul, domiciliat în, pentru ca, pe baza hotărârii ce veți pronunța, să dispuneți majorarea pensiei de întreținere la care a fost obligat prin sentința civilă nr. din, pronunțată de judecătoria

De asemenea, cer obligarea sa la plata cheltuielile de judecată pe care le voi face cu acest proces.

Motivele acțiunii:

În fapt, prin hotărârea mai sus-menționată pârâtul a fost obligat să plătească lunar suma de lei pensie de întreținere pentru minorul, născut la data de, La stabilirea acestei pensii s-au avut în vedere nevoile minorului și posibilitățile materiale ale pârâtului, care se cifrau la un venit mediu net lunar de, Această situație de fapt s-a schimbat. Nevoile minorului, care acum este în vârstă de ani și este elev, au crescut și în același timp au crescut și posibilitățile materiale ale pârâtului, care realizează din salariu un venit mai mare decât cel avut în vedere la stabilirea pensiei de întreținere, a cărei majorare o solicit.

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 499 raportat la art. 516 și art. 529 C. civ. și vă rog să admiteți acțiunea și să obligați pe pârât să contribuie lunar la cheltuielile de întreținere a copilului minor.

În dovedirea acțiunii înțeleg să mă folosesc de răspunsurile pârâtului la interogatoriu, de relațiile pe care vă rog să le cereți de la unitatea unde pârâtul este salariat, în legătură cu venitul net lunar realizat în ultimele 8 luni.

Depun acțiunea în dublu exemplar, precum și copia sentinței civile nr. din

Data depunerii

Semnătura

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI

Reducerea pensiei de întreținere

Domnule Președinte,

Subsemnatul, domiciliat în, în numele și ca reprezentant legal al minorului, chem în judecată și personal la interogatoriu pe pârâțul, domiciliat în, pentru ca, pe baza hotărârii ce veți pronunța, să dispuneți reducerea pensiei de întreținere la care am fost obligat prin sentința civilă nr. din, pronunțată de judecătoria

Cer, de asemenea, obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată pe care le voi face cu judecarea acestui proces.

Motivele acțiunii:

În fapt, prin hotărârea mai sus-menționată, am fost obligat să plătesc pârâtei pentru minorul mai sus-numit, pensie de întreținere în sumă de lei lunar. La stabilirea acestei pensii s-a avut în vedere că realizam un venit net lunar de lei (sau că nu aveam decât acest copil). În prezent realizez un venit mai mic (sau mai am obligația de întreținere și față de minorul, născut la data de Din actuala căsătorie sau din concubinaj), astfel că se impune re-aprecierea cuantumului pensiei de întreținere la care am fost obligat.

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 403 și 529 C.civ.

În dovedirea acțiunii înțeleg să mă servesc de răspunsurile la interogatoriul pârâtei, de adeverința nr. din eliberată de din care rezultă venitul mediu net lunar pe care l-am realizat în ultimele 6 luni, de copia certificatului de naștere al celui de-al doilea copil (sau copia sentinței civile nr. din pronunțată de judecătoria prin care s-a stabilit că sunt tatăl minorului născut la și a fost obligat să plătesc lunar suma de lei drept pensie de întreținere etc.)

Depun acțiunea în dublu exemplar, la care anexez actele enunțate mai sus cât și copia sentinței civile prin care s-a stabilit pensia de întreținere a cărei reducere o cer.

Data depunerii

Semnătura

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI

Capitolul 12 - Executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009

I. Privire de ansamblu

802. Acest capitol diferă de celelalte capitole din Manual deoarece nu se ocupă cu solicitările directe sau cu cererile depuse prin intermediul autorității centrale care ajung la autoritățile competente în temeiul Convenției sau Regulamentului. În schimb, acest Capitol cuprinde pașii făcuți în temeiul legislației interne de către statul solicitat (în acest caz, România) după ce o solicitare din alt stat – de recunoaștere a unei hotărâri existente, de modificare a hotărârii sau de luare a unei noi hotărâri – a fost primită și procesată, solicitantul cerând executarea hotărârii.

803. Autoritățile din România responsabile de executare în temeiul Convenției și Regulamentului sunt executorul judecătoresc și judecătoria în circumscripția căreia se face executarea (judecătoria de la domiciliul debitorului sau de la locul unde se află bunurile debitorului acestuia).

804. În aplicarea Regulamentului, România a transmis Comisiei Europene că, *în conformitate cu art. 71 alin. 1 lit. f) referitor la numele și coordonatele autorităților cu competențe în materie de executare în sensul art. 21 din Regulament*, autoritatea competentă în materie de executare este judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea (domiciliul sau bunurile debitorului). Facem precizarea că art. 21 din Regulament se referă la autoritatea de executare competentă care dispune cu privire la anumite incidente (de exemplu, contestația la executare, perimarea, amânarea, suspendarea sau restrângerea etc.) care pot apărea pe parcursul procedurii de executare silită. Lista denumirilor și coordonatelor judecătoriilor și competența lor teritorială (inclusiv străzile din capitala București) este deja publicată pe site-ul Atlasului judiciar european în materie civilă și poate fi consultată la Secțiunea Comunicarea actelor, Autorități de destinație sau la Secțiunea Obținerea probelor, Instanța solicitată. Anumite informații din Site-ul Atlasului judiciar european în materie civilă urmează a fi preluate și în site-ul E-Justice.

A. Introducere în executarea unei hotărâri în temeiul Convenției sau Regulamentului

805. Executarea unei hotărâri în materie de întreținere va avea loc dacă există o hotărâre executorie valabilă. Hotărârea trebuie să fi fost pronunțată, recunoscută sau executarea acesteia încuviințată (exequator) în statul solicitat. Executarea se va face în general în statul în care debitorul își are reședința sau în statul în care sunt bunurile sau veniturile debitorului. Uneori executarea poate fi începută în mai multe state, în funcție de locația bunurilor, veniturilor și reședinței debitorului.

806. Nu toate statele vor folosi aceleași măsuri de executare a unei **hotărâri în materie de întreținere**, iar pașii necesari în fiecare caz va depinde de

bunăvoința și posibilitatea debitorului de a efectua plățile. În unele state, întotdeauna va exista tendința de încurajare a plății voluntare conform hotărârii în materie de întreținere, fie înainte de executare, fie ca parte din procesul de executare.³⁸² Scopul tuturor măsurilor luate în statul solicitat trebuie să fie întodeanua stabilirea imediată și eficientă a plăților regulate a pensiei de întreținere și respectarea hotărârii.

O **hotărâre în materie de întreținere** stabilește obligația debitorului de a plăti pensia de întreținere și poate include, de asemenea, ajustarea automată prin indexare și obligația de plată a restanțelor pensiei de întreținere, a pensiei retroactive sau a dobânzii și stabilirea cheltuielilor.

807. Având în vedere că un caz poate rămâne mulți ani la agenția de executare pentru recuperarea sumelor, va fi supus mai multor posibilități de atac în timp, putând apărea diverse probleme în cursul executării.

808. Atât în temeiul Convenției, cât și al Regulamentului executarea hotărârilor în materie de întreținere este aproape în întregime o chestiune ce ține de dreptul intern al statului în care va avea loc executarea, indiferent de anumite dispoziții generale privind executarea din ambele instrumente (totuși, vezi și Capitolul 8 din acest Manual pentru informații despre dispozițiile mai specifice privind executarea hotărârilor conform procedurilor din Regulament).

809. Autoritățile competente responsabile de executarea hotărârilor în temeiul Convenției sau Regulamentului mai întâi vor stabili sub incidența cărui instrument intră hotărârea pentru executarea adecvată în temeiul

³⁸² În România, **în general**, debitorul ar avea dreptul de a-și plăti obligația **pe toată durata procedurii de executare silită** de la momentul când debitorului i-a fost comunicată somația și a expirat termenul menționat în aceasta și până la momentul adjudecării bunului imobil. De asemenea, debitorul poate conveni ca urmărirea silită să fie făcută numai cu privire la un bun. **În art. 7 lit. d) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești**, executorul judecătoresc are ca atribuție recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe. **În Codul de procedură civilă, rolul activ al executorului judecătoresc este menționat la art. 627.** Totodată, în Codul de procedură civilă român se precizează că executorul judecătoresc are posibilitatea să ia act de înțelegerea părților în anumite situații. De exemplu, în procedura de urmărire a bunurilor mobile **în cursul sechestrului**, terțul deținător poate fi eliberat de bunurile debitorului urmărit, dacă obligația lui de restituire este ajunsă la scadență. Creditorul urmărit și debitorul vor putea conveni ca aceste bunuri să fie încredințate chiar debitorului. **În ceea ce privește vânzarea amiabilă a bunurilor**, executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate să îi încuviințeze debitorului să procedeze el însuși la valorificarea bunurilor sechestrate. **În ceea ce privește vânzarea directă a bunurilor**, executorul judecătoresc poate, de asemenea, proceda, cu acordul ambelor părți, la valorificarea bunurilor urmărite prin vânzare directă cumpărătorului. **În ceea ce privește eliberare și distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită**, executorul poate fixa un termen pentru conciliere. Executorul va lua act de acordul realizat și va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei înțelegeri, care va fi consemnată într-un proces-verbal. În cazul în care unul dintre titlurile depuse de creditori conține obligația debitorului de a plăti o sumă de bani în mod periodic, iar bunurile/veniturile rămase în patrimoniul debitorului nu asigură plata ratelor, suma alocată creditorului se va stabili prin acordul părților, iar în lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal. În acest din urmă caz, partea interesată va putea sesiza instanța de executare în circumscripția căreia se face executarea pentru a stabili suma alocată creditorului.

oricărui instrument (vezi Capitolul 3, Partea I pentru o discuție privind domeniul de aplicare și probleme de implementare atât a Convenției cât și a Regulamentului).

810. Convenția conține anumite dispoziții cheie generale cu privire la executare. Executarea trebuie să fie „imediată” (art. 32(2)) și să aibă loc fără o solicitare suplimentară din partea solicitantului (art. 32(3)). Convenția prevede, de asemenea, că un stat contractant trebuie să ia „măsuri eficiente” pentru executarea hotărârilor. Găsiți la art. 34 o listă de măsuri de executare sugerate, dar fiecare stat de executare în parte hotărăște dacă implementează în dreptul intern sau folosește vreuna sau toate aceste mecanisme de executare enumerate.³⁸³ Nu toate măsurile enumerate vor fi disponibile în dreptul intern al unui stat contractant.³⁸⁴

811. Regulamentul nu conține dispoziții generale cu privire la executare paralele cu dispozițiile Convenției descrise de alineatul precedent, ci numai precizează că executarea trebuie guvernată de legea statului membru de executare și că executarea hotărârilor în temeiul Regulamentului trebuie făcută în aceleași condiții ca și hotărârile interne (art. 41(1)). Capitolul IV din Regulament conține anumite proceduri, termene și cerințe de documente necesare executării hotărârilor în temeiul Regulamentului (descrise în Capitolul 8). Art. 20 din Secțiunea 1 și art. 28 din Secțiunea 2 prevăd în special documentele necesare executării hotărârilor în temeiul Capitolului IV. Trebuie remarcat că, în temeiul Secțiunii 1 din Capitolul IV din Regulament, nicio procedură de executare nu se impune, iar reclamantul nu trebuie să furnizeze decât documentele prevăzute de art. 20 autorității de executare competentă din statul solicitat pentru executarea directă a hotărârii.

812. Atât art. 6(2) f) din Convenție, cât și art. 51(2) f) din Regulament impun statelor să faciliteze transmiterea rapidă a plăților către creditori. În temeiul art. 35 din Convenție, statele contractante trebuie să promoveze metodele rentabile și eficiente de transfer de fonduri și să reducă barierele din calea transferului transfrontalier de fonduri de întreținere.³⁸⁵

II. Executarea în temeiul Convenției din 2007

A. Procedurile generale de executare

813. Convenția conține numai dispoziții generale privind executarea hotărârilor. Și aceasta pentru că procesele actuale de executare și mijloacele de executare sunt prevăzute de legislația internă a statului responsabil de

³⁸³ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, al. 582.

³⁸⁴ În temeiul dreptului intern român, în materia recuperării creanțelor civile reprezentând obligațiile de întreținere, modalitatea de executare în dreptul român este executarea silită indirectă care, la rândul său, poate lua forma popririi sumelor de bani sau urmăririi (urmate de vânzarea) bunurilor imobile sau mobile, cu aplicarea sechestrului. Chiar dacă nu există o anumită ordine în care aceste măsuri ar putea fi dispuse (acestea având obiecte diferite, precum sume de bani, bunuri mobile sau bunuri imobile), în practică, în ceea ce privește recuperarea creanțelor civile de întreținere se întâlnește cel mai frecvent executarea silită indirectă sub forma popririi sumelor de bani. Aceasta poate fi urmată, în cazul lipsei sumelor, de urmărirea bunurilor mobile, respectiv imobile.

³⁸⁵ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, al. 585.

executare. Dispozițiile Convenției sunt în general aceleași pentru cererile de executare primite prin intermediul unei autorități centrale sau pentru solicitările directe adresate unei autorități competente.



Figure 13: Privire de ansamblu asupra dispozițiilor Convenției cu privire la executare

B. Executarea imediată

814.Executarea cu succes a hotărârii în materie de întreținere fiind scopul multor cereri depuse în temeiul Convenției, art. 32(2) prevede ca executarea să fie „imediată”. Ce înseamnă imediat în orice fel de situație nu este definit, totuși există o așteptare clară că pașii executării vor fi făcuți cu promptitudinea permisă de legea și normele statului în care are loc executarea.³⁸⁶

815.Cerința executării imediate trebuie luată în considerare și împreună cu sarciniile autorităților centrale în temeiul art. 12 pentru a se informa reciproc cu privire la persoana (persoanele) sau unitatea (unitățile) responsabilă (responsabile) de caz, de progresul realizat și pentru a răspunde solicitărilor. Autoritățile de executare competente vor colabora probabil cu autoritatea lor centrală pentru a putea îndeplini obligațiile de raportare în temeiul Convenției în ceea ce privește progresul realizat de un anumit caz.

C. Măsuri de executare

816.Toate statele contractante trebuie să ia măsuri eficiente³⁸⁷ pentru executarea hotărârilor în materie de întreținere în temeiul Convenției și trebuie, cel puțin, să asigure aceeași gamă de măsuri de executare disponibile pentru cazurile interne. Totuși, măsurile disponibile vor diferi de la un stat la altul, deoarece executarea este guvernată de legislația statului în care este făcută executarea.³⁸⁸

³⁸⁶ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, al. 572.

³⁸⁷ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, aliniatul 582 pentru o discuție pe această temă.

³⁸⁸ Profilul de țară a fiecărui stat contractant va indica măsurile de executare disponibile în statul respectiv.

817. Această Secțiune detaliază gama posibilelor măsuri de executare descrise de Convenție, indicând unde aceste măsuri de executare sunt disponibile în România. Vezi Secțiunea IV de mai jos pentru mai multe informații cu privire la executarea în România.

818. În unele state, autoritatea de executare va încerca mai întâi să coopereze cu debitorul pentru a-l face să respecte de bunăvoie hotărârea, fie prin efectuarea de plăți regulate fie prin deduceri automate salariale.³⁸⁹ Asta se va face înainte de începerea oricărei acțiuni de executare. În unele state, un debitor poate avea dreptul de a fi înștiințat cu privire la executare și unele drepturi de a plăti voluntar înainte de luarea măsurilor de executare.³⁹⁰

819. Dacă plățile nu sunt efectuate, alegerea procedurii va fi stabilită de politica autorității de executare și puterile disponibile. În unele state, executarea este aproape în întregime administrativă, procesele în instanță având în loc numai în cazuri rare din cauza nerespectării intenționate. În alte state, aproape toate măsurile de executare, inclusiv oprirea, trebuie luate de instanță.³⁹¹

³⁸⁹ Idem, supra nota nr. 382.

³⁹⁰ Ibidem.

³⁹¹ În temeiul dreptului intern român, **începerea executării silite este supusă controlului judecătoresc, și anume instanței de executare (judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea)**. Numai instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, judecă contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite (perimarea executării silite; amânarea, suspendarea sau restrângerea executării; repunerea în termenul de prescripție; restabilirea situației anterioare, urmare întoarcerii executării etc.). **Astfel, în continuare, prezentăm, în rezumat, procedura de sesizare a executorului judecătoresc de către creditor (cererea de executare silită) și procedura de sesizare a instanței de executare de către executorul judecătoresc (cererea de investire cu formulă executorie și cererea de încuviințare a executării).**

În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, care începe odată cu sesizarea organului de executare (executorul judecătoresc).

Executarea silită nu se poate face decât dacă creanța este certă, lichidă și exigibilă. Hotărârile judecătorești se execută de către executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel, unde se află imobilul sau domiciliul/sediul debitorului. Executarea silită se poate efectua numai în temeiul unei hotărâri judecătorești ori al unui alt înscris care constituie titlu executoriu (hotărâri definitive).

Executarea silită poate porni numai la cererea creditorului. Cererea de executare silită se depune la biroul executorului judecătoresc competent. La cerere se vor atașa titlul executoriu în original și dovada achitării taxelor de timbru, precum și, dacă este cazul, înscrisurile anume prevăzute de lege.

De îndată ce primește cererea de executare, executorul judecătoresc, prin încheiere, va dispune înregistrarea acesteia și deschiderea dosarului de executare sau, după caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare.

Cererea creditorului de investire cu formulă executorie se soluționează de către instanța competentă, în camera de consiliu, printr-o încheiere dată fără citarea părților. Prin cererea de investire cu formulă executorie se va putea solicita și încuviințarea executării silite, dacă ambele cereri sunt de competența aceleiași instanțe. Sunt supuse investirii cu formulă executorie hotărârile executorii ale instanțelor judecătorești, înscrisurile autentice, dar nu și hotărârile judecătorești date în primă instanță cu executare provizorie. Sunt competente a investi cu formulă executorie, pentru hotărârile judecătorești executorii, prima instanță; pentru înscrisurile autentificate de un notar public, este competentă a investi cu formulă executorie judecătoria în a cărei circumscripție funcționează notarul public.

Executorul judecătoresc va solicita să se dispună încuviințarea executării de către instanța de executare, căreia îi va înainta, cererea creditorului, titlul executoriu, încheierea

820.Un număr de măsuri sugerate sunt enumerate în Convenție. Unele țări au mecanisme și proceduri suplimentare. Aceste mecanisme disponibile de executare pot include:

a) Reținerea salarială

821.Aceasta este o măsură de executare care impune reținerea de către angajator a unei părți din salariul debitorului și transferul acelor fonduri la autoritatea de executare. Mai poate fi numită și poprire sau sechestrul pe salarii. Reținerea poate fi inițiată de bună voie la cererea debitorului sau poate fi rezultatul unei acțiuni a autorității de executare.³⁹²

și dovada taxei de timbru. Cererea de încuviințare a executării silit se soluționează prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților.

Dacă cererea de executare a fost încuviințată, executorul judecătoresc va comunica debitorului o copie de pe încheiere, împreună cu o copie a titlului executoriu și o somație. Debitorul va fi somat să își îndeplinească obligația, de îndată sau în termenul acordat de lege, cu arătarea că, în caz contrar, se va proceda la continuarea executării silit. Nu este necesară comunicarea titlului executoriu și a somației dacă debitorul este decăzut din beneficiul termenului de plată sau dacă executarea se face în temeiul ordonanțelor și încheierile pronunțate de instanță și declarate de lege executorii. Comunicarea actelor de procedură în cadrul executării silit se poate face de către executorul judecătoresc fie personal, fie prin intermediul agentului său procedural. Dovada comunicării prin agent procedural are aceeași forță probantă cu dovada comunicării efectuate de către executor însuși.

Executarea silită efectivă nu poate avea loc decât după expirarea termenului arătat în somație sau în cel prevăzut în încheierea prin care s-a încuviințat executarea. Pentru toate actele efectuate în cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să încheie procese-verbale. Executarea silită se efectuează, după caz, la locul unde debitorul realizează venituri sau la locul unde se găsesc alte venituri ori bunuri ale sale supuse urmăririi. În cazul în care creditorul, din culpa sa, a lăsat să treacă 6 luni fără să îndeplinească un act necesar executării silit, cerut, în scris, de executorul judecătoresc, orice executare **se perimă** de drept, indiferent de obiectul ei.

³⁹² În temeiul dreptului intern român, formele de executare silită indirectă sunt poprirea sumelor de bani sau urmărirea (urmată de vânzarea) bunurilor imobile sau mobile.

POPRIREA

Sunt supuse urmăririi silit prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile corporale, sumele de bani din conturile bancare (soldul și încasările viitoare). Poprirea se înființează la cererea creditorului de către un executor judecătoresc. **Poprirea se înființează fără somație, în baza încheierii de încuviințare a executării, prin adresă în care se va preciza titlul executoriu,** ce va fi comunicată terțului poprit, împreună cu o copie certificată de pe încheierea de încuviințare a executării. Debitorul va fi înștiințat și i se va comunica, în copie, adresa de înființare a popririi, la care se vor atașa și copii certificate de pe încheierea de încuviințare a executării, și titlul executoriu, în cazul în care acestea din urmă nu i-au fost anterior comunicate. În adresa de înființare a popririi i se va pune în vedere terțului poprit interdicția de a plăti debitorului sumele de bani.

La data comunicării adresei de înființare a popririi către terțul poprit sunt indisponibilizate toate sumele și bunurile poprite.

În cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, instituțiile de credit sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă.

Poprirea rămâne în ființă și atunci când debitorul își schimbă locul de muncă sau este pensionat. În aceste cazuri, terțul poprit va trimite actele prin care s-a înființat poprirea unității la care se află noul loc de muncă al debitorului sau organului de asigurări sociale competent, care, de la data primirii acestor acte, devine terț poprit.

Terțul poprit este obligat să consemneze suma de bani și să plătească direct creditorului suma reținută și cuvenită acestuia, în cazul sumelor datorate cu titlu de obligație de întreținere. La cererea creditorului, suma îi va fi trimisă la domiciliul indicat, cheltuielile de trimitere fiind în sarcina debitorului.

Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, creditorul

b) Poprirea

822. **Poprirea** este indisponibilizarea de către autoritatea de executare a fondurilor care ar trebui altfel plătite unui debitor. O somație sau o ordonanță de poprire impune persoanei sau organizației care ar fi plătit acele fonduri debitorului să le plătească în schimb autorității de executare în favoarea creditorului pensiei de întreținere. În funcție de legile de executare din statul responsabil de executare, următoarele tipuri de fonduri pot fi supuse popririi:

- rambursări de impozite
- plăți forfetare
- plăți de chirii sau servicii
- conturi bancare
- comisioane.³⁹³

Proprirea, sechestrul și reținerea sunt toate termeni folosiți în Convenție pentru a descrie procesul de indisponibilizare a fondurilor care ar trebui altfel plătite unui debitor înainte de a fi plătite și pentru a cere transferul acelor fonduri fie autorității competente, fie unei instanțe ori unei autorități administrative. Fondurile pot fi apoi disponibile pentru plata pensiei de întreținere.

c) Deducerea din ajutoarele sociale

823. În unele state, autoritatea competentă va putea executa hotărârea în materie de întreținere prin deducerea întreținerii din orice ajutor social sau indemnizații de la guvern la care are dreptul debitorul.³⁹⁴

d) Sechestrul sau vânzarea de bunuri

824. Sechestrul este indisponibilizarea bunurilor deținute de debitor. Dacă bunul este vândut ulterior, orice restanțe din pensia de întreținere vor fi plătite din veniturile obținute din vânzare. Înstrăinarea poate acorda autorității de executare dreptul de a vinde proprietatea (numită vânzare forțată) și de a recupera pensia de întreținere din veniturile obținute din vânzare.

825. Înstrăinarea se poate face asupra proprietății imobiliare (de exemplu, teren, casă sau clădire) sau a proprietății personale (de exemplu, mașini, bărci, rulote și alte bunuri similare).³⁹⁵

urmăritor sau executorul judecătoresc poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi.

³⁹³ Ibidem.

³⁹⁴ Ibidem.

³⁹⁵ În temeiul dreptului intern român, **URMĂRIREA BUNURILOR MOBILE este următoarea.**

Bunurile mobile ale debitorului care nu se pot urmări sunt cele de uz personal, obiectele indispensabile persoanelor în nevoie; alimentele și combustibilul necesar debitorului și familiei sale pe timp de 3 luni; bunurile care servesc la exercitarea ocupației sau profesiei

e) Reținerea rambursării impozitului

826.În unele state are loc un proces prin care guvernul restituie contribuabililor orice impozit reținut în plus. Criteriile de restituire vor varia de la stat la stat. Multe state permit autorităților de executare a hotărârilor

debitorului etc.

Salariile și pensiile acordate debitorului pot fi urmărite: a) până la jumătate din venitul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere; b) până la o treime din venitul lunar net, pentru orice alte datorii. Dacă sunt mai multe urmăriți asupra aceleiași sume, urmărirea nu poate depăși jumătate din venitul lunar net al debitorului, indiferent de natura creanțelor. Veniturile periodice din muncă mai mici decât cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmărite numai asupra părții ce depășește jumătate din acest cuantum. Ajutoarele pentru incapacitate de muncă, compensația pentru desfacere a contractului de muncă, sumele cuvenite șomerilor, nu pot fi urmărite decât pentru sume datorate cu titlu de obligație de întreținere. Urmărirea se va putea face în limita a jumătate din cuantumul acestora.

Procedura urmăririi mobiliare cuprinde 2 etape, și anume sechestrarea bunurilor mobile și valorificarea bunurilor sechestrate

I. Dacă debitorul nu plătește suma datorată, executorul judecătoresc va proceda la sechestrarea bunurilor mobile ale debitorului, în vederea valorificării lor, chiar dacă acestea sunt deținute de un terț. În cadrul procedurii de urmărire a unui autovehicul, proprietatea debitorului, executorul judecătoresc poate dispune sechestrarea acelui bun. Din momentul sechestrării bunurilor, debitorul nu mai poate dispune de ele pe timpul cât durează executarea. Terțul deținător se va putea libera, în cursul sechestrului, de bunurile debitorului urmărit, dacă obligația lui de restituire este ajunsă la scadență. Debitorul va putea împiedica aplicarea sechestrului sau, după caz, va putea obține ridicarea lui numai dacă plătește creanța, inclusiv accesoriile și cheltuielile de executare sau face depunerea cu afectatiunea specială.

II. Dacă de la aplicarea sechestrului nu au fost plătite suma datorată, toate accesoriile și cheltuielile de executare, executorul judecătoresc va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin vânzare la licitație publică, vânzare directă sau prin alte modalități admise de lege.

Executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate să îi încuviințeze debitorului să procedeze el însuși la valorificarea bunurilor sechestrate. Executorul judecătoresc poate, de asemenea, proceda, cu acordul ambelor părți, la valorificarea bunurilor urmărite prin vânzare directă cumpărătorului.

În lipsa acordului părților sau dacă vânzarea directă ori amiabilă nu se realizează, executorul judecătoresc va proceda la vânzarea prin licitație publică a bunurilor sechestrate. Vânzarea la licitație se va face la locul unde se află bunurile sechestrate sau în alt loc. După adjudecarea bunului, adjudecatarul este obligat să depună de îndată întregul preț. Licitația se va închide de îndată ce din sumele obținute se pot acoperi toate creanțele ce se urmăresc, precum și toate cheltuielile de executare.

În temeiul dreptului intern român, **URMĂRIREA BUNURILOR IMOBILE este următoarea.**

În cazul titlurilor executorii privitoare la creanțe a căror valoare nu depășește 5.000 lei inclusiv, urmărirea bunurilor imobile ale debitorului poate fi făcută numai dacă acesta nu are alte bunuri urmăribile sau dacă are bunuri urmăribile, dar nu pot fi valorificate.

Cererea de urmărire, însoțită de titlul executoriu, de extrasul de carte funciară a imobilelor urmărite și de dovada achitării taxelor de timbru, se va îndrepta la executorul judecătoresc în a cărui rază teritorială se află imobilul. După înregistrarea cererii, executorul judecătoresc va solicita de îndată instanței de executare în circumscripția căreia se află imobilul încuviințarea urmăririi lui silite. Instanța va încuviința cererea de urmărire imobiliară, prin încheiere. Încheierea de încuviințare a executării se va comunica, în copie certificată de către executorul judecătoresc, debitorului și terțului dobânditor, însoțită de titlul executoriu și de somație.

Coproprietarii imobilului urmărit pentru o parte indiviză vor putea exercita dreptul de a cere scoaterea la vânzare a întregului imobil aflat în indiviziune.

După primirea încheierii de încuviințare a urmăririi, debitorul poate cere instanței de executare, să-i încuviințeze ca plata integrală a datoriei, să se facă din veniturile nete ale imobilelor sale, chiar neurmărite, sau din alte venituri ale sale, pe timp de 6 luni. **În caz de admitere a cererii debitorului, instanța va dispune suspendarea urmăririi silite imobiliare.**

în materie de întreținere să indisponibilizeze orice restituri plătite unui debitor.³⁹⁶

f) Reținerea sau poprirea drepturilor de pensie

827. În unele state drepturile de pensie la care un debitor are dreptul pot fi supuse popririi și folosite la plata pensiei de întreținere restantă.³⁹⁷

Imobilele urmărite silit se valorifică prin modalitățile de vânzare amiabilă, directă sau silită.

Formalitățile premergătoare vânzării la licitație încep după comunicarea încheierii de încuviințare a executării, în vederea identificării imobilului urmărit și a prețurii lui, când executorul judecătoresc se va deplasa de îndată la locul unde este situat acesta și va încheia un proces-verbal de situație. Executorul judecătoresc va numi un administrator-sechestrar care să asigure administrarea imobilului.

Dacă debitorul nu plătește datoria, executorul judecătoresc va începe procedura de vânzare. După plata prețului, pe baza procesului-verbal de licitație, executorul judecătoresc va întocmi actul de adjudecare. Prin adjudecarea imobilului adjudecatarul devine proprietar.

Dacă există un singur creditor urmăritor, suma de bani realizată prin urmărirea silită se eliberează acestuia până la acoperirea integrală a drepturilor sale, iar suma rămasă disponibilă se predă debitorului. **În cazul în care urmărirea silită a fost pornită de mai mulți creditori executorul judecătoresc procedează la distribuirea sumei potrivit următoarei ordini de preferință:**

a) cheltuieli de judecată; b) cheltuielile de înmormântare; c) salarii, pensii, sumele convenite șomerilor, ajutoare pentru întreținerea și îngrijirea persoanelor în nevoie etc.; **d) obligația legală de întreținere, alocații etc.;** e) impozite, taxe, contribuții și sume, datorate bugetului de stat; f) împrumuturi acordate de stat; g) despăgubiri; h) împrumuturi bancare; i) amenzi convenite bugetului de stat, etc. **În cazul creanțelor care au aceeași ordine de preferință, suma realizată se repartizează între creditori proporțional cu creanța fiecăruia.**

Dacă există mai mulți creditori suma rezultată din vânzare se distribuie acestora potrivit ordinii de preferință menționate mai sus.

În cazul în care unul dintre titlurile depuse de creditorii urmăritori conține obligația debitorului de a plăti o sumă de bani în mod periodic, iar bunurile/veniturile rămase în patrimoniul debitorului după executare nu asigură plata ratelor datorate, suma alocată creditorului se va stabili prin acordul părților, iar în lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal. În acest din urmă caz, partea interesată va putea sesiza instanța de executare în circumscripția căreia se face executarea pentru a stabili suma alocată creditorului. Dacă părțile nu se înțeleg, instanța de executare va stabili suma cu care creditorul va participa la distribuirea sumelor realizate prin urmărire. După depunerea titlurilor de creanță, executorul va întocmi proiectul de distribuire a sumelor, potrivit ordinii de preferință menționate mai sus. Proiectul de distribuire va fi comunicat debitorului și creditorilor. Dacă la termenul fixat în vederea concilierii, debitorul sau creditorii care au formulat obiecțiuni nu mai stăruie sau se ajunge la un acord privind modul de distribuire, executorul va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei înțelegeri, care va fi consemnată într-un proces-verbal. Dacă nu se ajunge la un acord, iar cei care au formulat obiecțiuni stăruie în menținerea lor, executorul va încheia un proces-verbal în care va consemna obiecțiile celor prezenți. Toate contestațiile formulate împotriva proiectului de distribuire se judecă de instanța de executare.

Plata sumei rezultate din urmărirea silită

Suma alocată creditorului unei creanțe periodice va fi întrebuințată în vederea fructificării ei, pentru asigurarea plății ratelor, în modul convenit de părțile interesate, iar în lipsa unui acord, în modul în care se va hotărî de instanța de executare. Titlurile creanțelor plătite integral vor fi eliberate creditorilor, cu mențiunea stingerii totale a datoriei, iar debitorului i se va remite un certificat constatator al stingerii integrale a acelor creanțe. După predarea titlurilor, executorul, prin încheiere constată încetarea urmăririi silite și dispune închiderea dosarului.

³⁹⁶ Idem, supra nota nr. 392.

³⁹⁷ Ibidem.

g) Raportarea către biroul de credit

828. Raportarea obligațiilor de întreținere neplătite la o agenție de raportare a creditului este un mecanism folosit de autoritățile de executare în unele state pentru a asigura că orice autoritate care acordă credit, cum ar fi o instituție financiară, cunoaște obligația debitorului de a plăti pensie de întreținere și dacă are restanțe. Asta ar putea influența posibilitatea debitorului de a obține alte credite sau finanțări.³⁹⁸

h) Respingerea, suspendarea sau revocarea autorizației

829. În unele state în care un debitor are restanțe de plată din pensia de întreținere, autoritatea de executare poate face o cerere pentru restricționarea sau respingerea privilegiilor unei autorizații pe care la are un debitor. Autorizația poate fi permisul de conducere, autorizația auto sau orice alt permis sau autorizație specială, cum ar fi o licență profesională, care a fost identificată în temeiul legislației interne. În unele state se numește și retragere a autorizației.³⁹⁹

i) Medierea, concilierea sau procesele de încurajare a conformării voluntare

830. Multe programe de executare a hotărârilor în materie de întreținere au constatat că eforturile de a căuta conformarea voluntară de către debitor sunt extrem de eficiente în plata restanțelor și reducerea posibilității unei viitoare neplăți. Asistenții sociali din aceste state cooperează cu debitorul pentru a crea un plan de plată care să asigure că orice restanțe din pensiile de întreținere sunt plătite, pe lângă plățile pensiilor de întreținere în curs.⁴⁰⁰

j) Alte măsuri disponibile în temeiul legislației interne

831. Alte măsuri ce pot fi disponibile în temeiul legislației interne ale statului care execută hotărârea pot include:

³⁹⁸ În România, la Biroul de credite nu se raportează restanțele la obligația de întreținere, ci numai restanțele la plata împrumuturilor (creditelor) acordate de bănci, societăți de leasing sau asigurări.

³⁹⁹ În temeiul dreptului intern român, nu se poate dispune, pentru neexecutarea obligației de întreținere, suspendarea, retragerea sau revocarea unui permis (auto, de vânătoare etc.) sau unei licențe de exercitare a unei profesii (medic, avocat, contabil etc.)

Cu privire la urmărirea unui autovehicul, proprietatea debitorului, executorul judecătoresc poate dispune numai sechestrarea aceluși bun, făcând mențiunea acestei măsuri și pe certificatul de înmatriculare, precum și pe cartea de identitate a autovehiculului respectiv.

Dacă indisponibilizarea autovehiculului și a documentelor nu poate fi realizată, procesul-verbal va fi comunicat serviciului de poliție rutieră, care va putea opri în trafic autovehiculul urmărit, indiferent de locul în care acesta se află. Organul de poliție rutieră va putea opri în trafic autovehiculul sechestrat și va proceda la ridicarea certificatului de înmatriculare, a cărții de identitate, punând în vedere conducătorului autovehiculului că bunul este sechestrat și să se prezinte într-un termen rezonabil la executorul judecătoresc. Totodată va anunța, de îndată, executorul judecătoresc. Această operațiune va fi consemnată de către organul de poliție într-un proces-verbal.

Executorul judecătoresc poate aplica, de asemenea, măsura sechestrului asupra unui autovehicul în baza datelor obținute de la serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor, dacă debitorul în cauză este proprietarul înregistrat al aceluși bun.

⁴⁰⁰ A se vedea supra nota nr. 382.

- Respingerea sau suspendarea privilegiilor pașaportului sau restricția dreptului unui debitor de a părăsi teritoriul
- Raportarea restanțelor debitorilor la agențiile de supraveghere profesionale cum ar fi asociațiile medicale sau juridice
- Încarcerarea debitorilor care au fost găsiți că sunt capabili să plătească, dar nu o fac intenționat sau prin nerespectarea hotărârilor judecătorești
- Indisponibilizarea de fonduri din câștigurile obținute la loterie, asigurări și procese în instanță
- Cerințe structurate de căutare a unui loc de muncă care îi impun debitorului să se angajeze⁴⁰¹

⁴⁰¹ În temeiul dreptului intern român, o **altă măsură prevăzută în Codul de procedură civilă este URMĂRIREA VENITURILOR GENERALE ALE IMOBILELOR**. Astfel, se pot urmări veniturile prezente și viitoare ale imobilelor ce sunt proprietatea debitorului sau asupra cărora el are un drept de uzufruct, precum și veniturile debitorului arendaș sau chiriaș provenite din exploatarea imobilelor arendate sau închiriate. Cererea de urmărire este de competența instanței de executare în circumscripția căreia se află imobilul ale cărui venituri se urmăresc. După înregistrarea cererii executorul judecătoresc va solicita de îndată instanței încuviințarea urmăririi. După încuviințarea urmăririi veniturilor generale ale imobilului, executorul judecătoresc va numi un administrator-sechestru, pentru administrarea veniturilor imobilului.

Pentru câștigurile la Loterie, plățile făcute de societățile de asigurare sau plățile primite în urma unor procese a se vedea Nota de subsol nr. 392.

Codul penal (adoptat prin Legea nr. 286/2009 care intră în vigoare la data care va fi stabilită în legea pentru punerea în aplicare) prevede în Partea specială, la Titlul VIII Infrațiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială, Capitolul II Infrațiuni contra familiei, la art. 378 Infrațiunea de abandon de familie. Astfel, reprezintă infrațiunea de abandon de familie (care se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă), dacă persoana, care are obligația legală de întreținere, nu își îndeplinește, cu rea-credință, obligația de întreținere prevăzută de lege sau nu plătește, cu rea-credință, timp de 3 luni, pensia de întreținere stabilită pe cale judecătorească. Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, dar fapta nu se mai pedepsește dacă, înainte de terminarea urmăririi penale, inculpatul își îndeplinește obligațiile. Dacă, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, inculpatul își îndeplinește obligațiile, instanța dispune, după caz, amânarea aplicării pedepsei sau suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru aceasta.

În rest, facem precizarea că, în România, nu se poate dispune, pentru neexecutarea obligației de întreținere, nicio măsură din cele referitoare la suspendarea, retragerea sau revocarea unui pașaport; interzicerea părăsirii teritoriului etc. Cu toate acestea, deși sunt întâlnite foarte rar în practică, se pot emite, în funcție de temeiul juridic, mandate europene de arestare (în baza Deciziei cadru 2002/584/JAI 13.06.2002) sau, după caz, se pot formula cereri de extrădare, pentru persoanele care se sustrag urmăririi penale, judecării și executării pedepselor în cazul săvârșirii infrațiunii de abandon de familie.

Refuzul pârâtului de a munci nu îl exonerează de obligația legală de întreținere, iar, la fixarea bazei de calcul a cuantumului obligației de întreținere, se aplică criteriul venitului minim pe economia națională.

Jurisprudența română a stabilit că, în cazul desfacerii contractului de muncă al debitorului (în deplinătatea capacității de a munci) cererea de sistare/încetare a plății pensiei, pe durata în care debitorul nu are venit a fost respinsă, deoarece acesta nu a făcut dovada că s-a adresat autorităților pentru a găsi un loc de muncă.

III. Executarea în temeiul Regulamentului din 2009 (art. 41)

832. După cum este menționat anterior, Regulamentul conține numai o dispoziție generală cu privire la executare: art. 41. Art. 41(1) prevede că procedura de executare a hotărârilor pronunțate în alt stat membru va fi guvernată de legea statului membru de executare.⁴⁰² De asemenea, prevede că nu trebuie să existe discriminare în executarea unei astfel de hotărâri, astfel încât hotărârea străină executorie „va fi executată [...] în aceleași condiții ca orice hotărâre pronunțată în acel stat membru de executare”.

833. Art. 41(2) prevede că o parte care cere executarea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru nu trebuie să aibă o adresă poștală sau un reprezentant autorizat în statul membru de executare.

834. Având în vedere că executarea în temeiul Regulamentului trebuie să aibă loc conform legii statului membru de executare, oricare din tehnicile de executare menționate mai sus, la Secțiunea II.C., cu privire la Convenție, pot fi potrivite în temeiul Regulamentului, dacă sunt disponibile în legislația internă. În statele membre ale Uniunii Europene, pot exista de asemenea un număr de instrumentele europene ce pot fi relevante pentru executarea hotărârilor în materie de întreținere.⁴⁰³

835. Pentru informații privind dispozițiile Capitolului IV din Regulament referitoare la executare hotărârilor străine care urmează a recunoscute, iar executarea acestora urmează a fi încuviințată în baza procedurilor din Regulament puteți consulta Capitolul 8.

IV. Informații suplimentare privind procedurile de executare din România

836. Pentru măsurile de executare referitoare la poprirea sumelor de bani, urmărirea și vânzarea bunurilor mobile și imobile a se vedea Notele de subsol nr. 272-273, 323, 382, 384, 392, 395 și 401.

837. Alte informații suplimentare referitoare la aspecte care țin de recuperarea creanței de întreținere sunt menționate în Codul Civil (Legea nr. 287/2009). Obligația de întreținere are un caracter divizibil, atât activ, cât și pasiv. Astfel, în art. 522 *Obligația subsidiară*, în cazul în care cel obligat în primul rând la întreținere nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui care o cere, instanța de tutelă le poate obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să

⁴⁰² Idem, supra nota nr. 262.

⁴⁰³ De exemplu, astfel cum este menționat în Capitolul 8, *Regulamentul (CE) Nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată* poate fi relevant în cazurile de întreținere din Europa. În plus, la momentul redactării acestui Manual, a existat o Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a ordonanței asigurătorii europene de indisponibilizare a conturilor bancare în materie civilă și comercială (propunerea are ca scop permiterea creditorilor să obțină indisponibilizarea conturilor bancare pe baza aceluiași condiții, indiferent de țara în care este localizată instanța competentă, precum și permiterea creditorilor să obțină informații cu privire la localizarea conturilor bancare ale debitorului).

o completeze, în ordinea stabilită la art. 519, și anume: a) soții și foștii soți își datorează întreținere înaintea celorlalți obligați; b) descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar dacă sunt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui mai îndepărtat; c) frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicilor. Conform art. 523 *Divizibilitatea întreținerii* din Codul Civil, când cel obligat nu poate presta, în același timp, întreținere tuturor celor îndreptățiți să o ceară, instanța de tutelă, ținând seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz, instanța hotărăște, totodată, modul în care se împarte întreținerea între persoanele care urmează a o primi.

838. Conform art. 530 *Modalitățile de executare* din Codul Civil, obligația de întreținere se execută în natură, prin asigurarea celor necesare traiului și, după caz, a cheltuielilor pentru educare, învățatură și pregătire profesională. Dacă obligația de întreținere nu se execută de bunăvoie, în natură, instanța de tutelă dispune executarea ei prin plata unei pensii de întreținere, stabilită în bani. Pensia de întreținere se poate stabili sub forma unei sume fixe sau într-o cotă procentuală din venitul net lunar al celui care datorează întreținere. Conform art. 533 *Plata pensiei de întreținere* din Codul Civil pensia de întreținere se plătește în rate periodice, la termenele convenite de părți sau, în lipsa acordului lor, la cele stabilite prin hotărâre judecătorească. Chiar dacă creditorul întreținerii a decedat în perioada corespunzătoare unei rate, întreținerea este datorată în întregime pentru acea perioadă.

839. De asemenea, părțile pot conveni sau, dacă sunt motive temeinice, instanța de tutelă poate hotărî ca întreținerea să se execute prin plata anticipată a unei sume globale care să acopere nevoile de întreținere ale celui îndreptățit pe o perioadă mai îndelungată sau pe întreaga perioadă în care se datorează întreținerea, în măsura în care debitorul întreținerii are mijloacele necesare acoperirii acestei obligații.

840. De la principiul divizibilității obligației de întreținere în mod pasiv, legea prevede solidaritatea în următoarele cazuri: în caz de urgență, părintele îndreptățit la întreținere poate porni acțiunea împotriva oricăruia din copiii săi, urmând ca cel care plătește să se întoarcă împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia (art. 521); moștenitorii persoanei obligate la întreținerea unui minor sau care, fără a avea obligația legală, i-a acordat întreținere sunt obligați solidar față de acel minor (art. 518).

841. Se consideră că obligația de întreținere a părinților față de copiii minori este o obligație in solidum, în sensul că respectivul copil are dreptul să ceară de la fiecare dintre părinți întreaga întreținere, urmând ca părintele obligat la întreaga întreținere să se întoarcă împotriva celui alt părinte, potrivit principiului egalității dintre mamă și tată.

842. Art. 3 și art. 123 din Legea 85/2006 privind procedura insolvenței, precizează că averea debitorului reprezintă totalitatea bunurilor și drepturilor sale patrimoniale - inclusiv cele dobândite în cursul

procedurii insolvenței -, care pot face obiectul executării silit, în condițiile reglementate de Codul de procedură civilă. Debitorul este persoana fizică sau persoana juridică de drept privat, și care este în stare de insolvență. Prin creditor îndreptățit să solicite deschiderea procedurii insolvenței se înțelege creditorul a cărui creanță împotriva patrimoniului debitorului este certă, lichidă și exigibilă de mai mult de 90 de zile.

843. Creanțele sunt plătite, în cazul falimentului, în următoarea ordine: 1) taxele, timbrele sau orice alte cheltuieli aferente procedurii; 2) creanțele izvorâte din raportul de muncă; 3) creanțele reprezentând creditele, cu dobânzile și cheltuielile aferente; 4) creanțele bugetare; **5) creanțele reprezentând sumele datorate de către debitor unor terți, în baza unor obligații de întreținere, alocații pentru minori sau de plată a unor sume periodice destinate asigurării mijloacelor de existență;** 6) creanțele reprezentând sumele stabilite de judecătorul-sindic pentru întreținerea debitorului și a familiei sale; 7) creanțele reprezentând credite bancare, cele rezultate din livrări de produse, prestări de servicii sau alte lucrări, precum și din chirii; 8) alte creanțe chirografare; 9) credințele acordate persoanei juridice debitoare de către un asociat sau acționar și creanțele izvorând din acte cu titlu gratuit.

844. Alte dispoziții referitoare la procedura de executare (incidente) din Codul de Procedură Civilă privesc perimarea (art. 696-698), amânarea, suspendarea, restrângerea și încetarea executării (art. 699 – 704), prescripția (art. 705-710), contestația la executare (art. 711 - 719) și întoarcerea executării (art. 722-725).

Perimarea executării silit (art. 696 – 698)

845. În cazul în care creditorul, din culpa sa, a lăsat să treacă 6 luni fără să îndeplinească un act necesar executării silit, cerut, în scris, de executorul judecătoresc, orice executare se perimă de drept, indiferent de obiectul ei. În caz de suspendare a executării, termenul de perimare curge de la încetarea suspendării. Termenul de perimare nu se suspendă pe timpul cât executarea silită este suspendată la cererea creditorului. Perimarea se constată de către instanța de executare, la cererea executorului judecătoresc sau a părții interesate, prin încheiere. Perimarea executării atrage desființarea tuturor actelor de executare, cu excepția celor care au dus la realizarea, în parte, a creanței cuprinse în titlul executoriu și a accesoriilor. În caz de perimare a executării, se va putea face, înăuntrul termenului de prescripție, o nouă cerere de executare silită. După încuviințarea executării silit, executorul va comunica debitorului încheierea instanței, precum și o nouă somație, la care nu se va mai alătura titlul ce se execută.

Amânarea, suspendarea, restrângerea și încetarea executării (art. 699 – 704)

846. Executorul judecătoresc poate amâna executarea dacă procedura de citare sau de întocmire a anunțurilor și publicațiilor de vânzare nu a fost îndeplinită sau dacă, la termenul stabilit, executarea nu poate fi efectuată datorită neîndeplinirii de către creditor a obligațiilor referitoare a avansarea cheltuielilor. Amânarea se dispune de executorul judecătoresc

prin încheiere.

847. Executarea silită se suspendă în cazurile în care aceasta este prevăzută de lege ori a fost dispusă de instanță. La cererea creditorului următor, executarea va fi suspendată de către executorul judecătoresc. Pe perioada suspendării executării, actele de executare efectuate anterior, măsurile de executare dispuse de instanța de executare sau de executor, inclusiv cele de indisponibilizare a bunurilor, veniturilor și conturilor bancare, rămân în ființă, în afară de cazul în care prin lege sau prin hotărâre judecătorească se dispune altfel. După încetarea suspendării, executorul, la cererea părții interesate, va dispune continuarea executării, în măsura în care actele de executare sau executarea silită însăși nu au fost desființate de instanța de judecată ori acestea nu au încetat prin efectul legii.

848. Când creditorul urmărește în același timp mai multe bunuri mobile sau imobile a căror valoare este vădit excesivă în raport cu creanța ce urmează a fi satisfăcută, instanța de executare, la cererea debitorului și după citarea creditorului, poate să restrângă executarea la anumite bunuri. În acest caz, instanța competentă să soluționeze o astfel de cerere este aceea la care a început executarea celui bun al debitorului, care apare ca îndestulător pentru acoperirea creanțelor tuturor creditorilor urmăritori. Dacă cererea este admisă, instanța va suspenda executarea celorlalte bunuri, iar în caz de executări pornite în circumscripțiile mai multor instanțe de executare, debitorul, pe baza simplei înfățișări a încheierii prin care s-a încuviințat restrângerea, poate cere acestor din urmă instanțe suspendarea acelor executări. Până la soluționarea acestor cereri, executarea este suspendată de drept. Executările suspendate nu vor putea fi reluate decât după rămânerea definitivă a proiectului de distribuire a sumelor rezultate din executarea efectuată.

849. Executarea silită încetează dacă s-a realizat integral obligația prevăzută în titlul executoriu, s-au achitat cheltuielile de executare, precum și alte sume datorate potrivit legii; nu mai poate fi efectuată ori continuată din cauza lipsei de bunuri urmăribile ori a imposibilității de valorificare a unor astfel de bunuri; creditorul a renunțat la executare; a fost desființat titlul executoriu; a fost anulată executarea. Dacă executarea silită a încetat în lipsa bunurilor urmăribile ori a imposibilității de valorificare a unor astfel de bunuri, se poate cere reluarea executării silită, înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a obține executarea silită. Reluarea executării silită poate fi cerută și asupra aceluiași bun.

Prescripția dreptului de a obține executarea silită (art. 705-710)

850. Dreptul de a obține executarea silită se prescrie în termen de 3 ani, dacă legea nu prevede altfel. În cazul titlurilor emise în materia drepturilor reale, termenul de prescripție este de 10 ani. Termenul de prescripție începe să curgă de la data când se naște dreptul de a obține executarea silită. În cazul hotărârilor judecătorești, termenul de prescripție începe să curgă de la data rămânării lor definitive. Prin împlinirea termenului de prescripție se stinge dreptul de a obține executarea silită și orice titlu executoriu își pierde puterea executorie. În cazul hotărârilor judecătorești, dacă dreptul de a obține obligarea pârâtului este imprescriptibil sau, după caz, nu s-a

prescris, creditorul poate obține un nou titlu executoriu, pe calea unui nou proces, fără a i se putea opune excepția autorității de lucru judecat.

851. Cursul prescripției se suspendă pe timpul cât suspendarea executării silite este prevăzută de lege ori a fost stabilită de instanță; cât timp debitorul nu are bunuri urmăribile sau care nu au putut fi valorificate ori își sustrage veniturile și bunurile de la urmărire; în cazurile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului de a obține obligarea pârâtului (1. între soți, cât timp durează căsătoria și nu sunt separați în fapt; 2. între părinți, tutore, cât timp durează ocrotirea; 3. între administrator și cei ale căror bunuri sunt astfel administrate, cât timp administrarea nu a încetat și socotelile nu au fost date și aprobate; 4. în cazul celui lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, cât timp nu are reprezentant sau ocrotitor legal; 5. cât timp debitorul, în mod deliberat, ascunde creditorului existența datoriei sau exigibilitatea acesteia; 6. pe întreaga durată a negocierilor purtate în scopul rezolvării pe cale amiabilă a neînțelegerilor dintre părți, ținute în ultimele 6 luni înainte de expirarea termenului de prescripție; în cazul în care cel îndreptățit la acțiune trebuie sau poate să folosească o anumită procedură prealabilă, însă nu mai mult de 3 luni de la declanșarea procedurii; 8. în cazul în care titularul dreptului sau cel care l-a încălcat face parte din forțele armate ale României, cât timp acestea se află în stare de mobilizare sau de război; 9. în cazul în care cel împotriva căruia curge sau ar urma să curgă prescripția este împiedicat de un caz de forță majoră să facă acte de întrerupere, cât timp nu a încetat această împiedicare; forța majoră, când este temporară, nu constituie o cauză de suspendare a prescripției decât dacă survine în ultimele 6 luni înainte de expirarea termenului de prescripție) etc.

852. După încetarea suspendării, prescripția își reia cursul, socotindu-se și timpul scurs înainte de suspendare. Prescripția nu se suspendă pe timpul cât executarea silită este suspendată la cererea creditorului următor.

853. Cursul prescripției se întrerupe pe data îndeplinirii de către debitor, înainte de începerea executării silite sau în cursul acesteia, a unui act voluntar de executare a obligației prevăzute în titlul executoriu ori a recunoașterii, în orice alt mod, a datoriei; pe data depunerii cererii de executare, însoțită de titlul executoriu; pe data depunerii cererii de intervenție în cadrul urmăririi silite pornite de alți creditori; pe data îndeplinirii în cursul executării silite a unui act de executare; pe data depunerii cererii de reluare a executării etc.

854. După întrerupere, începe să curgă un nou termen de prescripție. Prescripția nu este întreruptă dacă executarea silită a fost respinsă, anulată sau dacă s-a perimat ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la ea.

855. După împlinirea termenului de prescripție, creditorul poate cere repunerea în acest termen numai dacă a fost împiedicat să ceară executarea datorită unor motive temeinice. Cererea de repunere în termen se introduce la instanța de executare competentă. Judecata cererii se face cu citarea părților, prin hotărâre supusă numai apelului. Dacă cererea de repunere în termen a fost admisă, creditorul poate formula cerere de executare silită.

Contestația la executare (art. 711 – 719)

856. Împotriva executării silită, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare.

857. Dacă executarea silită se face în temeiul unei hotărâri judecătorești, debitorul nu va putea invoca pe cale de contestație motive de fapt sau de drept pe care le-ar fi putut opune în cursul judecății în primă instanță sau într-o cale de atac ce i-a fost deschisă. În cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, se pot invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în acest scop o altă cale de atac. Nu se poate face o nouă contestație de către aceeași parte pentru motive care au existat la data primei contestații.

858. Contestația se introduce la instanța de executare. Contestația privitoare la executarea silită propriu-zisă se poate face în termen de 15 zile de la data când contestatorul a luat cunoștință de actul de executare pe care îl contestă; cel interesat a primit comunicarea ori, după caz, înștiințarea privind înființarea popririi. Dacă poprirea este înființată asupra unor venituri periodice, termenul de contestație pentru debitor începe cel mai târziu la data efectuării primei rețineri din aceste venituri de către terțul poprit; debitorul care contestă executarea însăși a primit încheierea de încuviințare a executării sau somația ori de la data când a luat cunoștință de primul act de executare, în cazurile în care nu a primit încheierea de încuviințare a executării și nici somația sau executarea se face fără somație.

859. Hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel. Până la soluționarea contestației la executare, instanța competentă poate suspenda executarea. Cel care o solicită trebuie să dea în prealabil o cauciune, calculată la valoarea obiectului contestației.

860. Asupra cererii de suspendare instanța, în toate cazurile, se pronunță prin încheiere, chiar și înaintea termenului fixat pentru judecarea contestației. În cazuri urgente și dacă s-a plătit cauciunea, instanța poate dispune, suspendarea provizorie a executării până la soluționarea cererii de suspendare. Încheierea nu este supusă niciunei căi de atac.

861. Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, va îndrepta ori anula actul de executare contestat sau va dispune anularea ori încetarea executării înseși.

Întoarcerea executării (art. 722-725)

862. În toate cazurile în care se desființează titlul executoriu sau însăși executarea silită, cel interesat are dreptul la întoarcerea executării, prin restabilirea situației anterioare acesteia. În cazul în care instanța judecătorească a desființat titlul executoriu sau însăși executarea silită, la cererea celui interesat, va dispune, prin aceeași hotărâre, și asupra restabilirii situației anterioare executării.

Cheltuielile de executare pentru actele efectuate rămân în sarcina creditorului.

V. Plățile în temeiul Convenției din 2007 și Regulamentului din 2009

863. După ce plățile pensiei de întreținere sunt primite de autoritatea de executare din statul solicitat, ele vor transmise creditorului din statul solicitant. În majoritatea cazurilor, plățile vor curge de la debitor la autoritatea de executare din statul debitorului, iar apoi la autoritatea centrală solicitantă sau la creditor, totuși, unele state vor trimite plățile direct la creditor în statul solicitant.⁴⁰⁴

864. Plățile făcute de debitor trec în general pe la autoritatea de executare astfel că autoritatea poate ține o evidență exactă a sumelor plătite și poate stabili suma corectă a restanțelor. Acest lucru este deosebit de important în cazul în care legislația cu privire la executare dintr-un stat stabilește un prag minim al restanțelor pentru a folosi un anumit mecanism de executare, sau dacă statul de executare îi acordă creditorului plata din avans a pensiei de întreținere.⁴⁰⁵

865. Mecanismele folosite pentru transferul fondurilor diferă în mod semnificativ. Unele state pot transfera fonduri electronic; altele folosesc cecuri sau alte instrumente monetare pentru transferul fondurilor. Unele state numai remit fonduri o dată pe lună, combinând toate plățile din acel stat într-o singură trimitere. În alte state, fiecare plată în parte este trimisă imediat ce este primită de la debitor. De asemenea, există diferențe de la un stat la altul privind moneda în care fac plățile, cea a statului care le trimite sau dacă plățile vor fi convertite înainte în moneda statului creditorului.⁴⁰⁶

⁴⁰⁴ În temeiul dreptului intern român, plata efectivă se face în contul creditorului fie din contul terțului poprit (angajatorul), fie din contul executorului judecătoresc. Ministerul român al Justiției, în calitate de autoritate centrală desemnată în baza Legii nr. 36/2012, în aplicarea Convenției și Regulamentului, nu intervine în procedura de executare și transfer al plăților către creditor.

⁴⁰⁵ În temeiul dreptului intern român, **evidența situației restanțelor este ținută de creditor.**

În România, pragurile până la care veniturile debitorului sunt protejate sunt: a) până la jumătate din venitul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere; b) până la o treime din venitul lunar net, pentru orice alte datorii. Dacă sunt mai multe urmăriri asupra aceleiași sume, urmărirea nu poate depăși jumătate din venitul lunar net al debitorului, indiferent de natura creanțelor. Veniturile periodice din muncă mai mici decât cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmărite numai asupra părții ce depășește jumătate din acest cuantum.

Totodată, în conformitate cu art. 529 Cuantumul întreținerii din Codul Civil, întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează a o plăti. Când întreținerea este datorată de părinte, ea se stabilește **până la** o pătrime din venitul său lunar net pentru un copil, o treime pentru 2 copii și o jumătate pentru 3 sau mai mulți copii. Cuantumul întreținerii datorate copiilor, împreună cu întreținerea datorată altor persoane, potrivit legii, nu poate depăși jumătate din venitul net lunar al celui obligat.

⁴⁰⁶ În temeiul dreptului intern român, **în cazul sumelor urmărilor reprezentând venituri și disponibilități în valută**, instituțiile de credit sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru ziua respectivă.

În ceea ce privește costurile propriu-zise de transfer, în conformitate cu Codul Civil (Legea 287/2009) și doctrina românească, se apreciază că, apelând la serviciile de poștă sau la orice alt mijloc, debitorul acționează nu numai la cererea sa, dar mai ales în interesul său, fiind scutit astfel de a se deplasa la domiciliul creditorului spre a se face o plată directă. De aceea, cheltuielile astfel ocazionate urmează a fi suportate de către debitor, fără a afecta cuantumul creanței. Întreținerea trebuie prestată la domiciliul întreținutului sau la cel convenit,

Autoritatea centrală este autoritatea publică desemnată de un stat membru sau contractant să preia sau să îndeplinească sarcinile de cooperare administrativă și asistență în temeiul Convenției sau Regulamentului.

866. Profilul de țară va indica ce procese va folosi statul responsabil de executare pentru trimiterea plăților la creditor și moneda în care va fi trimisă plata.

VI. Alte probleme cu privire la executare

1. Contestarea executării

867. Cum executarea este aproape în întregime o problemă locală, problemele cu privire la executare vor fi în general rezolvate prin folosirea legislației interne din locul de executare și orice alte proceduri stabilite în acel stat de executare.

868. Există o dispoziție în Convenție (art. 32) care prevede că legea

fiind vorba de o plată cherabilă, în principiu și că – spre deosebire de regimul dreptului comun – convenția părților operează ca un subsidiar, venind tot în sprijinul intereselor creditorului. Creditorul are dreptul nu numai la suma datorată, dar – în cadrul executării silite – și la rambursarea tuturor cheltuielilor de urmărire. Or, de exemplu, porto-ul poștal reținut de terțul poprit din salariul debitorului, peste quantumul creanței, reprezintă tocmai aceste cheltuieli de urmărire, care, de altfel, sunt mult mai mici decât acelea pe care le-ar fi reprezentat deplasarea creditorului la sediul instanței sau la terțul poprit.

Codul Civil stabilește în art. 1494 și urm. că locul plății este, în cazul obligațiilor bănești, la domiciliul creditorului. Dacă plata se face prin virament bancar, data plății este aceea la care contul creditorului a fost alimentat cu suma de bani care a făcut obiectul plății. Cheltuielile plății sunt în sarcina debitorului.

În ceea ce privește cheltuielile de executare (art. 669 din Codul de Procedură Civilă), partea care solicită îndeplinirea unui act sau a altei activități care interesează executarea silită este obligată să avanseze cheltuielile necesare în acest scop. Pentru actele sau activitățile dispuse din oficiu, cheltuielile se avansează de către creditor. Cheltuielile ocazionate de efectuarea executării silite sunt în sarcina debitorului urmărit. De asemenea, debitorul va fi ținut să suporte cheltuielile de executare stabilite sau, după caz, efectuate după înregistrarea cererii de executare și până la data realizării obligației stabilite în titlul executoriu, chiar dacă el a executat-o de bunăvoie. Sunt cheltuieli de executare: taxele de timbru necesare declanșării executării silite; onorariul executorului judecătoresc și avocatului în faza de executare silită; onorariul expertului și al interpretului; cheltuielile efectuate cu ocazia publicității procedurii de executare silită și cu efectuarea altor acte de executare silită; cheltuielile de transport etc. **În cazul în care sumele stabilite nu pot fi recuperate de la debitor, din lipsa bunurilor urmăribile sau din alte cauze, ele vor fi plătite de creditor, care le va putea recupera de la debitor când starea patrimonială a acestuia o va permite, înăuntrul termenului de prescripție.**

În ceea ce privește acordarea asistenței juridice în faza de executare facem următoarea precizare. Conform art. 13, 14, 16, 17, 18, 20 din Legea nr. 36/2012, următoarele categorii de creditori beneficiază de asistență judiciară gratuită, în formele prevăzute de și conform art. 6 și 8¹ din O.U.G. nr. 51/2008, pentru cererile formulate prin intermediul autorității centrale, în condițiile prevăzute la art. 46 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, respectiv art. 15 din Convenția de la Haga din 2007: a) creditorii obligațiilor de întreținere care nu au împlinit 18 ani sau aflați în continuarea studiilor, dar nu mai mult de 21 de ani; b) creditorii obligației de întreținere care sunt persoane vulnerabile, așa cum sunt definite la art. 3 lit. (f) din Convenția de la Haga din 2007.

statului „solicitat se aplică în cazurile de executare⁴⁰⁷ și există o dispoziție în Regulament (art. 41(1)) care prevede că procedura de executare a hotărârilor este guvernată de legea statului membru de executare.⁴⁰⁸

Autoritatea competentă este autoritatea dintr-un anumit stat însărcinată sau împuternicită prin legea statului să îndeplinească sarcini specifice în temeiul Convenției. Autoritate competentă poate fi o instanță, o agenție administrativă, un program de pensii pentru copii sau orice altă instituție guvernamentală care îndeplinește unele din sarcinile asociate Convenției sau Regulamentului.

869.În temeiul Convenției, există unele excepții de la aplicarea generală a principiului aplicării legii statului de executare. Acestea sunt discutate mai jos.

2. Convenția (și Regulamentul): limitarea recuperării restanțelor

870.Unele state au limitări legislative care împiedică recuperarea restanțelor în cazurile în care restanțele s-au acumulat peste un anumit număr de ani (de exemplu, restanțele care s-au acumulat în mai mult de 10 ani). Posibile conflicte pot apărea dacă un termen de prescripție dintr-un stat intră în

Debitorii și ceilalți creditori ai obligației de întreținere beneficiază de asistență judiciară în condițiile prevăzute de O.U.G. nr. 51/2008, cu respectarea principiului continuității și egalității de tratament de care beneficiază în statul de origine.

Ministerul Justiției trimite, după efectuarea controlului de regularitate internațională, direct la baroul competent teritorial, cererile de executare primite din străinătate, însoțite de documentele justificative necesare, formulate în baza art. 56 și 57 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. VII la acest regulament; art. 10 din Convenția de la Haga din 2007, după modelele recomandate de Conferința de drept internațional privat de la Haga, prevăzute în anexele C și D; precum și cererile de măsuri specifice având ca obiect obținerea unor măsuri asigurătorii/provizorii, formulate în baza art. 51 alin. (2) lit. (i) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, după modelul prevăzut în anexa nr. V la acest regulament, rubrica 3.1.5; art. 6 alin. (2) lit. (i) din Convenția de la Haga din 2007.

În temeiul art. 8¹ din O.U.G. nr. 51/2008, decanul baroului desemnează în regim de urgență, prin decizie, pentru creditorul obligației de întreținere (minor sau adult vulnerabil) cu reședința obișnuită în străinătate, obligatoriu, din oficiu, un avocat pentru formularea și depunerea cererilor, sesizarea instanței, reprezentare și asistare la fond, în căile de atac ordinare și extraordinare, inițierea măsurilor de executare silită, după caz.

Avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc, dispozițiile art. 26 din O.U.G. nr. 51/2008 fiind aplicabile. Instanța acordă ajutorul public judiciar în condițiile art. 8¹ din O.U.G. nr. Avocatul depune cererea de punere în aplicare a măsurii asigurătorii, însoțită de încheierea prin care s-a înființat această măsură și de decizia decanului baroului, la executorul judecătoresc teritorial competent.

După obținerea titlului executoriu, ca urmare a soluționării cererilor, avocatul desemnat solicită acordarea ajutorului public judiciar sub forma plății onorariului executorului judecătoresc, dispozițiile art. 26 din O.U.G. nr. 51/2008 fiind aplicabile. Instanța acordă ajutorul public judiciar în condițiile art. 8¹ din O.U.G. nr. 51/2008. Avocatul depune cererea de executare silită, însoțită de titlul executoriu și de decizia decanului baroului, la executorul judecătoresc teritorial competent.

⁴⁰⁷ Vezi Raportul Explicativ al Convenției, al. 571.

⁴⁰⁸ Totuși, aceste dispoziții și trimiterea la dreptul intern este desigur fără prejudicierea vreunei norme generale din Convenție sau Regulament care prevăd revizuirea, suspendarea, refuzarea etc. de a executa o hotărâre în temeiul oricărui instrument. Vezi Capitolele X și XI pentru o discuție completă despre aceste norme.

conflict cu un termen de prescripție (sau lipsa acestuia) din alt stat.⁴⁰⁹

871.Art. 32(5) din Convenție oferă îndrumări în această situație. Prevede că termenul de prescripție pentru executarea restanțelor trebuie stabilit de legea statului de origine (statul care a pronunțat hotărârea) sau de legea statului în care are loc executarea, care din ele privește perioada cea mai lungă.

872.Dintr-o perspectivă practică, statul de origine va trebui să efectueze un fel de verificare a termenului de prescripție aplicabil hotărârilor pronunțate în acel stat. În multe cazuri, statul de origine este și statul solicitant, astfel că nu este greu de obținut aceste informații. Profilul de țară pentru statul de origine va indica, de asemenea, ce termen de prescripție există în acel stat pentru recuperarea restanțelor.

873.Trebuie reținut faptul că termenul de prescripție pentru recuperarea restanțelor afectează numai executarea restanțelor datorate în temeiul hotărârii. Obligația de a continua plata oricărei pensii de întreținere în curs rămâne în ciuda restricției de recuperare a restanțelor.

874.În temeiul Regulamentului, nefiind nicio trimitere la vreo normă specială privind legea aplicabilă executării restanțelor, acest aspect va fi guvernat de legea statului membru de executare.⁴¹⁰ Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă probabil nu reglementează problema executării restanțelor (vezi Capitolul 5 pentru mai multe informații despre Protocol).⁴¹¹

3. Convenția din 2007: durata obligației de întreținere

875.A doua normă legală specifică aplicabilă executării în temeiul Convenției (Regulamentul nu are o astfel de normă⁴¹²) este cu privire la

⁴⁰⁹ În temeiul dreptului intern român, **dreptul de a obține executarea silită se prescrie în termen de 3 ani. Termenul de prescripție începe să curgă de la data când se naște dreptul de a obține executarea silită. Termenul de prescripție pentru prestațiile succesive, cum sunt pensiile de întreținere, se calculează pentru fiecare prestație în parte și este, de asemenea, de trei ani.**

Cursul prescripției se suspendă 1) în cazurile stabilite pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului de a obține obligarea pârâtului; 2) pe timpul cât suspendarea executării silită este prevăzută de lege ori a fost stabilită de instanță sau de alt organ jurisdicțional competent; 3) cât timp debitorul nu are bunuri urmăribile sau care nu au putut fi valorificate ori își sustrage veniturile și bunurile de la urmărire. Prescripția nu se suspendă pe timpul cât executarea silită este suspendată la cererea creditorului urmăritor.

Cursul prescripției se întrerupe 1) pe data îndeplinirii de către debitor, înainte de începerea executării silită sau în cursul acesteia, a unui act voluntar de executare a obligației ori a recunoașterii a datoriei; 2) pe data depunerii cererii de executare sau de intervenție ori de reluare a executării; 3) pe data îndeplinirii în cursul executării silită a unui act de executare. După întrerupere, începe să curgă un nou termen de prescripție. Prescripția nu este întreruptă dacă executarea silită a fost respinsă, anulată sau dacă s-a perimat ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la ea.

După împlinirea termenului de prescripție, **creditorul poate cere repunerea în acest termen numai dacă a fost împiedicat să ceară executarea datorită unor motive temeinice.** Cererea de repunere în termen se introduce la instanța de executare competentă. Dacă cererea a fost admisă, creditorul poate formula cerere de executare.

⁴¹⁰ Ibidem.

⁴¹¹ Vezi Raportul Explicativ al Protocolului, al. 172.

⁴¹² Pentru statele care au obligații în temeiul Protocolului, normele legii aplicabile din Protocol vor determina legea aplicabilă problemelor privind durata unei obligații de întreținere (vezi

durata obligației de întreținere. Art. 32(4) din Convenție prevede că durata hotărârii – adică – perioada de timp pentru care se plătește pensia de întreținere, este stabilită de legea aplicabilă din statul de origine.

876. Durata poate fi stabilită de vârsta copilului sau pot exista condiții în care plata pensiei de întreținere se oprește în favoarea unui copil (de exemplu, dacă copilul își termină studiile). În unele state vârsta la care plata pensiei de întreținere se oprește se numește și vârsta de emancipare. În alte state, vârsta copilului este numai unul din factorii care determină durata obligației de întreținere în favoarea unui copil.

Rezerva este declarația dată de un stat contractant, autorizat în anumite circumstanțe de Convenție, care prevede că aplicabilitatea Convenției în acel stat va fi limitată într-un fel.

877. Totuși, durata obligației de întreținere nu este aceeași cu eligibilitatea pentru întreținere. Eligibilitatea este dreptul unui copil sau adult de a primi pensie de întreținere în baza unor anumite criterii legale, cum ar fi relația dintre un părinte și un copil. Imediat ce o persoană devine eligibilă pentru întreținere, durata va fi stabilită ca termen al hotărârii sau va fi determinată de legea aplicabilă în locul în care hotărârea a fost pronunțată.

878. În mod eficient, asta înseamnă că, în cazul în care hotărârea care este executată este o hotărâre străină, și nu stabilește nicio dată pentru încetarea pensiei de întreținere, autoritatea competentă responsabilă de executare va trebui să aibă în vedere legea străină (legea aplicabilă în statul de origine) pentru a determina dacă plata întreținerii încetează. Acele norme privind durata se vor aplica, chiar dacă legea statului în care copilul sau creditorul își are reședința obișnuită ar putea prelungi sau scurta durata. Aceasta înseamnă, de asemenea, că pot exista situații în care durata unei obligații de întreținere (și, deci, executarea unei hotărâri) va fi mai lungă sau mai scurtă pentru hotărârile pronunțate în afara statului de executare decât pentru hotărârile pronunțate în acel stat. Pentru statele parte la Convenție, Profilul statului de origine va include informații cu privire la durata hotărârilor de întreținere pronunțate în acel stat.

Declarația este o afirmație oficială făcută de de un stat contractant cu privire la unele articole sau cerințe din Convenție.

879. Trebuie reținut că încetarea plății unei pensii de întreținere în favoarea unui copil pe baza duratei obligației de întreținere nu împiedică recuperarea restanțelor întreținerii adunate pentru acel copil. Acele restanțe încă pot fi recuperate, indiferent de încetarea pensiei de întreținere.

880. Un stat contractant poate face o declarație în temeiul Convenției de exindere a aplicării Convenției la copiii în vârstă de 21 ani sau mai mult,

sau poate face o rezervă limitind aplicarea Convenției la copiii în vârstă de cel mult 18 ani.

Exemplu: O hotărâre este pronunțată în statul A, în care pensia de întreținere pentru copii se plătește numai în favoarea copiilor în vârstă de cel mult 20 ani. Hotărârea este trimisă statului B pentru recunoaștere și executare în temeiul Convenției. Statul B execută obligația de întreținere pentru copii în temeiul legislației sale interne numai pentru copiii în vârstă de cel mult 19 ani. În temeiul art. 32(4), statul B trebuie să execute obligația de întreținere pentru acel copil până ce acesta împlinește 20 ani, deoarece durata este determinată de legea din statul A.

a) Excepție: copiii în vârstă de 21 ani sau mai mult

881. Trimiterea la legea statului de origine cu privire la durată nu impune totuși vreunui stat să execute obligația de întreținere pentru un copil care a împlinit 21 ani sau mai mult, dacă acel stat a extins în mod special aplicabilitatea Convenției la acele cazuri (vezi Capitolul 3, Partea I, Secția II). Domeniul de aplicare al Convenției este independent de condițiile hotărârii sau de legea statului de origine. Convenția încetează să se aplice hotărârilor în materie de întreținere imediat ce un copil împlinește 21 ani și, prin urmare, nu mai există nicio altă obligație în temeiul Convenției de continuare a executării pensiei de întreținere pentru acel copil.

882. În acest caz, solicitantul va trebui să facă o solicitare directă la autoritatea de executare competentă pentru continuarea executării hotărârii. Admiterea acestei cereri va depinde de politica autorității de executare și de legea statului în care are loc executarea.

4. Dispute legate de restanțe în temeiul Convenției și Regulamentului

883. Dispute legate de restanțe pot apărea dacă un debitor pretinde că restanțele sunt incorecte din cauză că el/ea a efectuat plățile care nu au fost luate în considerare la calculul restanțelor de către agenția de executare. De asemenea, poate apărea o dispută privind interpretarea hotărârii (de exemplu, cu privire la data de începere sau încetare a plăților în temeiul hotărârii) sau debitorul poate pretinde că are dreptul la o reducere a pensiei de întreținere, de exemplu, deoarece întreținerea nu mai este datorată față de unul din copii.

884. Dacă debitorul contestă restanțele ce au fost parte din cererea inițială de recunoaștere sau încuviințare a executării (exequator) autoritatea de executare trebuie să verifice dacă debitorul a ridicat aceeași problemă și înainte. Conform art. 23 (8) din Convenție, pârâțul poate contesta sau apela recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequator) dacă acesta consideră că obligația a fost executată sau datoria a fost plătită. Dacă restanțele au fost contestate și înainte, și s-a constatat că sunt corecte, cu excepția unor circumstanțe neobișnuite, debitorul nu

mai poate ridica aceeași problemă în procedura de executare cu privire la aceste restanțe, deși el poate contesta calculul acelor restanțe.

885. Unele probleme privind restanțele vor impune opinia autorității centrale solicitante sau a creditorului. Dacă trebuie obținute informații, autoritatea centrală sau autoritatea competentă responsabilă de executare va lua legătura cu autoritatea centrală sau autoritatea competentă din celălalt statul și va cere informațiile sau documentele necesare.⁴¹³

886. Dacă nu primește informațiile, iar executarea nu poate fi începută, trebuie făcută o altă solicitare. Deși autoritatea centrală solicitantă are termen **trei luni** în temeiul Convenției și **90 zile** în temeiul Regulamentului să răspundă și să furnizeze informațiile necesare, iar executarea poate fi oprită dacă documentele suplimentare nu sunt primite, aceasta se face numai dacă executarea este imposibilă sau ineficăce. În multe cazuri va fi posibil să execute întreținerea rămasă în temeiul hoărârii, în timp ce sunt stabilite restanțele.

⁴¹³ În temeiul dreptului intern român, **evidența restanțelor este ținută de către creditor. Această evidență poate fi calculată - prin încheiere (titlu executoriu) - de către executorul judecătoresc, de exemplu:**

în cazul în care prin titlul executoriu au fost acordate sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora;

în cazul actualizării valorii obligației principale stabilite în bani, în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri.

Conform art. 531. *Modificarea și încetarea pensiei de întreținere* din Codul Civil, pensia de întreținere stabilită într-o sumă fixă se indexează de drept, trimestrial, în funcție de rata inflației. De exemplu, Institutul Național de Statistică a publicat, pe site-ul său, următorul indice de inflație: 2000 - 45,7 %; 2001 - 34,5 %; 2002 - 22,5 %; 2003 - 15,3 %; 2004 - 11,9 %; 2005 - 9 %; 2006 - 6,56 %; 2007 - 4,84 %; 2008 - 7,85 %; 2009 - 5,59 %; 2010 - 6,09 %; 2011 - 5,79 %.

Calculul restanțelor poate fi stabilit și pe baza unui raport de expertiză contabilă, de către un cabinet de expertiză contabilă.

Dacă părțile nu se înțeleg cu privire la totalul sumei restante datorate de către debitor, atunci poate fi sesizată instanța de executare, pe calea contestației la executare.

Dispoziții speciale referitoare la calcul se regăsesc și în ceea ce privește eliberare și distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită, când executorul poate fixa un termen pentru conciliere. Executorul va lua act de acordul realizat și va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei înțelegeri, care va fi consemnată într-un proces-verbal. În cazul în care unul dintre titlurile depuse de creditorii conține obligația debitorului de a plăti o sumă de bani în mod periodic, iar bunurile/veniturile rămase în patrimoniul debitorului nu asigură plata ratelor, suma alocată creditorului se va stabili prin acordul părților, iar în lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal. În acest din urmă caz, partea interesată va putea sesiza instanța de executare în circumscripția căreia se face executarea pentru a stabili suma alocată creditorului. **Tot în cadrul etapei de distribuirea sumei rezultate din vânzarea bunurilor urmărite, dacă la termenul fixat în vederea concilierii, debitorul sau creditorii care au formulat obiecțiuni nu mai stăruie în menținerea lor sau se ajunge la un acord privind modul de distribuire, executorul va lua act de acordul realizat și va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei înțelegeri, care va fi consemnată într-un proces-verbal semnat de executor și de toate persoanele prezente.** Dacă nu se ajunge la un acord, iar cei care au formulat obiecțiuni stăruie în menținerea lor, executorul va încheia un proces-verbal în care va consemna obiecțiile celor prezenți, semnat de el și de cei prezenți. Cel nemulțumit de proiectul de distribuire poate introduce contestație care suspendă de drept plata creanței sau a părții din creanța contestată.

Bunele practici: dacă apare o dispută cu privire la o parte din restanțe, restanțele rămase (nedispute) și întreținerea în curs trebuie executate în continuare, în timp ce disputa este soluționată.

5. Reconcilierea contabilă în temeiul Convenției și Regulamentului – probleme de schimb valutar

887. Unul din aspectele cele mai dificile ale executării internaționale a obligațiilor de întreținere este reconcilierea registrelor de plăți ale statului solicitant cu cele ale statului de executare, pentru stabilirea cu exactitate a restanțelor întreținerii. Aceasta poate fi o problemă majoră dacă hotărârea care este executată este una străină, iar sumele întreținerii din hotărâre sunt menționate într-o altă monedă decât cea folosită în statul responsabil de executare. În multe state, pentru executarea hotărârii, sumele întreținerii vor trebui convertite din moneda menționată în hotărâre într-o sumă echivalentă în moneda statului de executare. Debitorul va fi apoi anunțat să plătească suma care a fost convertită în moneda locală.

888. Normele ce guvernează această conversie (data conversiei, cursul de schimb folosit, dacă cursul de schimb poate fi actualizat și altele) vor fi cele din statul responsabil de executare. În multe state, nu există niciun mecanism (în lege sau în practică) de modificare a acestei convertiri odată ce a fost făcută, astfel că registrele statului solicitat (de executare) și cele ale statului solicitant vor diferi deoarece cursul de schimb fluctuează în timp.⁴¹⁴

889. Pe lângă conversia sumei pensiei de întreținere datorată din moneda menționată în hotărâre în moneda debitorului, orice plăți efectuate de debitor vor fi de asemenea convertite în moneda creditorului. Dacă cursul de schimb fluctuează, pot apărea diferențe între sumele datorate calculate de fiecare stat în parte.

Reconcilierea contabilă: Exemplu

O hotărâre în materie de întreținere a fost pronunțată în decembrie 2006 în Australia stabilind pensia de întreținere lunară pentru un copil la 400 \$ Australieni AUD. Hotărârea a fost trimisă în Olanda pentru executare. A fost convertită atunci suma de 237.65 Euro și debitorul a fost anunțat că trebuie să plătească această sumă în fiecare lună.

Totuși, până în decembrie 2008, 400 AUD au fost convertiți în numai 202.56 Euro. Evidența Australiei va continua să arate 400 AUD pe lună, iar cea a Olandei 237.65 Euro pe lună, dacă cursul de schimb nu este actualizat. Asta poate duce la o „sumă suplimentară” de 35 euro pe lună dacă debitorul continuă să plătească cum i s-a spus inițial.

890. Această problemă nu este rezolvă atât de simplu. Nici Convenția, nici Regulamentul nu se ocupă de acest aspect. Dacă registrele statului

⁴¹⁴ Idem, supra nota nr. 406 și ibidem.

responsabil de executare pot fi actualizate periodic pentru a se potrivi celor din statul solicitant va depinde numai de legea și practica statului de executare. Unele state pot modifica registrele administrativ; în alte state o asemenea practică nu este permisă.

891. Totuși, trebuie reținut că orice conversie a sumei pensiei de întreținere într-o altă monedă nu modifică sau schimbă hotărârea inițială. Debitorul continuă să datoreze suma stabilită în hotărârea inițială. Plata pensiei nu este făcută în totalitate până când nu se plătește întreaga sumă datorată în moneda stabilită în hotărârea de întreținere. Dacă debitorul s-ar întoarce în statul în care a fost pronunțată hotărârea, suma datorată ar fi calculată folosind moneda statului în care hotărârea a fost pronunțată. Totuși, executarea hotărârii în statul străin poate fi limitată de conversia valutară.

892. Provocările ridicate de fluctuațiile cursului de schimb subliniază nevoia de comunicare continuă între statul solicitant și statul solicitat. Este desosebit de important ca statele să se țină la curent în privința modului în care restanțele au fost calculate și a oricăror norme interne ce guvernează calculul. Poate fi nevoie ca statul solicitant să asiste solicitantul la obținerea unor documente suplimentare sau decizii care să confirme restanțele, dacă sunt cerute de statul de executare pentru justificarea recuperării restanțelor acumulate în urma fluctuațiilor cursului de schimb valutar.

893. Pentru informații privind ajustarea transfrontalieră a sumelor pensiei de întreținere pe baza parității puterii de cumpărare, vezi Capitolul 3, Partea II, Secțiunea X.

VII. Materiale suplimentare

A. Sfaturi practice

- În unele cazuri, contactarea cât mai repede a debitorului pentru obținerea plăților voluntare va fi modul cel mai prompt de asigurare că plățile încep să curgă la creditor și copii. Totuși, trebuie reținut că toți pașii pentru executarea hotărârii, fie prin conformare voluntară, fie prin măsuri de executare, trebuie făcuți fără întârziere și cu scopul de a asigura că plățile sunt făcute la timp în conformitate cu hotărârea.
- Este important faptul că orice informație pe care o poate avea creditorul cu privire la bunurile sau veniturile debitorului trebuie comunicată la timp, prin intermediul autorităților centrale din statele implicate, autorității competente responsabilă de executare. Aceasta va fi de folos acelei autorități în executarea hotărârii.
- Formularul de raportare a situației din Convenție prevede un mod simplu în care autoritatea competentă din statul de executare să țină la curent statul solicitant. Pe lângă anunțarea noilor măsuri inițiate, se poate include un registru sau o listă de plăți primite la agenția de executare. Asta va ajuta statul solicitant să reconcilieze registrele deținute și să actualizeze restanțele.

- Dacă agențiile de executare sunt implicate atât în statul solicitat cât și în statul solicitant, comunicarea frecventă dintre acele agenții va mări posibilitatea ca executarea hotărârii să aibă succes. În unele cazuri poate fi oportun să se înceapă executarea în ambele state pentru a se asigura că toate veniturile și bunurile sunt sechestrate în mod corespunzător.⁴¹⁵

B. Textul articolelor relevante din Convenție și Regulament

Convenția din 2007:

Articolul 6(2) e) și f)

Articolul 12(9)

Articolul 32

Articolul 33

Articolul 34

Articolul 35

Regulamentul din 2009:

Articolele 16-43

Articolul 51(2) e) și f)

Articolul 58(9)

C. Capitle conexe din prezentul Manual

Capitolul 3 – Domeniul general de aplicare: Convenția din 2007 și Regulamentul din 2009

Vezi Capitolul 7 – Convenția din 2007: Procesarea cererilor din străinătate transmise prin intermediul autorităților centrale și a cererilor directe de recunoaștere sau recunoaștere și executare

Vezi Capitolul 8 – Regulamentul din 2009: Procesarea cererilor din străinătate transmise prin intermediul autorităților centrale și a cererilor directe cu privire la recunoaștere sau recunoaștere și încuviințarea executării

⁴¹⁵ În România, în prezent, nu există un sistem de cooperare directă între autoritățile de executare din mai multe state în care debitorul ar locui și ar realiza venituri sau ar deține bunuri/conturi bancare. Cu toate acestea, nimic nu împiedică creditorul să înceapă executarea silită în statul său de origine în paralel cu cea din statul în care debitorul ar locui și ar realiza venituri sau ar deține bunuri/conturi bancare. În România, hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii se execută de către executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel, după cum urmează: a) în cazul urmăririi silite a bunurilor imobile, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află imobilul; b) în cazul urmăririi silite a bunurilor mobile, executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află domiciliul debitorului. Dacă bunurile urmăribile, mobile sau imobile, se află în circumscripțiile mai multor curți de apel, este competent oricare dintre executorii judecătorești care funcționează pe lângă una dintre acestea. Dacă bunul mobil care face obiectul urmăririi silite ori al executării silite directe a fost mutat în timpul procedurii de executare, competent teritorial este executorul judecătoresc care a început procedura de executare sau executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde a fost deplasat bunul.

Vezi Capitolul 9 – Procesarea cererilor din străinătate pentru executarea hotărârilor pronunțate sau recunoscute în statul solicitat în temeiul Convenției din 2007 or the Regulamentul din 2009

VIII. Întrebări frecvent adresate

Ce trebuie să facă un stat pentru a executa o hotărâre în temeiul Convenției sa Regulamentului?

894. Acesta depinde de statul în care este executată hotărârea. Convenția stabilește o listă de măsuri recomandate, dar nu toate aceste măsuri vor fi disponibile în orice stat contractant, iar unele state pot folosi alte măsuri. Regulamentul lasă acest aspect în întregime la aprecierea dreptului intern. Cel puțin, statul de executare trebuie să folosească aceleași măsuri pentru executarea hotărârilor străine pe care le folosește pentru hotărârile interne. Pașii ce trebuie făcuți vor depinde de asemenea de succesul sau nu al încercărilor de încurajare a debitorului să respecte voluntar hotărârea.

Cum vor fi trimise plățile la solicitant?

895. În majoritatea cazurilor, plățile făcute de debitor vor fi trimise autorității de executare în statul în care are loc executarea.⁴¹⁶ Această autoritate le va trimite direct creditorului sau autorității centrale sau autorității de executare din statul în care creditor își are reședința. Formularul de cerere (de exemplu cererea de recunoaștere sau recunoaștere și încuviințare a executării - exequator) conține dispoziții privind indicarea de către creditor a locului unde trebuie trimise plățile.

Cât durează până ce creditorul începe să primească plățile?

896. Asta va depinde de anumiți factori. Va depinde de plata voluntară efectuată de debitor sau dacă trebuie luate măsuri de executare în acest sens. De asemenea, va dura mai mult dacă trebuie făcute căutări pentru localizarea debitorului, a veniturilor sau bunurilor acestuia.

⁴¹⁶ Idem, supra nota nr. 404.

